

Strategia Rozwoju Gminy Ożarów

w perspektywie do roku 2030

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Ożarów, 5 wrzesień 2025 r.

Dokument został opracowany przez specjalistę: mgr inż. Karolinę Ioannidis

Spis treści

1. Przedmiot i zakres opracowania	5
2. Cel i zakres merytoryczny opracowania	6
3. Zakres prognozy.....	7
4. Metody pracy i materiały źródłowe	9
5. Opis Strategii Rozwoju Gminy Ożarów na lata 2025-2035	10
5.1. Przedmiot i podmiot	10
5.2. Komplementarność z innymi dokumentami.....	10
Analiza celów strategicznych i operacyjnych Gminy Ożarów w kontekście Strategii Województwa Świętokrzyskiego	10
Podsumowanie i wnioski z porównania strategii rozwoju Gminy Ożarów z celami Strategii Województwa Świętokrzyskiego	17
Analiza celów Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w kontekście Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR).....	19
Analiza celów Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w kontekście Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego (KSRR)	20
5.3. Misja i wizja	23
5.4. Cele strategiczne i planowane przedsięwzięcia	24
6. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji	58
6.1. Charakterystyka Gminy Ożarów	58
6.2. Istniejący stan środowiska	59
6.2.1. Jakość powietrza	59
6.2.2. Zagrożenie hałasem.....	70
6.2.3. Pola Elektromagnetyczne	73
6.2.4. Wody	73
6.2.5. Gospodarka wodno-ściekowa	107
6.2.6. Zasoby przyrodnicze	111
6.3. Istniejące problemy ochrony środowiska	125
7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym ..	126
8. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu	137
9. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko.....	211
9.1. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody.....	211
9.2. Korytarze ekologiczne.....	237
9.3. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	238
9.4. Ludzie.....	245
9.5. Powietrze atmosferyczne	245

9.6.	Klimat.....	248
9.7.	Zabytki oraz dobra materialne	251
9.8.	Zasoby naturalne	253
9.9.	Wody	253
9.10.	Krajobraz i powierzchnia ziemi	258
9.11.	Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	260
9.12.	Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów	262
9.13.	Ryzyko wystąpienia poważnej awarii	262
10.	Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu...	263
11.	Propozycja działań alternatywnych.....	267
12.	Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne	268
13.	Monitoring, ewaluacja i aktualizacja	269
14.	Podsumowanie i wnioski	272
15.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	273
16.	Zestawienie tabel i rysunków	277

1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 Ustawy OOS, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOS przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OOS, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030* wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

2. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

3. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

1. informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
2. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
3. propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
4. informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
5. streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

1. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
2. rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Kielcach (pismo znak: WOO-III.410.10.2025.KW.1 z dnia 22 kwietnia 2025 r.) oraz z Świętokrzyskim Państwowym Wojewódzkim Inspektoratem Sanitarnym w Kielcach (pismo znak: NZ. 9022.4.45.2025 z dnia 8 lipca 2025 r.).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

5. Opis Strategii Rozwoju Gminy Ożarów na lata 2025-2035

5.1. Przedmiot i podmiot

Przedmiotowy dokument stanowi aktualizację Strategii Rozwoju Gminy Ożarów na lata 2025-2035. Z uwagi na zmiany w przepisach, a w szczególności w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz Ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.), dokonano aktualizacji dokumentu i poszerzenia go o wymagane ustawowo elementy. W ramach aktualizacji przeprowadzono prace badawczo-analityczne, które miały na celu ocenę aktualności zdiagnozowanych wcześniej problemów i potwierdzenia, czy nadal one występują. Przed przystąpieniem do aktualizacji dokumentu, dokonano ewaluacji – oceny stopnia realizacji zawartych w dokumencie założeń, a tym samym oceny efektywności podejmowanych przez samorząd działań. Umożliwiło to weryfikację, które działania zostały zrealizowane, a które nadal powinny być kontynuowane, wraz ze wskazaniem przez samorząd nowych inwestycji i zadań, które wynikają z rosnących potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej.

Strukturalnie opracowanie składa się z trzech głównych elementów, poza niniejszym słowem wstępnym. Część diagnostyczna prezentuje dane statystyczne w ujęciu statycznym oraz dynamicznym tworząc tło, portret sytuacji w gminie. W wyniku prowadzonej aktualizacji i w celu weryfikacji zachodzących w gminie zmian, część diagnostyczna została zmodyfikowana, a zakres czasowy analizowanych danych poszerzony o najnowsze dane. Przywołane dane są uzupełnione o wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców oraz młodzieży. Ich analizy stanowiły podstawę stworzonej koncepcji strategicznej. Część planistyczna to drugi element opracowania. Stanowi ona rdzeń dokumentu i wprost identyfikuje kluczowe wartości i plany na poziomie strategicznym oraz operacyjnym. Całość wieńczy system wdrażania określający mechanizmy związane z realizacją strategii na kolejnych etapach.

5.2. Komplementarność z innymi dokumentami

Analiza celów strategicznych i operacyjnych Gminy Ożarów w kontekście Strategii Województwa Świętokrzyskiego

Cel Strategiczny 1: Wzrost konkurencyjności gospodarczej gminy poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów i rozwój infrastruktury inwestycyjnej

Cel Operacyjny 1.1: Aktywizacja gospodarcza poprzez efektywne wykorzystanie terenów inwestycyjnych

1. Kierunek Działania 1.1.1: Współpraca i partnerstwo publiczno-prywatne w zakresie wspólnej oferty działek inwestycyjnych
 - Zgodność z województwem: Cel wojewódzki 1.1.3 („Poprawa warunków dla inwestowania”) jest w pełni zgodny z działaniami gminy, które zmierzają do tworzenia lepszego środowiska prawnego i administracyjnego dla inwestorów.
 - Uwagi: Działanie wpisuje się także w kierunek 1.3.4, gdzie mowa o wsparciu dla przekształcania przestrzeni przemysłowej.

2. Kierunek Działania 1.1.2: Przygotowanie terenów inwestycyjnych poprzez aktualizację i uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
 - Zgodność z województwem: Kierunek ten jest zbieżny z celem wojewódzkim 1.3.5 („Dążenie do poprawy standardów gospodarowania przestrzenią”), wskazując na istotność planowania przestrzennego jako elementu wspierającego rozwój inwestycji.
 - Uwagi: Silna korelacja z kierunkiem województwa wskazuje na potrzebę regionalnej koordynacji w zakresie gospodarki przestrzennej.
3. Kierunek Działania 1.1.3: Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną i drogową
 - Zgodność z województwem: Działanie wpisuje się w cel wojewódzki 3.3.1 („Rozwój infrastruktury drogowej, kolejowej i transportu publicznego”) oraz 2.3.1 („Rozwój infrastruktury energetycznej”).
 - Uwagi: Tworzenie odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego jest elementem synergicznym między gminą a regionem.

Podsumowanie dla Celu Operacyjnego 1.1: W pełni zgodny z celami województwa. Rewitalizacja terenów przemysłowych, planowanie przestrzenne oraz infrastruktura wspierają cele rozwoju gospodarczego regionu.

Cel Operacyjny 1.2: Wspieranie innowacyjności i przedsiębiorczości w gminie

1. Kierunek Działania 1.2.1: Tworzenie lokalnych centrów innowacji i inkubatorów przedsiębiorczości z ofertą wsparcia dla młodych przedsiębiorców
 - Zgodność z województwem: Kierunek ten jest zbieżny z celami wojewódzkimi 1.1.4 („Rozwój sfery B+R oraz transfer wiedzy i technologii do gospodarki”) oraz 1.2.1 („Wsparcie młodych pracowników nauki oraz B+R”).
 - Uwagi: Inwestycje w centra innowacji w Ożarowie są zgodne z regionalnym dążeniem do budowy nowoczesnego zaplecza technologicznego.
2. Kierunek Działania 1.2.2: Wprowadzenie systemu zachęt dla nowych przedsiębiorców (np. ulgi podatkowe, dotacje startowe)
 - Zgodność z województwem: Celem województwa jest poprawa warunków inwestowania (1.1.3), co obejmuje również system zachęt. Działanie to wspiera także kierunek 1.1.2 („Zapewnienie kapitału dla rozwoju przedsiębiorstw”).
 - Uwagi: Lokalne ulgi podatkowe są komplementarne wobec wojewódzkich programów wsparcia.
3. Kierunek Działania 1.2.3: Organizacja szkoleń i doradztwa dla młodych przedsiębiorców w zakresie zakładania i rozwijania działalności gospodarczej
 - Zgodność z województwem: Zgodne z celem 1.2.3 („Budowa kompetencji kluczowych”) oraz 1.2.4 („Promocja uczenia się przez całe życie”).
 - Uwagi: Działanie przyczynia się do wzrostu kompetencji w regionie, co jest kluczowe dla gospodarki.

Podsumowanie dla Celu Operacyjnego 1.2: Pełna zgodność z celami województwa. Działania gminy uzupełniają regionalne inicjatywy w zakresie innowacyjności, przedsiębiorczości i wsparcia kompetencji.

Cel Operacyjny 1.3: Rozwój infrastruktury technicznej wspierającej gospodarkę

1. Kierunek Działania 1.3.1: Modernizacja lokalnych dróg dojazdowych z uwzględnieniem potrzeb transportu ciężkiego
 - Zgodność z województwem: Zbieżne z celem 3.3.1 („Rozwój infrastruktury drogowej”) oraz 1.1.3 („Poprawa warunków dla inwestowania”).
 - Uwagi: Priorytetem jest lepsza integracja infrastruktury lokalnej z siecią regionalną.
2. Kierunek Działania 1.3.2: Rozwój systemów wodociągowych, kanalizacyjnych i energetycznych na terenach inwestycyjnych
 - Zgodność z województwem: W pełni zgodne z celem 2.1.1 („Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej”) oraz 2.3.1 („Rozwój infrastruktury energetycznej”).
 - Uwagi: Infrastruktura techniczna w Ożarowie uzupełnia cele regionalne, szczególnie w obszarach mniej rozwiniętych.
3. Kierunek Działania 1.3.3: Tworzenie strefy inwestycyjnej z kompleksowym wsparciem infrastrukturalnym i logistycznym
 - Zgodność z województwem: Zgodne z celem 1.3.1 („Wspieranie kluczowych branż”) oraz 1.1.5 („Wzrost efektywności działania instytucji otoczenia biznesu”).
 - Uwagi: Tworzenie strefy inwestycyjnej w gminie przyczynia się do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej regionu.

Podsumowanie dla Celu Operacyjnego 1.3: Zgodne z celami województwa. Modernizacja infrastruktury technicznej wspiera rozwój gospodarczy w kontekście lokalnym i regionalnym.

Wnioski dla Celu Strategicznego 1:

Cel gminy Ożarów jest w pełni zgodny z celem strategicznym 1 województwa („Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie”). Działania gminy stanowią uzupełnienie regionalnych działań, szczególnie w obszarze infrastruktury, innowacyjności oraz przedsiębiorczości.

Cel Strategiczny 2: Zwiększenie komfortu życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i usług publicznych

Cel Operacyjny 2.1: Rozbudowa infrastruktury edukacyjnej i społecznej

1. Kierunek Działania 2.1.1: Modernizacja i dostosowanie szkół oraz przedszkoli do potrzeb współczesnego rynku pracy
 - Zgodność z województwem: Pełna zgodność z celem wojewódzkim 1.2.3 („Budowa kompetencji kluczowych na każdym etapie kształcenia”) oraz 1.2.2 („Rozwój i promocja szkolnictwa zawodowego”).
 - Uwagi: Działanie wspiera rozwój kompetencji, co jest kluczowe dla konkurencyjności regionu.
2. Kierunek Działania 2.1.2: Zwiększenie dostępności miejsc opieki dla najmłodszych dzieci
 - Zgodność z województwem: Działanie wpisuje się w cel wojewódzki 3.2.1 („Rozwój i upowszechnianie usług społecznych”) oraz 3.2.3 („Rozwój ośrodków wsparcia dziennego”).
 - Uwagi: Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i edukacyjnych dla najmłodszych mieszkańców wspiera politykę prorodziną regionu.

3. Kierunek Działania 2.1.3: Utworzenie lokalnej klubo-kawiarni jako przestrzeni kulturalnej i integracyjnej

- Zgodność z województwem: Zbieżne z celem 3.1.4 („Rozwój instytucji kultury i dziedzictwa kulturowego”) oraz 3.1.5 („Poprawa warunków dla zwiększania aktywności społecznej”).
- Uwagi: Klubo-kawiarnia jako centrum kultury przyczyni się do zwiększenia kapitału społecznego oraz poprawy integracji mieszkańców.

Podsumowanie dla Celu Operacyjnego 2.1: Pełna zgodność z celami województwa. Działania gminy wspierają rozwój edukacji, opieki i kultury, wzmacniając kapitał społeczny regionu.

Cel Operacyjny 2.2: Usuwanie barier architektonicznych w przestrzeni publicznej

1. Kierunek Działania 2.2.1: Likwidacja barier w budynkach użyteczności publicznej

- Zgodność z województwem: Zbieżne z celem 3.2.5 („Zapewnienie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjnej”).
- Uwagi: Działanie wspiera politykę inkluzji społecznej oraz dostępności.

2. Kierunek Działania 2.2.2: Modernizacja ciągów komunikacyjnych z uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych

- Zgodność z województwem: Powiązane z celem 3.3.1 („Rozwój infrastruktury drogowej”) oraz 2.1.4 („Ekologiczna mobilność”).
- Uwagi: Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością wspiera cele społeczno-transportowe regionu.

3. Kierunek Działania 2.2.3: Wprowadzenie systemu audytu dostępności przestrzeni publicznej

- Zgodność z województwem: Zgodność z celem 3.2.5, gdzie mowa o systematycznej poprawie dostępności przestrzeni publicznej.
- Uwagi: Regularne audyty pozwalają na bieżące eliminowanie barier architektonicznych, co wzmacnia politykę dostępności.

Podsumowanie dla Celu Operacyjnego 2.2: Działania w pełni zgodne z wojewódzkimi założeniami poprawy dostępności. Przyczyniają się do inkluzji społecznej oraz dostosowania przestrzeni publicznej do potrzeb różnych grup mieszkańców.

Cel Operacyjny 2.3: Wzmocnienie systemu opieki zdrowotnej i pomocy społecznej

1. Kierunek Działania 2.3.1: Rozwój oferty wsparcia opieki dla seniorów, w tym programu opieki wytnieniowej i asystenckiej

- Zgodność z województwem: Zgodne z celem 3.2.1 („Rozwój i upowszechnianie usług społecznych”) oraz 3.2.3 („Rozwój ośrodków wsparcia dziennego”).
- Uwagi: Działania wpisują się w regionalną strategię wsparcia osób starszych i ich opiekunów.

2. Kierunek Działania 2.3.2: Wspieranie programów profilaktycznych i diagnostycznych

- Zgodność z województwem: Zbieżne z celem 3.2.7 („Kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych”) oraz 3.2.8 („Promowanie sportu i aktywnego trybu życia”).
- Uwagi: Promowanie zdrowia i profilaktyki jest istotnym elementem polityki zdrowotnej regionu.

3. Kierunek Działania 2.3.3: Rozbudowa infrastruktury zdrowotnej, w tym nowoczesnych przychodni i punktów diagnostycznych

- Zgodność z województwem: Powiązane z celem 3.2.5 („Poprawa jakości infrastruktury i usług ochrony zdrowia”).
- Uwagi: Rozwój lokalnej infrastruktury zdrowotnej zwiększa dostępność usług medycznych.

Podsumowanie dla Celu Operacyjnego 2.3: W pełni zgodny z wojewódzkimi priorytetami. Wzmocnienie systemu zdrowotnego i społecznego na poziomie gminnym przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Wnioski dla Celu Strategicznego 2:

Cel gminy Ożarów jest w pełni zgodny z celem wojewódzkim 3 („Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi”). Działania gminy w obszarze edukacji, dostępności i opieki zdrowotnej są komplementarne wobec regionalnych priorytetów, przyczyniając się do integracji społecznej i poprawy warunków życia.

Cel Strategiczny 3: Atrakcyjna i rozwijająca oferta spędzania czasu wolnego na terenie gminy

Cel Operacyjny 3.1: Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

1. Kierunek Działania 3.1.1: Budowa i modernizacja obiektów sportowych oraz terenów rekreacyjnych
 - Zgodność z województwem: W pełni zgodne z celem wojewódzkim 3.2.8 („Promowanie sportu, rekreacji i aktywnego trybu życia”) oraz 3.3.5 („Dążenie do poprawy standardów gospodarowania przestrzenią”).
 - Uwagi: Rozwój infrastruktury sportowej w gminie wspiera regionalne cele w zakresie promowania aktywności fizycznej i integracji społecznej.
2. Kierunek Działania 3.1.2: Promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców
 - Zgodność z województwem: Spójne z celami wojewódzkimi dotyczącymi promocji zdrowego stylu życia (3.2.8) oraz 3.1.5 („Poprawa warunków dla zwiększania aktywności społecznej”).
 - Uwagi: Organizacja wydarzeń sportowych przyczynia się do integracji mieszkańców oraz poprawy zdrowia publicznego.

Podsumowanie dla Celu Operacyjnego 3.1: Działania gminy są zgodne z priorytetami województwa, wspierając rozwój infrastruktury sportowej oraz popularyzację aktywności fizycznej, co pozytywnie wpływa na jakość życia i zdrowie mieszkańców.

Cel Operacyjny 3.2: Wzmocnienie oferty kulturalnej i turystycznej

1. Kierunek Działania 3.2.1: Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych i festiwali
 - Zgodność z województwem: Zgodne z celem wojewódzkim 3.1.4 („Rozwój instytucji kultury i dziedzictwa kulturowego”) oraz 1.3.3 („Wzrost potencjału turystycznego regionu”).
 - Uwagi: Promowanie lokalnej kultury i historii jest istotne dla integracji społeczności i rozwoju turystyki w regionie.
2. Kierunek Działania 3.2.2: Rozwój infrastruktury wspierającej turystykę, np. szlaków pieszych i rowerowych
 - Zgodność z województwem: Pełna zgodność z celem wojewódzkim 1.3.3 („Wzrost potencjału turystycznego regionu”) oraz 2.1.4 („Ekologiczna mobilność”).

- Uwagi: Działanie wspiera regionalne dążenia do rozwoju turystyki opartej na dziedzictwie przyrodniczym i kulturowym.

Podsumowanie dla Celu Operacyjnego 3.2: Działania są w pełni zgodne z regionalnymi celami, przyczyniając się do rozwoju turystyki i kultury w gminie oraz wzrostu jej atrakcyjności dla mieszkańców i turystów.

Cel Operacyjny 3.3: Promocja aktywnego stylu życia i rekreacji na świeżym powietrzu

1. Kierunek Działania 3.3.1: Organizacja programów aktywności fizycznej dla różnych grup wiekowych
 - Zgodność z województwem: Zgodne z celem 3.2.8 („Promowanie sportu, rekreacji i aktywnego trybu życia”) oraz 3.1.5 („Poprawa warunków dla zwiększania aktywności społecznej”).
 - Uwagi: Działanie przyczynia się do promowania zdrowego stylu życia i integracji międzypokoleniowej.
2. Kierunek Działania 3.3.2: Tworzenie miejsc aktywnego wypoczynku na terenach zielonych
 - Zgodność z województwem: Powiązane z celem wojewódzkim 2.1.8 („Ochrona i kształtowanie krajobrazu”) oraz 3.3.5 („Dążenie do poprawy standardów gospodarowania przestrzenią”).
 - Uwagi: Rozwój terenów zielonych wspiera działania na rzecz ochrony środowiska oraz tworzy przestrzeń sprzyjającą aktywności fizycznej.
3. Kierunek Działania 3.3.3: Organizacja zawodów sportowych i wydarzeń plenerowych
 - Zgodność z województwem: Zgodne z celami 3.2.8 („Promowanie sportu, rekreacji i aktywnego trybu życia”) oraz 3.1.5 („Poprawa warunków dla zwiększania aktywności społecznej”).
 - Uwagi: Wydarzenia plenerowe przyczyniają się do promocji gminy oraz wzmacniają więzi społeczne.

Podsumowanie dla Celu Operacyjnego 3.3: Działania w pełni zgodne z priorytetami województwa, wspierając aktywność fizyczną, rozwój terenów zielonych i integrację mieszkańców poprzez wydarzenia sportowe.

Wnioski dla Celu Strategicznego 3:

Działania gminy Ożarów w obszarze infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, kultury i turystyki oraz promocji aktywnego stylu życia są spójne z celami województwa świętokrzyskiego. Inicjatywy te wzmacniają kapitał społeczny, przyczyniają się do rozwoju turystyki oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

Cel Strategiczny 4: Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego

Cel Operacyjny 4.1: Poprawa jakości środowiska naturalnego

1. Kierunek Działania 4.1.1: Rozwój systemów gospodarowania odpadami, w tym segregacji i recyklingu
 - Zgodność z województwem: Pełna zgodność z celem wojewódzkim 2.1.2 („Racjonalne gospodarowanie odpadami”) oraz 2.1.5 („Edukacja ekologiczna”).

- Uwagi: Działanie wspiera regionalne priorytety w zakresie efektywnego zarządzania odpadami i promowania recyklingu.
- 2. Kierunek Działania 4.1.2: Realizacja programów ograniczających emisję gazów cieplarnianych
 - Zgodność z województwem: W pełni zgodne z celem wojewódzkim 2.1.3 („Ograniczenie niskiej emisji”) oraz 2.3.2 („Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w gospodarce, sferze publicznej i mieszkalnictwie”).
 - Uwagi: Ograniczanie emisji przyczynia się do poprawy jakości powietrza i jest spójne z priorytetami wojewódzkimi dotyczącymi ochrony klimatu.

Podsumowanie dla Celu Operacyjnego 4.1: Działania gminy w pełni wpisują się w strategię województwa, wspierając racjonalne gospodarowanie odpadami i redukcję emisji gazów cieplarnianych.

Cel Operacyjny 4.2: Rozwój zielonej infrastruktury

1. Kierunek Działania 4.2.1: Tworzenie nowych terenów zielonych i parków miejskich
 - Zgodność z województwem: Powiązane z celem wojewódzkim 2.1.7 („Ochrona i kształtowanie krajobrazu”) oraz 2.2.4 („Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury w miastach”).
 - Uwagi: Tworzenie terenów zielonych sprzyja ochronie środowiska oraz poprawie estetyki przestrzeni publicznej, co jest spójne z polityką województwa.
2. Kierunek Działania 4.2.2: Rozwój infrastruktury błękitnej, np. systemów retencji wody deszczowej
 - Zgodność z województwem: W pełni zgodne z celem wojewódzkim 2.2.1 („Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody”) oraz 2.2.4 („Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury w miastach”).
 - Uwagi: Rozwój systemów retencji wody jest istotny dla adaptacji do zmian klimatycznych i przeciwdziałania podtopieniom.

Podsumowanie dla Celu Operacyjnego 4.2: Działania w zakresie rozwoju zielonej i błękitnej infrastruktury są zgodne z celami województwa, wspierając ochronę zasobów środowiskowych i adaptację do zmian klimatu.

Cel Operacyjny 4.3: Edukacja ekologiczna i podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców

1. Kierunek Działania 4.3.1: Organizacja kampanii edukacyjnych i warsztatów promujących zrównoważony styl życia
 - Zgodność z województwem: Pełna zgodność z celem wojewódzkim 2.1.5 („Edukacja ekologiczna”).
 - Uwagi: Edukacja ekologiczna przyczynia się do wzrostu świadomości środowiskowej, co jest spójne z dążeniami województwa do promowania zrównoważonego stylu życia.
2. Kierunek Działania 4.3.2: Wprowadzenie programów szkoleniowych dla rolników na temat rolnictwa ekologicznego i zrównoważonego gospodarowania
 - Zgodność z województwem: Zgodne z celem 1.3.4 („Tworzenie warunków dla nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego”) oraz 2.1.6 („Ochrona bioróżnorodności”).
 - Uwagi: Działanie wspiera rozwój zrównoważonego rolnictwa, co przyczynia się do ochrony środowiska oraz promowania zdrowej żywności.

3. Kierunek Działania 4.3.3: Utworzenie lokalnych programów grantowych wspierających działania ekologiczne mieszkańców i organizacji społecznych
- Zgodność z województwem: Zgodne z celem wojewódzkim 2.1.2 („Racjonalne gospodarowanie odpadami”) oraz 2.3.3 („Zwiększenie efektywności energetycznej i zarządzania energią”).
 - Uwagi: Lokalne programy grantowe wspierają inicjatywy mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, co wzmacnia politykę regionalną w tej dziedzinie.

Podsumowanie dla Celu Operacyjnego 4.3: Działania edukacyjne i wspieranie ekologicznych inicjatyw lokalnych są w pełni zgodne z celami województwa, przyczyniając się do budowy społeczeństwa świadomego ekologicznie i wspierającego zrównoważony rozwój.

Podsumowanie dla Celu Strategicznego 4:

Działania gminy Ożarów w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego wykorzystania zasobów są spójne z celami województwa świętokrzyskiego. Wspierają ochronę przyrody, adaptację do zmian klimatu, edukację ekologiczną oraz rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury, co wpisuje się w regionalne priorytety ochrony środowiska.

Podsumowanie i wnioski z porównania strategii rozwoju Gminy Ożarów z celami Strategii Województwa Świętokrzyskiego

Strategia rozwoju Gminy Ożarów, z uwzględnieniem jej celów strategicznych i operacyjnych, wykazuje pełną zgodność z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego. Przyjęte kierunki działań na poziomie lokalnym harmonizują z nadrzędnymi priorytetami regionu, co tworzy solidną podstawę dla synergicznego rozwoju zarówno gminy, jak i województwa. Poniżej przedstawiono szczegółowe wnioski wynikające z analizy:

1. Spójność wizji rozwoju gospodarczego

Główne założenia Gminy Ożarów dotyczące wzrostu konkurencyjności gospodarczej i wspierania przedsiębiorczości są w pełni zbieżne z priorytetami województwa, szczególnie w obszarze rozwoju inteligentnej gospodarki. Inicjatywy gminne, takie jak przygotowanie terenów inwestycyjnych, tworzenie stref inwestycyjnych, wspieranie innowacyjności i przedsiębiorczości oraz rozwój infrastruktury technicznej, idealnie wpisują się w cele wojewódzkie dotyczące:

- Zwiększenia konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (cel operacyjny 1.1 województwa).
- Transformacji kluczowych branż w kierunku nowoczesnych technologii i gospodarki obiegu zamkniętego (cel operacyjny 1.3 województwa).

Taka zgodność działań sprzyja rozwijaniu regionalnych inteligentnych specjalizacji, w tym nowoczesnego przemysłu, rolnictwa i sektora usług, co pozwala na efektywne wykorzystanie potencjału zasobów lokalnych i jednocześnie stymuluje zrównoważony rozwój gospodarczy regionu.

2. Rozwój infrastruktury społecznej i usług publicznych

Strategia Ożarowa kładzie silny nacisk na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez inwestycje w edukację, usługi społeczne, zdrowotne oraz dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych. Działania te bezpośrednio wspierają cele wojewódzkie dotyczące:

- Silnego kapitału społecznego w regionie (cel operacyjny 3.1 województwa).

- Powszechnie dostępnych usług społecznych i zdrowotnych (cel operacyjny 3.2 województwa).

Poprzez inwestycje w infrastrukturę edukacyjną, rozbudowę żłobków i przedszkoli, modernizację szkół oraz rozwój opieki dla seniorów, Ożarów wzmacnia swoją atrakcyjność jako miejsce przyjazne rodzinom, co może przeciwdziałać depopulacji, będącej jednym z głównych wyzwań województwa. Działania gminy w zakresie zdrowia i usług społecznych, takie jak rozwój diagnostyki i profilaktyki zdrowotnej, wspierają też regionalne wysiłki na rzecz poprawy zdrowotności mieszkańców.

3. Wzmacnianie spójności przestrzennej i rozwoju infrastruktury

Inwestycje Gminy Ożarów w rozwój infrastruktury technicznej, modernizację dróg, systemów wodociągowych i kanalizacyjnych oraz uzbrojenie terenów inwestycyjnych są kluczowe dla podniesienia konkurencyjności lokalnej gospodarki i poprawy jakości życia mieszkańców. Te działania wzmacniają również cele wojewódzkie związane z poprawą spójności przestrzennej i społecznej regionu:

- Rozwój infrastruktury drogowej i transportu publicznego (cel operacyjny 3.3 województwa).
- Zwiększenie efektywności energetycznej i rozwoju zielonej infrastruktury (cele 2.2 i 2.3 województwa).

Dzięki zmodernizowanej infrastrukturze gmina staje się bardziej atrakcyjna dla inwestorów, a także poprawia jakość życia mieszkańców, co wspiera spójność przestrzenną regionu i przeciwdziała marginalizacji obszarów wiejskich.

4. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu

Strategia Ożarowa w zakresie ochrony środowiska, rozwijania zielonej i błękitnej infrastruktury, promowania recyklingu oraz ograniczania emisji gazów cieplarnianych wpisuje się w priorytety województwa świętokrzyskiego dotyczące:

- Poprawy jakości środowiska naturalnego (cel operacyjny 2.1 województwa).
- Adaptacji do zmian klimatu i rozwoju odnawialnych źródeł energii (cele operacyjne 2.2 i 2.3 województwa).

Działania gminy wspierają rozwój zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi, poprawiają jakość powietrza i angażują lokalną społeczność w działania ekologiczne, co pozytywnie wpływa na budowanie świadomości środowiskowej w regionie.

5. Oferta spędzania czasu wolnego i rozwój turystyki oraz oferta kulturalna

Inicjatywy Ożarowa w zakresie budowy infrastruktury sportowej, rozwijania turystyki oraz organizacji wydarzeń kulturalnych i sportowych przyczyniają się do zwiększenia atrakcyjności gminy, a także wspierają regionalne cele dotyczące:

- Rozwoju turystyki opartej na dziedzictwie kulturowym i środowiskowym (cel 1.3.3 województwa).
- Promowania sportu, rekreacji i aktywnego stylu życia (cel operacyjny 3.2.8 województwa).

Działania te nie tylko wzmacniają lokalną tożsamość i integrację mieszkańców, ale również mogą przyciągać turystów, co przyczynia się do rozwoju gospodarczego regionu.

Wnioski końcowe

Strategia rozwoju Gminy Ożarów jest przykładem synergii między poziomem lokalnym a regionalnym. Współgranie celów strategicznych gminy z priorytetami województwa świętokrzyskiego pozwala na

bardziej efektywne wykorzystywanie zasobów i potencjałów obu poziomów zarządzania. Dzięki pełnej zgodności w obszarach gospodarki, infrastruktury, ochrony środowiska, kapitału społecznego i usług publicznych, działania gminy wzmacniają realizację strategicznych celów województwa.

Gmina Ożarów, dzięki realizacji swojej strategii, nie tylko poprawi jakość życia swoich mieszkańców, ale również stanie się istotnym partnerem w rozwoju regionu, przyczyniając się do podnoszenia konkurencyjności, spójności społecznej i ekologicznej województwa. To zintegrowane podejście może być wzorem dla innych jednostek samorządowych, pokazując, jak efektywna współpraca na różnych poziomach zarządzania prowadzi do zrównoważonego rozwoju całego regionu.

Analiza celów Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w kontekście Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)

1. Wprowadzenie

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) wyznacza cele rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego Polski w perspektywie długoterminowej, z uwzględnieniem zrównoważonego wykorzystania zasobów oraz innowacyjności. Gmina Ożarów jako część województwa świętokrzyskiego, stoi przed wyzwaniem harmonijnego dostosowania swoich lokalnych celów do priorytetów SOR, aby maksymalnie wykorzystać potencjał wynikający z dostępnych funduszy oraz programów wsparcia. W niniejszej analizie szczegółowo omówiono zbieżności, luki oraz propozycje działań, które mogą wzbogacić strategię gminy.

2. Cele strategii Gminy Ożarów a priorytety SOR

Cel strategiczny 1: Wzrost konkurencyjności gospodarczej gminy poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów i rozwój infrastruktury inwestycyjnej.

Zbieżność z SOR:

- SOR promuje wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, rozwój przemysłu, innowacji oraz nowoczesnych technologii. Gmina Ożarów w swoim celu zakłada efektywne wykorzystanie terenów inwestycyjnych oraz rozwój infrastruktury wspierającej biznes, co wpisuje się w SOR-owe podejście do wzmacniania gospodarki regionalnej.
- W SOR szczególną uwagę poświęca się rozwojowi przemysłów opartych na lokalnych zasobach i potencjale, co jest zgodne z planami gminy dotyczącymi rozwoju rolnictwa i przetwórstwa spożywczego.

Cel strategiczny 2: Zwiększenie komfortu życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i usług publicznych.

Zbieżność z SOR:

- SOR kładzie nacisk na wyrównywanie szans rozwojowych, inwestycje w kapitał ludzki i poprawę jakości życia. Cele gminy dotyczące rozbudowy infrastruktury edukacyjnej, społecznej i zdrowotnej w pełni harmonizują z tym priorytetem.
- Planowana poprawa dostępności infrastruktury dla osób starszych i niepełnosprawnych jest zgodna z SOR-owym celem inkluzywności społecznej.

Cel strategiczny 3: Atrakcyjna i rozwijająca oferta spędzania czasu wolnego na terenie gminy.

Zbieżność z SOR:

- SOR podkreśla znaczenie wzmacniania lokalnej tożsamości kulturowej i rozwoju turystyki, co wpisuje się w cel gminy dotyczący rozwoju infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej.
- W kontekście OSI Dolina Wisły i OSI Ziemia Opatowska, rozwój turystyki opartej na zasobach przyrodniczych i kulturowych jest zgodny z założeniami SOR.

Cel strategiczny 4: Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego.

Zbieżność z SOR:

- Cele gminy dotyczące ochrony środowiska, rozwoju systemów retencji wody, gospodarki odpadami oraz promocji ekologii są zgodne z priorytetami SOR dotyczącymi ochrony klimatu, bioróżnorodności i gospodarki o obiegu zamkniętym.
- Działania gminy w zakresie edukacji ekologicznej wpisują się w strategię budowy świadomości środowiskowej promowaną przez SOR.

3. Ogólne wnioski i rekomendacje:

1. Spójność celów strategii gminy z SOR:

- Cele gminy Ożarów są zgodne z założeniami SOR, szczególnie w obszarach takich jak ochrona środowiska, rozwój infrastruktury społecznej i promocja turystyki.
- Kluczową przewagą gminy jest jej lokalizacja w OSI Dolina Wisły, co zwiększa możliwości realizacji projektów środowiskowych, turystycznych i rolniczych.

2. Rekomendacje:

- Rozszerzenie działań na rzecz rozwoju cyfryzacji w usługach publicznych i lokalnym biznesie.
- Silniejsza promocja gminy jako destynacji turystycznej w ramach Doliny Wisły.
- Wprowadzenie działań wspierających lokalne innowacje i przedsiębiorczość.

Analiza celów Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w kontekście Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego (KSRR)

1. Wprowadzenie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) wyznacza cele rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego Polski, koncentrując się na wyrównywaniu szans rozwojowych, wspieraniu przedsiębiorczości, innowacji oraz budowie konkurencyjnych regionów. Gmina Ożarów jako część województwa świętokrzyskiego oraz obszarów strategicznej interwencji (OSI „Ziemia Opatowska” i OSI „Dolina Wisły”), dąży do skutecznego wdrażania polityki rozwoju lokalnego zgodnej z priorytetami krajowymi.

Niniejsza analiza porównuje cele Strategii Rozwoju Gminy Ożarów z priorytetami KSRR, identyfikując obszary spójne oraz te wymagające dalszych działań.

2. Cele Strategii Gminy Ożarów a priorytety KSRR

Cel strategiczny 1: Wzrost konkurencyjności gospodarczej gminy poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów i rozwój infrastruktury inwestycyjnej

Spójność z KSRR:

- KSRR wskazuje na konieczność budowy konkurencyjnej gospodarki regionalnej poprzez inwestycje w infrastrukturę oraz rozwój przedsiębiorczości. Strategia Rozwoju Gminy Ożarów odpowiada na te potrzeby, zakładając wsparcie dla sektora przemysłowego, rozwój terenów inwestycyjnych oraz promowanie lokalnych firm.
- Kluczowym aspektem KSRR jest pobudzanie innowacyjności, szczególnie w małych i średnich przedsiębiorstwach. Ożarów, poprzez swoje położenie w OSI „Ziemia Opatowska” i OSI „Dolina Wisły”, ma potencjał do rozwoju nowoczesnych sektorów gospodarki, takich jak przetwórstwo spożywcze oraz produkcja materiałów budowlanych.
- W KSRR dużą rolę odgrywa wspieranie klastrów przemysłowych i tworzenie powiązań między przedsiębiorstwami a instytucjami badawczo-rozwojowymi. Strategia Gminy Ożarów koncentruje się na rozwoju sektora cementowego i przetwórczego, ale brak jest wyraźnych odniesień do współpracy z sektorem badawczo-rozwojowym.

Cel strategiczny 2: Zwiększenie komfortu życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i usług publicznych

Spójność z KSRR:

- KSRR podkreśla znaczenie wyrównywania szans rozwojowych oraz poprawy jakości życia mieszkańców mniejszych miejscowości. Strategia Gminy Ożarów obejmuje inwestycje w infrastrukturę społeczną, w tym szkoły, opiekę zdrowotną oraz usługi publiczne, co w pełni odpowiada priorytetom krajowym.
- Dokument krajowy wskazuje na konieczność przeciwdziałania depopulacji, zwłaszcza w obszarach o niekorzystnych trendach demograficznych. Strategia Gminy Ożarów przewiduje działania mające na celu zatrzymanie młodych mieszkańców, ale nie uwzględnia w pełni mechanizmów przyciągania nowych osiedleńców czy rozwoju polityki mieszkaniowej.
- Istotnym elementem KSRR jest rozwój cyfryzacji i e-usług publicznych, co w strategii gminy nie zostało dostatecznie rozwinięte. Możliwości cyfrowej transformacji, szczególnie w administracji i edukacji, mogłyby zwiększyć atrakcyjność Ożarowa jako miejsca do życia.

Cel strategiczny 3: Atrakcyjna i rozwijająca oferta spędzania czasu wolnego na terenie gminy

Spójność z KSRR:

- KSRR podkreśla rolę kultury, sportu i rekreacji w budowaniu kapitału społecznego i integracji mieszkańców. Strategia Gminy Ożarów wpisuje się w te założenia poprzez rozwój infrastruktury rekreacyjnej oraz promowanie lokalnych wydarzeń kulturalnych.
- Dokument krajowy kładzie nacisk na wykorzystanie potencjału turystycznego regionów. Ożarów jako część OSI „Ziemia Opatowska” i OSI „Dolina Wisły”, ma unikalne zasoby historyczne i przyrodnicze, które mogą przyczynić się do rozwoju turystyki, jednak strategia nie wskazuje konkretnych działań dotyczących ich wykorzystania na szerszą skalę.
- KSRR podkreśla znaczenie budowy silnej tożsamości lokalnej i promocji regionów. Inicjatywy takie jak „Historia ze smakiem”, promujące lokalne dziedzictwo kulinarne, są zgodne z tymi założeniami i mogą stanowić element wyróżniający gminę w skali województwa.

Cel strategiczny 4: Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego

Spójność z KSRR:

- KSRR kładzie duży nacisk na ochronę środowiska i adaptację do zmian klimatu. Strategia Gminy Ożarów uwzględnia te kwestie poprzez działania związane z gospodarką wodną, modernizacją systemów kanalizacyjnych oraz ochroną zasobów naturalnych.
- Dokument krajowy promuje rozwój odnawialnych źródeł energii oraz efektywność energetyczną, jednak strategia gminna w ograniczonym zakresie odnosi się do możliwości wdrażania energii odnawialnej, np. instalacji fotowoltaicznych na budynkach publicznych.
- W kontekście OSI „Ziemia Opatowska” i OSI „Dolina Wisły”, istotne jest zachowanie terenów cennych przyrodniczo i przeciwdziałanie degradacji ekosystemów, co powinno znaleźć wyraźniejsze odzwierciedlenie w strategii gminnej.

3. Ogólne wnioski i rekomendacje

- Strategia Gminy Ożarów jest w dużej mierze spójna z KSRR, szczególnie w zakresie rozwoju gospodarczego, infrastrukturalnego oraz ochrony środowiska.
- Przynależność gminy do OSI „Ziemia Opatowska” i OSI „Dolina Wisły” stanowi istotny czynnik umożliwiający realizację projektów regionalnych, zwłaszcza w obszarach turystyki, rolnictwa i ochrony przyrody.
- Należy rozwinąć działania związane z cyfryzacją, w tym wprowadzenie e-usług publicznych oraz wsparcie dla cyfrowej transformacji przedsiębiorstw.
- Warto poszerzyć strategię o mechanizmy przeciwdziałania depopulacji, np. poprzez rozwój polityki mieszkaniowej i wsparcie dla młodych rodzin.
- Konieczne jest silniejsze wsparcie dla rozwoju energii odnawialnej, co mogłoby przyczynić się do poprawy efektywności energetycznej i obniżenia kosztów funkcjonowania gminy.

5.3. Misja i wizja

Wizja

W 2030 roku Gmina Ożarów jest nowoczesnym i zrównoważonym miejscem, gdzie tradycja współgra z innowacją, a mieszkańcy cieszą się wysoką jakością życia i bliskością natury. Dzięki inwestycjom w infrastrukturę, ochronę środowiska oraz lokalne zasoby, Ożarów przyciąga zarówno inwestorów, jak i turystów, będąc przykładem harmonijnego rozwoju.

Wersja rozszerzona:

W 2030 roku Gmina Ożarów jest nowoczesnym i zrównoważonym obszarem, w którym harmonijnie współistnieją tradycja i postęp. Dzięki świadomemu wykorzystaniu swojego potencjału gospodarczego, przyrodniczego i kulturowego, Ożarów stanowi przykład dobrze zarządzanej gminy, w której mieszkańcy mogą cieszyć się wysoką jakością życia.

Gospodarka gminy opiera się na lokalnych zasobach i innowacyjnych rozwiązaniach, wspierających przedsiębiorczość oraz różnicowane formy działalności, szczególnie w sektorach przyjaznych środowisku i nowoczesnych technologiach. Przemysłane inwestycje w infrastrukturę transportową i energetyczną sprawiają, że Ożarów jest nie tylko doskonale skomunikowany z regionem, ale także atrakcyjny dla inwestorów oraz turystów.

Środowisko naturalne gminy, w tym malownicze krajobrazy, doliny rzeczne i obszary zieleni, jest skutecznie chronione i wykorzystywane jako przestrzeń rekreacyjna, edukacyjna i turystyczna. Realizowane są inwestycje w odnawialne źródła energii oraz infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, które przyczyniają się do ograniczenia emisji i adaptacji do zmian klimatycznych.

Gmina Ożarów wyróżnia się zintegrowaną, aktywną społecznością, która wspiera rozwój lokalny i zachowuje tożsamość kulturową. Oferta edukacyjna i społeczna odpowiada na potrzeby mieszkańców w każdym wieku, a realizowane programy kulturalne i rekreacyjne wzmacniają więzi społeczne oraz przyciągają gości spoza regionu.

Władze gminy, we współpracy z lokalnymi i regionalnymi partnerami, konsekwentnie rozwijają przestrzeń publiczną, rewitalizując centra miejscowości oraz wprowadzając nowoczesne rozwiązania urbanistyczne. W 2030 roku Ożarów jest miejscem, w którym mieszkańcy chcą żyć, pracować i inwestować, jednocześnie ciesząc się komfortem i bliskością natury.

Misja

Zapewniamy zrównoważony rozwój Gminy Ożarów, wspierając mieszkańców, przedsiębiorców i inwestorów poprzez tworzenie komfortowych warunków życia, wzmacnianie lokalnej gospodarki oraz ochronę środowiska i dziedzictwa kulturowego.

Wersja rozszerzona:

Misją samorządu gminy Ożarów jest wspieranie zrównoważonego i innowacyjnego rozwoju w zgodzie z potrzebami mieszkańców, lokalnymi wartościami oraz wymogami środowiskowymi. Dążymy do tworzenia przestrzeni, w której każdy mieszkaniec czuje się bezpiecznie i komfortowo, a przedsiębiorcy i inwestorzy znajdują sprzyjające warunki do rozwoju. Gmina Ożarów działa na rzecz poprawy jakości życia, wzmacniania lokalnej gospodarki, ochrony środowiska oraz zachowania dziedzictwa kulturowego. Współpracując z partnerami lokalnymi, krajowymi i międzynarodowymi, koncentrujemy

się na kreowaniu atrakcyjnych warunków do życia i pracy oraz podnoszeniu konkurencyjności naszej gminy w regionie.

5.4. Cele strategiczne i planowane przedsięwzięcia

Cel Strategiczny 1: Wzrost konkurencyjności gospodarczej gminy poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów i rozwój infrastruktury inwestycyjnej

Cel Operacyjny 1.1: Aktywizacja gospodarcza poprzez efektywne wykorzystanie terenów inwestycyjnych

Kierunek Działania 1.1.1: Współpraca i partnerstwo publiczno-prywatne w zakresie wspólnej oferty działek inwestycyjnych

Opis kierunku działań:

Celem tego działania jest zbudowanie efektywnej współpracy pomiędzy gminą a właścicielami prywatnych terenów inwestycyjnych, aby stworzyć kompleksową i atrakcyjną ofertę inwestycyjną. Wiele atrakcyjnych działek, które mogłyby stanowić doskonałe miejsca pod inwestycje, znajduje się obecnie w rękach prywatnych. Partnerstwo publiczno-prywatne (PPP) w zakresie promocji i przygotowania tych terenów pozwoli na maksymalne wykorzystanie potencjału gminy, przyspieszenie procesów inwestycyjnych oraz zwiększenie zainteresowania ze strony inwestorów. Kluczowym elementem tej współpracy będzie wspólne przygotowanie, promocja i uzbrojenie działek, co zapewni ich dostępność dla inwestorów.

Zakres działań obejmuje:

- Inwentaryzację i analizę prywatnych terenów inwestycyjnych pod kątem ich potencjału oraz potrzeb w zakresie uzbrojenia i infrastruktury.
- Nawiązanie dialogu z właścicielami terenów prywatnych oraz wypracowanie modelu współpracy w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.
- Tworzenie wspólnej oferty inwestycyjnej obejmującej działki gminne oraz prywatne, z uwzględnieniem ich promocji na rynku krajowym i międzynarodowym.
- Współpracę z właścicielami prywatnych działek w zakresie przygotowania terenów pod inwestycje, np. poprzez wspólne finansowanie uzbrojenia lub zapewnienie wsparcia infrastrukturalnego.
- Organizację kampanii promocyjnych i wydarzeń skierowanych do potencjalnych inwestorów, z wykorzystaniem wspólnej oferty inwestycyjnej.

Oczekiwane rezultaty:

- Zwiększenie liczby terenów inwestycyjnych dostępnych dla inwestorów.
- Podniesienie atrakcyjności gminy dla inwestorów dzięki kompleksowej i zróżnicowanej ofercie inwestycyjnej.
- Skrócenie czasu przygotowania działek inwestycyjnych poprzez współdziałanie w ramach PPP.
- Zwiększenie liczby inwestorów zainteresowanych lokowaniem swoich przedsięwzięć w gminie Ożarów.

Wskaźniki SMART:

- Liczba partnerstw publiczno-prywatnych zawartych w celu promocji działek inwestycyjnych: minimum 2 do 2030 r.

- Liczba wspólnie promowanych działek inwestycyjnych: minimum 4 do 2030 r.
- Liczba inwestycji zrealizowanych na działkach prywatnych włączonych do wspólnej oferty inwestycyjnej: minimum 1 do 2030 r.

Realizacja/Nadzór:

Urząd Miejski w Ożarowie – Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej, Referat Rolnictwa i Gospodarki Gruntami we współpracy z właścicielami prywatnych działek, agencjami rozwoju regionalnego i instytucjami finansowymi.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Prywatni właściciele terenów inwestycyjnych.
- Regionalne agencje rozwoju i promocji inwestycji.
- Instytucje wspierające PPP, w tym wojewódzkie władze samorządowe.
- Lokalni przedsiębiorcy i społeczność.

Synergia:

Partnerstwo publiczno-prywatne w zakresie oferty inwestycyjnej wzmocni współpracę lokalną, umożliwi bardziej efektywne wykorzystanie zasobów oraz przyczyni się do poprawy wizerunku gminy jako lokalizacji atrakcyjnej dla inwestorów. Kompleksowa oferta działek zwiększy zainteresowanie inwestorów i wpłynie na rozwój gospodarczy gminy.

Kierunek Działania 1.1.2: Przygotowanie terenów inwestycyjnych poprzez aktualizację i uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Opis kierunku działań:

Ten kierunek działania zakłada konsekwentne i strategiczne zarządzanie przestrzenią gminy poprzez aktualizację miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP), w celu wygospodarowania nowych terenów inwestycyjnych. Wykorzystanie potencjału przestrzeni gminy wymaga identyfikacji obszarów z wysokim potencjałem inwestycyjnym, uwzględniając ich dostępność komunikacyjną, możliwości infrastrukturalne oraz zgodność z polityką środowiskową. Aktualizacja planów pozwoli na stworzenie przestrzeni dostosowanej do potrzeb współczesnych przedsiębiorców, z uwzględnieniem elastyczności w użytkowaniu gruntów oraz wymogów dla różnych branż.

Zakres działań obejmuje:

- Analiza istniejących planów zagospodarowania przestrzennego w kontekście potencjalnych potrzeb inwestycyjnych.
- Przeprowadzenie konsultacji społecznych oraz uzgodnień międzyresortowych, by zapewnić transparentność procesu i wsparcie różnych interesariuszy.
- Wyznaczenie obszarów przeznaczonych pod inwestycje z uwzględnieniem dostępności infrastruktury technicznej i transportowej.
- Przygotowanie i uchwalenie zaktualizowanych planów zagospodarowania przestrzennego z priorytetem dla terenów inwestycyjnych.

Oczekiwane rezultaty:

- Przygotowanie nowego zasobu terenów inwestycyjnych, umożliwiających rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz przyciągnięcie inwestorów zewnętrznych.

- Zwiększenie atrakcyjności gminy jako miejsca przyjaznego dla biznesu poprzez profesjonalne przygotowanie przestrzeni inwestycyjnej.
- Lepsze gospodarowanie przestrzenią gminy w sposób zrównoważony i zgodny z potrzebami mieszkańców oraz środowiska.

Wskaźniki SMART:

- Liczba uchwalonych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących nowe tereny inwestycyjne: minimum 1 do końca 2027 roku.
- Liczba przygotowanych działek inwestycyjnych gotowych do sprzedaży: minimum 3 do końca 2030 roku.
- Liczba terenów objętych zaktualizowanymi planami zagospodarowania: minimum 50 ha do 2030 roku.

Realizacja/Nadzór:

Urząd Miejski w Ożarowie – Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Województwo świętokrzyskie, w szczególności przy uzgodnieniach środowiskowych i strategicznych.
- Lokalne społeczności, które uczestniczą w konsultacjach społecznych.
- Przedsiębiorcy oraz potencjalni inwestorzy, którzy mogą wpłynąć na określenie zapotrzebowania na konkretne typy inwestycji.

Synergia: Tworzenie przyjaznych warunków do inwestowania.

Kierunek Działania 1.1.3: Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną i drogową

Opis kierunku działań:

Celem tego działania jest kompleksowe przygotowanie terenów inwestycyjnych poprzez wyposażenie ich w niezbędną infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, co ma kluczowe znaczenie dla przyciągnięcia inwestorów i realizacji projektów gospodarczych. Uzbrojenie obejmuje budowę i modernizację dróg dojazdowych, wodociągów, kanalizacji sanitarnej, energetycznej oraz sieci szerokopasmowego internetu. Szczególny nacisk zostanie położony na zintegrowanie terenów inwestycyjnych z istniejącą infrastrukturą, aby maksymalnie skrócić czas potrzebny na rozpoczęcie działalności przez potencjalnych inwestorów.

Zakres działań obejmuje:

- Przygotowanie szczegółowych projektów technicznych dla infrastruktury uzbrajającej nowe tereny inwestycyjne.
- Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych i europejskich na realizację inwestycji infrastrukturalnych.
- Budowa lub modernizacja dróg dojazdowych i ciągów komunikacyjnych, zapewniających łatwy dostęp do terenów inwestycyjnych.
- Instalacja i rozwój sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, energetycznych oraz telekomunikacyjnych.
- Wprowadzenie zrównoważonych rozwiązań technologicznych, takich jak instalacje OZE czy systemy retencji wody deszczowej.

Oczekiwane rezultaty:

- Wzrost atrakcyjności terenów inwestycyjnych dzięki ich pełnemu uzbrojeniu technicznemu.
- Przyciągnięcie nowych inwestorów i firm, które będą mogły szybko rozpocząć działalność dzięki przygotowanej infrastrukturze.
- Poprawa warunków gospodarczych w gminie, w tym tworzenie nowych miejsc pracy i wzrost dochodów z podatków lokalnych.

Wskaźniki SMART:

- Liczba uzbrojonych działek inwestycyjnych: minimum 3 do końca 2030 roku.
- Łączna powierzchnia terenów objętych inwestycjami infrastrukturalnymi: minimum 15 ha do 2030 roku.
- Odsetek terenów inwestycyjnych z pełnym dostępem do infrastruktury technicznej: 50% do 2030 roku.

Realizacja/Nadzór:

Urząd Miejski w Ożarowie – Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Fundusze zewnętrzne, takie jak NFOŚiGW i fundusze europejskie (np. programy regionalne).
- Przedsiębiorcy i inwestorzy zainteresowani rozwojem infrastruktury.
- Lokalne społeczności, które mogą korzystać z modernizacji infrastruktury.
- Podmioty odpowiedzialne za infrastrukturę techniczną, np. operatorzy sieci energetycznej czy telekomunikacyjnej.

Synergia: Wzrost atrakcyjności dla inwestorów i poprawa lokalnego rynku pracy.

Cel Operacyjny 1.2: Wspieranie innowacyjności i przedsiębiorczości w gminie

Kierunek Działania 1.2.1: Tworzenie lokalnych centrów innowacji i inkubatorów przedsiębiorczości z ofertą wsparcia dla młodych przedsiębiorców

Opis kierunku działań:

Celem tego działania jest stworzenie dedykowanych przestrzeni, które wspierają rozwój innowacyjności oraz przedsiębiorczości, zwłaszcza wśród młodych mieszkańców gminy. Lokalne centra innowacji i inkubatory przedsiębiorczości będą miejscami, gdzie przedsiębiorcy znajdą kompleksowe wsparcie – od doradztwa biznesowego, przez dostęp do nowoczesnej infrastruktury, aż po pomoc w finansowaniu ich przedsięwzięć. Działania te mają zapobiegać odpływowi młodych ludzi z gminy oraz stymulować rozwój lokalnej gospodarki poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i wzrost atrakcyjności gminy jako miejsca przyjaznego przedsiębiorcom.

Zakres działań obejmuje:

- Utworzenie centrów innowacji i przedsiębiorczości: przygotowanie przestrzeni dostosowanych do potrzeb młodych przedsiębiorców, wyposażonych w nowoczesne technologie i sale konferencyjne.
- Rozbudowanie oferty wsparcia: zapewnienie szkoleń, doradztwa biznesowego, mentoringu oraz pomocy prawnej i finansowej dla młodych przedsiębiorców.
- Promocja lokalnej przedsiębiorczości: organizacja lub współorganizacja wydarzeń, takich jak hackathony, konkursy start-upowe czy fora innowacyjności, które przyciągną talenty i inwestorów do gminy.

- Współpraca z sektorem edukacji i biznesu: nawiązanie partnerstw z uczelniami, szkołami średnimi oraz większymi przedsiębiorstwami, które mogą wspierać młodych przedsiębiorców technicznie i finansowo.

Oczekiwane rezultaty:

- Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na przykład poprzez powstanie lokalnego centrum wspierającego przedsiębiorczość w branżach innowacyjnych oraz udział Gminy w regionalnych inkubatorach przedsiębiorczości wspierających młodych mieszkańców gminy.
- Zwiększenie liczby młodych osób pozostających w gminie dzięki atrakcyjnym możliwościom rozwoju zawodowego.
- Wzrost liczby innowacyjnych firm działających na terenie gminy.

Wskaźniki SMART:

- Liczba przedsiębiorstw korzystających z inkubatora: minimum 3 do 2030 roku.
- Liczba szkoleń i wydarzeń organizowanych przez inkubatory: minimum 5 rocznie.
- Liczba nowych miejsc pracy utworzonych dzięki działalności inkubatorów: minimum 20 do 2030 roku.

Realizacja/Nadzór: Urząd Miejski w Ożarowie – Referat Rozwoju, Promocji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych, we współpracy z instytucjami wspierającymi przedsiębiorczość, takimi jak regionalne agencje rozwoju oraz lokalne organizacje pozarządowe.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Regionalne instytucje wspierające innowacyjność i przedsiębiorczość.
- Uczelnie wyższe i szkoły zawodowe.
- Organizacje pozarządowe i inwestorzy prywatni.
- Lokalni przedsiębiorcy i młodzieżowe grupy innowatorów.

Synergia: Zapobieganie odpływowi młodych ludzi z gminy poprzez tworzenie miejsc pracy oraz wspieranie nowoczesnej gospodarki.

Kierunek Działania 1.2.2: Wprowadzenie systemu zachęt dla nowych przedsiębiorców (np. ulgi podatkowe, dotacje startowe)

Opis kierunku działań:

Wprowadzenie systemu zachęt ma na celu przyciągnięcie nowych przedsiębiorców do gminy oraz wspieranie tych, którzy dopiero rozpoczynają swoją działalność. Ulgi podatkowe, dotacje na start oraz wsparcie administracyjne to narzędzia, które pozwolą na stworzenie przyjaznego środowiska biznesowego, zwiększenie liczby nowo zakładanych firm i rozwój lokalnego rynku pracy.

Zakres działań obejmuje:

- Ulgi podatkowe: czasowe zwolnienie z podatku od nieruchomości lub obniżenie jego stawki dla nowych przedsiębiorców oraz firm inwestujących w innowacyjne technologie.
- Dotacje startowe: uruchomienie lokalnego programu wsparcia finansowego dla początkujących przedsiębiorców, np. w formie jednorazowych dotacji na zakup wyposażenia lub modernizację lokali.
- Wsparcie administracyjne: uproszczenie procedur związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz szybka ścieżka dla inwestorów.

- Promocja zachęt: kampanie informacyjne, które dotrą do potencjalnych inwestorów oraz lokalnych mieszkańców, by zachęcić ich do korzystania z dostępnych form wsparcia.

Oczekiwane rezultaty:

- Zwiększenie liczby nowo zakładanych firm na terenie gminy.
- Rozwój lokalnego rynku pracy dzięki większej liczbie przedsiębiorstw generujących zatrudnienie.
- Wzrost wpływów podatkowych w dłuższej perspektywie dzięki dynamicznemu rozwojowi przedsiębiorczości.

Wskaźniki SMART:

- Liczba przedsiębiorców korzystających z zachęt: minimum 15 rocznie.
- Liczba nowych firm zarejestrowanych w gminie: minimum 30 do 2030 roku.
- Liczba miejsc pracy utworzonych dzięki wsparciu nowych przedsiębiorstw: minimum 30 do 2030 roku.

Realizacja/Nadzór: Urząd Miejski w Ożarowie – Referat Finansowy, we współpracy z Radą Miejską oraz regionalnymi instytucjami wspierającymi przedsiębiorczość.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Rada Miejska.
- Regionalne instytucje wspierające przedsiębiorców.
- Lokalni przedsiębiorcy.
- Organizacje pozarządowe zajmujące się rozwojem gospodarczym.

Synergia: Pobudzanie lokalnej gospodarki oraz tworzenie nowych miejsc pracy, wspieranie młodych przedsiębiorców w zakładaniu działalności.

Kierunek Działania 1.2.3: Organizacja szkoleń i doradztwa dla młodych przedsiębiorców w zakresie zakładania i rozwijania działalności gospodarczej

Opis kierunku działań:

Organizacja szkoleń i doradztwa dla młodych przedsiębiorców ma na celu zwiększenie ich kompetencji w prowadzeniu działalności gospodarczej oraz dostarczenie wiedzy niezbędnej do efektywnego zarządzania firmą. Działania te będą wspierały rozwój przedsiębiorczości w gminie, zmniejszając bariery wejścia na rynek oraz ułatwiając dostęp do finansowania i nowych technologii.

Zakres działań obejmuje:

- Szkolenia z zakresu przedsiębiorczości: organizacja warsztatów dotyczących zakładania działalności gospodarczej, zarządzania finansami, marketingu i sprzedaży, a także wykorzystania nowych technologii w biznesie.
- Indywidualne doradztwo: zapewnienie konsultacji z ekspertami z zakresu prawa, finansów, księgowości i pozyskiwania środków zewnętrznych.
- Programy mentoringowe: połączenie młodych przedsiębiorców z doświadczonymi mentorami, którzy pomogą w rozwoju ich działalności.
- Partnerstwa edukacyjne: współpraca z lokalnymi szkołami i uczelniami, które będą angażować młodzież w projekty wspierające przedsiębiorczość.

Oczekiwane rezultaty:

- Wzrost wiedzy i kompetencji młodych przedsiębiorców, co przełoży się na ich większą aktywność gospodarczą.

- Zwiększenie liczby nowo powstałych i utrzymujących się na rynku firm w gminie.
- Stworzenie klimatu sprzyjającego innowacyjności i rozwojowi lokalnego biznesu.

Wskaźniki SMART:

- Liczba uczestników szkoleń: minimum 30 rocznie.
- Liczba przedsiębiorców korzystających z doradztwa: minimum 50 do 2030 roku.
- Liczba programów mentoringowych zrealizowanych do 2030 roku: minimum 5.

Realizacja/Nadzór: Urząd Miejski w Ożarowie – Referat Rozwoju, Promocji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych, we współpracy z lokalnymi instytucjami edukacyjnymi oraz organizacjami biznesowymi.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Regionalne agencje rozwoju.
- Lokalni mentorzy i eksperci.
- Uczelnie wyższe i szkoły zawodowe.
- Organizacje pozarządowe.

Synergia: Wzmocnienie wiedzy i kompetencji przedsiębiorców, co przekłada się na rozwój lokalnej gospodarki, tworzenie nowych miejsc pracy oraz przeciwdziałanie odpływowi młodych ludzi z gminy. Połączenie działań szkoleniowych z innymi inicjatywami, takimi jak ulgi podatkowe czy inkubatory przedsiębiorczości, umożliwia synergiczne wspieranie przedsiębiorczości na różnych poziomach.

Cel Operacyjny 1.3: Rozwój infrastruktury technicznej wspierającej gospodarkę

Kierunek Działania 1.3.1: Modernizacja lokalnych dróg dojazdowych z uwzględnieniem potrzeb transportu ciężkiego

Opis kierunku działań:

Efektywna infrastruktura drogowa jest kluczowym elementem dla rozwoju gospodarczego gminy, zwłaszcza w kontekście obsługi terenów inwestycyjnych. Działanie to koncentruje się na modernizacji istniejących dróg lokalnych, aby spełniały wymogi transportu ciężkiego. Szczególny nacisk zostanie położony na poprawę nośności nawierzchni, budowę skrzyżowań, rond oraz obwodnicy miasta ułatwiających ruch pojazdów ciężarowych oraz dostosowanie infrastruktury drogowej do standardów umożliwiających rozwój logistyki.

Zakres działań obejmuje:

- Opracowanie planów modernizacji dróg lokalnych, uwzględniając potrzeby inwestorów i mieszkańców.
- Modernizację nawierzchni oraz wzmocnienie nośności dróg umożliwiające transport ciężki.
- Budowę dodatkowych elementów infrastruktury, takich jak skrzyżowania, ronda czy zatoki postojowe.
- Poprawę oznakowania drogowego i wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania ruchem, aby zwiększyć bezpieczeństwo.

Oczekiwane rezultaty:

- Usprawnienie transportu towarów i surowców do i z terenów inwestycyjnych.
- Poprawa dostępności komunikacyjnej dla inwestorów i przedsiębiorców.
- Podniesienie komfortu i bezpieczeństwa użytkowników dróg.

Wskaźniki SMART:

- Długość zmodernizowanych dróg lokalnych: minimum 15 km do 2030 roku.

- Liczba skrzyżowań i rond dostosowanych do potrzeb transportu ciężkiego: minimum 2 do 2030 roku.

Realizacja/Nadzór:

Urząd Miejski w Ożarowie – Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej, współpraca z Województwem i lokalnymi operatorami dróg.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Województwo świętokrzyskie.
- Zarząd Dróg Wojewódzkich i Powiatowych.
- Lokalne społeczności oraz przedsiębiorcy.

Synergia:

Poprawa dostępu do terenów inwestycyjnych zwiększy atrakcyjność gminy dla inwestorów i wesprze rozwój logistyki.

Kierunek Działania 1.3.2: Rozwój systemów wodociągowych, kanalizacyjnych i energetycznych na terenach inwestycyjnych

Opis kierunku działań:

Celem tego działania jest zapewnienie kompleksowego uzbrojenia terenów inwestycyjnych w infrastrukturę wodociągową, kanalizacyjną oraz energetyczną. Przygotowanie tych elementów infrastruktury technicznej jest niezbędne dla stworzenia odpowiednich warunków do lokowania działalności gospodarczej i zwiększenia atrakcyjności terenów dla inwestorów. Kluczowe będzie również uwzględnienie rozwiązań z zakresu zrównoważonego rozwoju, takich jak instalacje odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz systemy retencji wody deszczowej.

Zakres działań obejmuje:

- Opracowanie projektów technicznych dla infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i energetycznej.
- Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na nowych terenach inwestycyjnych.
- Aktywne działania na rzecz instalacji nowych i modernizacji sieci energetycznej oraz przygotowanie infrastruktury do wykorzystania energii z OZE.
- Utrzymanie i modernizacja istniejącej infrastruktury w celu dostosowania jej do potrzeb nowych inwestycji.

Oczekiwane rezultaty:

- Pełne uzbrojenie techniczne terenów inwestycyjnych, umożliwiające szybkie rozpoczęcie działalności gospodarczej.
- Wzrost liczby inwestycji przemysłowych i mieszkaniowych na terenie gminy.
- Zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów wodnych i energetycznych w sposób zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Wskaźniki SMART:

- Liczba terenów uzbrojonych w pełną infrastrukturę techniczną: minimum 5 do końca 2030 roku.
- Odsetek terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i energetycznej: 50% do 2030 roku.

Realizacja/Nadzór:

Urząd Miejski w Ożarowie – Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej, współpraca z zakładami komunalnymi oraz operatorami infrastruktury technicznej.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Zakłady komunalne.
- Operatorzy sieci energetycznej.
- Województwo świętokrzyskie i lokalni przedsiębiorcy.

Synergia:

Umożliwienie powstawania nowych inwestycji gospodarczych i mieszkaniowych przyczyni się do rozwoju lokalnej gospodarki oraz zmniejszenia bezrobocia.

Kierunek Działania 1.3.3: Tworzenie strefy inwestycyjnej z kompleksowym wsparciem infrastrukturalnym i logistycznym

Opis kierunku działań:

W ramach tego działania gmina podejmie kroki mające na celu utworzenie strefy inwestycyjnej, która będzie w pełni przygotowana pod kątem infrastrukturalnym oraz wyposażona w rozwiązania wspierające inwestorów. Kompleksowe wsparcie obejmie zarówno uzbrojenie terenów, jak i stworzenie dodatkowych usług logistycznych, takich jak magazyny, transport wewnętrzny czy centra dystrybucyjne. Istotnym elementem będzie także wdrożenie programów wspierających przedsiębiorców, w tym ułatwienia administracyjne, ulgi podatkowe oraz wsparcie w zakresie rekrutacji pracowników. Jednocześnie stworzone i wdrożone zostaną ustandaryzowane procesy kompleksowej obsługi inwestora – od etapu prezentacji oferty inwestycyjnej, przez sam proces inwestycyjny, aż do opieki poinwestycyjnej.

Zakres działań obejmuje:

- Wyznaczenie lokalizacji i przygotowanie projektów dla nowej strefy inwestycyjnej.
- Uzbrojenie terenów w infrastrukturę techniczną, drogową i logistyczną.
- Utworzenie punktu obsługi inwestora z ofertą kompleksowego wsparcia.
- Promocja strefy inwestycyjnej wśród potencjalnych inwestorów.

Oczekiwane rezultaty:

- Przyciągnięcie nowych inwestorów do gminy.
- Stworzenie nowych miejsc pracy i ograniczenie bezrobocia.
- Zwiększenie wpływów do budżetu gminy z podatków lokalnych.

Wskaźniki SMART:

- Liczba firm działających w strefie inwestycyjnej: minimum 2 do końca 2030 roku.
- Liczba nowych miejsc pracy utworzonych w strefie inwestycyjnej: minimum 50 do końca 2030 roku.

Realizacja/Nadzór:

Urząd Miejski w Ożarowie – Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej, współpraca z partnerami prywatnymi i publicznymi.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Inwestorzy i przedsiębiorcy.
- Województwo świętokrzyskie.

- Instytucje otoczenia biznesu, takie jak Polska Agencja Inwestycji i Handlu (PAIH).

Synergia:

Tworzenie strefy inwestycyjnej poprawi lokalny rynek pracy, przyciągnie nowych mieszkańców oraz zwiększy dochody gminy z tytułu działalności gospodarczej.

Kierunek Działania 1.3.4: Wsparcie procesów cyfryzacji lokalnej gospodarki oraz administracji

Opis kierunku działań:

Cyfryzacja jest kluczowym elementem rozwoju współczesnych gospodarek i administracji, a w kontekście gminy Ożarów stanowi fundament efektywności zarządzania oraz wzrostu konkurencyjności lokalnego biznesu. Działanie to koncentruje się na wdrażaniu nowoczesnych rozwiązań cyfrowych, które umożliwią usprawnienie procesów administracyjnych, poprawią dostępność usług publicznych oraz wesprą rozwój przedsiębiorczości. W ramach tej inicjatywy planuje się wdrożenie systemów informatycznych ułatwiających kontakt z urzędami, rozwój e-usług, a także wspieranie lokalnych firm w adaptacji do nowych technologii cyfrowych.

Zakres działań obejmuje:

- Wdrożenie e-administracji w gminie poprzez rozwój systemów informacyjnych, umożliwiających załatwianie spraw urzędowych online, zdalne składanie wniosków, płatności oraz uzyskiwanie zaświadczeń.
- Cyfryzacja procesów administracyjnych w urzędach gminnych, w tym archiwizacja dokumentów i automatyzacja procesów decyzyjnych w celu poprawy efektywności działania administracji.
- Wsparcie dla lokalnych przedsiębiorstw w zakresie cyfryzacji, m.in. poprzez organizowanie szkoleń i doradztwa w zakresie e-commerce, marketingu internetowego, wykorzystywania narzędzi do zarządzania firmą online, a także wdrożenie platform e-biznesowych.
- Rozwój infrastruktury teleinformatycznej w gminie, w tym rozbudowa sieci internetowej, wdrażanie szybkiego internetu szerokopasmowego oraz systemów bezpieczeństwa danych.
- Wspieranie cyfryzacji usług publicznych, takich jak zdalne konsultacje, dostęp do zasobów edukacyjnych online czy telemedycyna, celem poprawy dostępu mieszkańców do usług świadczonych przez gminę.

Oczekiwane rezultaty:

- Zwiększenie dostępności usług publicznych poprzez rozwój e-administracji, co ułatwi mieszkańcom załatwianie spraw urzędowych zdalnie, bez konieczności osobistego stawiania się w urzędzie.
- Poprawa efektywności administracji gminnej dzięki cyfryzacji procesów, co przełoży się na szybsze załatwianie spraw oraz zmniejszenie obciążenia administracyjnego.
- Zwiększenie konkurencyjności lokalnych firm poprzez wsparcie ich w cyfryzacji, co pozwoli im na lepsze dopasowanie do wymagań współczesnego rynku, wzrost sprzedaży oraz łatwiejszy dostęp do nowych rynków.
- Wzrost dostępności usług zdrowotnych, edukacyjnych i innych z zakresu administracji publicznej, realizowanych zdalnie lub poprzez platformy cyfrowe, co poprawi jakość życia mieszkańców.
- Rozwój infrastruktury cyfrowej, w tym szybszy dostęp do internetu, co sprzyja rozwojowi cyfrowych usług publicznych i prywatnych w regionie.

Wskaźniki SMART:

- Liczba wdrożonych e-usług w gminie: minimum 5 nowych usług online do 2030 roku.
- Odsetek mieszkańców korzystających z e-administracji: minimum 25% do 2030 roku.
- Liczba firm korzystających z usług cyfryzacji: minimum 50 przedsiębiorstw do 2030 roku.
- Pokrycie terenu gminy szybkim internetem: 75 % do 2030 roku.

Realizacja/Nadzór:

Referat Administracyjno-Kancelaryjny, Referat Rozwoju, Promocji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych, współpraca z operatorami telekomunikacyjnymi oraz organizacjami wspierającymi lokalne przedsiębiorstwa w zakresie cyfryzacji.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Operatorzy telekomunikacyjni – współpraca przy rozwoju infrastruktury internetowej.
- Lokalne przedsiębiorstwa – współpraca przy wdrażaniu narzędzi cyfrowych i szkoleń z zakresu e-biznesu.
- Instytucje wspierające rozwój cyfryzacji – organizowanie szkoleń, doradztwa i wsparcia dla firm.
- Fundusze zewnętrzne, w tym fundusze unijne – wsparcie finansowe projektów związanych z cyfryzacją.

Synergia: Cyfryzacja administracji i wspieranie procesów digitalizacji lokalnej gospodarki przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności gminy Ożarów dla inwestorów. Nowoczesna infrastruktura cyfrowa oraz efektywne e-usługi wpłyną na rozwój gminy, zwiększając jej konkurencyjność i umożliwiając lokalnym firmom i mieszkańcom pełniejsze korzystanie z nowoczesnych technologii. Wprowadzenie rozwiązań cyfrowych wspiera również rozwój sektora turystyki oraz edukacji, dostosowując ofertę do współczesnych wymagań rynku.

Cel Strategiczny 2: Zwiększenie komfortu życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i usług publicznych

Cel Operacyjny 2.1: Rozbudowa infrastruktury edukacyjnej i społecznej

Kierunek Działania 2.1.1: Modernizacja i dostosowanie szkół oraz przedszkoli do potrzeb współczesnego rynku pracy

Opis kierunku działań:

Działanie zakłada kompleksową modernizację istniejących placówek edukacyjnych w celu podniesienia jakości kształcenia oraz dostosowania ich do współczesnych wymagań rynku pracy. Inwestycje obejmą zarówno aspekty infrastrukturalne, jak i wyposażenie w nowoczesny sprzęt dydaktyczny, umożliwiając naukę przedmiotów ścisłych, technologicznych oraz kompetencji cyfrowych. Szczególną uwagę poświęci się dostosowaniu przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz tworzeniu warunków sprzyjających kreatywności i innowacyjności uczniów.

Zakres działań obejmuje:

- Modernizację budynków szkół i przedszkoli, w tym wymianę instalacji, ocieplenie oraz wyposażenie w nowoczesne technologie.
- Utworzenie nowoczesnych pracowni tematycznych, takich jak laboratoria chemiczne, fizyczne, informatyczne czy technologiczne.
- Organizację konsultacji z lokalnymi przedsiębiorcami, by dostosować kierunki kształcenia do ich potrzeb.

- Uwzględnienie specjalizacji w kształceniu przygotowującym do tzw. zielonych zawodów jako perspektywicznych kierunków zatrudnienia.

Oczekiwane rezultaty:

- Wzrost jakości kształcenia i dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.
- Podniesienie poziomu dostępności edukacji dla dzieci i młodzieży, w tym osób z niepełnosprawnościami.
- Zwiększenie liczby absolwentów przygotowanych do pracy w innowacyjnych branżach.

Wskaźniki SMART:

- Liczba zmodernizowanych placówek edukacyjnych: 2 do 2030 r.
- Liczba nowoczesnych pracowni utworzonych w szkołach: minimum 4 do 2030 r.
- Liczba uczniów korzystających z nowoczesnej infrastruktury: minimum 300 rocznie od 2030 r.

Realizacja/Nadzór: Referat Administracyjno-Kancelaryjny, Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej oraz Referat Rozwoju, Promocji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Ministerstwo Edukacji i Nauki.
- Organizacje pozarządowe wspierające rozwój edukacji.
- Lokalne społeczności oraz przedsiębiorcy.

Synergia: Powiązanie z działaniami wspierającymi lokalną przedsiębiorczość poprzez przygotowanie przyszłych kadr.

Kierunek Działania 2.1.2: Zwiększenie dostępności miejsc opieki dla najmłodszych dzieci

Opis kierunku działań:

Działanie koncentruje się na poprawie dostępności usług opieki nad najmłodszymi dziećmi poprzez rozwój i wsparcie istniejących form opieki oraz wdrażanie alternatywnych rozwiązań, dostosowanych do lokalnych potrzeb. Celem jest ułatwienie rodzinom dostępu do opieki nad dziećmi, co wpłynie na poprawę warunków życia mieszkańców i zwiększenie aktywności zawodowej rodziców, zwłaszcza kobiet.

Zakres działań obejmuje:

- Zwiększenie liczby miejsc w istniejących placówkach – wsparcie dla przedszkoli w zakresie ich rozbudowy lub dostosowania do większej liczby dzieci.
- Wsparcie alternatywnych form opieki nad dziećmi, takich jak:
 - Punkty opieki dziennej – małe, lokalne placówki opiekuńcze działające w elastycznym modelu, np. w świetlicach lub centrach społecznych.
 - Kluby dziecięce – dedykowane dzieciom do 3. roku życia, stanowiące bardziej dostępne rozwiązanie niż pełnoprawne żłobki.
 - Przedszkola rodzinne – prowadzone w mniejszych grupach, np. przez organizacje społeczne lub w ramach współpracy z rodzicami.
 - Dofinansowanie do dziennego opiekuna – wsparcie dla rodziców korzystających z tej formy opieki, aby ułatwić im powrót na rynek pracy.
- Wdrażanie nowoczesnych metod opieki i edukacji, dostosowanych do różnorodnych potrzeb dzieci i ułatwiających integrację społeczną.

Oczekiwane rezultaty:

- Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi.
- Umożliwienie większej liczbie rodziców podjęcia lub kontynuowania aktywności zawodowej.
- Rozwój elastycznych i kosztowo efektywnych form opieki nad dziećmi, dopasowanych do potrzeb lokalnej społeczności.

Wskaźniki SMART:

- Liczba nowoutworzonych miejsc w placówkach opieki – 30 do 2028 r.
- Liczba nowych lub rozszerzonych form opieki nad dziećmi – minimum 3 do 2030 r.

Realizacja/Nadzór:

Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej, Referat Administracyjno-Kancelaryjny, we współpracy z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Województwo świętokrzyskie.
- Organizacje pozarządowe wspierające rodziny.
- Fundusze europejskie i krajowe programy wsparcia.

Synergia:

Zwiększenie atrakcyjności gminy dla młodych rodzin, poprawa wsparcia dla rodzin i polityki demograficznej poprzez zapewnienie dostępnych i elastycznych form opieki nad dziećmi.

Kierunek Działania 2.1.3: Utworzenie lokalnej klubo-kawiarni jako przestrzeni kulturalnej i integracyjnej

Opis kierunku działań:

Działanie to zakłada stworzenie przestrzeni w formie klubo-kawiarni, będącej miejscem nieformalnych spotkań, działań kulturalnych i integracyjnych. Obiekt będzie przyjazną i elastyczną przestrzenią, przystosowaną do różnorodnych aktywności, takich jak warsztaty, spotkania autorskie, wystawy, wieczory filmowe czy zajęcia rekreacyjne. Współpraca z lokalną biblioteką pozwoli na wykorzystanie potencjału istniejących zasobów i stworzenie atrakcyjnej oferty edukacyjno-kulturalnej.

Zakres działań obejmuje:

- Przygotowanie projektu klubo-kawiarni z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców różnych grup wiekowych, w tym młodzieży, rodzin oraz seniorów z jednoczesnym rozszerzeniem oferty kulturalnej biblioteki.
- Realizację inwestycji budowlanej wraz z wyposażeniem przestrzeni w funkcjonalne meble, sprzęt multimedialny, kuchenny oraz edukacyjny.
- Wprowadzenie programu aktywności kulturalno-integracyjnych, takich jak warsztaty artystyczne, wydarzenia tematyczne, kluby książki, spotkania filmowe czy inicjatywy społeczne.
- Nawiązanie współpracy z biblioteką w celu wspólnej organizacji wydarzeń kulturalnych oraz promocji czytelnictwa.

Oczekiwane rezultaty:

- Stworzenie nowoczesnej przestrzeni wspierającej rozwój kultury, edukacji i więzi społecznych w gminie.
- Wzrost uczestnictwa mieszkańców w działaniach kulturalnych, integracyjnych i edukacyjnych.

- Budowanie lokalnej wspólnoty poprzez promowanie mniej formalnych form aktywności kulturalnej.

Wskaźniki SMART:

- Liczba nowo powstałych klubo-kawiarni: 1 do 2030 r.
- Liczba organizowanych wydarzeń kulturalnych i integracyjnych: minimum 12 rocznie.
- Liczba uczestników wydarzeń: minimum 600 rocznie.
- Liczba wspólnych inicjatyw realizowanych z biblioteką: minimum 12 rocznie.

Realizacja/Nadzór:

Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej oraz Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury im. Aleksandra Patkowskiego w Ożarowie i Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Witolda Gombrowicza w Ożarowie.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Biblioteka i jej filie jako kluczowy partner przy realizacji działań edukacyjno-kulturalnych.
- Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne wspierające kulturę i integrację społeczną.
- Lokalni mieszkańcy i liderzy społeczni.

Synergia:

Stworzenie klubo-kawiarni przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, integracji lokalnej społeczności oraz wspierania nieformalnych form kultury i aktywności społecznej. Współpraca z biblioteką dodatkowo wzmocni ofertę edukacyjną i kulturalną gminy.

Kierunek Działania 2.1.4: Utworzenie programu "Zamieszkać w Ożarowie" – budowa mieszkań i oferowanie zachęt dla nowych mieszkańców

Opis kierunku działań:

Rozwój rynku mieszkaniowego oraz przyciąganie nowych mieszkańców do gminy Ożarów jest kluczowym elementem w procesie zrównoważonego rozwoju gminy. Program „Zamieszkać w Ożarowie” ma na celu stworzenie nowych możliwości mieszkaniowych oraz oferowanie zachęt, które będą wspierały osiedlanie się osób w gminie. Działanie to będzie obejmować budowę nowych osiedli mieszkaniowych, w tym zarówno domów jednorodzinnych, jak i mieszkań w zabudowie wielorodzinnej. Program uwzględnia również różnorodne formy wsparcia dla nowych mieszkańców, takie jak ulgi podatkowe, dotacje na zakup działek, preferencyjne warunki zakupu mieszkań oraz inne formy pomocy dla rodzin, młodych ludzi oraz seniorów.

Zakres działań obejmuje:

- **Budowę nowych osiedli mieszkaniowych**, dostosowanych do potrzeb różnych grup społecznych, w tym rodzin z dziećmi, młodych profesjonalistów oraz seniorów.
- **Zachęty dla nowych mieszkańców**, takie jak ulgi podatkowe, preferencyjne warunki zakupu działek budowlanych oraz wsparcie przy adaptacji budynków na cele mieszkaniowe.
- **Tworzenie infrastruktury wspierającej** osiedlanie się nowych mieszkańców, w tym budowę i modernizację dróg dojazdowych, dostępu do infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej oraz zapewnienie dostępu do usług publicznych, takich jak transport, edukacja i opieka zdrowotna.
- **Wspieranie zrównoważonego budownictwa**, w tym energooszczędnych mieszkań oraz rozwiązań związanych z odnawialnymi źródłami energii i retencją wody.

Oczekiwane rezultaty:

- **Zwiększenie liczby mieszkańców** gminy Ożarów, szczególnie wśród rodzin, młodych ludzi i seniorów.
- **Poprawa jakości życia** mieszkańców gminy poprzez dostępność nowoczesnych mieszkań oraz atrakcyjnych warunków do życia.
- **Wzrost aktywności gospodarczej** związanej z budową nowych osiedli oraz potrzebą utworzenia nowych miejsc pracy w usługach i biznesach wspierających rozwój mieszkaniowy.

Wskaźniki SMART:

- **Liczba nowych mieszkań** wybudowanych w ramach programu: minimum 30 do 2030 roku.
- **Liczba mieszkańców** przyjętych w ramach programu: wzrost o 15% do 2030 roku w stosunku do roku 2023.
- **Liczba nowych osiedli mieszkaniowych** utworzonych: minimum 1 do 2030 roku.

Realizacja/Nadzór:

Urząd Miejski w Ożarowie – Referat Inwestycji i Planowania Przestrzennego, współpraca z deweloperami, lokalnymi firmami budowlanymi i instytucjami finansowymi.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- **Województwo świętokrzyskie** – wsparcie finansowe i promocyjne.
- **Deweloperzy i inwestorzy** – realizacja inwestycji mieszkaniowych.
- **Lokalne instytucje finansowe** – oferowanie preferencyjnych warunków kredytowych dla nowych mieszkańców.
- **Lokalne społeczności** – współpraca przy projektowaniu nowych osiedli.

Synergia: Program „Zamieszkać w Ożarowie” wspiera wzrost liczby mieszkańców, przyciąga inwestycje i wspomaga rozwój lokalnej gospodarki. Dzięki współpracy z sektorem deweloperskim i finansowym, może przyczynić się do długofalowego rozwoju przestrzennego gminy oraz poprawy jakości życia jej mieszkańców.

Cel Operacyjny 2.2: Usuwanie barier architektonicznych w przestrzeni publicznej

Kierunek Działania 2.2.1: Likwidacja barier w budynkach użyteczności publicznej

Opis kierunku działań:

Działanie to obejmuje modernizację istniejących budynków użyteczności publicznej w celu dostosowania ich do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, osób starszych oraz osób o ograniczonej mobilności. Inwestycje będą dotyczyły takich elementów jak instalacja wind, ramp, automatycznych drzwi czy specjalistycznych oznaczeń. Celem jest stworzenie przestrzeni publicznej, która będzie dostępna i przyjazna dla wszystkich mieszkańców, niezależnie od ich możliwości fizycznych.

Zakres działań obejmuje:

- Audyt dostępności budynków publicznych pod kątem potrzeb osób z niepełnosprawnościami i ograniczoną mobilnością.
- Projektowanie i realizacja prac modernizacyjnych, takich jak instalacja podjazdów, wind, oznaczeń w języku Braille’a oraz odpowiednich toalet.
- Współpraca z organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami, aby konsultować zakres prac modernizacyjnych.

Oczekiwane rezultaty:

- Poprawa dostępności budynków użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami.
- Wzrost liczby mieszkańców korzystających z usług publicznych dzięki poprawie dostępności.
- Zmniejszenie wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnościami.

Wskaźniki SMART:

- Liczba budynków dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: minimum 5 do 2030 r.
- Odsetek budynków publicznych dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami: 50% do 2030 r.

Realizacja/Nadzór: Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej, Koordynator ds. dostępności

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Województwo świętokrzyskie.
- Organizacje pozarządowe wspierające osoby z niepełnosprawnościami.
- Fundusze europejskie i programy krajowe.

Synergia: Poprawa jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej.

Kierunek Działania 2.2.2: Modernizacja rozwiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych

Opis kierunku działań:

Działanie ma na celu kompleksowe przekształcenie rozwiązań komunikacyjnych: zarówno ciągów komunikacyjnych, takich jak chodniki, przejścia dla pieszych i ścieżki rowerowe, aby były bardziej przyjazne i dostępne dla mieszkańców, turystów, w tym osób starszych, niepełnosprawnych oraz rodziców z wózkami, a także usług transportu publicznego w zakresie zwiększenia jego dostępności, szczególnie dla mieszkańców peryferyjnych obszarów Gminy Ożarów. Kluczowe inwestycje będą obejmowały eliminację barier architektonicznych, takich jak wysokie krawężniki oraz zapewnienie odpowiedniego oznakowania i oświetlenia, a także nakłady na organizację rozwiązań transportu publicznego.

Zakres działań obejmuje:

- Przeprowadzenie analizy istniejącej infrastruktury pod kątem dostępności.
- Modernizację chodników i przejść dla pieszych, w tym instalację obniżonych krawężników, sygnalizacji dźwiękowej oraz antypoślizgowych nawierzchni.
- Wprowadzenie elementów poprawiających bezpieczeństwo, takich jak dodatkowe oświetlenie czy oznakowanie.
- Pogłębioną analizę potrzeb komunikacyjnych mieszkańców i dostosowanie do nich rozwiązań transportu publicznego.

Oczekiwane rezultaty:

- Ułatwienie poruszania się po gminie osobom z ograniczoną mobilnością.
- Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach i chodnikach.
- Wzrost liczby osób korzystających z infrastruktury pieszej i rowerowej oraz transportu publicznego.

Wskaźniki SMART:

- Liczba kilometrów zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych: 3 km do 2030 r.

- Liczba zmodernizowanych przejść dla pieszych: minimum 3 do 2030 r.
- Procent pokrycia obszaru Gminy transportem publicznym: 50% do 2030 r.

Realizacja/Nadzór: Referat Inwestycji i Planowania Przestrzennego

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Organizacje pozarządowe wspierające osoby z niepełnosprawnościami.
- Województwo świętokrzyskie.
- Lokalne społeczności.

Synergia: Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców i poprawa infrastruktury komunikacyjnej.

Kierunek Działania 2.2.3: Wprowadzenie systemu audytu dostępności przestrzeni publicznej

Opis kierunku działań:

Działanie to zakłada wprowadzenie regularnego systemu audytów dostępności przestrzeni publicznej, aby identyfikować i eliminować bariery architektoniczne w sposób ciągły i systematyczny. Audyty będą prowadzone w oparciu o standardy dostępności, z udziałem ekspertów oraz lokalnych społeczności, co pozwoli na bieżące reagowanie na potrzeby mieszkańców.

Zakres działań obejmuje:

- Opracowanie procedur audytów dostępności oraz przeszkolenie zespołów odpowiedzialnych za ich przeprowadzanie.
- Prowadzenie regularnych audytów przestrzeni publicznej i opracowywanie raportów z rekomendacjami.
- Wdrożenie działań naprawczych zgodnie z rekomendacjami audytów.

Oczekiwane rezultaty:

- Stworzenie systemu bieżącego monitorowania dostępności przestrzeni publicznej.
- Redukcja liczby barier architektonicznych w przestrzeni publicznej.
- Zwiększenie świadomości społecznej na temat dostępności.

Wskaźniki SMART:

- Liczba przeprowadzonych audytów dostępności: minimum 10 rocznie.
- Liczba zidentyfikowanych i usuniętych barier: minimum 50 do 2030 r.

Realizacja/Nadzór: Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Organizacje pozarządowe zajmujące się dostępnością przestrzeni publicznej.
- Lokalne społeczności i eksperci w zakresie dostępności.

Synergia: Stała poprawa infrastruktury publicznej i integracja osób z ograniczoną mobilnością w życie społeczne.

Cel Operacyjny 2.3: Wzmocnienie systemu opieki zdrowotnej i pomocy społecznej

Kierunek Działania 2.3.1: Rozwój oferty opieki dla seniorów, w tym programy opieki wytchnieniowej i asystenckiej

Opis kierunku działań:

Działanie to koncentruje się na wsparciu osób starszych poprzez rozwój usług opiekuńczych dostosowanych do ich potrzeb. W szczególności dotyczy to opieki wytchnieniowej, która ma na celu odciążenie rodzin opiekujących się seniorami, umożliwiając im czas na regenerację oraz rozwój osobisty. Programy opieki będą wdrażane w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi oraz placówkami zdrowia i pomocy społecznej.

Podniesienie dostępności usług dla osób starszych poprzez kontynuowanie działalności dziennego domu i klubów seniora.

Zakres działań obejmuje:

- Utworzenie miejsc dziennego pobytu dla seniorów, w których będą mogli spędzać czas pod opieką wykwalifikowanego personelu. Kontynuacja działalności istniejących placówek.
- Wdrożenie programów opieki wytchnieniowej, zapewniających tymczasowe wsparcie w opiece nad osobami starszymi.
- Organizacja szkoleń dla opiekunów rodzinnych w zakresie opieki nad seniorami, w tym pierwszej pomocy i wsparcia emocjonalnego.

Oczekiwane rezultaty:

- Poprawa jakości życia seniorów poprzez dostęp do kompleksowych usług opiekuńczych.
- Zmniejszenie obciążenia rodzin opiekujących się osobami starszymi.
- Wzrost integracji społecznej osób starszych.

Wskaźniki SMART:

- Liczba uczestników programów realizowanych na rzecz seniorów, w tym opieki wytchnieniowej: minimum 30 rocznie.
- Liczba nowych miejsc przystosowanych do dziennego pobytu dla seniorów: minimum 1 do 2030 r.
- Liczba opiekunów osób starszych i niepełnosprawnych objętych szkoleniami: minimum 10 rocznie.

Realizacja/Nadzór: Referat Administracyjno-Kancelaryjny, Referat Finansowy, współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Organizacje pozarządowe wspierające seniorów.
- Placówki pomocy społecznej.
- Lokalni przedsiębiorcy świadczący usługi opiekuńcze.

Synergia: Podniesienie jakości życia seniorów oraz wsparcie ich rodzin.

Kierunek Działania 2.3.2: Usprawnienie dostępu do lekarzy i wspieranie programów profilaktycznych

Opis kierunku działań:

Działanie ma na celu poprawę dostępności opieki zdrowotnej w gminie, szczególnie w zakresie podstawowej opieki medycznej (internista, pediatra) oraz wsparcia pielęgniarstwa dla seniorów. Jednocześnie zakłada rozwój programów profilaktycznych i diagnostycznych, promujących zdrowy styl życia i wczesne wykrywanie chorób. Inicjatywa obejmuje organizację kampanii edukacyjnych, wzmocnienie lokalnej infrastruktury medycznej oraz zapewnienie regularnych badań przesiewowych.

Zakres działań obejmuje:

- **Zwiększenie dostępności lekarzy internistów i pediatrów** poprzez współpracę z placówkami medycznymi i stworzenie systemu zachęt (np. dofinansowanie gabinetów, dopłaty do wynagrodzeń).
- **Zapewnienie opieki pielęgniarstwa dla seniorów**, w tym organizację wizyt domowych i wsparcia w codziennych potrzebach zdrowotnych, takich jak pomiar ciśnienia czy kontrola poziomu cukru.
- Organizację kampanii profilaktycznych w zakresie chorób cywilizacyjnych, takich jak cukrzyca, choroby serca i nowotwory.
- Realizację programów diagnostycznych, takich jak badania mammograficzne, cytologiczne czy kontrola poziomu cukru we krwi.
- Współpracę z placówkami medycznymi w zakresie wdrażania lokalnych programów profilaktyki zdrowotnej.

Oczekiwane rezultaty:

- Zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej dla mieszkańców, szczególnie dzieci i seniorów.
- Poprawa jakości życia mieszkańców dzięki lepszemu opiece medycznej.
- Wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców gminy.
- Zwiększenie liczby osób korzystających z badań profilaktycznych.
- Wczesne wykrywanie chorób i zmniejszenie kosztów ich leczenia.

Wskaźniki SMART:

- Liczba lekarzy internistów i pediatrów dostępnych w gminie: wzrost o minimum 2 do 2030 r.
- Liczba pielęgniarek wspierających seniorów: minimum 1 dedykowana pielęgniarka dostępna przez dwa dni w tygodniu do 2030 r.
- Liczba kampanii profilaktycznych organizowanych rocznie: minimum 2.
- Liczba mieszkańców objętych badaniami diagnostycznymi: minimum 100 rocznie.
- Liczba placówek współpracujących przy realizacji programów profilaktycznych: minimum 3 do 2030 r.

Realizacja/Nadzór:

Referat Administracyjno-Kancelaryjny, współpraca z lokalnymi placówkami medycznymi, wsparcie ze strony Narodowego Funduszu Zdrowia.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Lokalni lekarze, przychodnie i pielęgniarki.
- Organizacje pozarządowe działające w obszarze ochrony zdrowia.
- Świętokrzyski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia.
- Organizacje senioralne i społeczności lokalne.

Synergia:

Poprawa zdrowia publicznego, zwiększenie dostępności podstawowej opieki zdrowotnej oraz zmniejszenie obciążenia systemu opieki zdrowotnej.

Kierunek Działania 2.3.3: Rozbudowa infrastruktury zdrowotnej, w tym nowoczesnych przychodni i punktów diagnostycznych

Opis kierunku działań:

Działanie to koncentruje się na rozwoju infrastruktury zdrowotnej poprzez modernizację istniejących obiektów oraz budowę nowych placówek medycznych. Szczególny nacisk zostanie położony na zapewnienie dostępu do nowoczesnych usług diagnostycznych i specjalistycznych, co pozwoli na skuteczniejszą opiekę zdrowotną w gminie.

Zakres działań obejmuje:

- Modernizacja i rozbudowa istniejących przychodni zdrowia, w tym doposażenie w nowoczesny sprzęt diagnostyczny.
- Budowa nowych punktów medycznych, zwłaszcza w obszarach o ograniczonym dostępie do usług zdrowotnych.
- Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na rozwój infrastruktury zdrowotnej.

Oczekiwane rezultaty:

- Poprawa dostępności do opieki zdrowotnej na terenie gminy.
- Wzrost liczby mieszkańców korzystających z lokalnych usług medycznych.
- Podniesienie standardów świadczeń zdrowotnych.

Wskaźniki SMART:

- Liczba zmodernizowanych lub nowo wybudowanych gabinetów lekarskich: minimum 2 do 2030 r.
- Liczba mieszkańców objętych dostępnością nowoczesnej opieki zdrowotnej: 100% do 2030 r.
- Liczba pozyskanych funduszy na rozwój infrastruktury zdrowotnej: minimum 3 mln zł do 2030 r.

Realizacja/Nadzór: Referat Administracyjno-Kancelaryjny, Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej, współpraca z władzami województwa.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Województwo świętokrzyskie.
- Narodowy Fundusz Zdrowia.
- Przychodnie i szpitale współpracujące z gminą.

Synergia: Zwiększenie komfortu życia mieszkańców oraz rozwój lokalnej infrastruktury społecznej.

Cel Strategiczny 3: Atrakcyjna i rozwijająca oferta spędzania czasu wolnego na terenie gminy

Cel Operacyjny 3.1: Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Kierunek Działania 3.1.1: Budowa i modernizacja obiektów sportowych oraz terenów rekreacyjnych

Opis kierunku działań:

Działanie ma na celu poprawę jakości i dostępności infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w gminie poprzez budowę nowych oraz modernizację istniejących obiektów. Dzięki temu mieszkańcy wszystkich grup wiekowych będą mieli lepszy dostęp do miejsc sprzyjających aktywnemu wypoczynkowi i zdrowemu trybowi życia. Realizacja zadania zakłada kompleksowe podejście do inwestycji, obejmujące zarówno budowę infrastruktury sportowej (boiska, hale sportowe), jak i rekreacyjnej (place zabaw, parki rekreacyjne), przede wszystkim jednak głęboką, funkcjonalną modernizację

istniejących obiektów (stadion, basen) ukierunkowaną na poszerzenie oferty i możliwości posiadanych przez gminę obiektów.

Zakres działań obejmuje:

- Budowa nowych obiektów sportowych, takich jak boiska wielofunkcyjne, siłownie plenerowe oraz obiekty typu skatepark, pumptrack, street workout.
- Modernizacja istniejących obiektów, w tym ich doposażenie w nowoczesny sprzęt sportowy i dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- Tworzenie terenów rekreacyjnych, takich jak parki rodzinne, ścieżki zdrowia czy strefy relaksu.

Oczekiwane rezultaty:

- Wzrost liczby mieszkańców korzystających z infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
- Poprawa warunków do organizacji wydarzeń sportowych i rekreacyjnych.
- Podniesienie jakości życia mieszkańców gminy poprzez rozwój lokalnych przestrzeni wypoczynku.

Wskaźniki SMART:

- Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowych: minimum 2 do 2030 r.
- Liczba terenów rekreacyjnych stworzonych lub odnowionych: minimum 3 do 2030 r.
- Liczba mieszkańców korzystających z infrastruktury: wzrost o 20% do 2030 r.

Realizacja/Nadzór: Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej, współpraca z jednostkami sportowymi i organizacjami pozarządowymi.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Lokalni przedsiębiorcy i organizacje sportowe.
- Fundusze zewnętrzne (np. programy unijne i krajowe).
- Mieszkańcy gminy jako odbiorcy działań.

Synergia: Wspieranie zdrowego stylu życia oraz rozwój turystyki lokalnej.

Kierunek Działania 3.1.2: Promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców

Opis kierunku działań:

Celem tego działania jest zwiększenie zaangażowania mieszkańców w aktywność fizyczną poprzez organizację wydarzeń sportowych, kampanii promocyjnych i rozwój lokalnych programów sportowych. Działanie to wpłynie nie tylko na poprawę kondycji zdrowotnej społeczeństwa, ale także na integrację lokalnej społeczności.

Zakres działań obejmuje:

- Organizacja regularnych wydarzeń sportowych, takich jak biegi masowe, turnieje sportowe czy rodzinne pikniki rekreacyjne.
- Kampanie informacyjne promujące korzyści zdrowotne wynikające z aktywności fizycznej.
- Wspieranie lokalnych klubów sportowych oraz grup nieformalnych w organizacji zajęć i treningów.

Oczekiwane rezultaty:

- Zwiększenie liczby mieszkańców regularnie uprawiających sport.
- Podniesienie świadomości społecznej na temat znaczenia aktywności fizycznej.
- Wzrost integracji społeczności lokalnej poprzez wspólne inicjatywy sportowe.

Wskaźniki SMART:

- Liczba uczestników wydarzeń sportowych: minimum 500 rocznie.
- Liczba kampanii promujących aktywność fizyczną: minimum 2 rocznie.

Realizacja/Nadzór: Działalność gospodarcza, kultura, rozwiązywanie problemów uzależnień, współpraca z lokalnymi szkołami i organizacjami sportowymi.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Lokalne kluby sportowe i organizacje pozarządowe.
- Jednostki oświatowe.
- Organizacje zdrowotne promujące aktywność fizyczną.

Synergia: Promowanie zdrowego stylu życia i integracja społeczna.

Cel Operacyjny 3.2: Wzmocnienie oferty kulturalnej i turystycznej

Kierunek Działania 3.2.1: Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych i festiwali

Opis kierunku działań:

Działanie to ma na celu rozwój oferty kulturalnej gminy poprzez organizację cyklicznych wydarzeń i festiwali, które przyciągną zarówno mieszkańców, jak i turystów. Wydarzenia te będą promować lokalne dziedzictwo kulturowe, historię oraz twórczość artystyczną.

Zakres działań obejmuje:

- Organizacja festiwali, koncertów, przeglądów artystycznych oraz wystaw w przestrzeni publicznej.
- Współpraca z lokalnymi artystami, zespołami muzycznymi i instytucjami kultury.
- Promowanie wydarzeń w regionie i poza nim, aby przyciągnąć jak największą liczbę uczestników.

Oczekiwane rezultaty:

- Zwiększenie liczby osób uczestniczących w wydarzeniach kulturalnych.
- Promowanie lokalnej kultury i historii w regionie.
- Wzrost atrakcyjności gminy jako miejsca turystycznego.

Wskaźniki SMART:

- Liczba wydarzeń kulturalnych: minimum 20 rocznie.
- Liczba uczestników wydarzeń: minimum 2 000 rocznie.
- Liczba lokalnych artystów i zespołów zaangażowanych w wydarzenia: minimum 5 do 2030 r.

Realizacja/Nadzór: Działalność gospodarcza, kultura, rozwiązywanie problemów uzależnień, Referat Rozwoju, Promocji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych, współpraca z instytucjami kultury.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Lokalne instytucje kultury.
- Organizacje pozarządowe.
- Regionalne ośrodki promocji turystyki.

Synergia: Rozwój turystyki kulturalnej i integracja lokalnej społeczności.

Kierunek Działania 3.2.2: Rozwój infrastruktury wspierającej turystykę, np. szlaków pieszych i rowerowych

Opis kierunku działań:

Działanie ma na celu poprawę infrastruktury turystycznej poprzez rozwój szlaków pieszych, rowerowych i edukacyjnych. Nowe trasy będą integrować lokalne atrakcje przyrodnicze, historyczne i kulturowe, oferując mieszkańcom i turystom atrakcyjne możliwości spędzania czasu.

Zakres działań obejmuje:

- Wytyczenie i oznakowanie nowych szlaków turystycznych.
- Modernizacja istniejących tras i dodanie udogodnień, takich jak miejsca odpoczynku i tablice informacyjne.
- Promocja lokalnych szlaków turystycznych w mediach i publikacjach.

Oczekiwane rezultaty:

- Wzrost liczby turystów odwiedzających gminę.
- Lepsze wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego gminy.
- Wzrost aktywności fizycznej mieszkańców poprzez korzystanie z infrastruktury turystycznej.

Wskaźniki SMART:

- Długość nowych tras turystycznych: minimum 10 km do 2030 r.
- Liczba miejsc odpoczynku stworzonych wzdłuż tras: minimum 10 do 2030 r.
- Liczba turystów korzystających z infrastruktury turystycznej: wzrost o 30% do 2030 r.

Realizacja/Nadzór: Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej oraz Referat Rozwoju, Promocji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Lokalne podmioty działające w branży turystycznej, gastronomicznej, hotelarskiej i powiązanej.
- Stowarzyszenia propagujące i rozwijające aktywność fizyczną mieszkańców
- Województwo świętokrzyskie.

Synergia: Połączenie aktywnej turystyki z promocją lokalnego dziedzictwa.

Kierunek Działania 3.2.3: Utworzenie lokalnej marki turystycznej oraz infrastruktury turystycznej z pozostałymi gminami objętymi OSI Dolina Wisły i OSI Ziemia Opatowska

Opis kierunku działań:

Współpraca gminy Ożarów z sąsiednimi jednostkami samorządowymi w ramach Obszaru Strategicznej Interwencji (OSI) Dolina Wisły oraz OSI Ziemia Opatowska ma na celu stworzenie silnej, rozpoznawalnej marki turystycznej, która podkreśli walory przyrodnicze, kulturowe i historyczne regionu. Działanie to obejmuje zarówno rozwój wspólnej oferty turystycznej, jak i budowę infrastruktury turystycznej, która umożliwi łatwiejszy dostęp do atrakcji turystycznych Doliny Wisły. Kluczowym celem jest stworzenie spójnej sieci atrakcji turystycznych, które połączą atrakcje poszczególnych gmin w ramach wspólnego produktu turystycznego, promowanego na poziomie regionalnym i krajowym. Dodatkowym aspektem budowy marki turystycznej powinno być odwołanie się do zasobów naturalnych gminy - kamień janikowski, krzemień pasiasty oraz wiśnia nadwiślanka. Zasoby te stanowią doskonały przykład nośnika tożsamości regionalnej w komunikacji jako unikatowe dla regionu i gminy, a jednocześnie dzięki

wielości możliwych zastosowań (np. biżuteria, asortyment dekoracyjny, przetwory, festiwale związane z cyklem wegetacji roślin) pozwalają na wykorzystanie na różnorodnych polach eksploatacji.

Zakres działań obejmuje:

- Stworzenie wspólnej marki turystycznej Doliny Wisły, która będzie obejmować ofertę turystyczną wszystkich gmin uczestniczących w projekcie. Marka ta ma na celu promowanie walorów przyrodniczych, zabytków, wydarzeń kulturalnych oraz innych atrakcji turystycznych, takich jak szlaki piesze, rowerowe i wodne.
- Włączenie w powyższą markę turystyczną zasobów naturalnych gminy lub przygotowanie dla nich odrębnej marki, podkreślającej ich identyfikację z Gminą Ożarów.
- Rozwój infrastruktury turystycznej, w tym budowa nowych punktów informacji turystycznej, oznakowanie szlaków turystycznych, budowa parkingów i toalet publicznych, wznoszenie elementów małej architektury (ławki, altany) oraz organizowanie przestrzeni rekreacyjnych i wypoczynkowych dla turystów.
- Wspólne organizowanie wydarzeń turystycznych i kulturalnych w ramach Doliny Wisły, takich jak festiwale, jarmarki, wystawy i imprezy plenerowe, które będą promować lokalne tradycje, kulturę oraz dziedzictwo historyczne.
- Promocja regionu poprzez wspólne działania marketingowe, w tym reklama w mediach, promocja w branży turystycznej oraz organizowanie misji zagranicznych i krajowych w celu przyciągnięcia turystów.
- Rozwój współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami w zakresie tworzenia usług turystycznych, takich jak agroturystyka, usługi gastronomiczne, organizacja wypożyczalni rowerów i sprzętu wodnego, a także przewozy turystyczne.
- Aktywizacja gospodarcza Kół Gospodyń Wiejskich w zakresie wytwarzania produktów lokalnych – rękodzieła i produktów spożywczych – charakterystycznych dla regionu czy Gminy. Uwzględnić należy w tym miejscu regionalne zasoby, jak np. unikalne kamienie (kamień janikowski, krzemień pasiasty), produkty kulinarne, wiśnia nadwiślanka.

Oczekiwane rezultaty:

- Stworzenie silnej, rozpoznawalnej marki turystycznej, która przyciągnie turystów z kraju i zagranicy.
- Zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminy wchodzące w skład OSI co przyczyni się do wzrostu dochodów z turystyki oraz pobudzenia lokalnej gospodarki.
- Poprawa dostępności turystycznej regionu poprzez rozwój infrastruktury i udogodnień dla turystów.
- Integracja gmin i ich społeczności wokół wspólnego celu promowania turystyki i współpracy między lokalnymi przedsiębiorcami oraz instytucjami.
- Wzrost liczby miejsc pracy w sektorze turystycznym, dzięki rozwojowi nowych usług turystycznych i organizacji wydarzeń.

Wskaźniki SMART:

- Liczba nowych atrakcji turystycznych stworzonych w ramach partnerstwa: minimum 1 do 2030 roku
- Liczba zrealizowanych wydarzeń turystycznych i kulturalnych: minimum 2 rocznie.
- Długość nowych szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych, wodnych): minimum 10 km do 2030 roku.

Realizacja/Nadzór:

Urząd Miejski w Ożarowie – Referat Rozwoju, Promocji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych, współpraca z sąsiednimi gminami, organizacjami turystycznymi, agencjami promocji oraz lokalnymi przedsiębiorcami.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Sąsiednie gminy – wspólna współpraca przy tworzeniu marki turystycznej Dolina Wisły.
- Regionalne organizacje turystyczne – współpraca w zakresie promocji regionu.
- Przedsiębiorcy turystyczni – agroturystyka, hotele, restauracje, wypożyczalnie sprzętu turystycznego.
- Instytucje kulturalne i edukacyjne – organizacja wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych, współpraca przy tworzeniu oferty turystycznej.
- Koła Gospodyń Wiejskich.

Synergia: Wspólna marka turystyczna Dolina Wisły umożliwi efektywne połączenie walorów turystycznych poszczególnych gmin, tworząc spójną ofertę, która zwiększy atrakcyjność regionu, a także przyczyni się do rozwoju infrastruktury turystycznej, poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzrostu liczby turystów. Integracja działań promujących i wspierających sektor turystyki pomoże w budowaniu regionalnej gospodarki opartej na turystyce zrównoważonej i przyjaznej środowisku.

Cel Operacyjny 3.3: Promocja aktywnego stylu życia i rekreacji na świeżym powietrzu

Kierunek Działania 3.3.1: Organizacja programów aktywności fizycznej dla różnych grup wiekowych

Opis kierunku działań:

Działanie ma na celu zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców poprzez organizację regularnych zajęć sportowych i rekreacyjnych dla różnych grup wiekowych, w tym dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Programy te będą dostosowane do możliwości i potrzeb uczestników, wspierając ich zdrowie fizyczne i psychiczne, a także integrację społeczną.

Zakres działań obejmuje:

- Organizacja zajęć sportowych, takich jak fitness, joga, nordic walking, zajęcia pływackie czy bieganie.
- Prowadzenie dedykowanych programów dla seniorów, takich jak gimnastyka relaksacyjna czy rekreacja w grupach.
- Realizacja sezonowych kampanii promujących aktywność na świeżym powietrzu, np. „Aktywna Wiosna” czy „Rowerem po Gminie”.

Oczekiwane rezultaty:

- Zwiększenie liczby mieszkańców regularnie uczestniczących w zajęciach sportowych.
- Wzrost świadomości na temat korzyści zdrowotnych płynących z aktywnego stylu życia.
- Lepsza integracja społeczności lokalnej poprzez wspólne zajęcia i wydarzenia.

Wskaźniki SMART:

- Liczba zorganizowanych programów aktywności fizycznej: minimum 6 rocznie.
- Liczba uczestników programów: minimum 300 rocznie.
- Liczba nowych grup sportowych powstałych w wyniku realizacji programu: minimum 5 do 2030 r.

Realizacja/Nadzór: Działalność gospodarcza, kultura, rozwiązywanie problemów uzależnień, współpraca z lokalnymi klubami sportowymi i organizacjami społecznymi.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Lokalne organizacje i kluby sportowe oraz kluby seniora.
- Jednostki oświatowe i placówki zdrowotne.
- Media lokalne w celu promocji programów.

Synergia: Promowanie zdrowego stylu życia oraz budowanie więzi społecznych.

Kierunek Działania 3.3.2: Tworzenie miejsc aktywnego wypoczynku na terenach zielonych z uwzględnieniem budowy zbiornika wodnego

Opis kierunku działań: Działanie zakłada rozwój infrastruktury rekreacyjnej w przestrzeniach zielonych, takich jak parki, skwery czy lasy oraz utworzenie zbiornika wodnego z przeznaczeniem rekreacyjnym, wykorzystując zasoby wód z cementowni oraz wieży widokowej. Nowe miejsca wypoczynku będą wyposażone w elementy sprzyjające aktywności fizycznej, rekreacji oraz relaksowi na świeżym powietrzu.

Zakres działań obejmuje:

- Budowa tras do biegania, ścieżek zdrowia i tras rowerowych w parkach oraz na terenach zielonych.
- Instalacja małej architektury, takiej jak ławki, altany, siłownie plenerowe czy place zabaw oraz budowę wieży widokowej przeznaczonej do obserwacji obszaru o szczególnych walorach krajobrazowych.
- Utworzenie przestrzeni do rekreacji wodnej w ramach zbiornika wodnego, w tym plaży, pomostów, miejsc do wędkowania i obiektów sportów wodnych.
- Opracowanie koncepcji i projektu oraz rozpoczęcie realizacji projektu zbiornika wodnego w porozumieniu z Cement Ożarów S.A., w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej oraz bezpieczeństwa użytkowników.
- Konsultacje społeczne i współpraca z lokalnymi organizacjami przy projektowaniu funkcji rekreacyjnych zbiornika wodnego oraz wieży widokowej.

Oczekiwane rezultaty:

- Powstanie nowoczesnego zbiornika wodnego jako kluczowego miejsca rekreacji i aktywnego wypoczynku w gminie.
- Wzrost liczby mieszkańców i turystów spędzających czas na świeżym powietrzu.
- Poprawa jakości życia poprzez lepszą dostępność miejsc rekreacyjnych.
- Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy poprzez rozwój infrastruktury zielonej i wodnej.

Wskaźniki SMART:

- Liczba nowych miejsc aktywnego wypoczynku stworzonych na terenach zielonych: minimum 5 do 2030 r.
- Liczba mieszkańców i turystów korzystających z terenów rekreacyjnych: wzrost o 30% do 2030 r.
- Długość nowych tras i ścieżek zdrowia: minimum 10 km do 2030 r.

Realizacja/Nadzór: Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej, we współpracy z Cement Ożarów S.A. oraz organizacjami pozarządowymi.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Cement Ożarów S.A. jako partner strategiczny.
- Regionalne organizacje turystyczne.
- Lokalna społeczność w ramach konsultacji i działań integracyjnych.
- Fundusze zewnętrzne, np. programy unijne związane z zieloną infrastrukturą i ochroną wód.

Synergia: Zwiększenie atrakcyjności gminy, promowanie zdrowego stylu życia oraz rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o zasoby naturalne i współpracę z kluczowym lokalnym przedsiębiorstwem.

Kierunek Działania 3.3.3: Organizacja zawodów sportowych i wydarzeń plenerowych

Opis kierunku działań:

Działanie ma na celu integrację społeczności lokalnej oraz promocję gminy poprzez organizację zawodów sportowych, wydarzeń plenerowych i festiwali rekreacyjnych. Wydarzenia te będą dostosowane do różnych grup wiekowych i zainteresowań, łącząc elementy sportu, rekreacji i kultury.

Zakres działań obejmuje:

- Organizacja zawodów sportowych, takich jak maratony, turnieje piłkarskie czy zawody w nordic walking.
- Realizacja plenerowych festiwali sportowych z atrakcjami dla całych rodzin.
- Promocja wydarzeń w mediach lokalnych i regionalnych w celu przyciągnięcia turystów.

Oczekiwane rezultaty:

- Zwiększenie liczby uczestników wydarzeń plenerowych, zarówno mieszkańców, jak i turystów.
- Promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego pod względem sportowym i rekreacyjnym.
- Wzrost aktywności fizycznej i zaangażowania społeczności lokalnej w życie gminy.

Wskaźniki SMART:

- Liczba zorganizowanych zawodów sportowych i wydarzeń plenerowych: minimum 10 rocznie.
- Liczba uczestników zawodów i wydarzeń: minimum 200 rocznie.

Realizacja/Nadzór: Działalność gospodarcza, kultura, rozwiązywanie problemów uzależnień, współpraca z lokalnymi klubami sportowymi, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Lokalne firmy jako sponsorzy wydarzeń.
- Organizacje sportowe i kulturalne.
- Media regionalne w celu promocji wydarzeń.

Synergia: Promowanie gminy jako miejsca aktywnego wypoczynku i turystyki.

Cel strategiczny 4: Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego

Cel Operacyjny 4.1: Poprawa jakości środowiska naturalnego

Kierunek Działania 4.1.1: Rozwój systemów gospodarowania odpadami, w tym segregacji i recyklingu

Opis kierunku działań:

Celem tego działania jest zwiększenie efektywności systemu gospodarowania odpadami w gminie poprzez promowanie segregacji i recyklingu, rozwój infrastruktury odpadowej oraz edukację

mieszkańców. System ten ma przyczynić się do zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowiska, a jednocześnie poprawić wskaźniki recyklingu i przetwarzania surowców wtórnych.

Zakres działań obejmuje:

- Budowa i modernizacja punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK).
- Wprowadzenie nowych systemów wspierających segregację u źródła, np. pojemniki do segregacji w każdej posesji.
- Organizacja kampanii edukacyjnych skierowanych do mieszkańców, promujących zasady właściwej segregacji odpadów.
- Współpraca z przedsiębiorstwami recyklingowymi w celu stworzenia bardziej efektywnego łańcucha przetwarzania odpadów.

Oczekiwane rezultaty:

- Poprawa wskaźników segregacji i recyklingu odpadów.
- Zmniejszenie ilości odpadów niesegregowanych trafiających na wysypiska.
- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.

Wskaźniki SMART:

- Wskaźnik recyklingu odpadów: osiągnięcie 25% do 2030 r.
- Liczba zmodernizowanych lub nowo wybudowanych PSZOK: minimum 1 do 2030 r.
- Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych: minimum 2 rocznie.

Realizacja/Nadzór: Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej, współpraca z operatorami systemów odpadowych oraz organizacjami ekologicznymi.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Przedsiębiorstwa recyklingowe i komunalne.
- Szkoły i organizacje społeczne prowadzące działania edukacyjne.
- Mieszkańcy.

Synergia: Wsparcie działań na rzecz ograniczania emisji poprzez zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska.

Kierunek Działania 4.1.2: Realizacja programów ograniczających emisję gazów cieplarnianych

Opis kierunku działań:

Działanie to ma na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych poprzez promowanie nowoczesnych technologii grzewczych, wspieranie wymiany nie ekologicznych źródeł ciepła oraz rozwój lokalnych programów wspierających efektywność energetyczną. Priorytetem jest ochrona zdrowia mieszkańców oraz poprawa jakości powietrza w gminie.

Zakres działań obejmuje:

- Wspieranie mieszkańców w wymianie pieców węglowych na ekologiczne systemy grzewcze, np. pompy ciepła, instalacje gazowe czy OZE.
- Organizacja programów dotacyjnych oraz kampanii informacyjnych na temat korzyści z ograniczania emisji.
- Inwestowanie w modernizację systemów grzewczych w budynkach użyteczności publicznej.

Oczekiwane rezultaty:

- Zmniejszenie poziomu emisji CO₂ i innych gazów cieplarnianych.

- Poprawa jakości powietrza na terenie gminy.
- Zwiększenie liczby gospodarstw korzystających z ekologicznych źródeł ciepła.

Wskaźniki SMART:

- Liczba wymienionych pieców węglowych: minimum 150 do 2030 r.
- Liczba gospodarstw domowych uczestniczących w programach modernizacji źródeł ciepła: minimum 50 do 2030 r.
- Liczba zmodernizowanych budynków publicznych: minimum 3 do 2030 r.

Realizacja/Nadzór: Referat Rolnictwa i Gospodarki Gruntami, współpraca z funduszami ochrony środowiska oraz dostawcami technologii grzewczych.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- NFOŚiGW, WFOŚiGW.
- Lokalne społeczności i mieszkańcy.
- Firmy instalacyjne oraz dostawcy nowoczesnych technologii grzewczych.

Synergia: Wsparcie działań związanych z tworzeniem zielonej infrastruktury.

Cel Operacyjny 4.2: Rozwój zielonej infrastruktury

Kierunek Działania 4.2.1: Tworzenie nowych terenów zielonych i parków miejskich

Opis kierunku działań:

Działanie koncentruje się na rozwoju terenów zielonych, takich jak parki miejskie, skwery i ogrody, które staną się miejscem rekreacji oraz poprawią jakość życia mieszkańców. Inwestycje te mają również pozytywny wpływ na klimat lokalny, poprawiają retencję wody oraz redukują efekt miejskiej wyspy ciepła.

Zakres działań obejmuje:

- Inwestycje w nowe tereny zielone, w tym zakup gruntów i ich adaptacja na cele rekreacyjne.
- Modernizacja istniejących parków poprzez wprowadzenie nowych nasadzeń oraz małej architektury.
- Organizacja konsultacji społecznych w celu uwzględnienia potrzeb mieszkańców przy projektowaniu terenów zielonych.

Oczekiwane rezultaty:

- Zwiększenie powierzchni terenów zielonych na terenie gminy.
- Poprawa estetyki przestrzeni miejskiej.
- Wzrost liczby mieszkańców korzystających z terenów zielonych.

Wskaźniki SMART:

- Powierzchnia nowych terenów zielonych: 2 ha do 2030 r.
- Liczba nowych lub zmodernizowanych parków: minimum 1 do 2030 r.

Realizacja/Nadzór: Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej, współpraca z organizacjami ekologicznymi i funduszami zewnętrznymi.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Organizacje pozarządowe działające w obszarze ochrony środowiska zarówno lokalnie, jak i w perspektywie województwa czy nawet kraju, jeżeli uda się nawiązać współpracę.

- Mieszkańcy uczestniczący w konsultacjach.
- Regionalne fundusze wspierające rozwój zieleni miejskiej.

Synergia: Wzmocnienie działań ograniczających emisję gazów cieplarnianych i promowanie zdrowego stylu życia.

Kierunek Działania 4.2.2: Rozwój infrastruktury błękitnej, np. systemów retencji wody deszczowej

Opis kierunku działań:

Działanie ma na celu stworzenie systemów retencji wody deszczowej oraz innej infrastruktury błękitnej, która przyczyni się do ochrony zasobów wodnych, zmniejszenia ryzyka podtopień i poprawy lokalnego mikroklimatu. Retencja wody jest kluczowym elementem adaptacji do zmian klimatycznych i poprawy jakości życia mieszkańców.

Zakres działań obejmuje:

- Budowa zbiorników retencyjnych i systemów małej retencji.
- Modernizacja kanalizacji deszczowej z uwzględnieniem retencji wody.
- Realizacja programów edukacyjnych promujących wykorzystywanie wody opadowej w gospodarstwach domowych i firmach.

Oczekiwane rezultaty:

- Poprawa gospodarki wodnej w gminie.
- Zmniejszenie ryzyka podtopień oraz skutków suszy.
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat zrównoważonego gospodarowania wodą.

Wskaźniki SMART:

- Liczba nowych zbiorników retencyjnych: minimum 1 do 2030 r.
- Łączna pojemność wybudowanych zbiorników: minimum 5 000 m³ do 2030 r.
- Liczba programów edukacyjnych realizowanych rocznie: minimum 1.

Realizacja/Nadzór: Referat Rolnictwa i Gospodarki Gruntami, Referat Planowania Przestrzennego, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej, współpraca z ekspertami ds. hydrologii oraz funduszami unijnymi.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Wody Polskie.
- NFOŚiGW, WFOŚiGW.
- Organizacje pozarządowe zajmujące się gospodarką wodną.

Synergia: Ochrona zasobów wodnych oraz wsparcie działań związanych z tworzeniem terenów zielonych.

Kierunek Działania 4.2.3: Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków

Opis kierunku działań:

Działanie zakłada rozbudowę i modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków w gminie Ożarów, aby zwiększyć jej efektywność i dostosować ją do rosnących potrzeb mieszkańców oraz przedsiębiorstw. Celem jest poprawa jakości oczyszczania ścieków, zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko oraz zwiększenie możliwości przetwarzania ścieków przy jednoczesnym wsparciu zrównoważonego rozwoju gminy.

Zakres działań obejmuje:

- Przygotowanie szczegółowej dokumentacji technicznej dla rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków.
- Przeprowadzenie inwestycji budowlano-modernizacyjnych obejmujących instalację nowoczesnych technologii oczyszczania, takich jak systemy biologicznego oczyszczania wody czy odzyskiwania energii z biogazu.
- Zapewnienie dostosowania infrastruktury do rosnącej liczby użytkowników oraz do wymogów regulacyjnych dotyczących ochrony środowiska.
- Edukacja mieszkańców na temat korzyści zmodernizowanej oczyszczalni i jej wpływu na środowisko lokalne.

Oczekiwane rezultaty:

- Poprawa jakości wody wypuszczanej do środowiska.
- Zwiększenie przepustowości oczyszczalni, umożliwiającej obsługę większej liczby gospodarstw domowych i przedsiębiorstw.
- Redukcja emisji zanieczyszczeń i śladu środowiskowego generowanego przez gminę.
- Wzmocnienie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w celu lepszego zarządzania ściekami.

Wskaźniki SMART:

- Liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków: minimum 1 do 2030 r.
- Zwiększenie przepustowości oczyszczalni: minimum o 30% do 2030 r.
- Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w odprowadzanych ściekach: redukcja kluczowych wskaźników, np. BZT5 i ChZT, o minimum 25% do 2030 r.
- Liczba osób objętych poprawionym systemem oczyszczania ścieków: wzrost o 20% do 2030 r.

Realizacja/Nadzór:

- Referat Rolnictwa i Gospodarki Gruntami we współpracy z lokalnymi operatorami wodno-kanalizacyjnymi.
- Wsparcie techniczne i doradcze od ekspertów w dziedzinie technologii oczyszczania ścieków.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW, WFOŚiGW).
- Lokalni operatorzy wodno-kanalizacyjni.
- Organizacje zajmujące się ochroną środowiska.
- Firmy technologiczne dostarczające nowoczesne rozwiązania dla oczyszczalni ścieków.

Synergia:

Poprawa jakości środowiska naturalnego i ochrona lokalnych zasobów wodnych. Wsparcie działań związanych z gospodarką błękitno-zieloną oraz adaptacją do zmian klimatycznych z jednoczesnym podniesieniem standardu życia mieszkańców i atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

Cel operacyjny 4.3: Edukacja ekologiczna i podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców

Kierunek działania 4.3.1: Organizacja kampanii edukacyjnych i warsztatów promujących zrównoważony styl życia

Opis kierunku działań:

Celem tego działania jest zwiększenie świadomości mieszkańców gminy Ożarów na temat odpowiedzialnego zarządzania zasobami środowiska naturalnego oraz promowanie codziennych praktyk proekologicznych. Kampanie i warsztaty skupią się na edukacji w zakresie takich obszarów, jak oszczędzanie wody i energii, ograniczanie odpadów, segregacja oraz korzystanie z ekologicznych rozwiązań w gospodarstwie domowym. Działania edukacyjne będą skierowane do różnych grup wiekowych, w tym dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów.

Zakres działań obejmuje:

- Organizację cyklicznych warsztatów i szkoleń na temat ekologii w szkołach oraz instytucjach publicznych.
- Przygotowanie kampanii informacyjnych w mediach lokalnych i na portalach społecznościowych, promujących zrównoważony styl życia.
- Wprowadzenie programów edukacyjnych na temat ograniczania zużycia plastiku i wody w życiu codziennym.
- Dystrybucję materiałów edukacyjnych, takich jak broszury, ulotki czy interaktywne treści cyfrowe.

Oczekiwane rezultaty:

- Wzrost wiedzy mieszkańców na temat działań proekologicznych.
- Większe zaangażowanie społeczności w segregację odpadów i recykling.
- Wzrost liczby gospodarstw stosujących ekologiczne rozwiązania w życiu codziennym.

Wskaźniki SMART:

- Liczba zorganizowanych kampanii i warsztatów edukacyjnych: minimum 10 do 2030 roku.
- Liczba uczestników wydarzeń edukacyjnych i kampanii informacyjnych: minimum 500 rocznie.
- Poziom segregacji odpadów w gminie (mierzalny wskaźnik wzrostu o 20% do 2030 roku).

Realizacja/Nadzór: Referat Rozwoju, Promocji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych, we współpracy z placówkami edukacyjnymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Placówki oświatowe, szkoły i przedszkola.
- Organizacje pozarządowe działające w obszarze ochrony środowiska.
- Lokalne media i portale społecznościowe.
- Instytucje kulturalne i edukacyjne, takie jak biblioteki i domy kultury.

Synergia:

Współpraca z działaniami z zakresu tworzenia terenów zielonych i infrastruktury błękitnej, dzięki czemu mieszkańcy będą mogli bezpośrednio zaobserwować efekty działań edukacyjnych.

Kierunek działania 4.3.2: Wprowadzenie programów szkoleniowych dla rolników na temat rolnictwa ekologicznego i zrównoważonego gospodarowania

Opis kierunku działań:

To działanie koncentruje się na edukacji rolników w zakresie wdrażania praktyk zrównoważonego rolnictwa oraz ograniczania negatywnego wpływu działalności rolniczej na środowisko. Programy będą promować korzystanie z ekologicznych metod upraw, ograniczenie stosowania pestycydów i nawozów

sztucznych oraz rozwój bioróżnorodności na terenach wiejskich. Wspieranie rolnictwa ekologicznego będzie również elementem strategii promocji zdrowej żywności lokalnej.

Zakres działań obejmuje:

- Informowanie zainteresowanych mieszkańców o organizacji szkoleń i warsztatów praktycznych dotyczących ekologicznych metod uprawy i hodowli.
- Kolportaż materiałów edukacyjnych i publikacji promujących zrównoważone rolnictwo.
- Umożliwienie rolnikom dostępu do konsultacji z ekspertami ds. rolnictwa ekologicznego.
- Wspieranie rolników w pozyskiwaniu dotacji na inwestycje w ekologiczne technologie rolnicze.

Oczekiwane rezultaty:

- Zwiększenie liczby gospodarstw rolnych stosujących ekologiczne praktyki upraw.
- Zmniejszenie emisji związanej z działalnością rolniczą na terenie gminy.
- Wzrost świadomości ekologicznej wśród społeczności wiejskiej.

Wskaźniki SMART:

- Liczba informacji o organizowanych szkoleniach i warsztatów dla rolników: minimum 5 do 2030 roku.

Realizacja/Nadzór: Referat Rolnictwa i Gospodarki Gruntami, we współpracy z organizacjami rolniczymi i instytucjami doradztwa rolniczego.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Świątokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego.
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
- Izba Rolnicza
- Powiatowy Lekarz Weterynarii
- Lokalne organizacje rolnicze i grupy producentów.
- Rolnicy i właściciele gospodarstw.

Synergia:

Połączenie działań z rozwojem zielonej infrastruktury i systemów retencji wody, co sprzyja zrównoważonemu rolnictwu.

Kierunek działania 4.3.3: Utworzenie lokalnych programów grantowych wspierających działania ekologiczne mieszkańców i organizacji społecznych

Opis kierunku działań:

Działanie ma na celu uruchomienie lokalnych programów grantowych, które umożliwią mieszkańcom i organizacjom społecznym realizację projektów związanych z ochroną środowiska. Projekty te mogą dotyczyć między innymi tworzenia ogrodów deszczowych, poprawy efektywności energetycznej budynków mieszkalnych czy realizacji działań edukacyjnych. Program grantowy będzie promować oddolne inicjatywy mające bezpośredni wpływ na poprawę jakości środowiska w gminie.

Zakres działań obejmuje:

- Opracowanie zasad i regulaminów lokalnych konkursów grantowych.
- Promowanie programu wśród mieszkańców oraz wsparcie przy przygotowywaniu wniosków.
- Ocena projektów i przyznanie dofinansowania na realizację najlepszych inicjatyw.
- Monitoring i raportowanie efektów realizowanych projektów.

Oczekiwane rezultaty:

- Zwiększenie liczby inicjatyw ekologicznych realizowanych przez mieszkańców.
- Zaangażowanie społeczności w ochronę środowiska na poziomie lokalnym.
- Poprawa jakości środowiska naturalnego dzięki realizacji oddolnych projektów.

Wskaźniki SMART:

- Liczba przyznanych grantów w ramach programu: minimum 5 do 2030 roku.
- Liczba uczestników programu (osób lub organizacji): minimum 50 do 2030 roku.
- Wartość dofinansowania przyznanego w ramach programu: minimum 50 tys. zł do 2030 roku.

Realizacja/Nadzór: Referat Rozwoju, Promocji i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych, we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Podmioty zaangażowane/partnerzy:

- Organizacje pozarządowe i grupy lokalnej inicjatywy.
- Mieszkańcy, w tym młodzieżowe i senioralne grupy ekologiczne.
- Partnerzy zewnętrzni wspierający finansowanie działań ekologicznych.

Synergia:

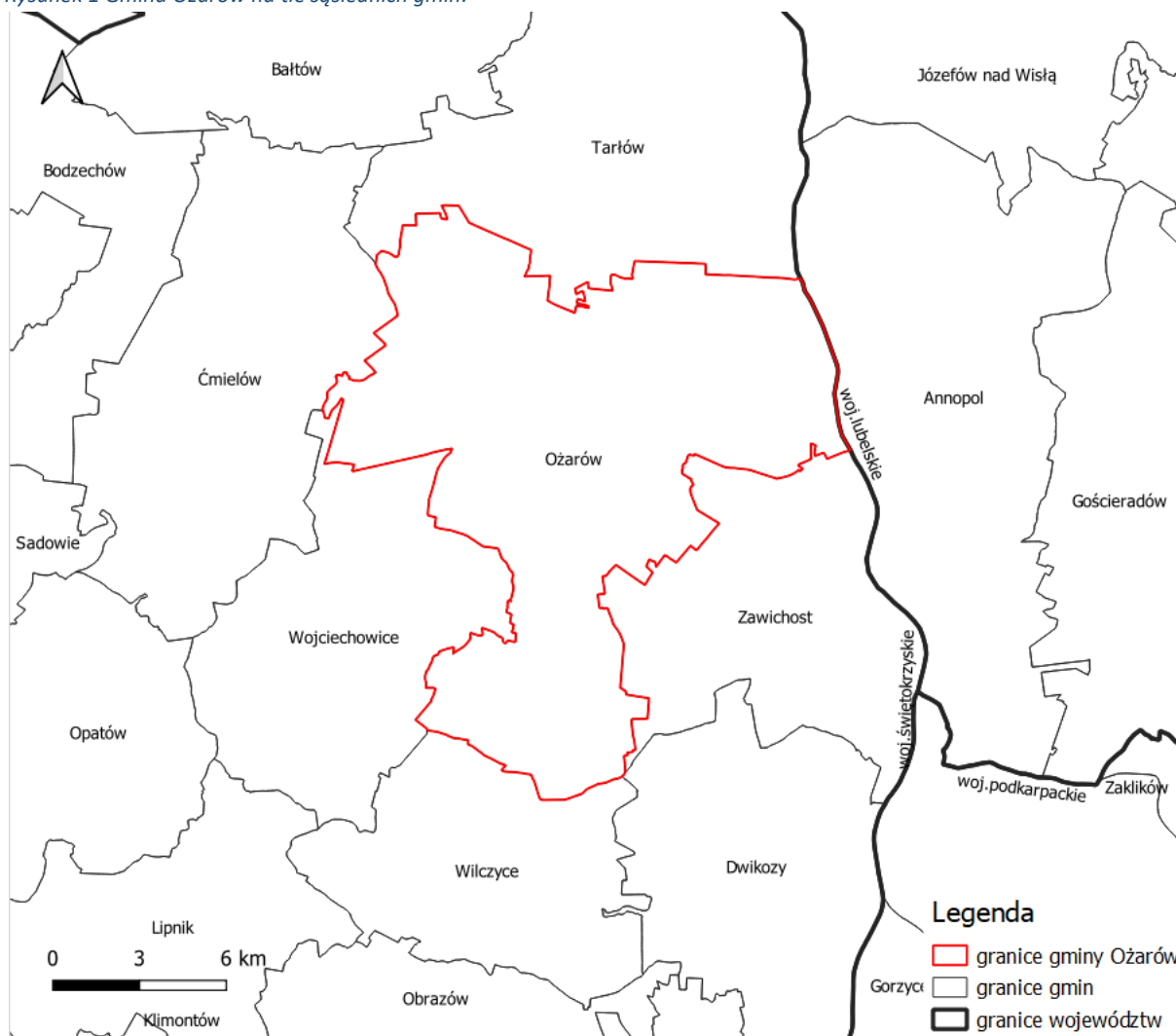
Działania wspierają realizację celów związanych z tworzeniem zielonej infrastruktury oraz poprawą jakości środowiska naturalnego w gminie.

6. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji

6.1. Charakterystyka Gminy Ożarów

Ożarów to gmina miejsko-wiejska leżąca w województwie świętokrzyskim, w powiecie opatowskim. Siedzibą gminy jest miasto Ożarów. W latach 1975–1998 gmina położona była w województwie tarnobrzesckim. Gmina Ożarów na wchodzie graniczy bezpośrednio z województwem lubelskim (gmina Annopol), zaś do gmin ościennych znajdujących się w województwie świętokrzyskim należy zaliczyć gminy: Tartłów (na północy), Ćmielów, Wojciechowice (na zachodzie), Wilczyce oraz fragmentarycznie Dwikozy (na południu) i Zawichost (na południowym wschodzie).

Rysunek 1 Gmina Ożarów na tle sąsiednich gmin.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUGiK.

Gmina Ożarów na koniec roku 2024 liczyła 10 170 mieszkańców, w tym liczba mieszkańców na pobyt stały wyniosła 9 977 i na pobyt czasowy 193. To mniej niż w 2023 r. o 161 osób. Liczba urodzeń w roku 2024 wzrosła o 5 i wynosi 57, a liczba zgonów wyniosła 133, mniej o 12 niż w roku 2023 r.¹

¹ Raport o stanie gminy Ożarów za 2024 rok – aktualizacja z dnia 12.06.2025 r.

Na terenie gminy Ożarów znajdują się 34 sołectw:

• Biedrzychów	• Julianów	• Sobótka
• Binkowice	• Karsy	• Stróża
• Czachów	• Kruków	• Suchodółka
• Dębno	• Lasocin	• Szymanówka
• Gliniany	• Maruszów	• Śródborze
• Grochocice	• Niemcówka	• Tominy
• Jakubowice	• Nowe	• Wlonice
• Janików	• Pisary	• Wólka
• Jankowice	• Potok	Chrapanowska
• Janopol	• Prusy	• Wyszmontów
• Janowice	• Przybysławice	• Zawada ²
• Janów	• Sobów	

Gmina Ożarów na koniec roku 2024 liczyła 10 170 mieszkańców, w tym liczba mieszkańców na pobyt stały wyniosła 9 977 i na pobyt czasowy 193. To mniej niż w 2023 r. o 161 osób. Liczba urodzeń w roku 2024 wzrosła o 5 i wynosi 57, a liczba zgonów wyniosła 133, mniej o 12 niż w roku 2023 r.³

6.2. Istniejący stan środowiska

6.2.1. Jakość powietrza

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa świętokrzyskiego wyznaczono 2 strefy:

- miasto Kielce – kod strefy PL 2601;
- strefa świętokrzyska – kod strefy PL2602, do której należy gmina Ożarów.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, była prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020 r. poz. 2279). Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

² Źródło: strona internetowa gminy: <https://www.ozarow.pl/strona-89-solectwa.html> [data dostępu: 07.08.2025 r.]

³ Raport o stanie gminy Ożarów za 2024 rok – aktualizacja z dnia 12.06.2025 r.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

- dwutlenek siarki SO₂,
- dwutlenek azotu NO₂,
- tlenek węgla CO,
- benzen C₆H₆,
- ozon O₃,
- pył zawieszony PM₁₀,
- pył zawieszony PM_{2.5},
- ołów Pb w PM₁₀,
- arsen As w PM₁₀,
- kadm Cd w PM₁₀,
- nikiel Ni w PM₁₀,
- benzo(a)piren B(a)P w PM₁₀.

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje:

- dwutlenek siarki SO₂,
- tlenki azotu NO_x,
- ozon O₃.

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy - zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

- **Klasa A** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- **Klasa C** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- **Klasa D1** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- **Klasa D2** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Tabela 1 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO,	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego*	benzen C ₆ H ₆ , pył PM ₁₀ , pył PM _{2.5} ołów Pb (zawartość w PM ₁₀) ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂ tlenki azotu NO _x -	C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
			działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃ ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM10), kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego		C	<ul style="list-style-type: none">- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych- określenie obszarów przekroczeń poziomów docelowych- opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
nieprzekraczający poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	<ul style="list-style-type: none">- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego

* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim raport wojewódzki za rok 2024

Roczna ocena została wykonana zgodnie z obowiązującymi zasadami, bazującymi na przepisach prawnych. Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647) Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Klasyfikacji dokonano dla dwóch stref na terenie województwa świętokrzyskiego: miasta Kielce i strefy świętokrzyskiej.

W 2024 r. w ramach systemu PMS na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowało ogółem 15 stacji pomiarowych. Na terenie gminy Ożarów w 2024 roku znajdował się jeden punkt pomiarowy:

- SkOzarOsWzgo – Ożarów, os. Wzgórze 52 – typ stacji: tło

Tabela 2. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2022-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy świętokrzyskiej.

Strefa w roku	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ²⁾
2022	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C1
2023	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1
2024	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

²⁾ Dla pyłu PM2,5 –dla poziomu dopuszczalnego I fazy strefa uzyskała klasę A

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim, raport wojewódzki za rok 2024, Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim, raport wojewódzki za rok 2023, Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim, raport wojewódzki za rok 2022.

Klasyfikacji stref dokonano na bazie pomiarów wykonanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2024 roku. Lokalizacja obszarów na terenie poszczególnych stref, na których występowały przekroczenia poziomu docelowego lub celów długoterminowych dla substancji w powietrzu została wskazana na podstawie wyników szacowania wykonanego w oparciu o matematyczne modelowanie transportu i przemian substancji w powietrzu dla 2024 roku. Na podstawie klasyfikacji stref województwa świętokrzyskiego za rok 2024 stwierdzono potrzebę realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na **ochronę zdrowia ludzi** dla obu stref województwa:

Strefę świętokrzyską zakwalifikowano **do klasy C** ze względu na przekroczenie poziomu docelowego **benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10**.

Został również przekroczony **poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2**.

Na przeważającym obszarze województwa świętokrzyskiego w ostatnich latach występuje niski poziom zanieczyszczenia powietrza (poniżej poziomów dopuszczalnych/docelowych) dla następujących substancji: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, benzen, tlenek węgla oraz oznaczane w pyłe zawieszonym PM10 metale: ołów, arsen, kadm i nikiel.

Największym problemem w skali województwa świętokrzyskiego są wysokie stężenia **benzo(a)pirenu** zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń-marzec, październik-grudzień). W 2024 roku przekroczenie poziomu docelowego B(a)P wystąpiło na prawie wszystkich stacjach pomiarowych w województwie. Jedynie na stacji w Solcu-Zdroju już trzeci rok z rzędu nie odnotowano przekroczenia. Szacuje się, że problem ten dotyczy większych miast i gmin województwa świętokrzyskiego. Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się „niską” emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków.

W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza pod względem poziomu zanieczyszczenia pyłami. W 2024 roku na żadnej stacji w województwie świętokrzyskim nie odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych dla **pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5**. Jednak wysokie dobowe stężenia pyłu zawieszonego PM10 rejestrowane w sezonie grzewczym roku pozostają istotnym problemem. Nadal na tle województwa wyróżniają się: Opatów i Nowiny, a także Skarżysko-Kamienna, gdzie w 2024 roku zarejestrowano największą liczbę dni z przekroczeniami poziomu

dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM₁₀. Przeprowadzona ocena jakości powietrza nie wykazała również przekroczenia w 2024 roku poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} (20 µg/m³). Jednak w Skarżysku-Kamiennej średnioroczne stężenie było wysokie, wynosiło 20 µg/m³.

W sezonie letnim obserwowany jest wzrost stężeń **ozonu**, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz w dużej mierze warunkami meteorologicznymi. W 2024 roku nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu określonego dla **kryterium ochrony zdrowia ludzi**. Stwierdzono jednak, podobnie jak w latach poprzednich, przekroczenie poziomu celu długoterminowego na wszystkich stacjach pomiarowych w województwie.

W odniesieniu do kryterium **ochrony roślin**, w 2024 roku pomiary jakości powietrza oraz wyniki szacowania przeprowadzonego na podstawie modelowania nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla **dwutlenku siarki i tlenków azotu** oraz **poziomu docelowego ozonu**. Przekroczenia w strefie świętokrzyskiej stwierdzono, podobnie jak w latach poprzednich, w przypadku **ozonu** w odniesieniu do **poziomu celu długoterminowego (klasa D2)**.

W porównaniu z rokiem 2023, w roku 2024 klasyfikacja stref nie zmieniła się. W obu strefach został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu, co skutkowało nadaniem strefom klasy C. W stosunku do roku 2023 w województwie świętokrzyskim nastąpiło zwiększenie powierzchni obszarów, na których występuje przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu w ocenie pod kątem ochrony zdrowia ludzi obie strefy otrzymały, podobnie jak w roku ubiegłym, klasę D2. Ze względu na ochronę roślin, strefa świętokrzyska kolejny już rok została sklasyfikowana jako D2.

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza są realizowane w ramach programów ochrony powietrza (POP) dla województwa świętokrzyskiego. Obecnie na terenie województwa obowiązuje uchwalona przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego we wrześniu 2023 roku „Aktualizacja programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych”. Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne przyczyny wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz określa działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza w województwie.⁴

W latach 2022-2024 dla strefy świętokrzyskiej przeprowadzono ocenę roczną pod kątem ochrony roślin. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

Strefa świętokrzyska	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹⁾
2022	A	A	A
2023	A	A	A
2024	A	A	A

¹⁾Dla ozonu wg poziomu celu długoterminowego, strefa świętokrzyska otrzymała klasę D2

⁴ Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2024.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim raport wojewódzki za rok 2024, Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim raport wojewódzki za rok 2023, Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim raport wojewódzki za rok 2022.

W poniższej tabeli przedstawiono wartości stężeń średniorocznych (tło) na terenie gminy Ożarów w roku 2024.

Tabela 4. Wartości stężeń średniorocznych 2023 r. na terenie gminy Dobrodzień.

Substancja	Wartość dopuszczalna	Stężenie
NO ₂ (nr CAS 10102-44-0): S _a (µg/m ³)	D _a =40µg/m ³	9-12
SO ₂ (nr CAS 7446-09-5)*: S _a (µg/m ³)	-	3-6
Pył zawieszony PM ₁₀ : S _a (µg/m ³)	D _a =40µg/m ³	17-20
Pył zawieszony PM _{2,5} : S _a (µg/m ³)	D _a =20µg/m ³ , faza II	9-11
Benzen (nr CAS 71-43-2): S _a (µg/m ³)	S _a > 5 µg/m ³	0,5-0,9
Ołów (nr CAS 7439-92-1)**: S _a (µg/m ³)	S _a > 0,5 µg/m ³	0,004-0,007
Tlenek węgla (nr CAS 630-08-0)***: S _a (µg/m ³)	-	169-338
Arsen (nr CAS 7440-38-2)****: S _a (ng/m ³)	S _a > 6 ng/m ³	0,5-0,6
Kadm (nr CAS 7440-43-9)****: S _a (ng/m ³)	S _a > 5 ng/m ³	0,2-0,3
Nikiel (nr CAS 7440-02-0)****: S _a (ng/m ³)	S _a > 20 ng/m ³	0,4-0,7
Benzo(a)piren (nr CAS 50-32-8)****: S _a (ng/m ³)	D _{dc} =1ng/m ³	0,3-0,7

* Poziom dopuszczalny jako wartość średnioroczna dla SO₂ jest określony w polskim prawie jedynie pod kątem ochrony roślin, co oznacza, że norma ta nie dotyczy stref będących aglomeracjami lub miastami, o których mowa w ustawie Prawo ochrony środowiska.

** Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM₁₀.

*** W polskim prawie nie został określony dopuszczalny poziom średniej rocznej wartości stężenia CO, poziom ten został określony jedynie w odniesieniu do wartości średniej 8-godzinnej.

**** Stężenie w pyłe zawieszonym PM₁₀. Dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ nie został w polskim prawie określony poziom dopuszczalny. Oceny jakości powietrza w odniesieniu do benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ dokonuje się w oparciu o poziom docelowy, które są wartościami średniorocznymi.

***** Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM₁₀. Dla arsenu, kadmu i niklu w pyłe PM₁₀ nie zostały w polskim prawie określone poziomy dopuszczalne. Oceny jakości powietrza w odniesieniu do tych zanieczyszczeń dokonuje się w oparciu o poziomy docelowe, który jest wartością średnioroczną.

źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Możliwości rozwoju OZE

Wraz z rosnącym zapotrzebowaniem na energię przy jednoczesnym wyczerpywaniu się zasobów konwencjonalnych wzrasta zainteresowanie alternatywnymi sposobami pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Energia odnawialna jest to energia pochodząca z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych, uzyskiwana z odnawialnych niekopalnych źródeł energii (energia: wody, wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalna, fal, prądów i pływów morskich, oraz energia wytwarzana z biomasy stałej, biogazu i biopaliw ciekłych). Odnawialne źródło energii to natomiast źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego,

aerothermalną, geothermalną, hydrothermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu pochodzącego ze składowisk odpadów, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Biogaz

Biogaz to paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Biogaz powstaje w wyniku fermentacji metanowej ścieków. Przyjmuje się, iż ze 100 m³ osadu o zawartości suchej masy na poziomie 5% można uzyskać od 10 do 30 m³ gazu, który może być wykorzystany do produkcji energii cieplnej, elektrycznej, do napędzania pojazdów bądź przesyłany wprost do sieci gazowej.

Biomasa

Biomasa stanowią organiczne, niekopalne substancje o pochodzeniu biologicznym, które mogą być wykorzystywane w charakterze paliwa do produkcji ciepła lub wytwarzania energii elektrycznej. Do najważniejszych rodzajów tego typu paliw należą:

- drewno,
- słoma i odpady pochodzące z produkcji rolniczej,
- odpady organiczne,
- oleje roślinne,
- tłuszcze zwierzęce,
- osady ściekowe,
- rośliny szybko rosnące, takie jak: wierzba wiciowa, miskant olbrzymi (trawa słoniowa), słonecznik bulwiasty, ślazier pensylwański, rdest sachaliński.

Biomasa jest obecnie źródłem energii o największym potencjale. Udział paliw takich jak słoma, drewno czy wierzba energetyczna w bilansie energetycznym kraju systematycznie wzrasta. Po odliczeniu areалу upraw do celów spożywczych oraz upraw na potrzeby produkcji komponentów biopaliw, ostateczna powierzchnia możliwa do wykorzystania pod uprawy substratów energetycznych na terenie kraju wynosi około 600-700 tys. ha. Wykorzystywanie biomasy w celu pozyskiwania energii należy prowadzić w sposób przemysłowy i zrównoważony, gdyż zgodnie z prognozami Agencji Ochrony Środowiska zaorywanie ziemi pod uprawy roślin energetycznych może przyczynić się do większej produkcji CO₂ do roku 2030 niż preferowane dotychczas spalanie paliw kopalnych. Jak wynika z prowadzonych badań, najbardziej sprzyjające środowisku jest pozyskiwanie energii z odpadów drewna. Uprawa roślin energetycznych niesie ze sobą ryzyko niebezpieczeństwa biologicznego, polegającego na niekontrolowanym rozprzestrzenianiu się gatunków obcych. Podczas produkcji energii z biomasy, należy także pamiętać o nisko-emisyjnym sposobie jej produkcji.

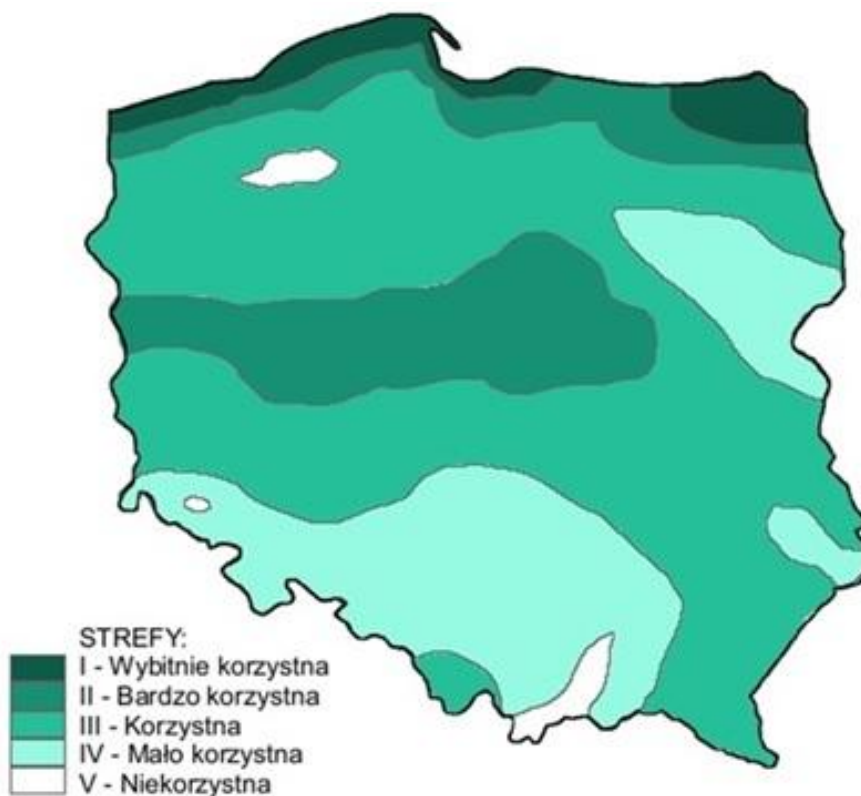
Energia wiatru

Energię wiatru stanowi energia kinetyczna wiatru wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej w turbinach wiatrowych. Potencjał elektrowni wiatrowych jest określany przez możliwości generowania przez nie energii elektrycznej. Tereny o korzystnym potencjale wyznacza się na podstawie badań kierunku, siły oraz częstotliwości występowania wiatrów. Na tej podstawie sporządzono strefy energetyczne wiatru oraz podzielono powierzchnię kraju zgodnie z potencjałem energetycznym. Według IMGW obszar Polski można podzielić na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych:

- Strefa I – wybitnie korzystna,
- Strefa II – bardzo korzystna,
- Strefa III – korzystna,
- Strefa IV – mało korzystna,
- Strefa V – niekorzystna.

Zgodnie z podziałem wprowadzonym przez Ośrodek Meteorologii IMGW, teren gminy Ożarów leży w strefie III (korzystnej).

Rysunek 2 Strefy energetyczne warunków wiatrowych.

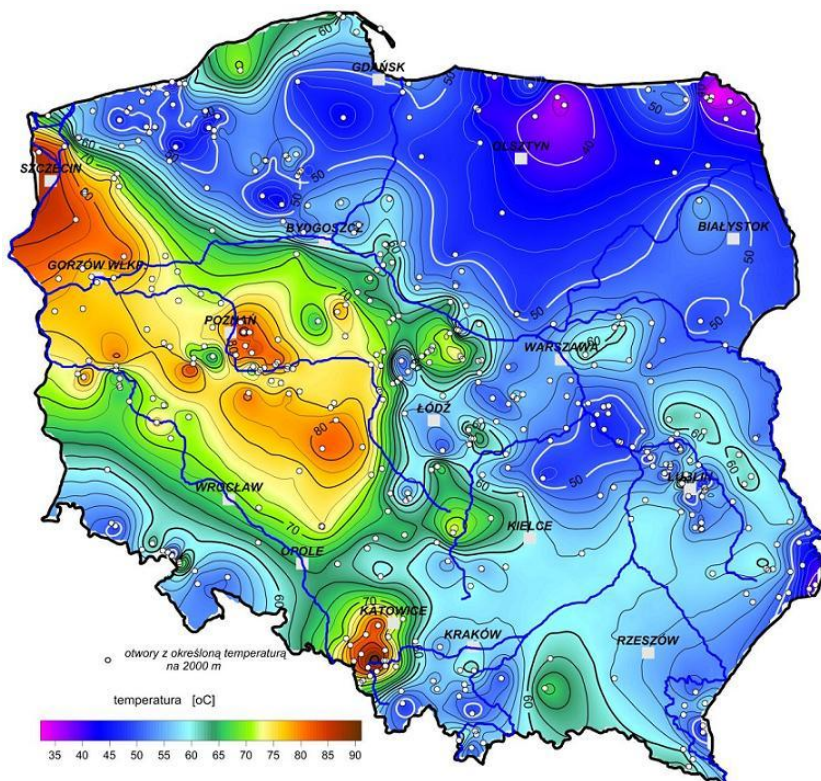
źródło: imgw.pl

Energia geotermalna

Energia geotermalna jest to energia cieplna pozyskiwana z głębi ziemi i stosowana głównie w celach grzewczych. Z racji na szerokie rozpowszechnienie o pełną odnawialność energia tego typu stanowi olbrzymi potencjał. Ciepłe wody o wyższej temperaturze zdolne są do produkcji energii elektrycznej, pozostałe z powodzeniem stosowane są w ciepłownictwie, rolnictwie czy do celów rekreacyjnych. Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych. Warunkiem opłacalności jest odpowiednia temperatura podziemnych wód (minimum 65°C

na głębokości 2 km), ich wydajność oraz niskie zasolenie. Opłacalność wzrasta w sytuacjach, gdy ciepłe wody są umieszczone płycej (mniejsze koszty wiercenia i instalacji) oraz gdy ich temperatura jest wyższa. Wykorzystanie energii geotermalnej jest nieefektywne ekonomicznie na terenie gminy. W chwili obecnej nie funkcjonują żadne instalacje wykorzystujące energię geotermalną. Nie planuje się budowy instalacji tego typu. Warto jednak zaznaczyć, iż możliwe jest wykorzystanie energii wód podskórnych i ciepła ziemi przy zastosowaniu indywidualnych pomp ciepła. Rozwiązania tego typu mogą znaleźć zastosowanie w domach jednorodzinnych oraz budynkach użyteczności publicznej w terenach o rozproszonej zabudowie. Mapa rozkładu temperatury na głębokości 2000 m p.p.t. przedstawiona została na poniższym rysunku.

Rysunek 3 Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu.

źródło: Szewczyk 2010, Państwowy Instytut Geologiczny

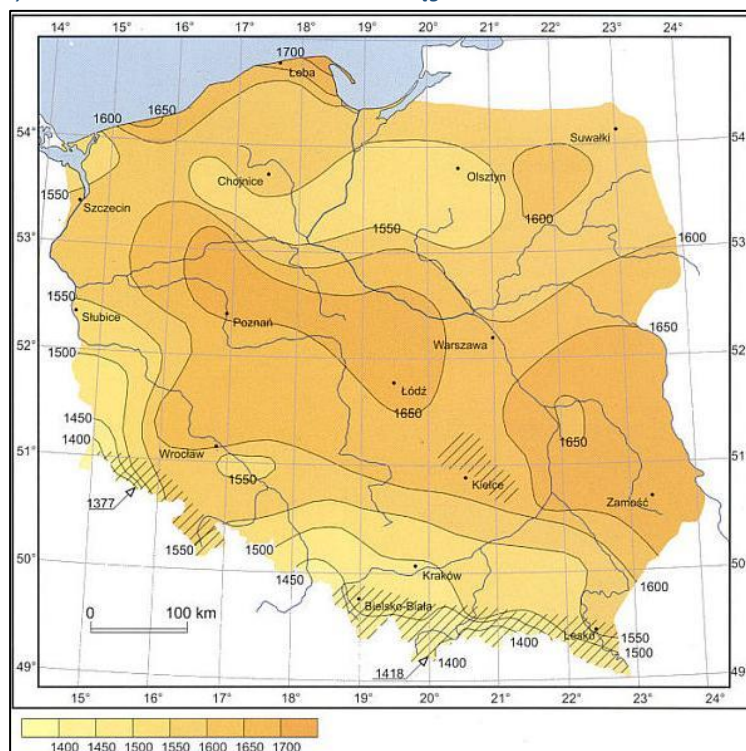
Energia słońca

Energia promieniowania słonecznego wykorzystywana jest w dwojaki sposób: do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła. Ciepło może być pozyskiwane w sposób bierny poprzez nagrzewanie pomieszczeń bezpośrednim promieniowaniem bądź poprzez systemy cieczowych lub powietrznych kolektorów słonecznych służących ogrzewaniu mieszkań, podgrzewaniu wody użytkowej itp. Konwersja promieniowania na prąd elektryczny odbywa się natomiast poprzez zastosowanie ogniw fotowoltaicznych bądź elektrowni termicznych. Zastosowanie kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych może okazać się zasadne już nawet w przypadku użytkowania przez pojedyncze gospodarstwa domowe, w zależności od stopnia zapotrzebowania na ciepłą wodę użytkową oraz energię elektryczną. Poniższe rysunki przedstawiają dwa najważniejsze czynniki wpływające na opłacalność inwestycji związanych z wykorzystaniem energii słonecznej

Gmina Ożarów zlokalizowana jest w strefie, gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 1100 kWh/m². Nasłonecznienie na terenie gminy szacowane jest na 1650 h/rok. Opisane powyżej warunki określone są jako bardzo korzystne w porównaniu do warunków panujących w innych rejonach Polski.

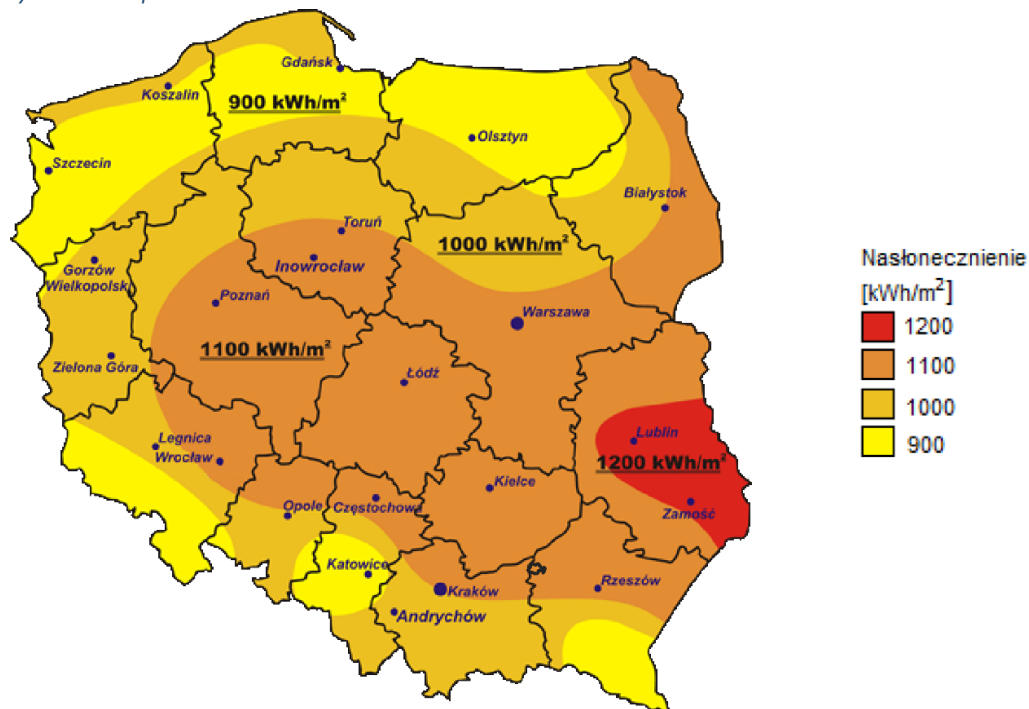
.

Rysunek 4 Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski.

źródło: imgw.pl

Rysunek 5 Mapa nasłonecznienia Polski.

źródło: cire.pl

Energia cieków wód powierzchniowych

Potencjalna i kinetyczna energia cieków wód powierzchniowych wykorzystywana jest do wytwarzania energii w elektrowniach wodnych. Potencjał energii wodnej zależy od spadku i przepływu. Przepływy ze względu na dużą zmienność w czasie muszą być przyjęte na podstawie wieloletnich obserwacji dla przeciętnego roku przy średnich warunkach hydrologicznych. Spadek określany jest jako iloczyn spadku i długości na danym odcinku rzeki. Rzeczywiste możliwości wykorzystania zasobów wodnych są znacznie mniejsze. Do energii odnawialnej zalicza się wyłącznie produkcję energii elektrycznej w elektrowniach na dopływie naturalnym (przepływowych). Planując tego typu inwestycję należy wziąć pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze (ocena zasobów przez IMGW, warunków geomorfologicznych i geologicznych), techniczne (tryb pracy elektrowni, specyfikacja techniczna turbin, wydajność, środowiskowe (przede wszystkim formy ochrony przyrody: obszary Natura 2000, prawne (pozwolenie wodnoprawne zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego), ekonomiczne oraz społeczne (np. turystyka).

6.2.2. Zagrożenie hałasem

Zgodnie z Ustawą Prawo ochrony środowiska za hałas uznajemy dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Odbieranie dźwięków jako hałasu zależy od osobistych odczuć dotyczących ich uciążliwości. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, w zależności od rodzaju terenu, wyznacza rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 r. poz. 112 z późn. zm.).

Za główne źródła hałasu należy uznać szlaki komunikacyjne (drogi i kolej – hałas komunikacyjny), w dalszej kolejności zakłady produkcyjne i lokalne źródła hałasu w postaci zakładów usługowych i rzemieślniczych (hałas przemysłowy). Nasilenie hałasu ze źródeł komunikacyjnych zależy od natężenia ruchu, stanu technicznego pojazdów i dróg.

Głównym źródłem hałasu na terenie gminy Ożarów jest ruch samochodowy i kolejowy. Ponadto lokalnie źródłem takich uciążliwości mogą być również zakłady przemysłowe, warsztaty samochodowe i rzemieślnicze itp.⁵

Hałas drogowy

Drogi dojazdowe i osiedlowe charakteryzuje duża zmienność natężenia ruchu w ciągu doby, ruch jest największy podczas dnia, a w czasie nocy spada znacząco. Charakteryzują się one także mniejszym udziałem pojazdów ciężkich. Stopień zagrożenia hałasem obszarów położonych wokół dróg jest zależny od struktury ruchu, rodzaju drogi, stanu i rodzaju nawierzchni, ale także ukształtowania terenu. Na stopień zagrożenia hałasem wpływa również typ zabudowy zlokalizowanej wokół dróg oraz sposób jej zagospodarowania i użytkowania.

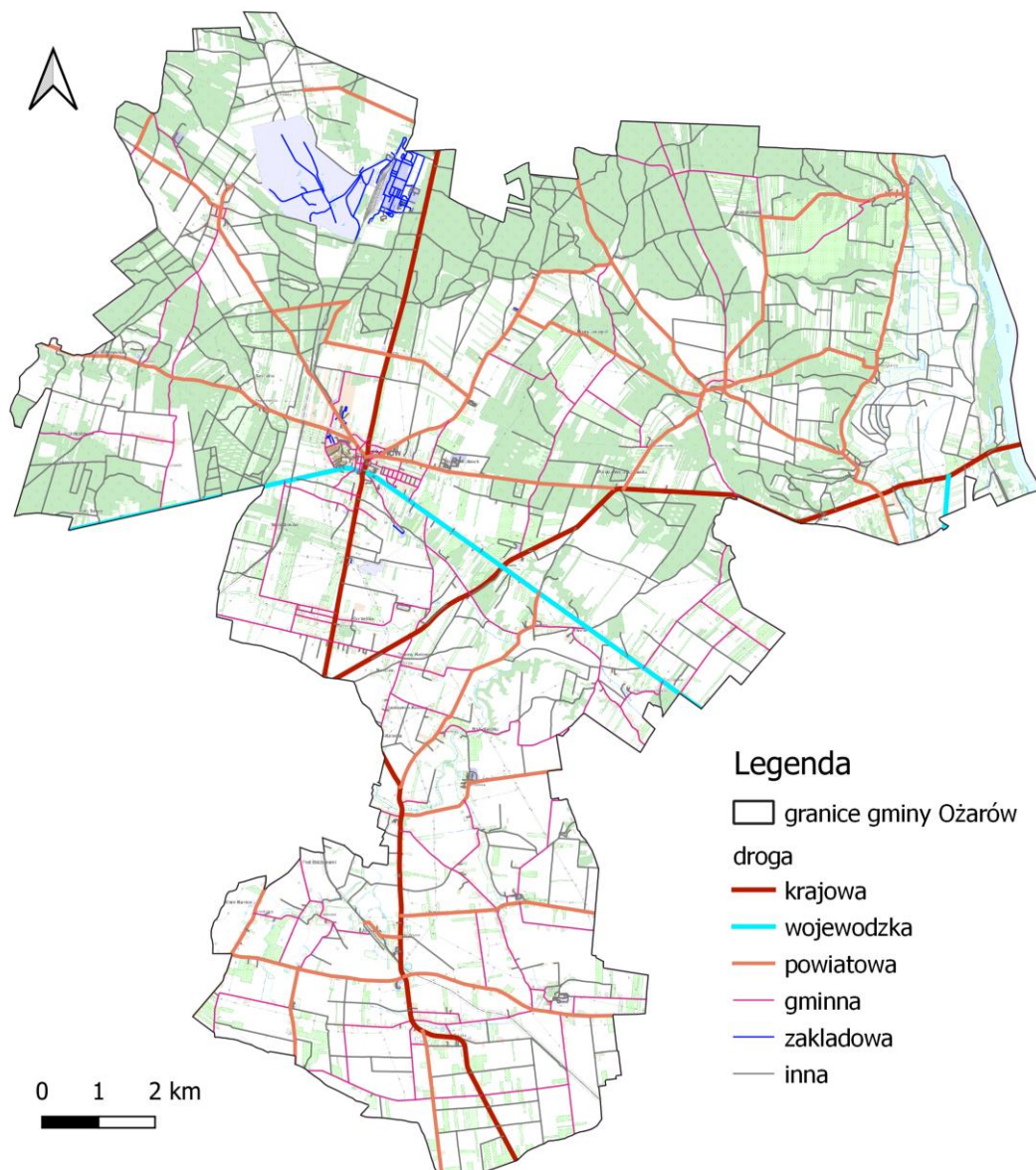
Sieć komunikacyjna gminy współtworzona jest przede wszystkim przez transport drogowy. Składa się ona z:

- drogi krajowej
- drogi wojewódzkiej

⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarów w granicach administracyjnych gminy.

- powiatowej
- gminnej
- zakładowej
- innej

Rysunek 6 Sieć drogowa na terenie gminy Ożarów.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUGIK

Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego klimatu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej wartości dopuszczalnej lub na tym poziomie oraz na zmniejszaniu poziomu hałasu do co najmniej dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany. Do głównych działań zapobiegawczych należą przede wszystkim ekrany akustyczne, wały ziemne, ewentualnie pasy zieleni, lokalizowane w obszarze rozwiązań ochronnych. Do najczęstszych metod stosowanych w miejscu powstawania hałasu należą np. wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza obręb dzielnic mieszkalnych poprzez budowę obwodnic, zakaz wjazdu pojazdów ciężarowych do centrów miast, stosowanie nawierzchni „cichych”, ogólna poprawa stanu nawierzchni dróg i ulic, zachęcanie kierowców do korzystania z transportu zbiorowego, budowa i promowanie

urządzeń typu Park&Ride, kontrole prędkości, stosowanie środków uspokojenia ruchu w obrębie osiedli mieszkalnych.

W latach 2022-2024 na terenie gminy Ożarów nie prowadzono pomiarów hałasu drogowego.⁶

Hałas kolejowy

Przez teren gminy Ożarów przebiega linia kolejowa nr 25.

W latach 2022-2024 na terenie gminy Ożarów nie prowadzono pomiarów hałasu kolejowego.⁷

Hałas lotniczy

Na terenie gminy Ożarów zagrożenie hałasem lotniczym nie występuje.

W latach 2022-2024 na terenie gminy Ożarów nie prowadzono pomiarów hałasu lotniczego.⁸

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Obejmuje dźwięki emitowane przez maszyny i urządzenia, procesy technologiczne, a także instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do tego rodzaju hałasu zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych np.: wentylatory i urządzenia klimatyzacyjne. Hałas ten ma charakter lokalny i występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi. Poziom hałasu jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od wykorzystywanych maszyn i urządzeń, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych oraz prowadzonych procesów technologicznych. W przypadku przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu przez zakłady przemysłowe, wydawane są dla zakładu decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu (odrębnie dla pory dziennej i nocnej). Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.⁹

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w 2023 przeprowadził monitoring hałasu przy jednym z obiektów przemysłowych na terenie gminy Ożarów, w sołectwie Karsy, jednak z raportu nie wynika, aby niniejszy obiekt emitował hałas przekraczający normy.¹⁰

⁶ Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Kielcach.

⁷ Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Kielcach.

⁸ Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Kielcach.

⁹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarów w granicach administracyjnych Gminy

¹⁰ Źródło: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa świętokrzyskiego w roku 2023.

6.2.3 Pola Elektromagnetyczne

Według rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, dla stałej sieci monitoringu ustala się punkty pomiarowe w każdym mieście dla 2-letniego cyklu pomiarowego (2023-2024) według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców - 1 punkt pomiarowy;
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców - 2 punkty pomiarowe;
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców - 3 punkty pomiarowe;
- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe;
- powyżej 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców.

Do miast zalicza się miasta na prawach powiatu, gminy miejskie oraz gminy miejsko-wiejskie. Jako liczbę mieszkańców dla miast z gmin miejsko-wiejskich uwzględnia się łączną liczbę mieszkańców dla całej gminy (z miasta i obszaru wiejskiego), a punkty pomiarowe wyznacza się tylko w mieście.

W ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie gminy Ożarów, po roku 2020 wykonano 2 pomiary promieniowania elektromagnetycznego (PEM), oba przy ulicy Ostrowieckiej w Ożarowie. Ich lokalizację oraz wyniki pomiarów zestawiono w poniższej tabeli.¹¹

Tabela 5. Lokalizacja i wyniki pomiarów monitoringowych PEM na przedmiotowym terenie.

Rok	Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika WMe
2022	<0,3*	-	0,05
2024	<0,3*	-	0,06

*wyniki poniżej progu oznaczalności sondy pomiarowej

źródło Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w województwie świętokrzyskim, Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2024 w województwie świętokrzyskim.

6.2.4. Wody

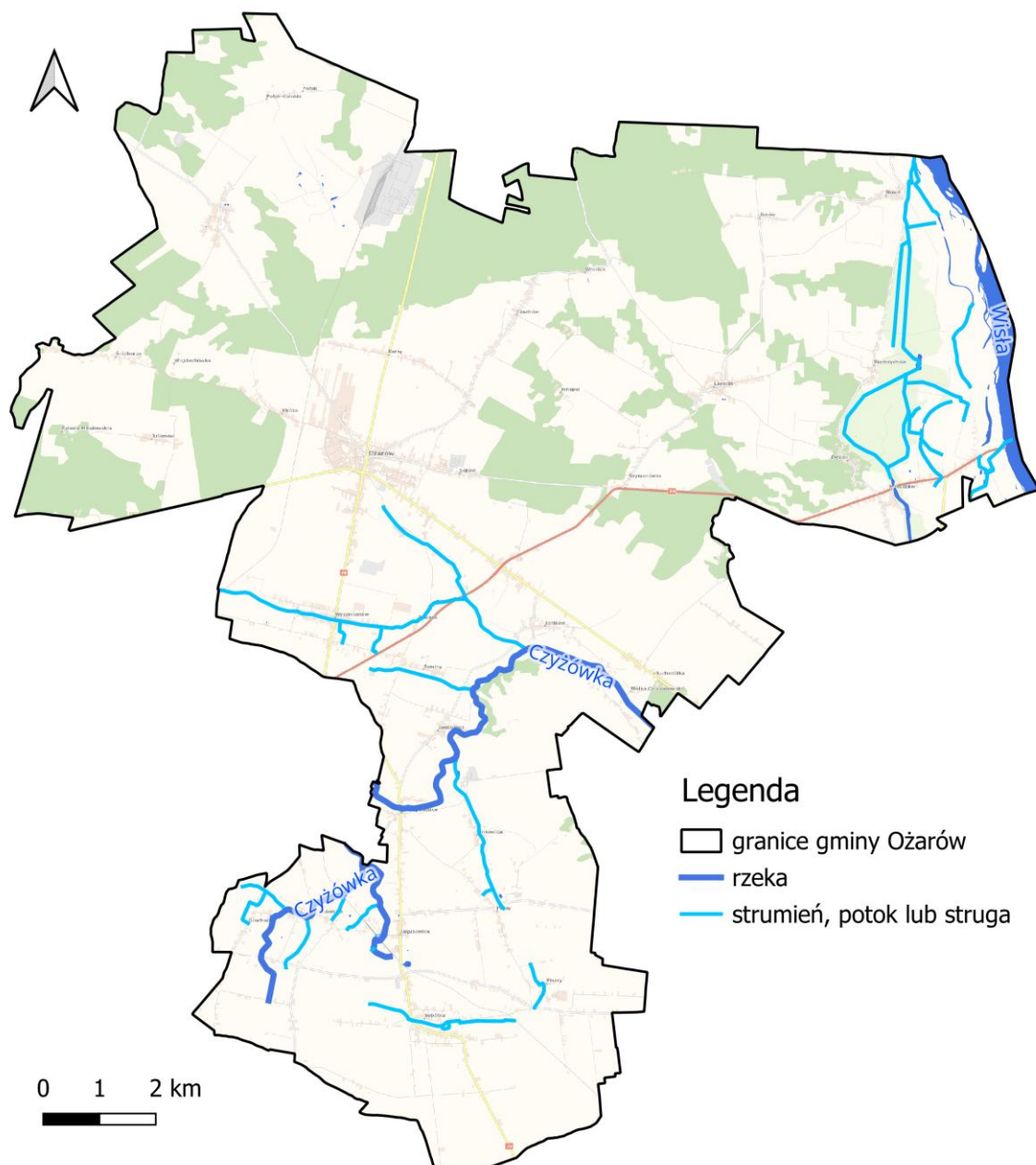
Wody powierzchniowe

Gmina Ożarów leży na obszarze Dorzecza Wisły, w Regionie Wodnym Środkowej Wisły i Górnej-Zachodniej Wisły.

Głównym ciekim przedmiotowego obszaru jest rzeka Wisła. Do innych istotnych cieków należy potok Czyżówka. Na obszarze gminy występują również ciek o nieokreślonym charakterze.

¹¹ źródło: Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w województwie świętokrzyskim, Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2024 w województwie świętokrzyskim.

Rysunek 7 Rzeki na terenie gminy Ożarów.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez PGW Wody Polskie

Teren gminy Ożarów jest położony na obszarze 8 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych.

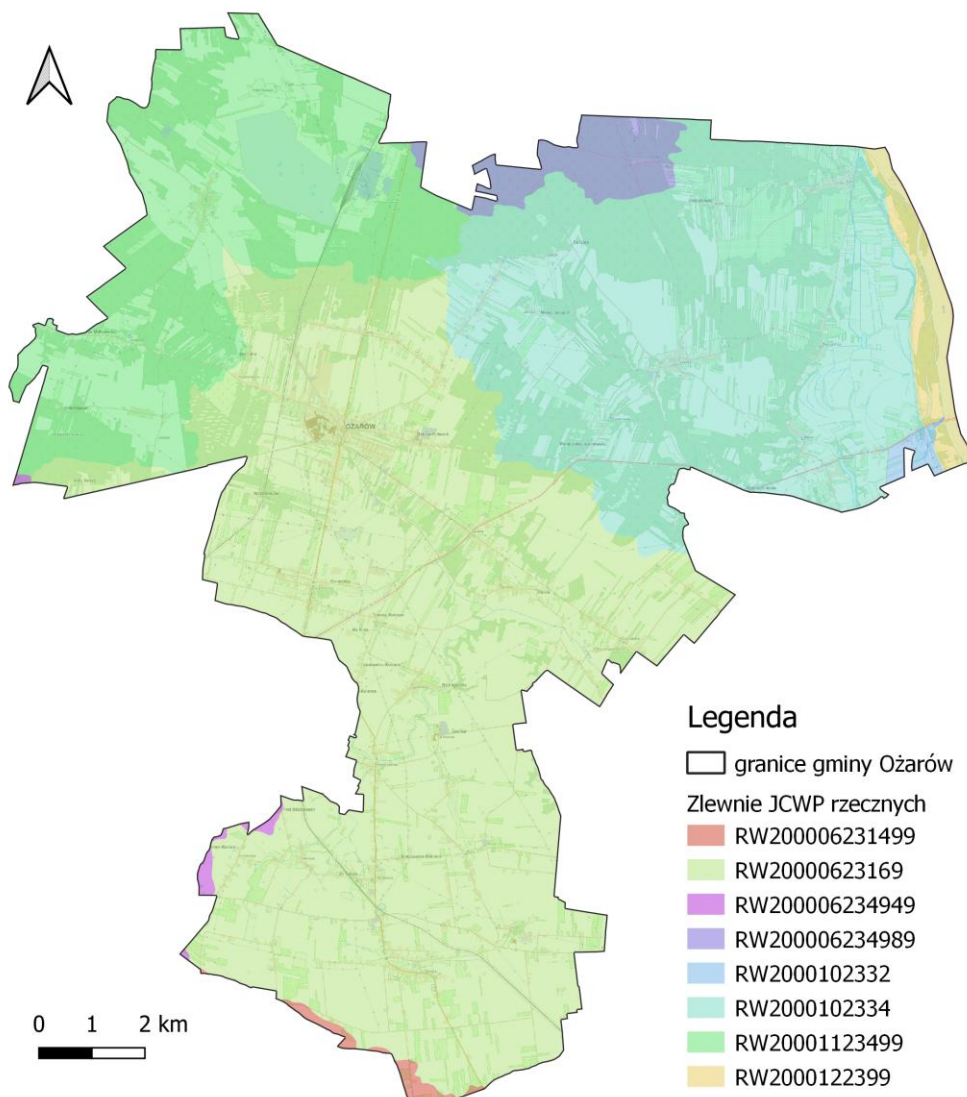
Tabela 6 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w zasięgu, których leży Gmina Ożarów.

Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW2000122399	Wisła od Sanny do Wieprza
RW200006234989	Ściegno
RW20001123499	Kamienna od Świśliny do ujścia
RW200006234949	Przepaść
RW2000102334	Dopływ z jez. Czarnego

Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW20000623169	Łącha II (w poprzednim cyklu planistycznym RW2000623169 – Czyżówka)
RW200006231499	Opatówka
RW2000102332	Dopływ spod Linowa

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 07.08.2025 r.]

Rysunek 8. JCWP na tle gminy Ożarów.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji inspekcji ochrony środowiska. W zakresie obowiązków leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których

określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez GIOŚ. Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Podstawę prawną dokonanej klasyfikacji stanu wód stanowi Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1475). Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.). W tabeli zamieszczono ocenę stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Ożarów.

Tabela 7 Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Ożarów.

Nazwa i kod JCWP	Wiśła od Sanny do Wieprza RW2000122399	Ściegno RW200006234989	Kamienna od Świśliny do ujścia RW20001123499	Przepaść RW200006234949	Dopływ z jez. Czarne RW2000102334	Łacha II RW20000623169	Opatówka RW200006231499	Dopływ spod Linowa RW2000102332
Typ JCWP	RwN - Wielka rzeka nizinna	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym	RzN - Rzeka nizinna	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty
Rzeczywista długość JCWP [km]	91.71	13.97	72.73	58.22	7.73	40.56	101.13	6.32
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]	375.25	82.65	460.54	150.04	57.43	157.61	258.46	15.49
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły	region wodny Środkowej Wisły	region wodny Środkowej Wisły	region wodny Środkowej Wisły	region wodny Środkowej Wisły	region wodny Górnej-Zachodniej Wisły	region wodny Górnej-Zachodniej Wisły	region wodny Środkowej Wisły
Status JCWP	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	SZCW - silnie zmieniona część wód
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	TAK - zlewnia jest monitorowana	NIE - zlewnia nie jest monitorowana	TAK - zlewnia jest monitorowana	TAK - zlewnia jest monitorowana	NIE - zlewnia nie jest monitorowana	TAK - zlewnia jest monitorowana	TAK - zlewnia jest monitorowana	TAK - zlewnia jest monitorowana

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030

Nazwa i kod JCWP		Wisła od Sanny do Wieprza RW2000122399	Ściegno RW200006234989	Kamienna od Świśliny do ujścia RW20001123499	Przepaść RW200006234949	Dopływ z jez. Czarnego RW2000102334	Łacha II RW20000623169	Opatówka RW200006231499	Dopływ spod Linowa RW2000102332
Kod ppk (2022-2027)		PL01S1101_1574	-	PL01S1001_1506	PL01S1001_3491	-	PL01S1001_0215	PL01S1001_1489	PL01S1001_0146
Współrzędne geograficzne ppk [2022-2027]		21.87472; 51.47667	-	21.75925; 51.05647	21.53679; 50.888369	-	21.8398; 50.810875	21.81631; 50.74406	21.81778; 50.868549
Ocena stanu ¹²	stan/ potencjał ekologiczny	słaby stan ekologiczny	brak badań biologicznych w JCWP	słaby stan ekologiczny	słaby stan ekologiczny	brak badań biologicznych w JCWP	umiarkowany stan ekologiczny	słaby stan ekologiczny	dobry potencjał ekologiczny
	stan chemiczny	poniżej dobrego	dobry	poniżej dobrego	poniżej dobrego	dobry	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego
	stan (ogólny)	zły stan wód	brak danych	zły stan wód	zły stan wód	brak danych	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>, [dostęp: 07.05.2025 r.]

¹² Na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Poniższa tabela przedstawia cele środowiskowe i ryzyka nieosiągnięcia tych celów.

Tabela 8. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży Gmina Ożarów.

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ¹³	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
1.	Wisła od Sanny do Wieprza	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisła w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK
2.	Ścięgno	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	TAK

¹³ - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ¹³	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
3.	Kamienna od Świśliny do ujścia	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MIR, EFI+PL/IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE
4.	Przepaść	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE
5.	Dopływ z jez. Czarnego RW2000102 334	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
6.	Łacha II RW2000062 3169	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)]	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ¹³	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
		ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry						
7.	Opatówka RW2000062 31499	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [OWO, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
8.	Dopływ spod Linowa RW2000102 332	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 07.08.2025 r.]

Tabela 9 Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne wraz z celami środowiskowymi, znajdujące się w obrębie zlewni, znajdujących się na terenie gminy Ożarów.

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
1.	Wisła od Sanny do Wieprza RW20001223 99	Krowia Wyspa (rezerwat przyrody)	Zachowanie stanowisk lęgowych wielu gatunków ptaków [wymaga: zachowania natur. Reżimu hydrologicznego Wisły z epizodami stanów wysokich i zalewów zapobiegającymi sukcesji, zachowanie naturalnych procesów transportu rumowiska rzeczno i tworzenia się łąch].
		Wrzelowiecki Park Krajobrazowy	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeka, potok, źródło, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych. Zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych, historycznych i turystycznych środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem krajobrazu kulturowego północno-zachodniej części Wzniesień Urzędowskich oraz Małopolskiego Przełomu Wisły między Józefowem a Piotrawinem [wymaga: zachowania procesów erozji lessowej, zachowania naturalnego charakteru źródeł i potoku Wrzelowieckiego oraz zachowania naturalnych procesów kształtowania koryta, powstawania i ewolucji łąch i starorzeczy Wisły].
		Kazimierski Park Krajobrazowy	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeka z jej naturalną dynamiką, wyspy, starorzecza, cieki, łęgi, olsy, wikliny nadrzeczne, torfowiska przejściowe, flora i fauna Wisły i jej doliny. Zachowanie niepowtarzalnych walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych, historycznych i turystycznych środowiska [wymaga: zachowania procesów erozji lessowej, zachowania dzikiego charakteru Wisły z procesami rozwoju odnóg, łąch, starorzeczy, erozji bocznej i podcinania zboczy doliny; z okresowymi wezbraniami].
		Solec nad Wisłą (obszar chronionego krajobrazu)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych w lasach, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych: w borach bagiennych, olsach i łęgach. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych. Melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródłiskowych cieków. Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi. Lokalizowanie wałów przeciwpowodziowych jak najdalej od koryta rzeki, wykorzystując naturalną rzeźbę terenu. Tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, celem ograniczenia spływu substancji biogennej i zwiększenia bioróżnorodności biologicznej. Prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej. Zachowanie i wspomaganie naturalnego przepływu wód w zbiornikach wodnych na obszarach międzywala - stopniowe przywracanie naturalnych procesów kształtowania i sukcesji starorzeczy poprzez wykorzystanie naturalnych wylewów. Zapewnienie swobodnej migracji rybom w ciekach, poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowlach piętrzących. Utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych, jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej, utrzymanie lub

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
			tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych. Ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn. Zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne, celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą. Zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzecza i lokalne obniżenia terenu, w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest odtworzenie funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych, w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej. Utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków; w razie możliwości wprowadzanie wtórnego zabagnienia terenów.
		Chodelski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie oraz poprawa stosunków wodnych poprzez ograniczanie nadmiernego odpływu wód, gospodarowanie zasobami wodnymi w sposób uwzględniający potrzeby ekosystemów wodnych i wodno-błotnych, zachowanie naturalnego charakteru rzek, cieków wodnych, zbiorników wodnych i starorzeczy, ochronę funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych, zachowanie lub przywracanie dobrego stanu ekologicznego wód, ochronę specyficznych cech krajobrazu doliny Chodelki, w tym meandrów rzeki, starorzeczy, naturalnych form rzeźby terenu (doliny). Eliminowanie lub ograniczanie źródeł zagrożeń, w szczególności powietrza, wód i gleb, poprzez usuwanie zanieczyszczeń antropogenicznych, kształtowanie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej, promowanie sposobów gospodarowania gruntami, ograniczających erozję gleb. Tworzenie i ochrona korytarzy ekologicznych, umożliwiających migrację gatunków.
		Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie oraz poprawa stosunków wodnych poprzez ograniczanie nadmiernego odpływu wód, gospodarowanie zasobami wodnymi w sposób uwzględniający potrzeby ekosystemów wodnych i wodno-błotnych, zachowanie naturalnego charakteru rzek, cieków wodnych, zbiorników wodnych i starorzeczy, ochrona funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych; zachowanie lub przywracanie dobrego stanu ekologicznego wód. Ochrona i kształtowanie zadrzewień nadwodnych. Ochrona specyficznych cech krajobrazu, w tym dolin rzecznych, starorzeczy, naturalnych form rzeźby terenu (doliny denudacyjne, wąwozy lessowe, kotły i studzienki erozyjne). Tworzenie i ochrona korytarzy ekologicznych, umożliwiających migrację gatunków. Eliminowanie lub ograniczanie źródeł zagrożeń, w szczególności wód i gleb, poprzez usuwanie zanieczyszczeń antropogenicznych, kształtowanie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej
		Pradolina Wieprza	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie oraz poprawa stosunków wodnych poprzez ograniczanie nadmiernego odpływu wód, gospodarowanie zasobami wodnymi w sposób uwzględniający potrzeby ekosystemów wodnych i wodno-błotnych, zachowanie naturalnego charakteru rzek, cieków wodnych, zbiorników

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		(obszar chronionego krajobrazu)	wodnych i starorzeczy, ochrona funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych; zachowanie lub przywracanie dobrego stanu ekologicznego wód. Ochrona i kształtowanie zadrzewień nadwodnych. Ochrona specyficznych cech krajobrazu Pradoliny Wieprza, w tym meandrów rzeki, starorzeczy, naturalnych form rzeźby terenu. Tworzenie i ochrona korytarzy ekologicznych, umożliwiających migrację gatunków.
		Dolina rzeki Zwoleńki (obszar chronionego krajobrazu)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych w lasach, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych: w borach bagiennych, olsach i łęgach. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych. Melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródłiskowych cieków. Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi. Lokalizowanie wałów przeciwpowodziowych jak najdalej od koryta rzeki, wykorzystując naturalną rzeźbę terenu. Tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, celem ograniczenia spływu substancji biogennych i zwiększenia bioróżnorodności biologicznej. Prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej. Zachowanie i wspomaganie naturalnego przepływu wód w zbiornikach wodnych na obszarach międzywala - stopniowe przywracanie naturalnych procesów kształtowania i sukcesji starorzeczy poprzez wykorzystanie naturalnych wylewów. Zapewnienie swobodnej migracji rybom w ciekach, poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowlach piętrzących. Utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych, jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej, utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych. Ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn. Zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne, celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą. Zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzeczca i lokalne obniżenia terenu, w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest odtworzenie funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych, w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej. Utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków; w razie możliwości wprowadzanie wtórnego zabagnienia terenów.
		Dolina Środkowej Wisły (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Actitis hypoleucos</i> r, <i>Alcedo atthis</i> r, <i>Anas clypeata</i> r, <i>Anas platyrhynchos</i> w, <i>Aythya nyroca</i> r, <i>Carpodacus erythrinus</i> r, <i>Charadrius dubius</i> r, <i>Charadrius hiaticula</i> r, <i>Ciconia nigra</i> c, <i>Haematopus ostralegus</i> r, <i>Haliaeetus albicilla</i> w, <i>Haliaeetus albicilla</i> r, <i>Ixobrychus minutus</i> r, <i>Larus canus</i> r, <i>Larus melanocephalus</i> r, <i>Larus ridibundus</i> r, <i>Limosa limosa</i> r, <i>Luscinia svecica</i> r, <i>Mergus merganser</i> r, <i>Riparia riparia</i> r, <i>Sterna albifrons</i> r, <i>Sterna hirundo</i> r, <i>Tadorna tadorna</i> r, <i>Tringa totanus</i> r. Na lata 2014–2024: Utrzymanie piaszczystych wysp i brzegów. Zapobieganie: w trakcie bardzo niskich stanów wód Wisły uniemożliwić swobodny dostęp do miejsc gniazdowania; budowie mostów o

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
			konstrukcji pylonowej (wiszącej na linach) lub kratownicowej, zastępując go konstrukcją mostu płaskiego na podporach; budowie stałych piętrzeń-dopuszczenie budowy piętrzeń okresowych; wycince zadrzewień łęgowych w międzywalu Wisły.
		Małopolski Przełom Wisły (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis</i> r, <i>Anas clypeata</i> r, <i>Charadrius dubius</i> r, <i>Charadrius hiaticula</i> r, <i>Haematopus ostralegus</i> r, <i>Larus canus</i> r, <i>Larus melanocephalus</i> r, <i>Larus ridibundus</i> r, <i>Limosa limosa</i> r, <i>Recurvirostra avosetta</i> r, <i>Sterna albifrons</i> r, <i>Sterna hirundo</i> r. Na lata 2015–2025: Zachowanie naturalnych procesów kształtujących roztokowy charakter koryta rzeki wraz z piaszczystymi, otwartymi wyspami. Zachowanie izolacji wysp. Zapobieganie: odnawianiu budowli regulacyjnych na rzece, w szczególności ostróg i przetamowań; wycince nadbrzeżnych drzew; wycince drzew w Międzywalu; płoszeniu ptaków przez wędkarstwo.
		Dolina Zwolenki (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3150, 7140, 91E0; gatunki: <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Emys orbicularis</i> , <i>Leucorrhinia pectoralis</i> , <i>Ophiogomphus cecilia</i> . Na lata 2013–2023: Zapewnienie właściwych warunków siedliskowych i wodnych. Zapobieganie: zamuleniu i wysychaniu starorzeczy; obniżaniu poziomu wód gruntowych; spływom zanieczyszczeń i biogenów z pól; przesuszeniu siedlisk torfowiskowych; regulacji rzek prowadzącej do zmiany stosunków wodnych; zamulaniu i zarastaniu torfianek; odłowom żółwi przez wędkarzy; przekształcaniom linii brzegowej wskutek prac melioracyjnych
		Przełom Wisły w Małopolsce (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3150, 3270, 6430, 6440, 91E0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Rhodeus amarus</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Leucorrhinia pectoralis</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Ophiogomphus cecilia</i> , <i>Angelica palustris</i> . Na lata 2015–2025: Zachowanie strefy buforowej wokół zbiornika złożonej z roślinności półnaturalnej (trzciniowiska, turzycowiska, łąki, pastwiska, zarośla lub ziołorośla). Zachowanie płytkich, nieosłoniętych zbiorników wodnych. Zachowanie naturalnego składu gatunkowego ryb i stanu biotopu. Zachowanie naturalnych procesów erozyjno-akumulacyjnych Wisły i ujściowych odcinków jej dopływów, zachowanie roślinności nadbrzeżnej w pasie 10 m w postaci drzew i krzewów na >20% długości linii brzegowej. Zapobieganie: użytkowaniu starorzeczy (stosowanie zanęt, kształtowanie otoczenia - usuwanie roślinności nadbrzeżnej); regulowaniu rzek, likwidacja bocznych odnóg, mianom akumulacyjnej działalności rzeki; zmianom stosunków wodnych; wzrostowi lub obniżeniu poziomu wody w części doliny poza wałami przeciwpowodziowymi; pozbywaniu się odpadów plastikowych, szklanych i metalowych do rzeki; nadmierne odławianie chronionych ryb; niewłaściwe zarybianie; wysychaniu okresowemu i całkowitemu drobnych zbiorników wodnych
		Dolina Kamiennej (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3130, 3150, 3260, 6410, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Ophiogomphus cecilia</i> , <i>Phengaris teleius</i> , <i>Vertigo angustior</i> .

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		Dolny Wieprz (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3150, 3270, 6430, 7230, 91E0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Marsilea quadrifolia</i> .
		brak nazwy (gm. Kazimierz Dolny) (zespół przyrodniczo-krajobrazowy)	Ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego; walorów widokowych lub estetycznych. Zachowanie walorów przyrodniczych i klimatycznych doliny rzeki Bystrej oraz oparta na naukowych podstawach renaturalizacja stosunków ekologicznych i odbudowa małej retencji wody.
		Nury i Borowiec (użytek ekologiczny)	Zachowanie przedmiotów ochrony: bagno; jezioro, ciek, mułowiska, namuliska i podmokliska w obowiązującym aPGW dla obszaru nie jest ustalony cel środowiskowy, którego osiągnięcie można ocenić
		Bez Nazwy PL.ZIPOP.1393. UE.0614092.126 (użytek ekologiczny)	Zachowanie przedmiotów ochrony: bagno torf.; jeziorko
2.	Ściegno RW20000623 4989	Solec nad Wisłą (obszar chronionego krajobrazu)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych w lasach, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych: w borach bagiennych, olsach i łęgach. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych. Melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródłiskowych cieków. Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi. Lokalizowanie wałów przeciwpowodziowych jak najdalej od koryta rzeki, wykorzystując naturalną rzeźbę terenu. Tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, celem ograniczenia spływu substancji biogennej i zwiększenia bioróżnorodności biologicznej. Prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej. Zachowanie i wspomaganie naturalnego przepływu wód w zbiornikach wodnych na obszarach międzywala - stopniowe przywracanie naturalnych procesów kształtowania i sukcesji starorzeczy poprzez wykorzystanie naturalnych wylewów. Zapewnienie swobodnej migracji rybom w ciekach, poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowlach piętrzących. Utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
			szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych, jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej, utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych. Ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn. Zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne, celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą. Zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzecza i lokalne obniżenia terenu, w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest odtworzenie funkcji obszarów źródliskowych o dużych zdolnościach retencyjnych, w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej. Utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków; w razie możliwości wprowadzanie wtórnego zabagnienia terenów.
		Doliny Kamiennej (obszar chronionego krajobrazu)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych.
		Dolina Kamiennej (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3130, 3150, 3260, 6410, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Ophiogomphus cecilia</i> , <i>Phengaris teleius</i> , <i>Vertigo</i> .
3.	Kamienna od Świśliny do ujścia RW20001123 499	Solec nad Wisłą (obszar chronionego krajobrazu)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych w lasach, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych: w borach bagiennych, olsach i łąkach. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych. Melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródliskowych cieków. Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi. Lokalizowanie wałów przeciwpowodziowych jak najdalej od koryta rzeki, wykorzystując naturalną rzeźbę terenu. Tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, celem ograniczenia spływu substancji

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
			biogennych i zwiększenia bioróżnorodności biologicznej. Prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej. Zachowanie i wspomaganie naturalnego przepływu wód w zbiornikach wodnych na obszarach międzywala - stopniowe przywracanie naturalnych procesów kształtowania i sukcesji starorzeczy poprzez wykorzystanie naturalnych wylewów. Zapewnienie swobodnej migracji rybom w ciekach, poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowlach piętrzących. Utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych, jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej, utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych. Ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn. Zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne, celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą. Zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzecza i lokalne obniżenia terenu, w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest odtworzenie funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych, w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej. Utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków; w razie możliwości wprowadzanie wtórnego zabagnienia terenów.
		Doliny Kamiennej (obszar chronionego krajobrazu)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla Turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i ochrona zbiorników ód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych.
		Małopolski Przełom Wisły (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis r</i> , <i>Anas clypeata r</i> , <i>Charadrius dubius r</i> , <i>Charadrius hiaticula r</i> , <i>Haematopus ostralegus r</i> , <i>Larus canus r</i> , <i>Larus melanocephalus r</i> , <i>Larus ridibundus r</i> , <i>Limosa limosa r</i> , <i>Recurvirostra avosetta r</i> , <i>Sterna albifrons r</i> , <i>Sterna hirundo r</i> . Na lata 2015–2025: Zachowanie naturalnych procesów kształtujących roztokowy charakter koryta rzeki wraz z piaszczystymi, otwartymi wyspami. Zachowanie izolacji wysp. Zapobieganie: odnawianiu budowli regulacyjnych na rzece, w szczególności ostróg i przetamowań; wycince nadbrzeżnych drzew; wycince drzew w łądzywalu; płoszeniu ptaków przez wędkarstwo.

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		Dolina Kamiennej (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3130, 3150, 3260, 6410, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Ophiogomphus cecilia</i> , <i>Phengaris teleius</i> , <i>Vertigo angustior</i>
		Przełom Wisły w Małopolsce (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3150, 3270, 6430, 6440, 91E0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Rhodeus amarus</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Leucorrhinia pectoralis</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Ophiogomphus cecilia</i> , <i>Angelica palustris</i> . Na lata 2015–2025: Zachowanie strefy buforowej wokół zbiornika złożonej z roślinności półnaturalnej (trzciniowiska, turzycowiska, łąki, pastwiska, zarośla lub ziołorośla). Zachowanie płytkich, nieosłoniętych zbiorników wodnych. Zachowanie naturalnego składu gatunkowego ryb i stanu biotopu. Zachowanie naturalnych procesów erozyjno-akumulacyjnych Wisły i ujściowych odcinków jej dopływów, zachowanie roślinności nadbrzeżnej w pasie 10 m w postaci drzew i krzewów na >20% długości linii brzegowej. Zapobieganie: użytkowaniu starorzeczy (stosowanie zanęt, kształtowanie otoczenia - usuwanie roślinności nadbrzeżnej); regulowaniu rzek, likwidacja bocznych odnóg, mianom akumulacyjnej działalności rzeki; zmianom stosunków wodnych; wzrostowi lub obniżeniu poziomu wody w części doliny poza wałami przeciwpowodziowymi; pozbywaniu się odpadów plastikowych, szklanych i metalowych do rzeki; nadmierne odławianie chronionych ryb; niewłaściwe zarybianie; wysychaniu okresowemu i całkowitemu drobnym zbiorników wodnych
		Wzgórza Kunowskie (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3150, 3260, 6410, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Eudontomyzon mariae</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Lycaena helle</i> , <i>Ophiogomphus cecilia</i> , <i>Phengaris teleius</i> .
4.	Przepaść RW20000623 4949	Doliny Kamiennej (obszar chronionego krajobrazu)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla urystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i ochrona zbiorników ód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych.

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		Dolina Kamiennej (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3130, 3150, 3260, 6410, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Ophiogomphus cecilia</i> , <i>Phengaris teleius</i> , <i>Vertigo angustior</i> .
5.	Dopływ z jez. Czarnego RW20001023 34	Małopolski Przełom Wisły (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis r</i> , <i>Anas clypeata r</i> , <i>Charadrius dubius r</i> , <i>Charadrius hiaticula r</i> , <i>Haematopus ostralegus r</i> , <i>Larus canus r</i> , <i>Larus melanocephalus r</i> , <i>Larus ridibundus r</i> , <i>Limosa limosa r</i> , <i>Recurvirostra avosetta r</i> , <i>Sterna albifrons r</i> , <i>Sterna hirundo r</i> . Na lata 2015–2025: Zachowanie naturalnych procesów kształtujących roztokowy charakter koryta rzeki wraz z piaszczystymi, otwartymi wyspami. Zachowanie izolacji wysp. Zapobieganie: odnawianiu budowli regulacyjnych na rzece, w szczególności ostróg i przetamowań; wycince nadbrzeżnych drzew; wycince drzew w Międzywalu; płoszeniu ptaków przez wędkarstwo.
		Przełom Wisły w Małopolsce (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3150, 3270, 6430, 6440, 91E0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Rhodeus amarus</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Leucorrhinia pectoralis</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Ophiogomphus cecilia</i> , <i>Angelica palustris</i> . Na lata 2015–2025: Zachowanie strefy buforowej wokół zbiornika złożonej z roślinności półnaturalnej (trzciniowiska, turzycowiska, łąki, pastwiska, zarośla lub ziołorośla). Zachowanie płytkich, nieostroniętych zbiorników wodnych. Zachowanie naturalnego składu gatunkowego ryb i stanu biotopu. Zachowanie naturalnych procesów erozyjno-akumulacyjnych Wisły i ujściowych odcinków jej dopływów, zachowanie roślinności nadbrzeżnej w pasie 10 m w postaci drzew i krzewów na >20% długości linii brzegowej. Zapobieganie: użytkowaniu starorzeczy (stosowanie zanęt, kształtowanie otoczenia - usuwanie roślinności nadbrzeżnej); regulowaniu rzek, likwidacja bocznych odnóg, mianom akumulacyjnej działalności rzeki; zmianom stosunków wodnych; wzrostowi lub obniżeniu poziomu wody w części doliny poza wałami przeciwpowodziowymi; pozbywaniu się odpadów plastikowych, szklanych i metalowych do rzeki; nadmierne odławianie chronionych ryb; niewłaściwe zarybianie; wysychaniu okresowemu i całkowitemu drobnych zbiorników wodnych
6.	Łąka II RW20000623 169	Wisła pod Zawichostem (rezerwat przyrody)	Zachowanie ostoi lęgowych, miejsc żerowania i odpoczynku podczas wędrówek rzadkich, charakterystycznych dla doliny Wisły gatunków ptaków, w szczególności z rzędu <i>Charadriiformes</i> . [Wymaga: Utrzymanie niezakłóconego procesu tworzenia się łąk rzecznych; zachowania transportu rumwoiska rzeczno, warunków do jego akumulacji, natur. Reżimu hydrologicznego w tym występowania stanów niskich i stanów wezbraniowych. Utrzymanie mozaiki siedlisk: otwartego charakteru niektórych łąk, a zarośli wierzbowych i lasów łęgowych w innych częściach rezerwatu].
		Przełom Wisły w Małopolsce	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3150, 3270, 6430, 6440, 91E0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Rhodeus amarus</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Leucorrhinia pectoralis</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Ophiogomphus cecilia</i> , <i>Angelica</i>

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		(obszar Natura 2000)	<i>palustris</i> . Na lata 2015–2025: Zachowanie strefy buforowej wokół zbiornika złożonej z roślinności półnaturalnej (trzciniowiska, turzycowiska, łąki, pastwiska, zarośla lub ziołorośla). Zachowanie płytkich, nieosłoniętych zbiorników wodnych. Zachowanie naturalnego składu gatunkowego ryb i stanu biotopu. Zachowanie naturalnych procesów erozyjno-akumulacyjnych Wisły i ujściowych odcinków jej dopływów, zachowanie roślinności nadbrzeżnej w pasie 10 m w postaci drzew i krzewów na >20% długości linii brzegowej. Zapobieganie: użytkowaniu starorzeczy (stosowanie zanęt, kształtowanie otoczenia - usuwanie roślinności nadbrzeżnej); regulowaniu rzek, likwidacja bocznych odnóg, mianom akumulacyjnej działalności rzeki; zmianom stosunków wodnych; wzrostowi lub obniżeniu poziomu wody w części doliny poza wałami przeciwpowodziowymi; pozbywaniu się odpadów plastikowych, szklanych i metalowych do rzeki; nadmierne odławianie chronionych ryb; niewłaściwe zarybianie; wysychaniu okresowemu i całkowitemu drobnych zbiorników wodnych
7.	Opatówka RW20000623 1499	Wisła pod Zawichostem (rezerwat przyrody)	Zachowanie ostoi lęgowych, miejsc żerowania i odpoczynku podczas wędrówek rzadkich, charakterystycznych dla doliny Wisły gatunków ptaków, w szczególności z rzędu <i>Charadriiformes</i> . [Wymaga: Utrzymanie niezakłóconego procesu tworzenia się łąk rzecznych; zachowania transportu rumwoiska rzeczno, warunków do jego akumulacji, natur. Reżimu hydrologicznego w tym występowania stanów niskich i stanów wezbraniowych. Utrzymanie mozaiki siedlisk: otwartego charakteru niektórych łąk, a zarośli wierzbowych i lasów lęgowych w innych częściach rezerwatu].
		Jeleniowski Park Krajobrazowy	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub graniczenie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, źródłiska, formy krasowe, zarośla olchowe, łągi, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory i fauny; zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej; zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy); zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności torfowisk [wymaga: zachowania lub odtworzenia bagiennych warunków wodnych torfowisk, borów bagiennych i olsów, zachowania naturalnego charakteru nie przekształconych dotychczas cieków, zachowania zasilania źródeł, zachowania procesów erozji lessowej].
		Jeleniowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, zachowanie naturalnych stanowisk roślinności halofitowej.
8.	Dopływ spod Linowa RW20001023 32	Małopolski Przełom Wisły (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis r</i> , <i>Anas clypeata r</i> , <i>Charadrius dubius r</i> , <i>Charadrius hiaticula r</i> , <i>Haematopus ostralegus r</i> , <i>Larus canus r</i> , <i>Larus melanocephalus r</i> , <i>Larus ridibundus r</i> , <i>Limosa limosa r</i> , <i>Recurvirostra avosetta r</i> , <i>Sterna albifrons r</i> , <i>Sterna hirundo r</i> . Zachowanie naturalnych procesów kształtujących roztokowy charakter koryta rzeki wraz z piaszczystymi, otwartymi wyspami. Zachowanie izolacji wysp. Zapobieganie: odnawianiu budowli regulacyjnych na rzece, w szczególności ostróg i przetamowań; wycince nadbrzeżnych drzew; wycince drzew w Międzywalu; płoszeniu ptaków przez wędkarstwo.

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		Przełom Wisły w Małopolsce (obszar Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3150, 3270, 6430, 6440, 91E0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> , <i>Rhodeus amarus</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Leucorrhinia pectoralis</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Ophiogomphus cecilia</i> , <i>Angelica palustris</i> . Na lata 2015–2025: Zachowanie strefy buforowej wokół zbiornika złożonej z roślinności półnaturalnej (trzciniowiska, turzycowiska, łąki, pastwiska, zarośla lub ziołorośla). Zachowanie płytkich, nieosłoniętych zbiorników wodnych. Zachowanie naturalnego składu gatunkowego ryb i stanu biotopu. Zachowanie naturalnych procesów erozyjno-akumulacyjnych Wisły i ujściowych odcinków jej dopływów, zachowanie roślinności nadbrzeżnej w pasie 10 m w postaci drzew i krzewów na >20% długości linii brzegowej. Zapobieganie: użytkowaniu starorzeczy (stosowanie zanęt, kształtowanie otoczenia - usuwanie roślinności nadbrzeżnej); regulowaniu rzek, likwidacja bocznych odnóg, mianom akumulacyjnej działalności rzeki; zmianom stosunków wodnych; wzrostowi lub obniżeniu poziomu wody w części doliny poza wałami przeciwpowodziowymi; pozbywaniu się odpadów plastikowych, szklanych i metalowych do rzeki; nadmierne odławianie chronionych ryb; niewłaściwe zarybianie; wysychaniu okresowemu i całkowitemu drobnym zbiorników wodnych

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 08.08.2025 r.]

Do najważniejszych problemów gospodarki wodnej, które w znacznym stopniu zagrażają jakości wód powierzchniowych i podziemnych należy odprowadzanie ścieków surowych do rowów przydrożnych, wywożenie zawartości zbiorników bezodpływowych w miejsca niedozwolone, tam, gdzie nie ma dostępu do kanalizacji. W gminie Ożarów o charakterze rolniczym, stan środowiska wodnego może pogorszyć również stosowanie organicznych nawozów: gnojowicy i obornika oraz nawozów sztucznych, które na skutek pływu powierzchniowego trafiają do odbiorników tj. rzek i zbiorników wodnych.

Wody podziemne

W obrębie gminy występują następujące poziomy wodonośne:

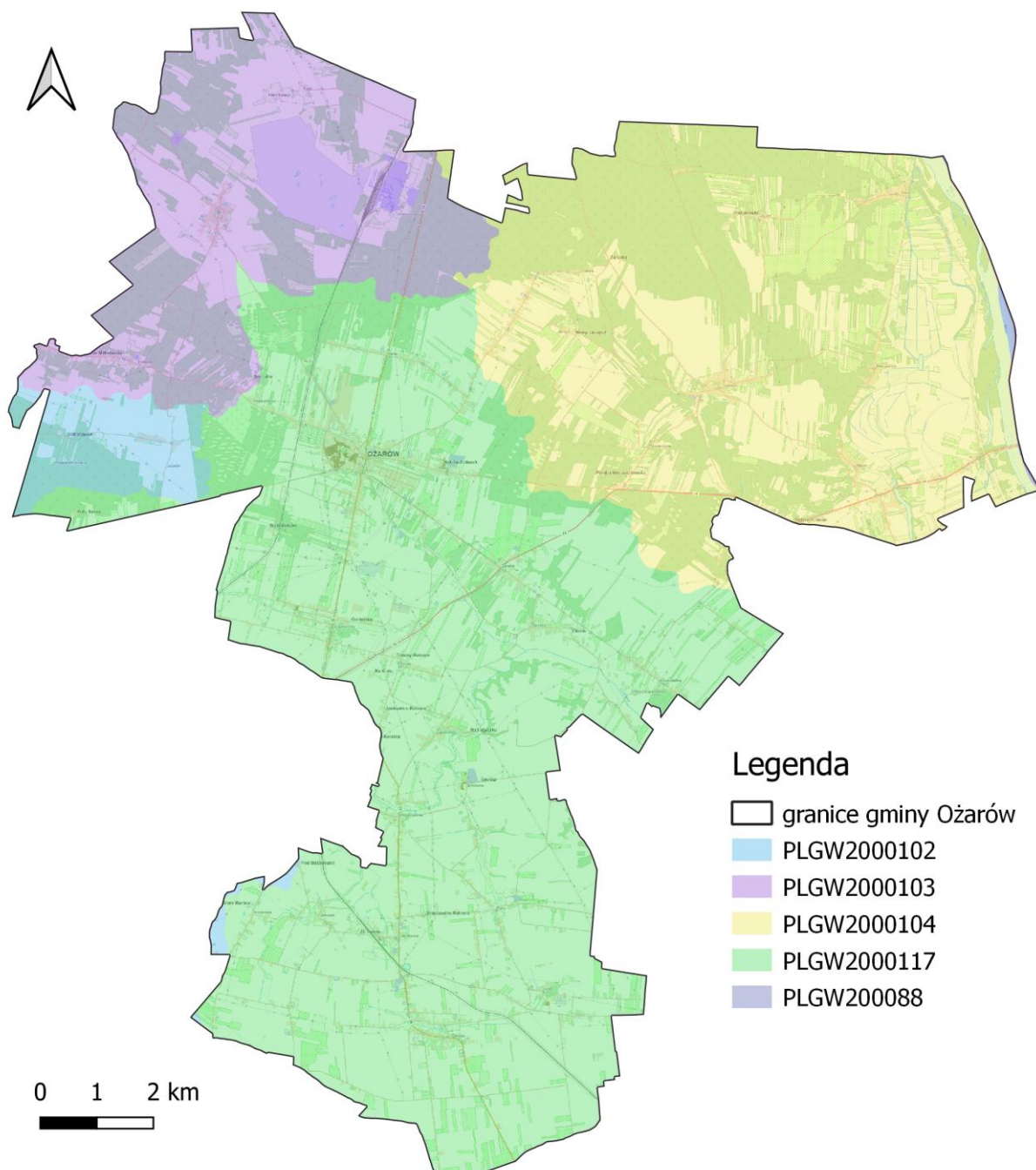
- **jurajski poziom wodonośny (malm)** - kolektorem poziomu są spękane wapienie i margle; zasilanie zbiornika wodonośnego następuje głównie w drodze infiltracji wód pochodzenia atmosferycznego; wody malmu należą do wód słodkich; właściwości bakteriologiczne i chemiczne w zdecydowanej większości odpowiadają wymogom stawianym wodom pitnym,
- **kredowy poziom wodonośny** - zbiorniki wodonośne o charakterze szczelinowym w opokach, marglach, wapieniach i gezach; poziom zasilany jest wodami infiltrującymi w głąb poprzez warstwy piaszczyste czwartorzędu, charakteryzują się średnią twardością i pod względem bakteriologicznym nie budzą zastrzeżeń;
- **czwartorzędowy poziom wodonośny** - wiąże się z osadami piaszczystymi, żwirowymi i pospółkami lub występuje pod zwartą pokrywą lessową na niewielkich głębokościach – zalegając nad nieprzepuszczalnymi glinami; zwierciadło tego poziomu waha się w zależności od ilości opadów atmosferycznych oraz odległości od dolin rzecznych; wody poziomu charakteryzują się zmienną mineralizacją i są narażone na zanieczyszczenia bakteriologiczne.

Największą wartość na terenie gminy posiadają wody z poziomu górnokredowego i górnourajskiego, które odpowiadają wymaganiom norm dla wód pitnych.¹⁴

Gmina Ożarów znajduje się w znacznej części w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd nr 88, 102, 103, 104 oraz 117.

¹⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarów w granicach administracyjnych gminy.

Rysunek 9 Lokalizacja JCWPd w zasięgu których leży Gmina Ożarów.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Tabela 10 Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Ożarów.

	GW200088	GW2000102	GW2000103	GW2000104	GW2000117
Powierzchnia [km ²]	2 180.14	1 512.10	374.97	249.23	518.15
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	Środkowej Wisły	Środkowej Wisły	Środkowej Wisły	Środkowej Wisły	Górnej-Zachodniej Wisły
Obszar bilansowy	Wisła od Sanu do Sanny (R), Wisła (P) od ujścia Sanny do ujścia Wieprza, Wisła (L) od ujścia Sanny do ujścia Kamiennej włącznie, Wisła (L) od ujścia Kamiennej do ujścia Radomki wyłącznie, Wieprz, Wisła (P) od Wieprza do Wilgi włącznie	Wisła od Dunajca do Wisłoki, Wisła od Wisłoki do Sanu (K), Wisła od Sanu do Sanny (K), Wisła (L) od ujścia Sanny do ujścia Kamiennej włącznie, Wisła (L) od ujścia Kamiennej do ujścia Radomki wyłącznie, Radomka, Pilica	Wisła od Sanu do Sanny (K), Wisła (L) od ujścia Sanny do ujścia Kamiennej włącznie, Wisła (L) od ujścia Kamiennej do ujścia Radomki wyłącznie	Wisła od Sanu do Sanny (K), Wisła (P) od ujścia Sanny do ujścia Wieprza, Wisła (L) od ujścia Sanny do ujścia Kamiennej włącznie, Wisła (L) od ujścia Kamiennej do ujścia Radomki wyłącznie	Wisła od Wisłoki do Sanu (K), Wisła od Wisłoki do Sanu (R), Wisła od Sanu do Sanny (K), Wisła od Sanu do Sanny (R), Wisła (P) od ujścia Sanny do ujścia Wieprza, Wisła (L) od ujścia Sanny do ujścia Kamiennej włącznie
Rejony wodnogospodarcze	Zlewnia lewostronna Wisły poniżej Sanny ze zlewnią Kamiennej poniżej Czekarzewic, Zlewnia Zwolenki i Plewki wraz z przyległą zł. Wisły, Wieprz C16, Zlewnia dolnej Okrzejki z przyległą zlewnią Wisły, Zlewnia Kurówki poniżej Witowic z przyległą zlewnią Wisły, Zlewnia Górnej Chodelki, Zlewnia Kurówki po Witowice, Zlewnia górnej Wyżnicy z Urzędówką, Zlewnia dolnej Wyżnicy z przyległą zł. Wisły, Zlewnia	Lewobrzeżna zlewnia Szabasówki, Zlewnia górnej Kamiennej po Wąchock (Skarżysko Kamienna), Czarna Woda po Wieloborowice, Zlewnia Kamiennej od Wąchocka po Kunów bez Czarnej Wody (Starachowice), Zlewnia Kamiennej do Kunowa po Borownię (Ostrowiec Świętokrzyski), Zlewnia Kamiennej od Borowni po Czekarzewice (Cementownia Ożarów), Zlewnia lewostronna Wisły poniżej Sanny ze zlewnią Kamiennej poniżej Czekarzewic, Zlewnia Krępanki wraz z przyległą zł. Wisły, Zlewnia	Zlewnia Kamiennej od Wąchocka po Kunów bez Czarnej Wody (Starachowice), Zlewnia Kamiennej o Kunowa po Borownię (Ostrowiec Świętokrzyski), Zlewnia Kamiennej od Borowni po Czekarzewice (Cementownia Ożarów), Zlewnia lewostronna Wisły poniżej Sanny ze zlewnią Kamiennej poniżej Czekarzewic, Zlewnia Krępanki wraz z przyległą zł. Wisły, Zlewnia	Zlewnia Kamiennej od Borowni po Czekarzewice (Cementownia Ożarów), Zlewnia lewostronna Wisły poniżej Sanny ze zlewnią Kamiennej poniżej Czekarzewic, Zlewnia dolnej Wyżnicy z przyległą zł. Wisły, Zlewnia Krępanki wraz z przyległą zł. Wisły, Zlewnia lewobrzeżna Wisły od Opatówki do Sanny - fragment zlewni Czyżówki	Zlewnia Kamiennej do Kunowa po Borownię (Ostrowiec Świętokrzyski), Zlewnia Kamiennej od Borowni po Czekarzewice (Cementownia Ożarów), Zlewnia lewostronna Wisły poniżej Sanny ze zlewnią Kamiennej poniżej Czekarzewic, Zlewnia dolnej Wyżnicy z przyległą zł. Wisły, Zlewnia dolnej Sanny i Karasiówki, Zlewnia lewobrzeżna Wisły od Opatówki do Sanny, Zlewnia dolnego Łęgu, Bezpośrednie dopływy Wisły,

	GW200088	GW2000102	GW2000103	GW2000104	GW2000117
	Dolnej Chodelki z przyległą zł. Wisły, Zlewnia Bystrej z przyległą zlewnią Wisły, Zlewnia górnej Sanny i Karasiówki, Zlewnia Tuczyzna, Zlewnia Iłżanki poniżej Iłży wraz z przyległą zł. Wisły, Wieprz C17, Minina C15, Zlewnia Krępianki wraz z przyległą zł. Wisły, Bystrzyca B8, Zlewnia Kanału Gniwoszowsko-Kozienickiego po Zagożdżonkę wraz z przyległą zł. Wisły	i zlewnia Modrzejowianki, Czarna Maleniecka, Górna Czarna Nida od źródeł do Daleszyc, Zlewnia lewobrzeżna Wisły od Opatówki do Sanny - fragment zlewni Czyżówki, Koprzywianka, Zlewnia Opatówki, Czarna od źródeł do zbiornika Chańcza, Rejon Eksploatacji Zagnańsk-Strawczyn	Modrzejowianki, Zlewnia lewobrzeżna Wisły od Opatówki do Sanny - fragment zlewni Czyżówki		Zlewnia lewobrzeżna Wisły od Opatówki do Sanny – fragment zlewni Czyżówki, Trześniówka, Koprzywianka, Bezp. Dopływy Wisły, Zlewnia Opatówki

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 08.08.2025 r.]

Zgodnie art. 4.1 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. 2024 r. poz. 1087 z późn. zm.) celem środowiskowym dla JCWPd jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do niej zanieczyszczeń; zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć i utrzymać ich dobry stan.

Monitoring krajowy wód podziemnych wykonywany jest na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Monitoring krajowy wód podziemnych jest podstawą do oceny wód podziemnych w poszczególnych punktach pomiarowych oraz jednolitych części wód podziemnych. Zgodnie z wyżej przytaczanym rozporządzeniem klasyfikującym jednolite części wód podziemnych, oceny stanu jednolitych części wód podziemnych dokonuje się na podstawie oceny stanu ilościowego i stanu chemicznego, które mogą być dobre bądź słabe. Według § 14.1. Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako dobry, jeżeli zarówno jej stan chemiczny, jak i stan ilościowy, są oceniane jako dobre. Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako słaby, jeżeli jej stan chemiczny lub jej stan ilościowy jest oceniany jako słaby.

Poniżej przedstawiono wyniki badań ocen stanu JCWPd, w obrębie których znajduje się gminy Ożarów.

Tabela 11 Kompleksowa ocena stanu JCWPd.

Rok			2012	2016	2019	2022
Nr JCWPd	88	chemiczny	dobry	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	dobry	dobry	dobry	dobry
	102	chemiczny	słaby	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	słaby	dobry	dobry	dobry
	103	chemiczny	dobry	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	dobry	dobry	dobry	dobry
	104	chemiczny	dobry	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	dobry	dobry	dobry	dobry
	117	chemiczny	dobry	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	dobry	dobry	dobry	dobry

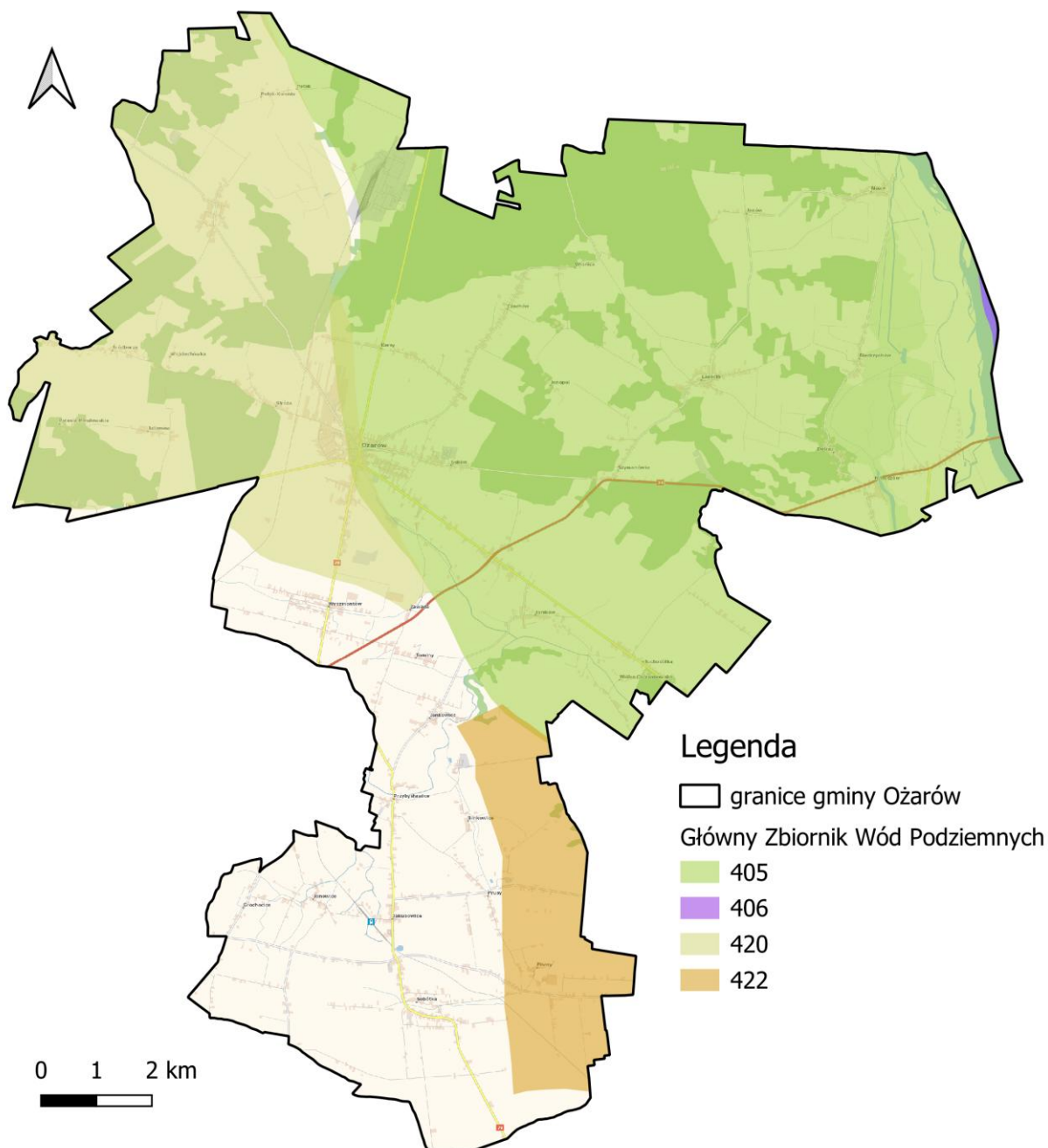
źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 08.08.2025 r.] oraz na podstawie Monitoringu Jakości Wód Podziemnych, <https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2019.html>; <https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2022.html>

Jak wynika z zamieszczonej powyżej tabeli ogólny stan chemiczny i ilościowy obu przedmiotowych jednolitych części wód podziemnych od lat jest klasyfikowany jako dobry. W tym zakresie od 2016 roku nie odnotowano żadnych zmian.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP)

Na terenie gminy Ożarów znajdują się 4 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: Niecka Radomska (nr. 405), Zbiornik Niecka lubelska (nr 406), Zbiornik Wierzbica – Ostrowiec (nr. 420) i Zbiornik Włostów (nr. 421). Zostały one przedstawione na poniższym rysunku.¹⁵

Rysunek 10 Lokalizacja GZWP w zasięgu których leży Gmina Ożarów.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP.

¹⁵ Na podstawie danych udostępnianych przez PGW-WP.

Tabela 12 Charakterystyka GZWP znajdujących się na terenie gminy Ożarów.

Nazwa GZWP	Niecka radomska	Zbiornik Niecka lubelska (Lublin)	Zbiornik Wierzbica–Ostrowiec	Zbiornik Włostów
Województwo	mazowieckie, świętokrzyskie	lubelskie, podkarpackie	mazowieckie, świętokrzyskie	świętokrzyskie
Powiat	m. Radom, radomski, zwoleński, lipski, kozienicki, szydłowiecki, ostrowiecki, opatowski, sandomierski, puławski	biłgorajski, janowski, krasnostawski, kraśnicki, lubartowski, lubelski, m. Lublin, łęczyński, opolski, puławski, świdnicki, zamojski, stalowowolski	mazowieckie: lipski, radomski, szydłowiecki; świętokrzyskie: opatowski, ostrowiecki, starachowicki	opatowski
RZGW	Warszawa, Kraków	Warszawa, Kraków	Warszawa	Kraków
Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 124, 127	75, 88, 89, 90, 118, 119, 120	86, 87, 102, 103, 104, 117	116, 117
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	provincia Wisły: SŚWW – region środkowej Wisły – subregion wyżynny, ŚNW – region środkowej Wisły – subregion nizinny, SZP – region górnej Wisły – subregion zapadliska przedkarpackiego	provincia Wisły: SZP – region górnej Wisły – subregion zapadliska przedkarpackiego, SŚWW – region środkowej Wisły – subregion wyżynny, SŚWN – region środkowej Wisły – subregion nizinny	provincia Wisły: SŚWW – region środkowej Wisły – subregion wyżynny, SZP – Region górnej Wisły – subregion zapadliska przedkarpackiego	provincia Wisły: SŚWW – region środkowej Wisły – subregion wyżynny
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników Wyżyn Polskich (GZWP w paśmie wyżyn)	pasmo zbiorników Wyżyn Polskich (GZWP w paśmie wyżyn)	pasmo zbiorników Wyżyn Polskich (GZWP w paśmie wyżyn)	pasmo zbiorników Wyżyn Polskich (GZWP w paśmie wyżyn)
Zlewnia powierzchniowa (II rzędu wg MphP)	prawobrzeżna Wisły od Sanu do Wieprza, prawobrzeżna Wisły od Wieprza do Narwi	Wisły od Sanu do Wieprza, Wieprza, Sanu	prawobrzeżna Wisły od Sanu do Wieprza, prawobrzeżna Wisły od Wieprza do Narwi	Wisły do Sanu, prawobrzeżna Wisły od Sanu do Wieprza
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Niż Środkowoeuropejski (31): Nizina Środkowomazowiecka (318.7), Wzniesienia Południowomazowieckie (318.8); Wyżyny Polskie (34): Wyżyna	Niż Środkowoeuropejski (31): Nizina Środkowomazowiecka (318.7), Nizina Południowopodlaska (318.9); Wyżyny Polskie (34): Wyżyna Lubelska (343.1), Rostocze (343.2);	Niż Środkowoeuropejski (31): Równina Radomska (318.86); Wyżyny Polskie (34): Przedgórze Iłżeckie (342.33), Wyżyna Sandomierska (342.36)	Wyżyny Polskie (34): Wyżyna Kielecka (342.3)

Nazwa GZWP	Niecka radomska	Zbiornik Niecka lubelska (Lublin)	Zbiornik Wierzbica–Ostrowiec	Zbiornik Włostów
	Kielecka (342.3), Wyżyna Lubelska (343.1)	Karpaty i Podkarpacie (51-52): Kotlina Sandomierska (512.4-5); Niż Wschodniobałtycko-Białoruski (84): Polesie Wołyńskie (845.3)		
Typ zbiornika	szczelinowy, porowo-szczelinowy	porowo-szczelinowy	szczelinowo-krasowy	szczelinowo-krasowy
Stratygrafia	kreda górna	kreda górna	jura górna, jura środkowa	dewon górny, dewon środkowy
Klasa jakości wody ¹⁶	na przeważającym obszarze II, lokalnie I, III	I-III	na przeważającym obszarze I, II	na przeważającym obszarze I, II, lokalnie III
Wodoprzewodność [m ² /d]	na przeważającym obszarze 200-500, lokalnie 1500)	200-500	200-500	70-400
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m ³ /d × km ²]	132,5	140,8	122,3	199
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]	387 780	1 052 700	76 263	18 900
Podatność zbiornika na antropopresję	od bardzo podatnego do średnio i mało podatnego	na przeważającym obszarze bardzo podatny, podatny, lokalnie średnio i mało podatny	bardzo podatny	od bardzo podatnego do średnio i mało podatnego

źródło: Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce.

¹⁶ Wg rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r.

Obszary zagrożone powodzią

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2024 r. poz. 1087 z późn. zm.) powódź to: „czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych”. Ze względu na źródło oraz mechanizmy powstania, powodzie występujące na obszarze Polski dzieli się na:

- powodzie rzeczne o mechanizmie naturalnego wezbrania,
- powodzie rzeczne powstałe w wyniku przelania lub zniszczenia obwałowań przeciwpowodziowych,
- powodzie rzeczne zimowe o mechanizmie zatorowym,
- powodzie opadowe, związane z zalaniem terenu wodami pochodzącymi bezpośrednio z opadów deszczu lub z topnienia śniegu,
- powodzie od wód podziemnych,
- powodzie od strony morza,
- powodzie powstałe w wyniku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących.

Mapy zagrożenia powodziowego

Zgodnie z wymogami Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dawniej Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej) przygotowuje mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP). Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się w szczególności:

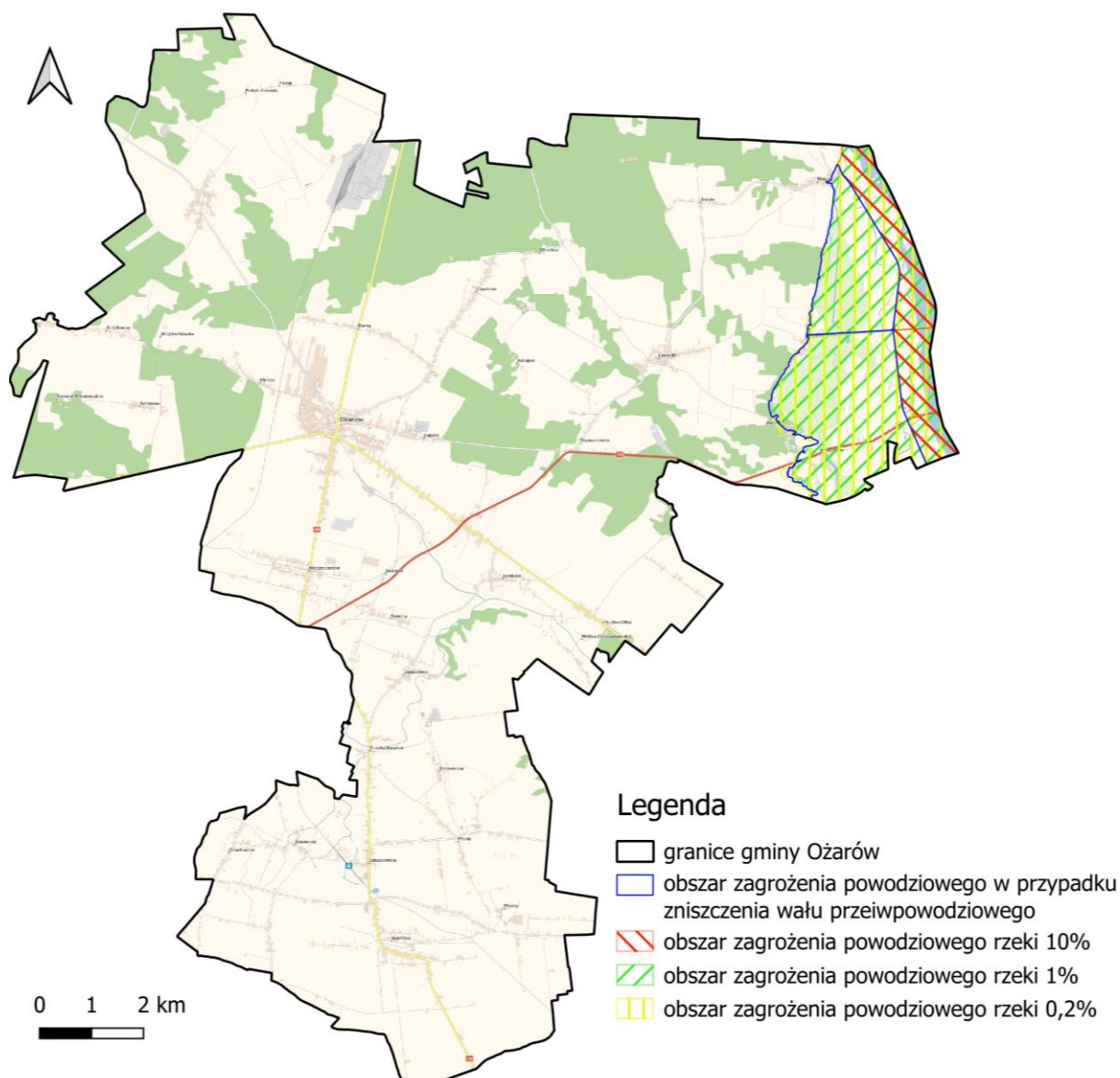
1. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;
2. obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w tym:
 - a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
 - b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
 - c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
 - d) pas techniczny;
3. obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia:
 - a) wału przeciwpowodziowego,
 - b) wału przeciwsztormowego,
 - c) budowli piętrzącej.

Zagrożenie powodziowe na terenie gminy dotyczy terenów położonych w dolinie rzeki Wisły w obszarze miedzywala - sołectwa: Nowe, Maruszów. Dodatkowo sołectwa Biedzychów i Dębno leżą w obszarze potencjalnego zagrożenia (w przypadku przerwania wału). Do najważniejszych zadań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej na pozostałych terenach należy odbudowa rowów

melioracyjnych i odbudowa cieków wodnych, zapewniające sprawniejszy przepływ wody na terenach w obniżeniach dolinnych.¹⁷

Na poniższym rysunku przedstawiono fragmenty mapy zagrożenia powodziowego dla gminy Ożarów.

Rysunek 11 Mapa zagrożenia powodziowego gminy Ożarów.

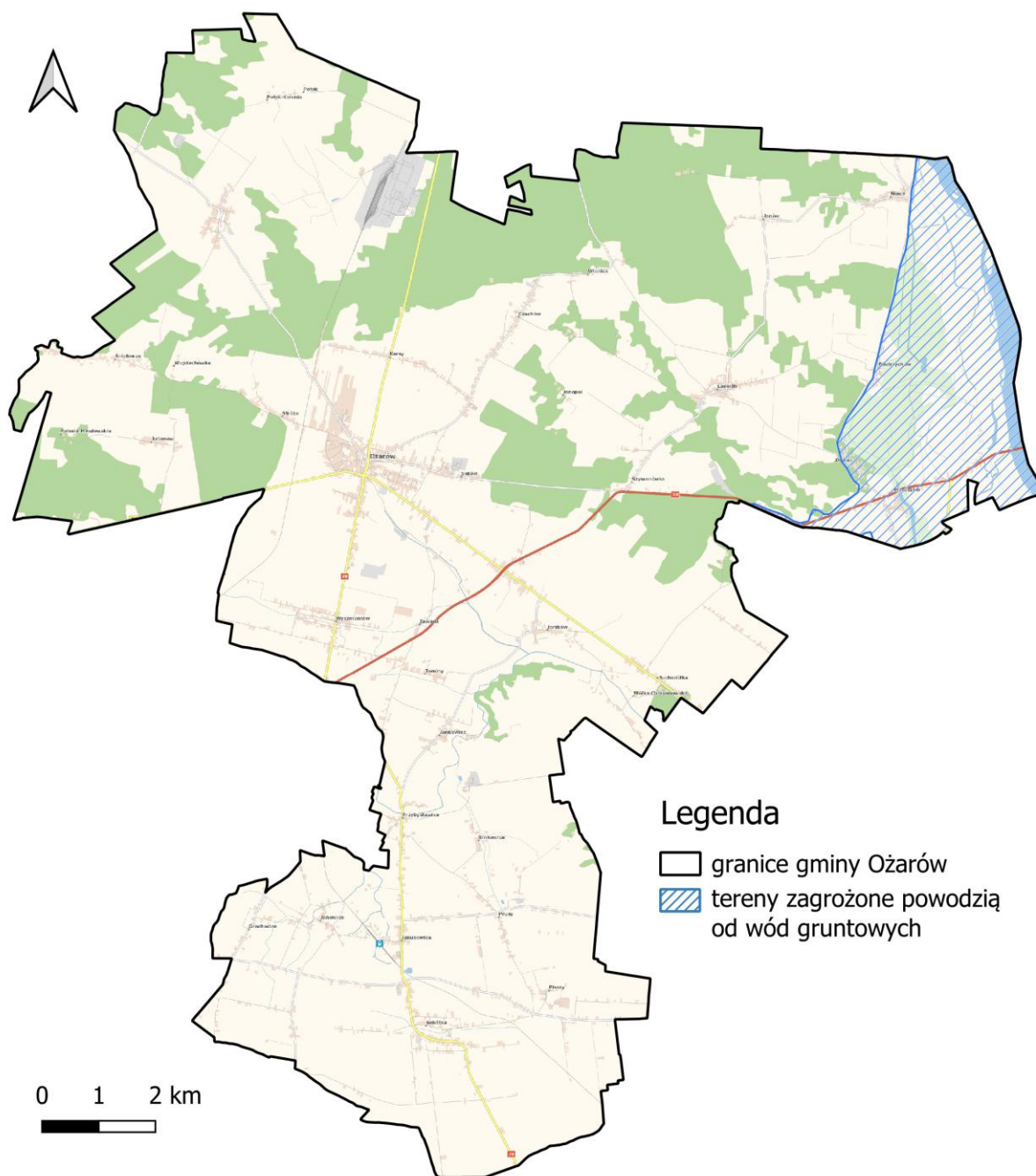
źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Obszary zagrożone podtopieniami

Na terenie gminy Ożarów znajdują się również tereny zagrożone powodzią od wód gruntowych (podtopienia). Na poniższym rysunku przedstawiono ich rozmieszczenie.

¹⁷ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarów w granicach administracyjnych gminy.

Rysunek 12 Mapa zagrożenia podtopieniami gminy Ożarów.

źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Obszary zagrożone suszą

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Wyróżnia się następujące typy suszy:

- o susza atmosferyczna – występuje, kiedy mamy do czynienia z deficytem opadów. Zwana również suszą meteorologiczną. Jest to pierwszy etap rozwoju zjawiska suszy. Pojawia się wówczas, gdy opady występują poniżej średniej wieloletniej lub jest ich całkowicie brak.

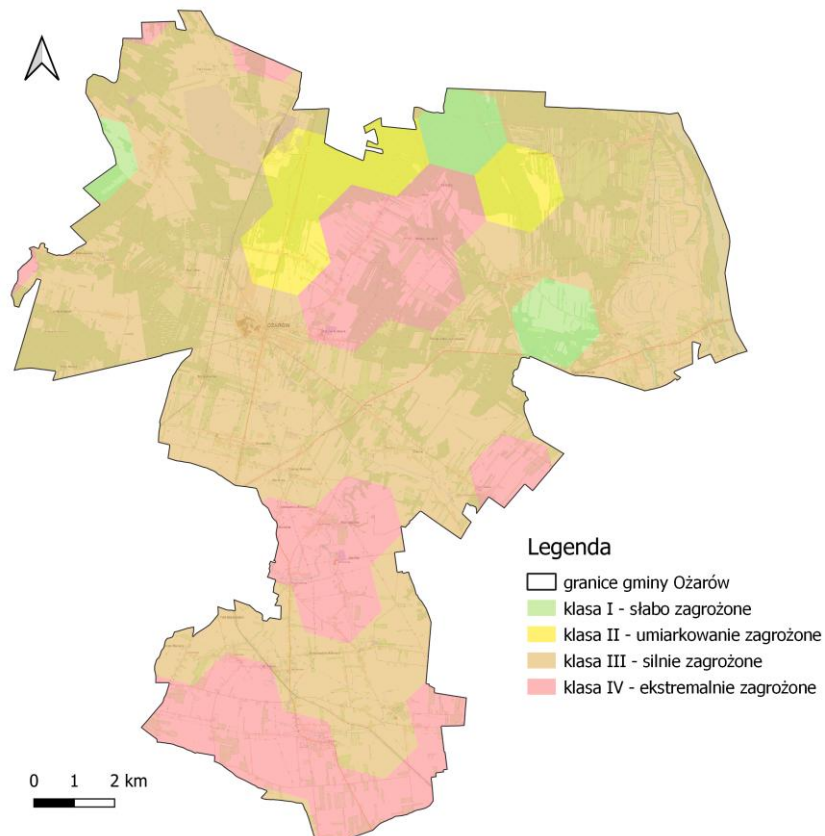
- susza rolnicza - pojawia się, gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Zwana również suszą glebową. Jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej.
- susza hydrologiczna - przejawia się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach. Zwana również „niżówką hydrologiczną”. Dotyczy wód powierzchniowych. Występuje wtedy, kiedy przepływ w rzekach spada poniżej przepływu średniej wartości wieloletniej.
- susza hydrogeologiczna - susza definiowana jako długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych. Zjawisko tego rodzaju suszy jest zwykle poprzedzone powyższymi rodzajami suszy. Wstępna faza objawia się m.in. wysychaniem studni.

Susza, obok zjawiska powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych i bezpośrednich zjawisk naturalnych oddziałujących na środowisko, gospodarkę i lokalne społeczności. Jednakże w przeciwieństwie do powodzi nie ma praktycznie możliwości prowadzenia działań doraźnych, które przyczynią się do zminimalizowania skutków suszy.

W walce z suszą potrzebne są działania długofalowe, strategiczne które poprzez swą ilość przyczynią się do minimalizowania jej skutków. Takim działaniem jest m.in. opracowanie planu przeciwdziałania skutkom suszy, który jest głównym, strategicznym dokumentem w Polsce, zgodnie z którym prowadzi się walkę z suszą.

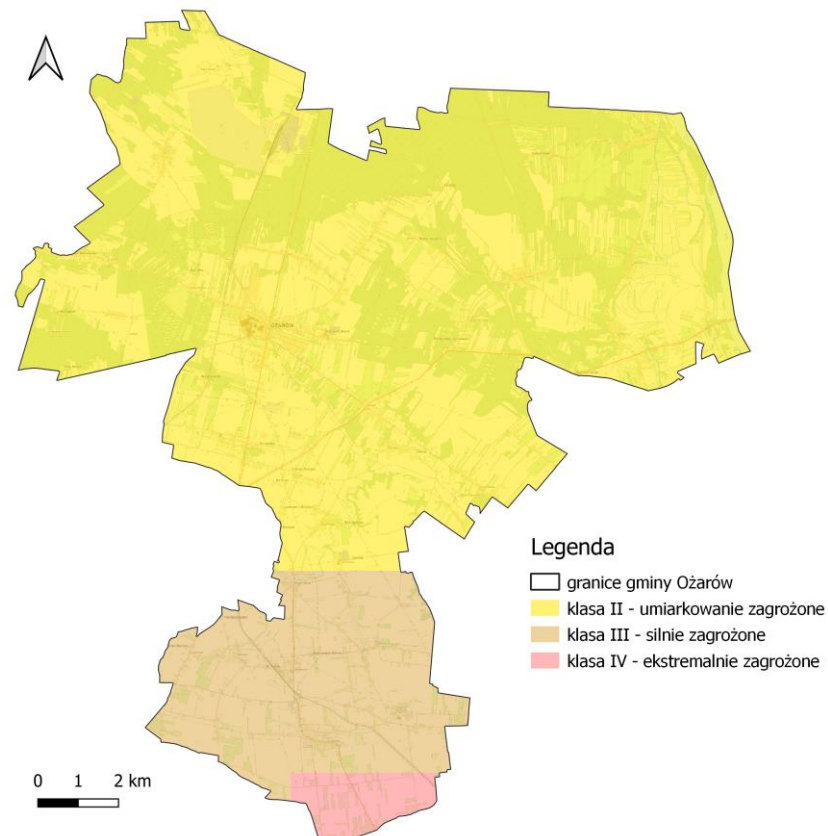
Na poniższych rysunkach pokazano graficznie obszary gminy Ożarów o określonym stopniu zagrożenia na poszczególne typy suszy. Jak wynika z poniższych map, teren gminy jest narażony na każdy rodzaj suszy.

Rysunek 13 Zagrożenie suszą rolniczą na terenie gminy Ożarów.

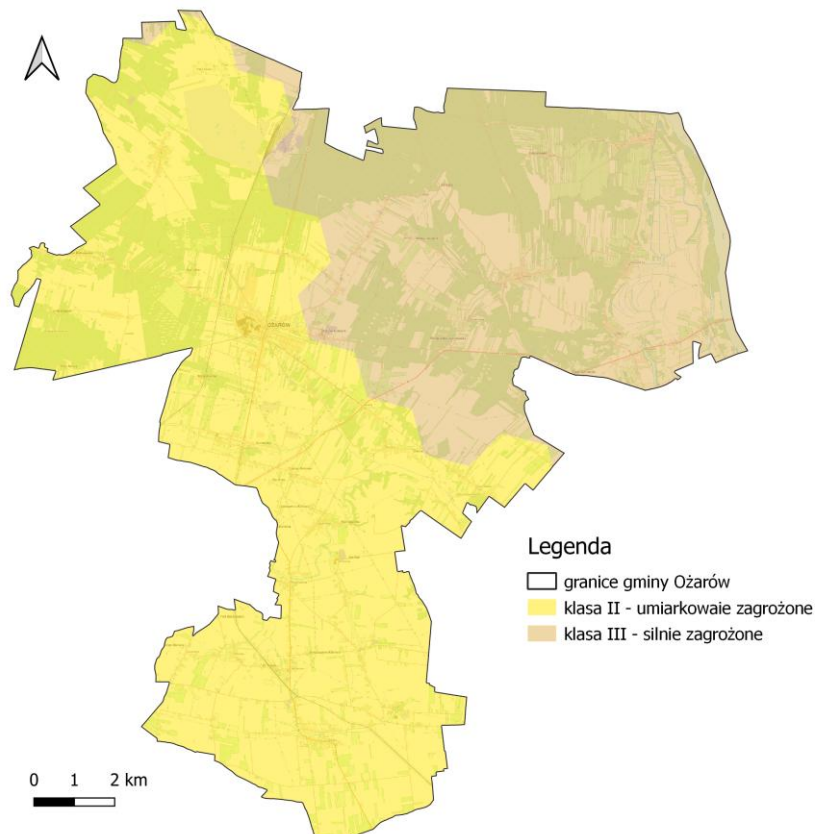
źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl
[data dostępu 08.08.2025 r.]

Rysunek 14 Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie gminy Ożarów.

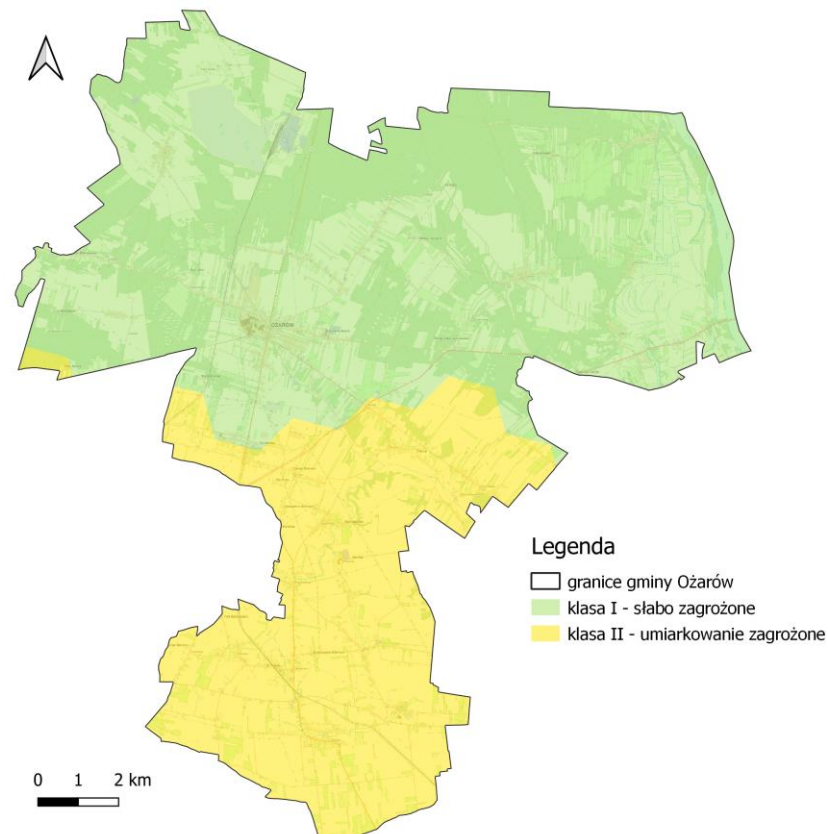
źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl
[data dostępu 08.08.2025 r.]

Rysunek 15 Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie gminy Ożarów.

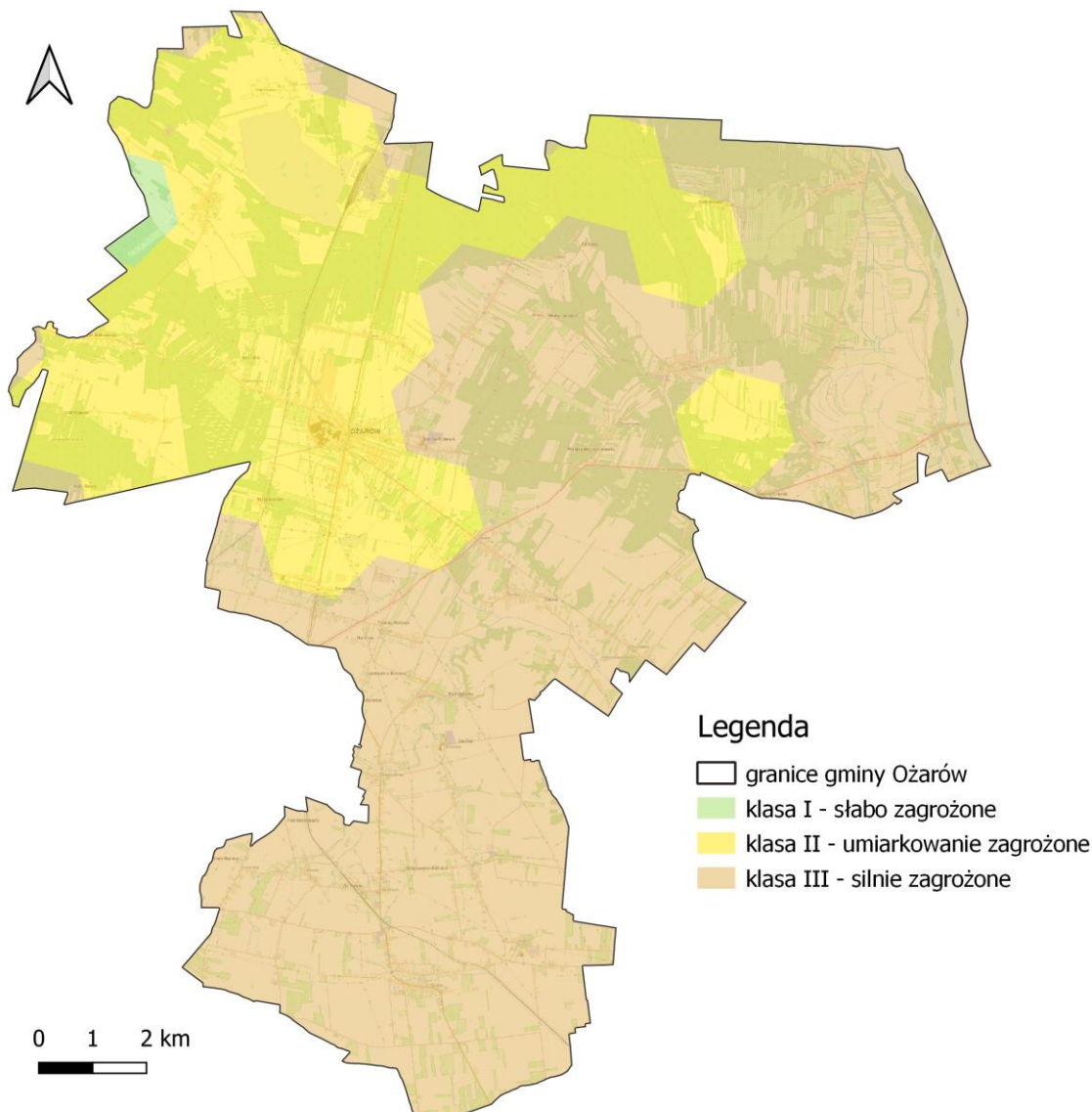
źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl
[data dostępu 08.08.2025 r.]

Rysunek 16 Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Ożarów.

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl
[data dostępu 08.08.2025 r.]

Rysunek 17 łączne zagrożenie suszą na terenie gminy Ożarów.

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 08.08.2025 r.]

6.2.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Zasady dotyczące gospodarowania ściekami określa Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 1996 nr 132 poz. 622 z późn. zm.)

- zgodnie z art. 3 ust. 1 i 2 – na gminach spoczywa obowiązek zapewnienia mieszkańcom możliwości pozbywania się nieczystości ciekłych.
- zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 – właściciele nieruchomości zobowiązani są do podłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej, a w przypadku jej braku – do wyposażenia nieruchomości w zbiornik bezodpływowy lub przydomową oczyszczalnię ścieków.
- zgodnie z art. 6 ust. 1 i 5 – gmina organizuje system odbioru ścieków, w tym prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 1996 nr 132 poz. 622 z późn. zm.), gminy są zobowiązane do organizowania systemu odprowadzania wód opadowych i roztopowych z nieruchomości oraz terenów publicznych w sposób zgodny z przepisami

prawa, uwzględniający ochronę środowiska i warunki techniczne (art. 5 ust. 1). Właściciele nieruchomości zobowiązani są do odprowadzania wód opadowych zgodnie z systemem kanalizacyjnym gminy lub w przypadku jego braku, poprzez urządzenia retencyjne i rozsączające, w sposób niepowodujący zagrożeń dla sąsiednich nieruchomości ani środowiska (art. 5 ust. 2). W kontekście planowanych inwestycji, wdrożenie odpowiednich systemów retencyjnych, rozsączających oraz technologii ograniczających spływ powierzchniowy zapewni minimalizację negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym zmniejszenie ryzyka lokalnych podtopień i degradacji jakości wód powierzchniowych.

Obsługą sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Ożarowie. Zakład zobowiązany jest do zapewnienia ciągłości dostaw odpowiedniej jakości wody, przy uwzględnieniu ochrony interesów odbiorców usług oraz wymagań ochrony środowiska, a także optymalizacji kosztów eksploatacyjnych i inwestycyjnych. Na terenie gminy znajduje się 8 ujęć, które pracują w ruchu ciągłym. Ujęcia i wodociągi znajdują się w miejscowościach:

- Ożarów II - dostarcza wodę do miejscowości: Ożarów, Gliniany, Sobów, Stróża, Sródborze, Wojciechówka, wydobyto wodę w ilości –233.236 m³;
- Czachów - dostarcza wodę do miejscowości: Janopol, Karsy, Kruków, Lasocin, Szymanówka, Wlonice, wydobyto wodę w ilości –59.151 m³;
- Śmitów - dostarcza wodę do miejscowości: Binkowice, Jakubowice, Janowice, Pisary, Prusy, Przybysławice, Sobótka, wydobyto wodę w ilości –128.134 m³;
- Zawada - dostarcza wodę do miejscowości: Zawada z przysiółkami: Podlesie, Bałtówka i Zawada Kolonia, Janików, Jankowice, Niemcówka, Suchodółka, Tominy, Wólka Chrapanowska, Wyszmontów, Szczury wydobyto wodę w ilości –73.791 m³;
- Nowe - dostarcza wodę do miejscowości: Nowe, Biedzychów, Dębno, Maruszów, wydobyto wodę w ilości –21.384 m³;
- Julianów - dostarcza wodę do miejscowości: Julianów i Polesie Mikułowskie. Wydobyto wodę w ilości –3.056 m³;
- Janów - dostarcza wodę do miejscowości: Janów, wydobyto wodę w ilości –2.358 m³;
- Potok - dostarcza wodę do miejscowości: Potok, wydobyto wodę w ilości –1.663 m³.¹⁸

W gminie dodatkowo znajdują się 4 ujęcia:

- ujęcie Ożarów I –poddawany modernizacji, ma odciążać ujęcie Ożarów II;
- ujęcie Szymanówka –obecnie jest nieeksploatowane, traktowane jest jako awaryjne;
- ujęcie Gliniany –nieeksploatowane, planowane ujęcie w Skątecznica;
- ujęcie Lasocin –obecnie jest nieeksploatowane, traktowane jest jako awaryjne.¹⁹

Zgodnie z danymi z GUS, Gmina Ożarów posiada sieć wodociągową o długości 192,5 km a ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosi 2 827 sztuk. Ogólną charakterystykę sieci wodociągowej funkcjonującej na terenie gminy zawarto w poniższej tabeli.

¹⁸ Źródło: Raport o stanie gminy Ożarów w roku 2024.

¹⁹ Źródło: Raport o stanie gminy Ożarów w roku 2024.

Tabela 13 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Ożarów w latach 2021-2024.

Wskaźnik	Jednostka	2021	2022	2023	2024 ²⁰
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	192,6	192,5	192,5	192,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 516	2 516	2 823	2 827
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	9 416	9 293	9 296	b.d.
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	91,2	91,2	92,1	b.d.

źródło: GUS [data dostępu: 08.08.2025 r.]

W 2023 roku łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 35,9 km. Do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych było wówczas 945 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Możliwość odprowadzania ścieków zbiorczym systemem ma 80,5% mieszkańców gminy Ożarów²¹.

Tabela 14 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Ożarów w latach 2021-2024.

Wskaźnik	Jednostka	2021	2022	2023	2024 ²²
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	35,7	35,9	35,9	35,9
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	934	944	945	945
Ścieki odprowadzane siecią kanalizacyjną	dam ³	170,9	167,0	178,0	178,0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	5 006	4 929	4 869	b.d.
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	-	80,7	80,5	b.d.

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 [data dostępu: 08.08.2025 r.]

Na terenie gminy znajduje się 3 oczyszczalnie ścieków, które pracują w ruchu ciągłym. Oczyszczalnie znajdują się w miejscowościach:

- Ożarów - oczyszczalnia o mocy przerobowej 800 m³/ dobę;
- Śmitów i Lasocin – oczyszczalnia o łącznej przepustowości 66 m³ / dobę.

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Ożarowie odbiera i odprowadza ścieki od mieszkańców:

- z miasta Ożarów systemem sieci kanalizacyjnej do oczyszczalni ścieków w Ożarowie;
- poprzez przepompownie w miejscowościach Czachów i Karsy oraz na ul. Żytniej przepompowuje ścieki do oczyszczalni w Ożarowie;
- w miejscowościach Lasocin i Śmitów do lokalnych oczyszczalni;
- za pomocą samochodów asenizacyjnych ze zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.²³

Oprócz ścieków wytwarzanych przez bytowanie ludzi na terenie gminy powstają wody opadowe. Ten rodzaj ścieków związany jest z występowaniem zwartej zabudowy z małą ilością odsłoniętej gleby.

²⁰ b.d. - brak danych na dzień 08.08.2025 r., prawdopodobne udostępnienie danych 27.10.2025 r.

²¹ Źródło: GUS, stan na 08.08.2025 r.

²² b.d. - Brak danych na dzień 08.08.2025 r., prawdopodobne udostępnienie danych 27.10.2025 r.

²³ Raport o stanie gminy Ożarów w roku 2024.

Konieczne jest zbieranie tych wód i odprowadzanie poza obręb miejscowości. Zanieczyszczenia wód ujmowanych do kanalizacji opadowej może mieć różne przyczyny:

- zanieczyszczenie obejmieć wiejskich odchodami zwierzęcymi, resztkami pasz itp.
- zanieczyszczenie ulic substancjami ropopochodnymi,
- śmieci wyrzucone poza kubły, sterty śmieci usytuowanych na terenach do tego nie przygotowanych,
- zanieczyszczenie dróg i ulic wynikające z ruchu samochodów i pieszych.

W gminie Ożarów kanalizacja deszczowa jest ograniczona i jej rozbudowa jest głównie związana z planowanymi działaniami i inwestycjami w infrastrukturę drogową.

W poniższej tabeli zestawiono liczbę przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych w latach 2021-2024.

Tabela 15 Zestawienie liczby przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych w latach 2021-2024 na terenie gminy Ożarów.

	2021	2022	2023	2024
Przydomowe oczyszczalnie ścieków	442	457	457	b.d.
Zbiorniki bezodpływowe	811	849	849	b.d.

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 r. [data dostępu: 08.08.2025 r.]

Gmina Ożarów znajduje się na obszarze aglomeracji Ożarów, której charakterystykę przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 16 Charakterystyka aglomeracji Ożarów.

Nazwa aglomeracji	Ożarów
obowiązująca uchwała ustanawiająca aglomerację	Uchwała nr XXXII/212/2020 Rady Miejskiej w Ożarowie z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Ożarów na terenie gminy Ożarów
Gminy w aglomeracji	Ożarów
RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującą uchwałą	6 021
Liczba mieszkańców aglomeracji zameldowana na pobyt stały i czasowy na terenie aglomeracji	6 021
Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	5 581
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]	0
Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej ogółem (sanitarnej i ogólnospławnej) [km]	32,586
Długość istniejącej kanalizacji deszczowej w aglomeracji [km]	11

źródło: VI AKPOŚK 2022.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z art. 9 ust. 1 oraz art. 21 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013 poz. 21 z późn. zm.), właściciele nieruchomości mają obowiązek selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych, w podziale na frakcje: papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne, bioodpady oraz odpady zmieszane, oraz przekazywania ich do podmiotów uprawnionych do odbioru, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania, w celu ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko.

Zgodnie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 1996 nr 132 poz. 622 z późn. zm.) na gminach spoczywa obowiązek organizowania systemu odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym określania harmonogramów wywozu, zapewnienia odpowiedniej infrastruktury do selektywnej zbiórki oraz prowadzenia działań edukacyjnych w zakresie prawidłowej segregacji. Realizacja tych obowiązków przyczynia się do minimalizacji negatywnego wpływu odpadów na środowisko, w szczególności na glebę, wody powierzchniowe i powietrze, oraz umożliwia efektywny odzysk i recykling surowców. Niespełnienie wymogów ustawowych może skutkować sankcjami administracyjnymi lub podwyższonymi opłatami za gospodarowanie odpadami.

6.2.6. Zasoby przyrodnicze

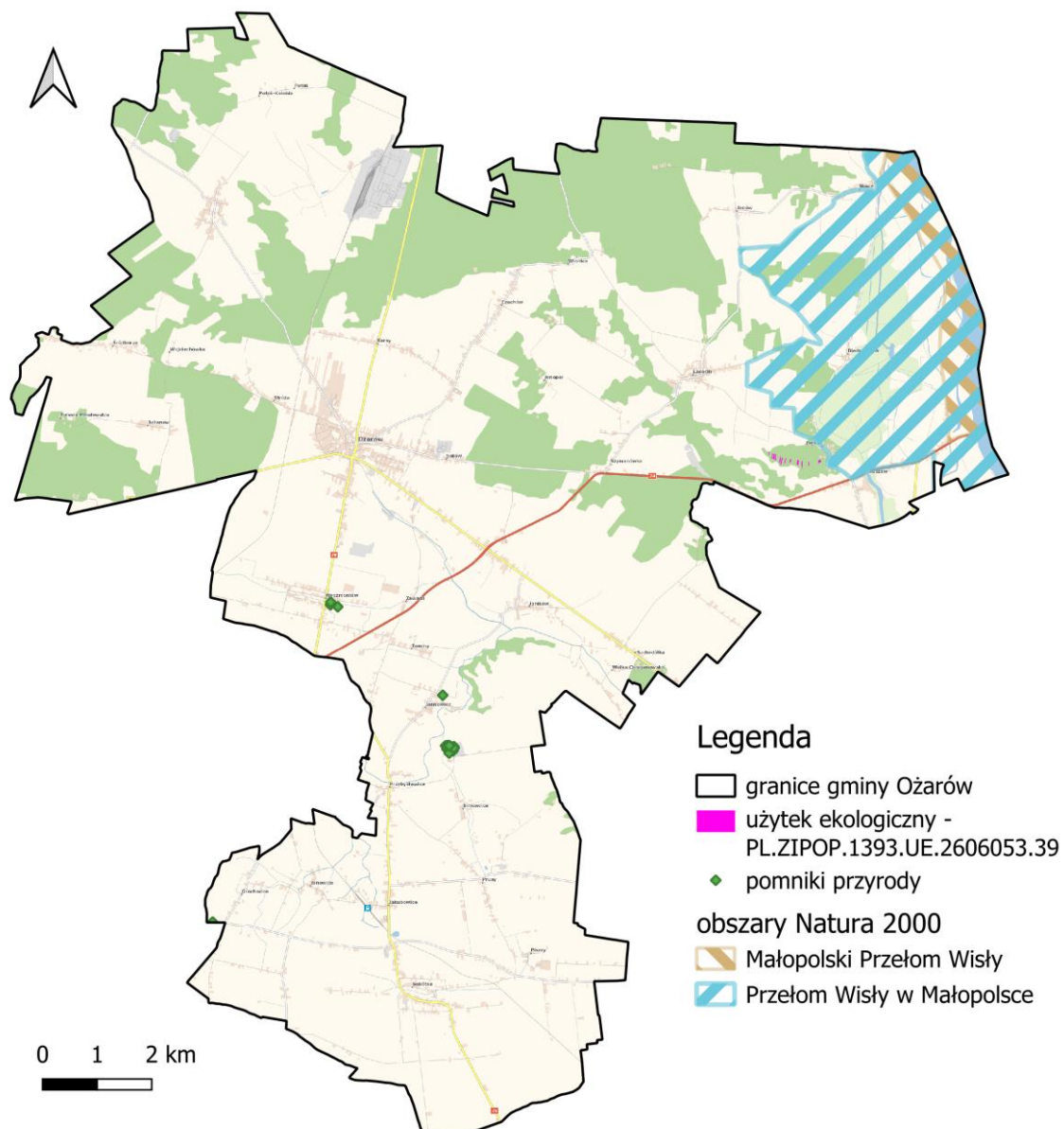
Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Ożarów występują następujące formy ochrony przyrody:²⁴

- Obszary NATURA 2000:
 - Przełom Wisły w Małopolsce;
 - Małopolski Przełom Wisły;
- użytek ekologiczny:
 - bez nazwy - PL.ZIPOP.1393.UE.2606053.39;
- 12 pomników przyrody

²⁴ źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 08.08.2025 r.].

Rysunek 18 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Ożarów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ.

Tabela 17 Charakterystyka obszarów Natura 2000 leżących na terenie gminy Ożarów.

Nazwa	Małopolski Przełom Wisły	Przełom Wisły w Małopolsce
Kod	PLB140006	PLH060045
Rodzaj	Dyrektywa ptasia	Dyrektywa siedliskowa
Województwo	świętokrzyskie, lubelskie, mazowieckie	świętokrzyskie, lubelskie, mazowieckie
Powiaty	opolski, zwoleński, opatowski, kraśnicki, lipski, puławski	opolski, zwoleński, opatowski, sandomierski, kraśnicki, lipski, puławski
Gminy	Ożarów (gmina miejsko-wiejska), Przyłęk (gmina wiejska), Kazimierz Dolny (gmina miejsko-wiejska), Annopol (gmina miejsko-wiejska), Chotcza (gmina wiejska), Łaziska (gmina wiejska), Wilków (gmina wiejska), Józefów nad Wisłą (gmina miejsko-wiejska), Tartów (gmina wiejska), Solec nad Wisłą (gmina miejsko-wiejska), Janowiec (gmina wiejska)	Ożarów (gmina miejsko-wiejska), Chotcza (gmina wiejska), Solec nad Wisłą (gmina miejsko-wiejska), Zawichost (gmina miejsko-wiejska), Przyłęk (gmina wiejska), Kazimierz Dolny (gmina miejsko-wiejska), Annopol (gmina miejsko-wiejska), Łaziska (gmina wiejska), Puławy (gmina miejska), Wilków (gmina wiejska), Puławy (gmina wiejska), Józefów nad Wisłą (gmina miejsko-wiejska), Tartów (gmina wiejska), Janowiec (gmina wiejska)
Data wyznaczenia KE	-	13.02.2009
Data wyznaczenia w Polsce	05.11.2004	05.11.2022
Powierzchnia [ha]	6 972,78	15 170,88
Akt prawny o wyznaczeniu	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE).
Obowiązujący akt prawny	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków.	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 września 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Przełom Wisły w Małopolsce (PLH060045).

Nazwa	Małopolski Przełom Wisły	Przełom Wisły w Małopolsce
Przedmioty ochrony	<p>A168 <i>Actitis hypoleucos</i>, A229 <i>Alcedo atthis</i>, A056 <i>Anas clypeata</i>, A136 <i>Charadrius dubius</i>, A137 <i>Charadrius hiaticula</i>, A031 <i>Ciconia ciconia</i>, A030 <i>Ciconia nigra</i>, A081 <i>Circus aeruginosus</i>, A084 <i>Circus pygargus</i>, A122 <i>Crex crex</i>, A429 <i>Dendrocopos syriacus</i>, A130 <i>Haematopus ostralegus</i>, A338 <i>Lanius collurio</i>, A182 <i>Larus canus</i>, A176 <i>Larus melanocephalus</i>, A179 <i>Larus ridibundus</i>, A156 <i>Limosa limosa</i>, A070 <i>Mergus merganser</i>, A151 <i>Philomachus pugnax</i>, A195 <i>Sterna albifrons</i>, A193 <i>Sterna hirundo</i>, A307 <i>Sylvia nisoria</i>, A162 <i>Tringa totanus</i>.</p>	<p><u>Siedliska Natura 2000:</u></p> <p>3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i>, <i>Potamion</i>, 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubri p.p.</i> i <i>Bidention p.p.</i>, 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>), 6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis</i> <i>Festucion pallentis</i>), 6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>), 6440 Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe, 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)</p> <p><u>Rośliny:</u></p> <p>1437 <i>Thesium ebracteatum</i>, 1902 <i>Cypripedium calceolus</i>, 1617 <i>Angelica palustris</i></p> <p><u>Zwierzęta:</u></p> <p>1130 <i>Aspius aspius</i>, 1337 <i>Castor fiber</i>, 1060 <i>Lycaena dispar</i>, 1149 <i>Cobitis taenia</i>, 1188 <i>Bombina bombina</i>, 1145 <i>Misgurnus fossilis</i>, 5339 <i>Rhodeus sericeus amarus</i>, 4030 <i>Colias myrmidone</i>, 1037 <i>Ophiogomphus cecilia</i>, 1042 <i>Leucorrhinia pectoralis</i>.</p>

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 08.08.2025 r.]

Tabela 18 Charakterystyka użytku ekologicznego PL.ZIPOP.1393.UE.2606053.39 leżącego na terenie gminy Ożarów.

Kod	PL.ZIPOP.1393.UE.2606053.39
Województwo	świętokrzyskie
Powiat	opatowski
Gmina	Ożarów (gmina miejsko-wiejska)
Data wyznaczenia	07.12.1998
Powierzchnia [ha]	1,97
Akt prawny o wyznaczeniu	Rozporządzenie Nr 12 Wojewody Tarnobrzieskiego z dnia 7 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny
Obowiązujący akt prawny	Rozporządzenie Wojewody Świętokrzyskiego Nr 19/2002 z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne
Opis wartości przyrodniczej	Zbocze wąwozu porośnięte roślinnością krzewiastą z niewielką domieszką drzew.

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 08.08.2025 r.]

Tabela 19 Wykaz pomników przyrody leżących na terenie gminy Ożarów

Lp.	Data utworzenia	Ustanawiający akt prawny	Opis pomnika przyrody	Obwód [cm]	Wys. [m]
1.	28.06.1991	Rozporządzenie Nr 6 Wojewody Tarnobrzесьkiego z dn. 28.06.1991 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody	PL.ZIPOP.1393.PP.2606053.327 Aleja jednogatunkowa grabowa, wiek około 100 lat (17 szt).	141	16
2.	28.06.1991	Rozporządzenie Nr 6 Wojewody Tarnobrzесьkiego z dn. 28.06.1991 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody	PL.ZIPOP.1393.PP.2606053.328 lipy drobnolistne - 5 sztuk, wiek około 100 lat	188 - 324	15-17
3.	28.06.1991	Rozporządzenie Nr 6 Wojewody Tarnobrzесьkiego z dn. 28.06.1991 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody	PL.ZIPOP.1393.PP.2606053.329 Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	308	22
4.	28.06.1991	Rozporządzenie Nr 6 Wojewody Tarnobrzесьkiego z dn. 28.06.1991 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody	PL.ZIPOP.1393.PP.2606053.330 Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	380	24
5.	25.01.1989	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzесьkiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody	PL.ZIPOP.1393.PP.2606053.349 Topola kanadyjska - <i>Populus canadensis</i>	543	23
6.	25.01.1989	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzесьkiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody	PL.ZIPOP.1393.PP.2606053.350 Klon jawor - <i>Acer pseudoplatanus</i>	380	20
7.	25.01.1989	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzесьkiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody	PL.ZIPOP.1393.PP.2606053.351 Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i>	716	21
8.	25.01.1989	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzесьkiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody	PL.ZIPOP.1393.PP.2606053.352 Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	421	21
9.	25.01.1989	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzесьkiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody	PL.ZIPOP.1393.PP.2606053.353 Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	487	18
10.	25.01.1989	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzесьkiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody	PL.ZIPOP.1393.PP.2606053.354 Grab zwyczajny - <i>Carpinus betulus</i>	236	16

Lp.	Data utworzenia	Ustanawiający akt prawny	Opis pomnika przyrody	Obwód [cm]	Wys. [m]
11.	25.01.1989	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzieskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody	PL.ZIPOP.1393.PP.2606053.355 Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	327	27
12.	25.01.1989	Zarządzenie Wojewody Tarnobrzieskiego Nr 34/88 z dn. 30.12.1988 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody	PL.ZIPOP.1393.PP.2606082.457 Zywnotnik zachodni - <i>Thuja occidentalis</i>	214	10

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 08.08.2025 r.]

*Flora*²⁵

Według regionalizacji geobotanicznej Polski Matuszkiewicza obszar gminy położony jest w następujących krainach:

- Południowo mazowiecko-Podlaskiej (Podkraina Radomska) - obejmujący północny obszar gminy, położony w Okręgu Przedgórze Łżeckiego, w podokręgu Tarłowskim; roślinność potencjalna tego obszaru stanowi mozaikę Grądu subkontynentalnego (odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga – pas wschód-zachód obejmujący miasto i gminę Ożarów) oraz przeplatających się w północnej części płatów Świetlistej dąbrowy w postaci niżowej, kontynentalnego boru mieszanego sosnowo-dębowego oraz miejscami Suboceanicznego boru sosnowego.
- Wyżyny Miechowsko-Sandomierskich (Okrąg Wyżyny Sandomierskiej) – obejmujący południowy fragment gminy; obszar ten prawie w całości potencjalnie stanowią siedliska Grądu subkontynentalnego, odmiana małopolska, formy wyżynnej, serii żyznej z niewielkim udziałem Grądu subkontynentalnego serii ubogiej.
- Wyżyny Lubelskiej, Okręgu Wyżyny Lubelskiej, podokręgu Annopolskim - obejmujący dolinę Wisły; roślinność potencjalną stanowią tu: Kserotermiczne murawy stepowe (roślinność rzeczywista zgodna z potencjalną) oraz Nadrzeczny łąg jesionowo-wiązowy (miejscami występujący w roślinności rzeczywistej).

Charakter zbiorowisk roślinnych zależy od sposobu użytkowania terenu. Zaniedbane obszary na terenie miasta, tereny przydrożne i przemysłowe porasta roślinność synantropijna. Obszary pozostające w użytkowaniu rolniczym to głównie zbiorowiska segetalne i ruderalne towarzyszące uprawom polowym. W obrębie terenów odłogowanych lub wykorzystywanych jako użytki zielone, wzdłuż cieków wodnych występują zbiorowiska łąk i pastwisk o zwiększonym udziale ziół. Na obszarze związanym głównie z doliną Wisły występują zbiorowiska roślinności wodnej (grązel żółty, salwinia pływająca), szuwały i zarośla. Występują tu też najbliższe naturalnym zbiorowiska kserotermiczne położone na skarpie Wiślanej oraz fragmenty łągów w dolinie rzeki. Obszary muraw kserotermicznych podlegają miejscami naturalnej sukcesji zarasta je ciepłolubna roślinność krzewiasta. W obrębie zieleni urządzonej, w parkach podworskich, na cmentarzach, w przydomowych ogrodach oraz ogrodach działkowych występują liczne gatunki introdukowane, które wypierają z jednej strony gatunki rodzime, a z drugiej wzbogacają różnorodność gatunkową na terenie gminy. Za niekorzystne należy uznać zdominowanie przez niektóre gatunki obcego pochodzenia lasów – jak wypieranie czeremchy europejskiej przez odmianę amerykańską.

Na terenie Gminy Ożarów występuje wiele cennych roślin, chronionych, zagrożonych i ginących, z których na szczególną uwagę zasługują bluszcz pospolity

1. goździk piaskowy
2. grązel żółty
3. wiśnia karłowata
4. zawilec wielkokwiatowy
5. kalina koralowa
6. lilia złotogłów

²⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarów w granicach administracyjnych gminy.

7. obuwik pospolity
8. orlik pospolity
9. pięciornik biały
10. pluskwica europejska
11. powojnik prosty
12. wawrzynek wilczełyko
13. widłak goździsty
14. kocanki piaskowe
15. konwalia majowa
16. kopytnik pospolity
17. kruszyna pospolita
18. pierwiosnka lekarska
19. salwinia pływająca
20. wilżyna ciernista

W dolinie Wisły występują liczne gatunki roślin chronionych, w tym wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, tj. między innymi: leniec bezpodkwiatkowy (*Thesium ebracteatum*), starodub łąkowy (*Angelica palustris*) oraz z rodziny storczykowatych obuwik pospolity (*Cypripedium calceolus*).

Fauna²⁶

Wśród gatunków ssaków w lasach na terenie opracowania występują i migrują: sarna (*Capreolus capreolus*), jeleni szlachetny (*Cervus elaphus*), dzik (*Sus scrofa*). Należy do tego dodać wydrę europejską (*Lutra lutra*), która występuje w dolinie Wisły oraz bobra europejskiego, którego obecność również stwierdzono w dolinie Wisły. Poza wymienionymi dużymi zwierzętami na terenie gminy występują drobne gryzonie, takie jak:

1. popielica - *Glis glis*;
2. ryjówka aksamitna - *Sorex araneus*;
3. ryjówka malutka - *Sorex minutus*;
4. rzęsorek rzeczek - *Neomys fodiens*;
5. smużka leśna - *Sicista betulina*;
6. zając szarak - *Lepus capensis*.

W ramach przeprowadzonego na terenie gminy monitoringu chiropterologicznego na potrzeby lokalizacji siłowni wiatrowych stwierdzono występowanie gatunków: borowca wielkiego (*Nyctalus noctula*) oraz mroczka późnego (*Eptesicus erotinus*). W obrębie obszarów Natura 2000 stwierdzono występowanie kolejnych gatunków: nocka Natterera (*Myotis nattereri*) i gacka szarego (*Plecotus austriacus*) w obrębie obszaru PLB140006 "Małopolski Przełom Wisły" oraz nocka rudego (*Myotis daubentonii*), nocka tydkowłosego (*Myotis dasycneme*), nocka dużego (*Myotis myotis*), nocka echsteina (*Myotis bechsteinii*), gacka brunatnego (*Plecotus auritus*) i mopka (*Barbastella barbastellus*) w obrębie obszaru PLH060045 "Przełom Wisły w Małopolsce".

²⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarów w granicach administracyjnych gminy.

Gmina położona jest w sąsiedztwie korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym, związanym z doliną Wisły. Dolina jest miejscem występowania liczного ptactwa i została objęta ochroną w ramach sieci Natura 2000 (obszar Natura 000 „Małopolski Przełom Wisły” oraz obszar Natura 2000 „Przełom Wisły w Małopolsce”). Listę zidentyfikowanych gatunków ptaków (zgodnie z załącznikiem I Dyrektywy ptasiej oraz migrujących, niewymienionych w Załączniku I) występujących na tym terenie przedstawiono poniżej.

Poza gatunkami stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru NATURA 2000 Małopolski Przełom Wisły na terenie gminy można spotkać następujące gatunki: gawron - *Corvus frugilegus*;

1. gołąb skalny - *Columba livia*;
 2. kawka - *Corvus monedula*;
 3. kos - *Turdus merula*;
 4. kruk - *Corvus corax*;
 5. mazurek - *Passer montanus*;
 6. trznadel - *Emberiza citrinella*;
 7. sikora bogatka - *Parus major*;
 8. sówka - *Garrulus glandarius*;
 9. sroka - *Pica pica*;
 10. strzyżek - *Troglodytes troglodytes*;
 11. szpak zwyczajny - *Sturnus vulgaris*;
 12. wrona siwa - *Corvus cornix*;
 13. wróbel zwyczajny - *Passer domesticus*;
 14. zięba - *Fringilla coelebs*.
- Proponowane formy ochrony przyrody

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach na terenie gminy Ożarów nie są obecnie planowane nowe (ani rozszerzane) formy ochrony przyrody.

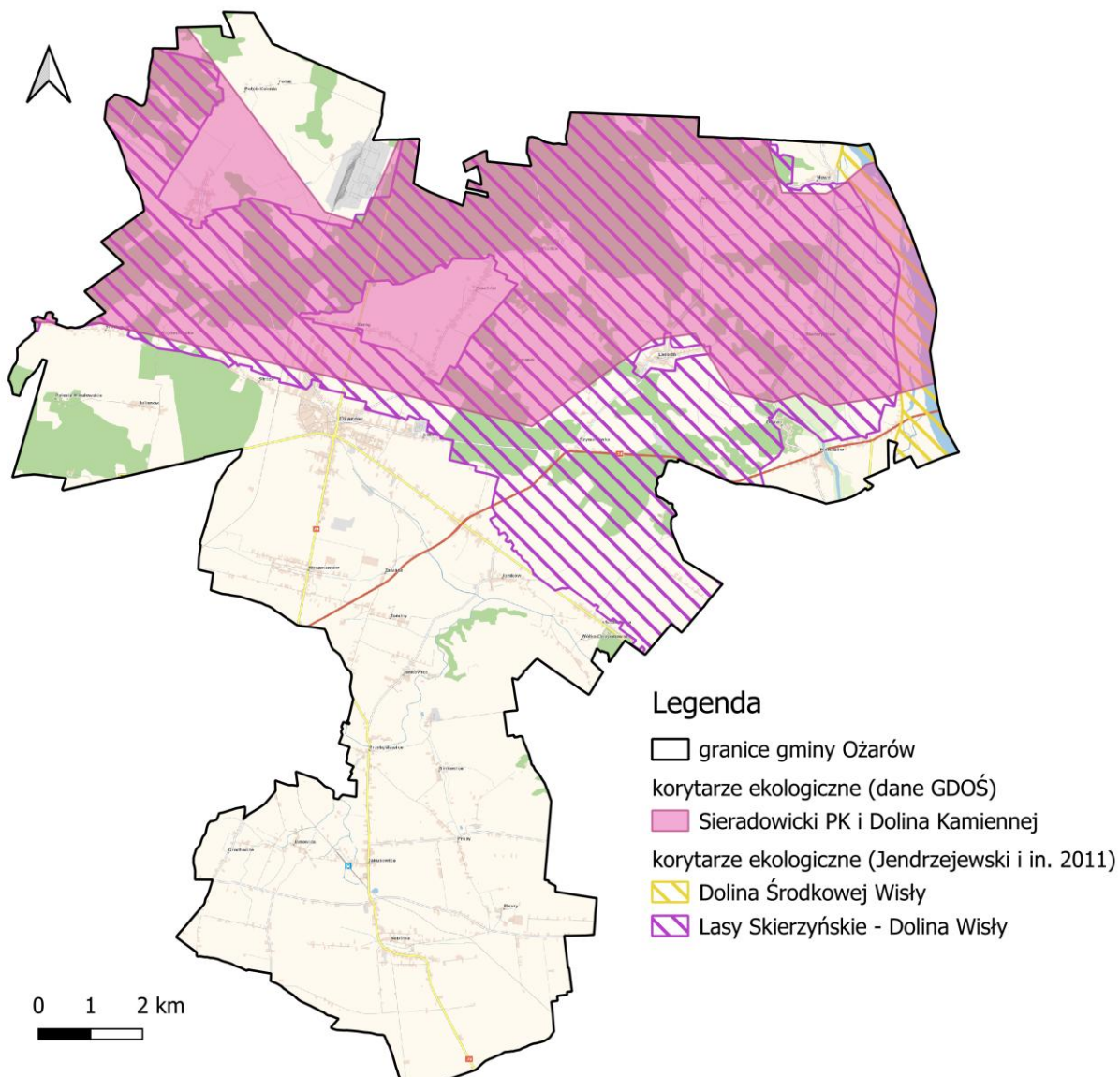
Korytarze ekologiczne

W przestrzeni przyrodniczej ważną rolę spełniają korytarze ekologiczne. System obszarów obejmuje przede wszystkim doliny i pradoliny rzek, którymi mogą przemieszczać się organizmy zwierzęce i diaspory roślinne oraz rozległe tereny (np. puszcze, duże kompleksy łąk, bagien), w których skupia się zasadnicza część różnorodności biologicznej. Korytarze ekologiczne, aby spełniały swoją funkcję, muszą tworzyć sieć powiązanych przestrzennie obszarów. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Przez teren gminy przebiegają korytarze ekologiczne przedstawione na poniższym rysunku.

Rysunek 19 Korytarze ekologiczne na terenie gminy Ożarów.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ oraz zgodnie z Projektem korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce (Jendrzejewski i in. 2011)

Grunty leśne

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy Ożarów wynosi 3 771,74 ha, co daje lesistość na poziomie 20,5% (średnia krajowa wynosi 29,7%). Strukturę gruntów leśnych na terenie gminy Ożarów przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 20 Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie gminy Ożarów.

ROK		2021	2022	2023	2024
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	3 791,73	3 808,79	3 799,46	3 771,74
Lesistość	%	20,6	20,7	20,6	20,5
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	1 362,77	1 363,95	1 358,50	1 358,52
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	1 323,69	1 324,77	1 325,07	1 325,07
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	1 197,10	1 198,39	1 198,66	1 198,66
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	2 428,96	2 444,84	2 440,96	2 413,22
Powierzchnia lasów	ha	3 770,39	3 787,45	3 778,59	3 750,87
Lasy publiczne ogółem	ha	1 341,43	1 342,61	1 337,63	1 337,65
Lasy prywatne ogółem	ha	2 428,96	2 444,84	2 440,96	2 413,22

źródło: GUS [data dostępu: 11.08.2025 r.]

Teren gminy Ożarów znajduje się w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu, w granicach nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski.

Lasy na terenie gminy nie są rozmieszczone równomiernie. Wynika to z warunków glebowych i przydatności gleb do upraw rolniczych. Najkorzystniejsze gleby, położone w południowej części gminy są prawie w całości przeznaczone pod uprawy polowe. W północnej części gminy, gdzie występują gleby słabsze, rolnictwo nie rozwija się tak intensywnie - w tej części znajdują się duże, zwarte kompleksy leśne. Na pozostałym terenie lasy są pofragmentowane i nieciągłe (z wyjątkiem fragmentów dolin i wąwozów). Rozdrobnienie lasów i ich niewielka powierzchnia w części południowej gminy nie sprzyja zachowaniu ciągłości ekologicznej i prawidłowemu funkcjonowaniu przyrodniczemu terenów. Na terenie gminy dominują następujące typy siedliskowe lasów:

- las mieszany świeży LMsw.
- las świeży Lsw.
- bór mieszany świeży BMsw.
- bór świeży Bsw.²⁷

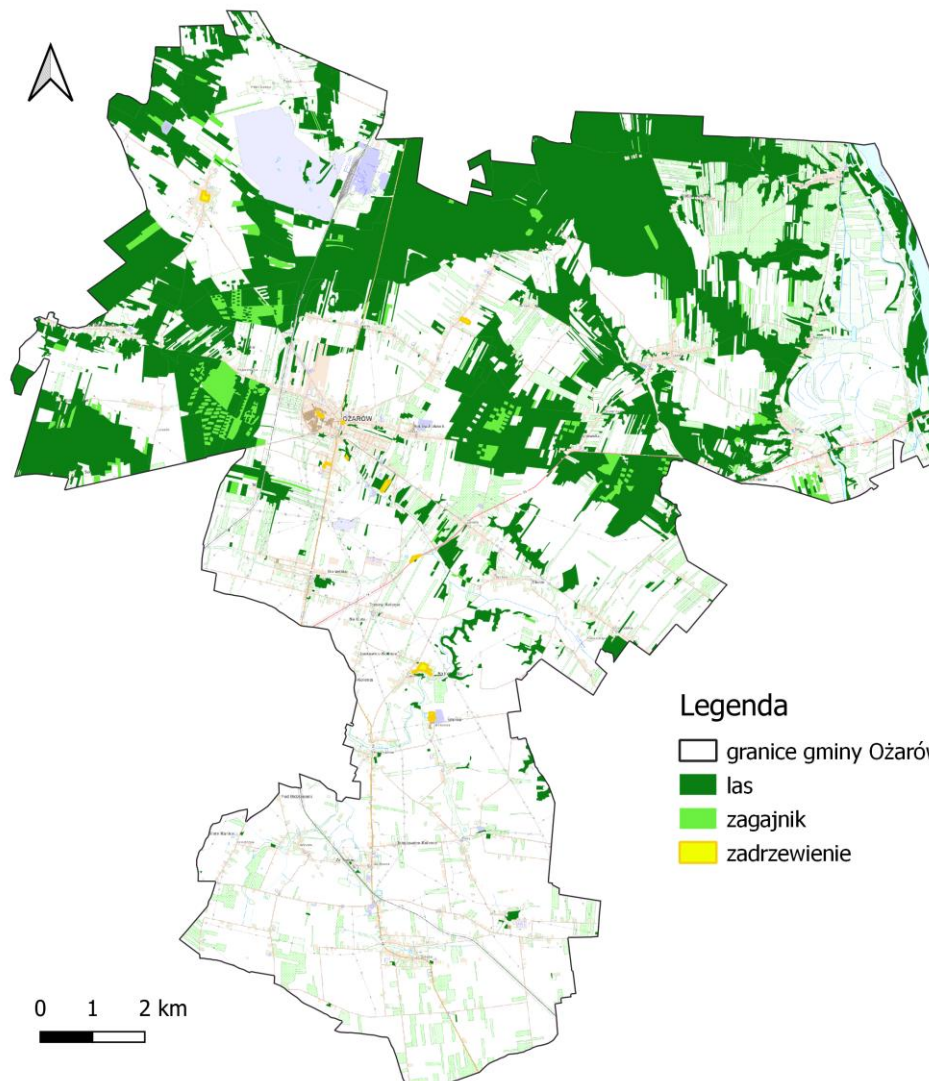
Największy udział mają: las mieszany świeży oraz las świeży, a w dalszej kolejności bór mieszany świeży. Najmniejszą powierzchnię zajmują siedliska boru świeżego. Niewielkie obszary lasów posiadają kategorię ochronną. Zagrożenie dla lasów stwarzają pożary, zaśmiecenie, szkodliwe owady i grzyby, zwierzęta oraz zagrożenia związane sąsiedztwem przemysłu. Zagrożenie biologiczne stanowią szkodliwe owady oraz patogeniczne grzyby. Na uszkodzenia narażone są w szczególności lasy

²⁷ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarów w granicach administracyjnych gminy.

z dominującym udziałem sosny zwyczajnej w strukturze gatunkowej. Podejmowane działania mają charakter prewencyjny i dotyczą prowadzenia monitoringu zagrożeń oraz w razie stwierdzenia takich potrzeb, okresowych oprysków. Wśród grzybów patogenicznych największe zagrożenie stwarza huba zwyczajna i opieńka miodowa, atakujące ponownie głównie sosnę. Działania zapobiegawcze polegają na usuwaniu drzew zainfekowanych oraz szczepieniu konkurencyjną grzybnią. Do powstawania uszkodzeń mechanicznych drzewostanów przyczyniają się (oprócz człowieka) duże zwierzęta, jak sarna czy daniel. Nieco gorsza sytuacja występuje w przypadku lasów prywatnych, gdzie kształtowanie właściwej struktury pionowej drzewostanu oraz jego pielęgnacja często ograniczane są do niezbędnego minimum. Przewaga kompleksów o dużym rozdrobnieniu i niewielkich powierzchniach (głównie w lasach prywatnych) stwarza wiele problemów z zakresu gospodarki leśnej i ochrony przyrody. Podatne na występowanie pożarów w okresach długotrwałej suszy są lasy borowe z dominującym udziałem sosny, gdzie odkłada się trudno rozkładająca się, sucha ściółka. Na złą kondycję drzewostanów wpływa stres wodny wywołany obniżeniem poziomu wód gruntowych. Dochodzi do tego w wyniku prowadzonej działalności odkrywkowych kopalni w północnej i północno-zachodniej części gminy. Niekorzystne warunki wodne przekładają się na odporność biologiczną drzew, czyniąc je podatniejszymi na infekcje -szkodników wtórnych oraz chorób grzybowych, które wpływają na wzrost występowania posuszu.²⁸

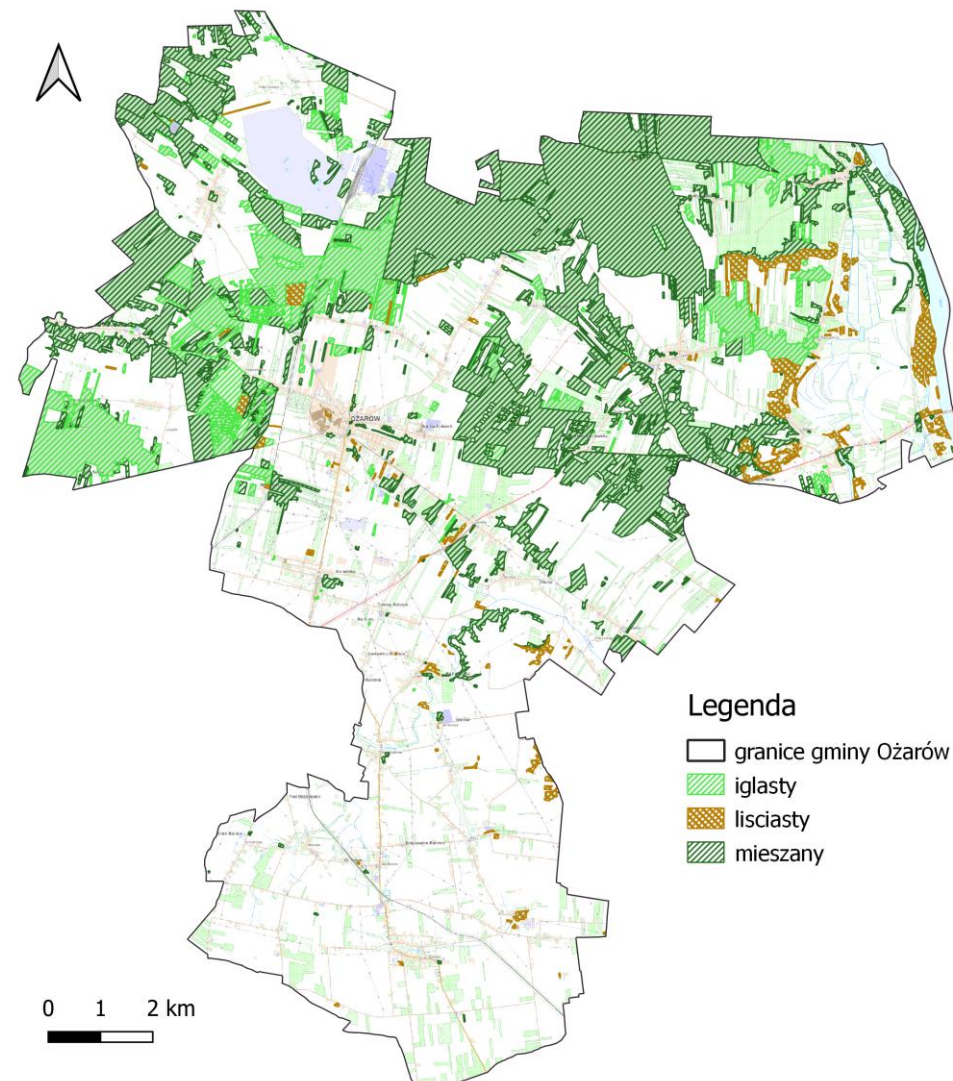
²⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ożarów w granicach administracyjnych gminy.

Rysunek 20 Obszary leśne i zadrzewione na terenie gminy Ożarów.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUGiK.

Rysunek 21 Obszary leśne z podziałem na skład drzewostanu na terenie gminy Ożarów.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUGiK.

6.3. Istniejące problemy ochrony środowiska

W tabeli przedstawiono największe problemy środowiskowe odnotowywane w ostatnich latach na terenie gminy Ożarów z podziałem na poszczególne komponenty.

Tabela 21 Najważniejsze problemy w ostatnich latach na terenie gminy Ożarów w zakresie poszczególnych komponentów środowiska.

Ochrona klimatu i jakości powietrza
<ul style="list-style-type: none"> – Wciąż występujące na terenie gminy tradycyjne, nie ekologiczne źródła ciepła, w których spalane są paliwa niskiej jakości. – Występowanie licznych liniowych i punktowych źródeł zanieczyszczeń, w tym transportu drogowego. – Przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu w strefie świętokrzyskiej oraz ozonu w sezonie letnim. – Niska efektywność energetyczna starszych budynków mieszkaniowych. – Znaczna część społeczeństwa bez dostępu do sieci gazowej.
Zagrożenia hałasem
<ul style="list-style-type: none"> – Drogi wymagające modernizacji. – Brak wyznaczonego punktu monitoringu poziomu hałasu komunikacyjnego na terenie gminy Ożarów.
Pola elektromagnetyczne
<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej i elektroenergetycznej zwiększający ryzyko wzrostu natężenia pól elektromagnetycznych.
Gospodarowanie wodami
<ul style="list-style-type: none"> – Umiarkowane do silnego narażenie na suszę. – Zły stan ogólny JCWP w obrębie, których znajduje się gmina Ożarów. – Niska świadomość ekologiczna mieszkańców.
Gospodarka wodno-ściekowa
<ul style="list-style-type: none"> – Możliwe niewłaściwe opróżnianie zbiorników bezodpływowych przez mieszkańców tam, gdzie nie ma sieci kanalizacyjnej. – Tendencja do wzrostu liczby zbiorników bezodpływowych na terenie gminy w latach 2020-2023. – Możliwość wprowadzania ścieków bezpośrednio do gruntu. – Ograniczona rozbudowa kanalizacji deszczowej na terenach zabudowanych.
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
<ul style="list-style-type: none"> – Niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa w temacie gospodarki odpadami.
Zasoby geologiczne
<ul style="list-style-type: none"> – Ingerencja w środowisko naturalne.
Zasoby przyrodnicze
<ul style="list-style-type: none"> – Przekształcanie środowiska związane z działalnością człowieka. – Napływ zanieczyszczeń spoza granic gminy
Zagrożenia poważnymi awariami
<ul style="list-style-type: none"> – Obecność dróg, którymi mogą być transportowane substancje niebezpieczne. – Zwiększenie natężenia ruchu na drogach oraz zapotrzebowania na transport paliw oraz materiałów niebezpiecznych.

źródło: Opracowanie własne

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych.

W Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030 wyznaczono 8 celów strategicznych, w ramach, których nie wszystkie zaplanowane działania będą oddziaływały na środowisko. Wszystkie zaplanowane inwestycje, które w sposób bezpośredni lub pośredni będą miały wpływ na środowisko, ostatecznie przyczynią się do poprawy jego jakości.

Strategia uwzględnia zapisy i cele sformułowane w dokumentach przedstawionych w tabeli poniżej.

Tabela 22 Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dokumenty europejskie	
„Europa 2020” Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Komunikat Komisji Europejskiej z 03.03.2010.	<p>Strategia wyznacza trzy ogólne, wzajemnie za sobą powiązane, priorytety:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rozwój inteligentny, tj. rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, m.in. poprzez podniesienie jakości edukacji, wspieranie transferu innowacji i wiedzy, pełne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także wdrażanie innowacji w formie produktów i usług, które służyć będą wzrostowi gospodarczemu, tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwiązywaniu problemów społecznych, 2. rozwój zrównoważony, tj. wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej dla przeciwdziałania zmianom klimatu, degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności oraz nie zrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów, a także dla zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, poprawy efektywności energetycznej oraz większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, 3. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, tj. wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, m.in. poprzez wzrost poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje, modernizowanie rynków pracy i systemów szkoleń, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia. <p>Ponadto, Strategia zawiera wytyczne przez Komisję nadrzędne, wymierne wzajemnie ze sobą powiązane cele szczegółowe UE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osiągnięcie 75% wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat, między innymi poprzez wzrost zatrudnienia kobiet i osób starszych oraz lepszą integrację migrantów na rynku pracy, - przeznaczanie 3% PKB Unii na inwestycje w działalność badawczo-rozwojową, w tym poprawę warunków prywatnej działalności badawczo-rozwojowej w UE, - osiągnięcie celów „20/20/20” w zakresie klimatu i energii, w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r., lub nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%, - ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10%, zdobywanie wyższego wykształcenia przez co najmniej 40% osób z młodego pokolenia, tj. w wieku 30-34 lat, - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln, tj. o 25%.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
<p>„Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 25 września 2015 r.</p>	<p>Rezolucja wyznacza 17 celów zrównoważonego rozwoju i 169 powiązanych z nimi zadań, których założeniem jest przestrzeganie praw człowieka w odniesieniu do wszystkich ludzi oraz osiągnięcie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt. Globalne, współzależne i niepodzielne cele Agendy dotyczą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyeliminowania ubóstwa, 2) wyeliminowania głodu, poprawy odżywiania i zrównoważonego rolnictwa, 3) zdrowego życia i dobrobytu, 4) wysokiej jakości edukacji, w tym uczenia się przez całe życie, 5) równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, 6) zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi, zapewniającymi dostęp do wody i warunków sanitarnych, 7) zrównoważonej, nowoczesnej energii w przystępnej cenie, 8) zrównoważonego, stabilnego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego oraz godnej pracy, 9) stabilnej infrastruktury, zrównoważonego uprzemysłowienia i innowacyjności, 10) zmniejszania nierówności w krajach i między krajami, 11) bezpiecznych i zrównoważonych miast i osiedli sprzyjających włączeniu społecznemu, 12) zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13) przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14) ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich, 15) ochrony i zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, w tym lasów, zwalczania pustoszenia, powstrzymywania i odwracania procesu degradacji gleby oraz powstrzymania utraty różnorodności biologicznej, 16) dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz odpowiedzialnych instytucji sprzyjających włączeniu społecznemu, 17) globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Realizacja wyznaczonych celów ma zapewnić równowagę pomiędzy trzema aspektami zrównoważonego rozwoju: gospodarczym, społecznym i środowiskowym.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
<p>Europejski Zielony Ład „The European Green Deal” Communication from the commission to the european parliament, the european council, the european economic and social committee and the committee of the regions. COM(2019) 640 final.</p>	<p>Europejski Zielony Ład stanowi nową strategię UE na rzecz wzrostu, którego korzyści są większe niż koszty. Jest to plan na trzy nadchodzące dekady, dotyczący zbudowania zrównoważonej gospodarki unijnej poprzez dostrzeżenie w wyzwaniach związanych z klimatem i środowiskiem naturalnym możliwości we wszystkich obszarach polityki oraz przeprowadzenie transformacji, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Dokument ten wyznacza unijny cel uczynienia z Europy pierwszego kontynentu neutralnego pod względem klimatu do 2050 r., przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności przemysłu i zapewnieniu sprawiedliwego przejścia dla dotkniętych regionów i pracowników. Kluczowe aspekty dokumentu dotyczą 7 obszarów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. czysta energia – obniżenie emisyjności systemu energetycznego Unii przy założeniu dalszej dekarbonizacji i większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii w systemie energetycznym, aktualizacji w 2023 r. krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich Unii w celu osiągnięcia w 2050 r. zerowej emisji gazów cieplarnianych, 2. zrównoważony przemysł – polityka przemysłowa oparta na gospodarce o obiegu zamkniętym, dotycząca w szczególności zasobochłonnych sektorów, takich jak przemysł odzieżowy, budownictwo, elektronika i tworzywa sztuczne, z założeniem, że do 2030 r. wszystkie opakowania w Unii Europejskiej powinny nadawać się do ponownego wykorzystania lub recyklingu, w strukturze konsumpcji nastąpi odejście od produktów jednorazowego lub ograniczonego użytku na rzecz wynajmu towarów i usług oraz produktów wielokrotnego użytku, trwałych i naprawialnych, a ponadto nastąpi redukcja marnotrawstwa oraz dalszy rozwój technologii cyfrowych, 3. budowa i renowacja – zapewnienie lepszej charakterystyki energetycznej budynków publicznych i prywatnych, poprzez odpowiednią politykę cen energii zachęcającą do budowy budynków energooszczędnych, projektowanie zgodne z gospodarką o obiegu zamkniętym, zwiększoną cyfryzację, uodparnianie budynków na klimat oraz surowe egzekwowanie przepisów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, 4. zrównoważona mobilność – zwiększenie ograniczeń emisji pochodzących ze wszystkich rodzajów transportu (drogowego, kolejowego, lotniczego i wodnego) o 90% do 2050 r., przy założeniu wzrostu znaczenia transportu multimodalnego, zwiększenia transportu ładunków koleją lub drogą wodną, zwiększenia podaży zrównoważonych paliw alternatywnych dla transportu, ograniczenia zanieczyszczeń powodowanych przez transport w miastach, a także wprowadzenia technologii cyfrowych oraz cen za transport odzwierciedlających jego wpływ na środowisko, 5. od pola do stołu – zapewnienie bezpiecznej, bogatej w wartości odżywcze i wysokiej jakości żywności, której produkcja wywiera jak najmniejszy wpływ na środowisko, poprzez wspieranie rolników i rybaków, ograniczenie stosowania i zależności od chemicznych pestycydów, nawozów i antybiotyków, a także gospodarkę o obiegu zamkniętym od produkcji po konsumpcję, 6. ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i ekosystemów – ochrona w obszarach Natura 2000, zwiększenie bioróżnorodności przestrzeni miejskich, ograniczenie stosowania nawozów i pestycydów w rolnictwie, poprawa jakości i zwiększenie powierzchni lasów, rozwój niebieskiej gospodarki, 7. eliminowanie zanieczyszczeń, zarówno powietrza, wody, gleby oraz produktów konsumenckich – poprzez lepsze monitorowanie, raportowanie i zapobieganie, w tym ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu oraz chemikaliów, z uwzględnieniem przywrócenia naturalnych funkcji ziemi i wód powierzchniowych.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
<p>Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – Ramowa Dyrektywa Wodna, zmieniona dyrektywami 2455/2001/WE, 2008/32/WE, 2008/105/WE, 2009/31/WE, 2013/39/UE, 2013/64/UE, 2014/101/UE.</p>	<p>Ramowa Dyrektywa Wodna ustanawia ramy działania w dziedzinie polityki wodnej oraz zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych. Dyrektywa ma na celu poprawę ochrony wód śródlądowych (powierzchniowych, przejściowych, przybrzeżnych i podziemnych) w aspekcie ilościowym i jakościowym, wspieranie zrównoważonego ich wykorzystania, ochronę ekosystemów wodnych oraz od wód zależnych, zapewnienie zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, a także zmniejszenie skutków powodzi i susz. W dokumencie podkreśla się konieczność koordynacji działań w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych należących do tego samego systemu ekologicznego, hydrologicznego i hydrogeologicznego. Państwa członkowskie powinny podjąć działania dla wyeliminowania zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez substancje priorytetowe oraz stopniowej redukcji zanieczyszczenia przez inne substancje.</p>
<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE.</p>	<p>Dyrektywa ma służyć osiągnięciu długoterminowego celu Unii dotyczącego jakości powietrza, zgodnego z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia, oraz unijnych celów dotyczących ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów – poprzez zmniejszenie poziomów i depozycji zanieczyszczeń powietrza, powodujących zakwaszanie, eutrofizację i powstawanie ozonu poniżej krytycznych ładunków i poziomów określonych w konwencji LRTAP, a ponadto przyczynia się do osiągnięcia zwiększonych synergii między polityką unijną w zakresie jakości powietrza a innymi politykami, zwłaszcza polityką klimatyczno-energetyczną. W celu zbliżenia się do osiągnięcia poziomów jakości powietrza, które nie wywołują znacznych negatywnych skutków i zagrożeń dla zdrowia ludzkiego i środowiska, dokument ten ustanawia zobowiązania państw członkowskich w zakresie redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH₃) i pyłu drobnego (PM_{2,5}). Dyrektywa zawiera również wymóg sporządzania, przyjmowania i wdrażania krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz monitorowania emisji zanieczyszczeń i ich skutków, jak również przekazywania na ten temat informacji.</p>

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Biała Księga. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania, 01.04.2009, KOM(2009) 147 wersja ostateczna.	Dokument przedstawia cel unijnych ram na rzecz adaptacji, tj. osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, by mogła ona stawić czoła skutkom zmian klimatu. Unijne ramy będą wdrażane etapowo i obejmują: tworzenie trwałych podstaw wiedzy na temat oddziaływania i skutków zmian klimatu w UE, m.in. poprzez ustanowienie systemu wymiany informacji; włączenie adaptacji do kluczowych dziedzin politycznych UE, tj. polityki zdrowotnej i społecznej, sektora rolnictwa i leśnictwa, różnorodności biologicznej, ekosystemów i wody, obszarów przybrzeżnych i morskich oraz systemów produkcyjnych i infrastruktury fizycznej; stosowanie kombinacji instrumentów politycznych (instrumenty rynkowe, wytyczne, partnerstwa publiczno-prywatne) celem zapewnienia skutecznej realizacji procesu adaptacji; oraz nasilenie międzynarodowej współpracy w zakresie adaptacji.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.	Dyrektywa ustanawia środki służące ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego, poprzez zapobieganie powstawaniu i zmniejszenie ilości odpadów oraz negatywnego wpływu ich wytwarzania i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie całkowitego wpływu użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania, co ma zasadnicze znaczenie dla przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz dla zapewnienia konkurencyjności Unii w perspektywie długoterminowej. Dokument ustala hierarchię postępowania z odpadami (zapobieganie, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie), która powinna przekładać się na kolejność priorytetów w przepisach prawa i polityce, dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów oraz gospodarowania nimi. Gospodarowanie odpadami ma być prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska, a w szczególności: a) bez zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt; b) bez powodowania uciążliwości przez hałas lub zapachy oraz c) bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu. W celu poprawy efektywności gospodarki odpadami państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania działań na rzecz stworzenia wystarczającej i zintegrowanej sieci instalacji do unieszkodliwiania odpadów i instalacji do odzysku zmieszanych odpadów komunalnych, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik.
Dokumenty krajowe	
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030). Załącznik do Uchwały nr 239 Rady Ministrów z dn. 13 grudnia 2011 r.).	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 stanowi najważniejszy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego kraju. Zawarta w dokumencie wizja przestrzennego zagospodarowania Polski w 2030 roku opiera się na pięciu oczekiwanych cechach przestrzeni: konkurencyjności i innowacyjności, spójności wewnętrznej, bogactwie i różnorodności biologicznej, bezpieczeństwie oraz ładzie przestrzennym. W dokumencie przedstawiono 6 celów i obszarów interwencji, spośród których za najważniejsze ze środowiskowego punktu widzenia należy uznać: - kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych, obejmujący m. in. zmniejszenie obciążenia środowiska emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby, działania mające na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, racjonalizację gospodarowania zasobami wód, kształtowanie naturalnej retencji, dbałość o jakość przestrzeni otaczającej i krajobraz (w tym wzmocnienie spójności przestrzeni przyrodniczej i stopnia ochrony krajobrazu rolniczego, ochronę przestrzeni wyjątkowych; ochronę

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	<p>najlepszych gleb rolniczych i leśnych; rewitalizację obszarów zdegradowanych oraz rekultywację terenów przemysłowych; zmniejszenie obciążeń środowiska emisjami z transportu, zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych</p> <p>- zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego, obejmujący m.in. przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na nie, ograniczenie emisji CO₂, poprawę efektywności przesyłu, zaopatrzenia i zużycia energii, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, minimalizację ryzyka powodziowego oraz zwiększanie dyspozycyjnych zasobów wodnych,</p> <p>- przywracanie i utrwalanie ładu przestrzennego, obejmujący m.in skuteczną ochronę jakości i tożsamości krajobrazu naturalnego i zurbanizowanego oraz oszczędne i racjonalne użytkowanie terenu.</p>
<p>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 14 lutego 2017 r.</p>	<p>To kluczowy dokument na szczeblu krajowym w obszarze średnio- i długofalowej polityki rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Celem głównym Strategii jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Dla jego realizacji sformułowano cele szczegółowe, główne obszary koncentracji działań i kierunki interwencji, spośród których do najistotniejszych celów środowiskowych należy zaliczyć: poprawę stanu zdrowia obywateli oraz efektywności opieki zdrowotnej, zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (obejmujące wzrost efektywności i atrakcyjności transportu publicznego, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na stan powietrza, rozwój elektromobilności, a także promocję ruchu rowerowego), poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju (w tym nowe, nisko- i zeroemisyjne moce wytwórcze, także OZE, technologie magazynowania energii), poprawę efektywności energetycznej (w budownictwie, przedsiębiorstwach, ciepłownictwie, transporcie, ograniczenie strat w przesyłce energii), reindustrializację (zmniejszenie energochłonności, zasobo- i materiałochłonności procesów przemysłowych, poprawa efektywności energetycznej, obniżenie emisyjności) i restrukturyzację sektora górnictwa węglowego oraz zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego zapewniające ich dobry stan (woda, powietrze, gleby, różnorodność biologiczna, krajobraz, zasoby geologiczne, odpady).</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 17.09.2019 r.</p>	<p>KSRR2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Położono w nim nacisk na rozwój zrównoważony całego kraju, czyli zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Jako cel główny Strategii wskazano efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dla realizacji polityki regionalnej wyznaczono 3 cele szczegółowe, dotyczące: zwiększenia spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, wzmacniania regionalnych przewag konkurencyjnych oraz podniesienia jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. W ramach celów szczegółowych uwzględniono aspekty dotyczące rozwoju kapitału społecznego (aktywizacji, podnoszenia kompetencji i umiejętności oraz wzmacniania poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej), wsparcia kultury (w tym dziedzictwa niematerialnego oraz zwiększania dostępu do dóbr i usług kultury), wsparcia placówek edukacyjnych (w tym kształcenia ustawicznego, rozwoju srebrnej gospodarki), kompleksowej poprawy jakości powietrza (ograniczenia zjawiska niskiej emisji na obszarach zurbanizowanych, efektywnego energetycznie niskoemisyjnego ciepłownictwa systemowego, wymiany kotłów, termomodernizacji, działań edukacyjnych), racjonalnego gospodarowania przestrzenią i zapewnienia ładu przestrzennego (rewitalizacji i rekultywacji, nadania nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim, dostosowania obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska, ograniczenia suburbanizacji i przeciwdziałania dekoncentracji osadnictwa, rozwoju obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych), zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego (gospodarki o obiegu</p>

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	zamkniętym, innowacji w zakresie technologii, produktów i usług, dostosowania przedsiębiorstw do standardów środowiskowych), rozwijania i integrowania systemów transportu zbiorowego, rozwoju transportu nisko- i bezemisyjnego (w tym elektromobilności), wykorzystania potencjału OZE, poprawy gospodarowania odpadami i oczyszczania ścieków.
Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 16 lipca 2019 r.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, dedykowaną środowiskowym celom i priorytetom kraju. Dokument ten stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), z której zaczerpnięty został główny cel Polityki - rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Dla realizacji tego celu sformułowano 3 cele szczegółowe dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, a także łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. Zawarte w Polityce kierunki interwencji odnoszą się do wszystkich komponentów środowiska, tj. powietrza, wód, powierzchni ziemi, w tym gleb, a także różnorodności biologicznej, krajobrazu i zasobów geologicznych oraz klimatu. Ponadto, w dokumencie ujęto także kwestie gospodarki leśnej, gospodarki odpadami i edukacji ekologicznej, wraz z kształtowaniem wzorców zrównoważonej konsumpcji.
Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. Projekt z dn. 08.11.2019 r.	Polityka energetyczna Polski do 2040 r., dedykowana rozwojowi sektora paliwowo-energetycznego kraju, stanowi kontynuację Polityki energetycznej Polski do 2030 r., przyjętej w 2009 r. i jest kolejną z dziewięciu zintegrowanych strategii systemu zarządzania rozwojem kraju, wynikających z przyjętej w 2017 r. Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Dokument ten wyznacza cel polityki energetycznej państwa, którym jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Dla jego realizacji wyznaczono 8 kierunków i celów szczegółowych, dotyczących: optymalnego wykorzystania własnych surowców energetycznych, tak aby pokryć zapotrzebowanie na zasoby energetyczne, tj. węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową, gaz ziemny i biomasę, rozbudowy infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej, w celu pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną (w tym udział 56-60% węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w 2030 r., energetyka jądrowa o mocy 6-9 GW w 2043 r.), dywersyfikacji dostaw i rozbudowy infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw ciekłych, rozwoju rynków energii dla zapewnienia ich konkurencyjności, wdrożenia energetyki jądrowej, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego oraz zapewnienia bezpieczeństwa pracy systemu (w tym uruchomienie pierwszego bloku jądrowego o mocy 1-1,5 GW do 2033 r. oraz kolejnych pięciu do 2043 r.), rozwoju odnawialnych źródeł energii, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego i dywersyfikacji struktury wytwarzania energii (w tym 21-23% OZE w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r.), rozwoju ciepłownictwa i kogeneracji, mających zapewnić powszechny dostęp do ciepła oraz niskoemisyjne wytwarzanie ciepła w całym kraju, a także poprawy efektywności energetycznej gospodarki, w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarki (w tym 23% oszczędności energii pierwotnej vs. prognozy na 2030 r. z 2007 r.).
Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Dokument przyjęty przez Komitet do	KPEiK został przygotowany z myślą o ustanowieniu stabilnych ram będących sprzyjającym otoczeniem dla zrównoważonej, ekonomicznie efektywnej i sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Dokument prezentuje zintegrowane podejście do wdrażania pięciu wymiarów unii energetycznej, tj. bezpieczeństwa energetycznego, obniżenia emisyjności, efektywności energetycznej, wewnętrznego rynku energii oraz badań naukowych, innowacji i konkurencyjności. W odniesieniu do tych obszarów Plan przedstawia krajowe założenia i cele zawarte w obowiązujących krajowych strategiach rozwoju

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Spraw Europejskich 18 grudnia 2019 r., przekazany do Komisji Europejskiej 30 grudnia 2019 r.	zatwierdzonych na poziomie rządowym oraz projektach dokumentów strategicznych znajdujących się na zaawansowanym etapie przygotowania. W aspekcie środowiskowym szczególne znaczenie mają zapisy w zakresie: ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (CO ₂ w sektorach non-ETS o 7% do 2030 r. w stosunku do 2005 r.) i zanieczyszczeń powietrza, adaptacji do zmian klimatu (w tym zwiększenia małej retencji wodnej i lesistości), zmniejszenia udziału węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej, wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii (21-23% w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r., 14% w transporcie, roczny wzrost w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie), poprawy efektywności energetycznej (o 23% do 2030 r., rozwoju ekologicznych i efektywnych systemów ciepłowniczych, produkcji ciepła w kogeneracji, inteligentnych sieci, funkcjonowania mechanizmów stymulujących oszczędność końcowego wykorzystania energii oraz zachowań pro oszczędnościowych, poprawy charakterystyki energetycznej budynków), rozwoju elektromobilności i paliw alternatywnych w transporcie, promowania transportu intermodalnego i kolejowego, a także rozwoju obszarów zrównoważonych energetycznie na poziomie lokalnym, wdrożenia energetyki jądrowej, ograniczania zjawiska ubóstwa energetycznego oraz rozwoju innowacji energetycznych.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 29 października 2013 r.	SPA został opracowany dla uniknięcia kosztów wynikających z zaniechania działań na rzecz adaptacji oraz z myślą o ograniczeniu gospodarczych i społecznych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi. Celem głównym Dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. W związku z powyższym wskazano w nim cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, energetyce, budownictwie, transporcie, gospodarce przestrzennej, w zakresie zdrowia oraz różnorodności biologicznej i obszarów prawnie chronionych, na obszarach górskich, w strefie wybrzeża i na obszarach zurbanizowanych. Obejmują one m.in. właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, ochronę przestrzeni rolniczej i zasobów glebowych dużej wartości, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą, deficytem wody, przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych, wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ochronę różnorodności biologicznej a w szczególności siedlisk wodno-błotnych, zwiększanie lesistości, zmniejszanie fragmentacji kompleksów leśnych, zwiększanie obszarów zieleni w miastach, rewitalizację przyrodniczą, w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, a także ograniczanie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych.
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030). Dokument Ministerstwa Środowiska z 2015 r.	Krajowy Program Ochrony Powietrza jest średniookresowym dokumentem planistycznym, stanowiącym element spójnego systemu zarządzania wraz ze Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” przyjętą w 2014 r. Celem głównym KPOP jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Dla realizacji tego celu określono 2 cele szczegółowe dotyczące osiągnięcia w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w Dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM _{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, jak również osiągnięcia w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. Działania naprawcze mające skutkować poprawą jakości powietrza w pierwszej kolejności powinny dotyczyć osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM ₁₀ i PM _{2,5} oraz poziomów docelowych dla B(a)P oraz substancji takich jak NO ₂ oraz O ₃ . Cele i kierunki działań, wyznaczone w tym Programie o charakterze strategicznym, powinny zostać uwzględnione przede wszystkim w lokalnych programach ochrony powietrza. Ponadto, wnioski i zalecenia KPOP powinny zostać

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych i wykonawczych, dotyczących tematyki środowiska lub mających na nią wpływ, na wszystkich szczeblach zarządzania.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r.	<p>Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu należy do zintegrowanych strategii sektorowych, a głównym celem zawartej w strategii polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego. Realizacja tego celu związana jest z wdrażaniem 6 kierunków interwencji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) budową zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; 2) poprawą sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; 3) zmianą w indywidualnej i zbiorowej mobilności; 4) poprawą bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; 5) ograniczaniem negatywnego wpływu transportu na środowisko; 6) poprawą efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe. <p>W aspekcie środowiskowym istotne są zapisy Strategii dotyczące: wzmocnienia roli transportu kolejowego i transportu wodnego śródlądowego, rozwoju transportu intermodalnego i ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko (promowanie pojazdów ekologicznie czystych i energooszczędnych, optymalizacja przepływu potoków ruchu, ograniczanie kongestii, wydzielenie stref o niskiej emisji), rozwój transportu publicznego, rozwój transportu rowerowego.</p>
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa	<p>Celem głównym Strategii jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego. Dla jego realizacji wskazano trzy cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej;

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r.	<p>2) poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska;</p> <p>3) rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa.</p> <p>W ramach celów wskazano liczne kierunki interwencji dotyczące zróżnicowanych zagadnień środowiskowych, takich jak: jakości i bezpieczeństwa żywności, rozwoju innowacji, gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki, gospodarki odpadami, zwiększenia wykorzystania OZE, rewitalizacji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, zrównoważonemu gospodarowaniu i ochronie zasobów środowiska (ładu przestrzennego, gleb, zasobów wodnych, powietrza, bioróżnorodności) oraz adaptacji do zmian klimatu i przeciwdziałaniu tym zmianom.</p>

8. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030 wyznacza cele, kierunki interwencji i działania, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym (organizacyjno-edukacyjne), które ujmują ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, funkcjonalno-przestrzennej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w projekcie Strategii mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.), dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.). W ramach powyższej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Strategia zawiera zadania zgłoszone przez Gminę. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

W przypadku omawianego terenu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Strategia Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030 jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości różnych komponentów funkcjonowania Gminy oraz wdrażania zaleceń dokumentów wyższego szczebla. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Strategia Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030 przewiduje szereg działań edukacyjno-promocyjnych. Wyznaczone działania edukacyjne mają głównie charakter organizacyjny i informacyjny. Potrzeba prowadzenia ciągłej edukacji szczególnie z zakresu ekologii społeczeństwa wynika z ciągle zmieniających się przepisów ochrony środowiska oraz powstawania nowych zagrożeń i problemów przyrodniczych. Edukacja jest elementem wspierającym - opisuje, informuje i wyjaśnia zagadnienia, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i spełnienia odpowiednich standardów ochrony środowiska. Dlatego większość wyznaczonych zadań z zakresu edukacji odznacza się pośrednim, stałym i pozytywnym wpływem na poszczególne komponenty ochrony środowiska, stąd zrezygnowano w dalszej części z interpretacji tego zagadnienia w ramach poszczególnych grup oddziaływań. Podobna sytuacja dotyczy działań polegających na aktualizację dokumentów planistycznych (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) o zapisy sprzyjające osiągnięciu lepszych standardów środowiskowych.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska działań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030*.

LEGENDA:

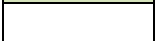

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie	B	Bezpośrednie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie	P	Pośrednie
	Potencjalne negatywne oddziaływanie	S	Stałe
		Ch	Chwilowe
		W	Wtórne
		Sk	Skumulowane

Tabela 23. Ocena oddziaływania na środowisko kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030.

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Cel Strategiczny 1: Wzrost konkurencyjności gospodarczej gminy poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów i rozwój infrastruktury inwestycyjnej														
Cel Operacyjny 1.1: Aktywizacja gospodarcza poprzez efektywne wykorzystanie terenów inwestycyjnych														
Kierunek Działania 1.1.1: Współpraca i partnerstwo publiczno-prywatne w zakresie wspólnej oferty działek inwestycyjnych														
1.	Inwentaryzację i analizę prywatnych terenów inwestycyjnych pod kątem ich potencjału oraz potrzeb w zakresie uzbrojenia i infrastruktury.			B; S	W; Ch	W; Ch	W; Ch		W; Ch	W; Ch	W; S	W; Ch		
	Zadanie samo w sobie nie ma charakteru inwestycyjnego, a stanowi jedynie krok wstępny do porozumienia w sprawie pozyskania terenów inwestycyjnych. Realizacja działania pozwoli na lepsze planowanie przestrzenne, również z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych i przyrodniczych poszczególnych działek, co w przyszłości przyczyni się do zachowania w stanie nienaruszonym działek o wyższych walorach przyrodniczych. Z drugiej strony działki zaklasyfikowane jako nadające się pod infrastrukturę zostaną odpowiednio wcześniej uzbrojone (wodociągi, kanalizacja, energia elektryczna), co pozwoli na uniknięcie ryzyka wystąpienia np. nielegalnego odprowadzania ścieków i w konsekwencji pozwoli zachować nienaruszony stan środowiska.													
2.	Nawiązanie dialogu z właścicielami terenów prywatnych oraz wypracowanie modelu współpracy w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.			W; P										
	Zadanie samo w sobie nie ma charakteru inwestycyjnego, a stanowi jedynie krok wstępny do porozumienia w sprawie pozyskania terenów na ewentualne cele publiczne, w tym być może inwestycyjne. Nie można jednak określić charakteru i stopnia oddziaływania jakie wywierać będą jego konsekwencje na środowisko przyrodnicze, jak i jego komponenty. Zależać to będzie w głównej mierze od typu i skali podjętej inwestycji. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.													
3.	Tworzenie wspólnej oferty inwestycyjnej obejmującej działki gminne oraz prywatne, z uwzględnieniem ich promocji na rynku krajowym i międzynarodowym.			W; P										
	Zadanie samo w sobie nie ma charakteru inwestycyjnego, a stanowi jedynie krok wstępny do porozumienia w sprawie pozyskania terenów na ewentualne cele publiczne, w tym być może inwestycyjne. Nie można jednak określić charakteru i stopnia oddziaływania jakie wywierać będą jego konsekwencje na środowisko przyrodnicze, jak i jego komponenty. Zależać to będzie w głównej mierze od typu i skali podjętej inwestycji. Na etapie planowania poszczególnych inwestycji należy uwzględnić uwarunkowania środowiskowe i wdrożyć środki zaradcze przeciwdziałające negatywnemu oddziaływaniu na środowisko i jego komponenty. Dodatkowo na etapie planowania i realizacji inwestycji zostanie przeprowadzona stosowna procedura środowiskowa celem uzyskania odpowiednich zgód i zaleceń ze strony organu odpowiedzialnego.													

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
4.	Współpracę z właścicielami prywatnych działek w zakresie przygotowania terenów pod inwestycje, np. poprzez wspólne finansowanie uzbrojenia lub zapewnienie wsparcia infrastrukturalnego.			B; S										
		Współpraca z właścicielami prywatnych działek w zakresie przygotowania terenów pod inwestycje, w tym wspólne finansowanie uzbrojenia i zapewnienie infrastruktury technicznej, będzie miała ograniczony wpływ na środowisko, związany głównie z pracami przygotowawczymi. Realizacja inwestycji może wiązać się z tymczasowymi uciążliwościami, takimi jak hałas, zapylenie i wzmożony ruch sprzętu budowlanego. Wyposażenie terenów w niezbędną infrastrukturę, taką jak kanalizacja czy systemy odprowadzania wód opadowych, zwiększy bezpieczeństwo środowiska i zmniejszy ryzyko negatywnego oddziaływania na lokalne ekosystemy. Dodatkowo współpraca sprzyja optymalizacji rozwiązań technicznych i minimalizacji potencjalnych zagrożeń środowiskowych przy dalszej zabudowie terenów. Zakłada się, że realizacja inwestycji będzie prowadzona poza obszarami NATURA 2000 lub poza ich przedmiotami ochrony. Należy również zaznaczyć, że przed rozpoczęciem realizacji inwestycji przeprowadzone zostaną stosowne procedury środowiskowe celem uzyskania zgód i zaleceń minimalizujących ryzyko środowiskowe.												
5.	Organizację kampanii promocyjnych i wydarzeń skierowanych do potencjalnych inwestorów, z wykorzystaniem wspólnej oferty inwestycyjnej.			B; S										
		Realizacja zadania polegającego na organizacji kampanii promocyjnych i wydarzeń dla potencjalnych inwestorów nie generuje bezpośredniego, istotnego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Działania mają charakter głównie informacyjno-promocyjny oraz organizacyjny. Nie można jednak określić charakteru i stopnia oddziaływania jakie wywierać będą jego konsekwencje na środowisko przyrodnicze, jak i jego komponenty. Zależać to będzie w głównej mierze od typu i skali podjętej inwestycji. Na etapie planowania poszczególnych inwestycji należy uwzględnić uwarunkowania środowiskowe i wdrożyć środki zaradcze przeciwdziałające negatywnemu oddziaływaniu na środowisko i jego komponenty. Dodatkowo na etapie planowania i realizacji inwestycji zostanie przeprowadzona stosowna procedura środowiskowa celem uzyskania odpowiednich zgód i zaleceń ze strony organu odpowiedzialnego.												
Kierunek Działania 1.1.2: Przygotowanie terenów inwestycyjnych poprzez aktualizację i uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.														
6.	Analiza istniejących planów zagospodarowania przestrzennego w kontekście potencjalnych potrzeb inwestycyjnych.			B; S	W; Ch	W; Ch	W; Ch		W; Ch	W; Ch	W; S	W; Ch		
		Realizacja zadania pozwoli na lepszą organizację przestrzeni gminy i lepszej zagospodarowanie jej terenu. Odpowiednie planowanie przestrzenne oprócz korzyści urbanistycznych daje możliwość ochrony cenniejszych pod względem przyrodniczym części gminy. Dzięki analizie starych planów zagospodarowanie przestrzennego możliwe będzie dalsze zachowanie terenów wartościowych przyrodniczo, które mimo sąsiadującej presji cywilizacyjnej zachowały swoje walory. Dodatkowo w kontekście lokowania nowych ośrodków inwestycyjnych i stref zabudowy uwzględniona zostanie również lokalizacja obszarów objętych ochroną prawną (w tym również obszarów NATURA 2000), co pozwoli na ich dalszą ochronę przed działalnością człowieka.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
7.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych oraz uzgodnień międzyresortowych, by zapewnić transparentność procesu i wsparcie różnych interesariuszy.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego, a jedynie charakter informacyjny i organizacyjny. Jego celem jest utworzenia dobrze doinformowanego i zorientowanego zaplecza społecznego w zakresie potencjalnych potrzeb inwestycyjnych. Zakłada doinformowanie interesariuszy w kontekście realizacji potencjalnych inwestycji. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
8.	Wyznaczenie obszarów przeznaczonych pod inwestycje z uwzględnieniem dostępności infrastruktury technicznej i transportowej.			B; S	W; Ch	W; Ch	W; Ch		W; Ch	W; Ch	W; S	W; Ch		
		Zadanie pozwoli na wyznaczanie terenów inwestycyjnych na obszarach posiadających dostęp do infrastruktury technicznej i transportowej, a więc na terenach już obecnie przekształconych i zurbanizowanych. Pozwoli to na zachowanie stanowisk naturalnych, a więc cennych pod względem przyrodniczym. Nie można jednak określić charakteru i stopnia oddziaływania jakie wywierać będą jego konsekwencje na środowisko przyrodnicze, jak i jego komponenty. Zależać to będzie w głównej mierze od typu i skali podjętej inwestycji. Na etapie planowania poszczególnych inwestycji należy uwzględnić uwarunkowania środowiskowe i wdrożyć środki zaradcze przeciwdziałające negatywnemu oddziaływaniu na środowisko i jego komponenty. Dodatkowo na etapie planowania i realizacji inwestycji zostanie przeprowadzona stosowna procedura środowiskowa celem uzyskania odpowiednich zgód i zaleceń ze strony organu odpowiedzialnego.												
9.	Przygotowanie i uchwalenie zaktualizowanych planów zagospodarowania przestrzennego z priorytetem dla terenów inwestycyjnych.			B; S										
		Zadanie samo w sobie nie ma charakteru inwestycyjnego, a stanowi jedynie krok wstępny do porozumienia w sprawie pozyskania terenów na ewentualne cele publiczne, w tym inwestycyjne. Nie można jednak określić charakteru i stopnia oddziaływania jakie wywierać będą jego konsekwencje na środowisko przyrodnicze, jak i jego komponenty. Zależać to będzie w głównej mierze od typu i skali podjętej inwestycji. Na etapie planowania poszczególnych inwestycji należy uwzględnić uwarunkowania środowiskowe i wdrożyć środki zaradcze przeciwdziałające negatywnemu oddziaływaniu na środowisko i jego komponenty. Dodatkowo na etapie planowania i realizacji inwestycji zostanie przeprowadzona stosowna procedura środowiskowa celem uzyskania odpowiednich zgód i zaleceń ze strony organu odpowiedzialnego.												
Kierunek Działania 1.1.3: Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną i drogową														
10.	Przygotowanie szczegółowych projektów technicznych dla infrastruktury uzbrajającej nowe tereny inwestycyjne.			B; S	W; Ch	W; Ch	W; Ch		W; Ch	W; Ch	W; S	W; Ch		
		Zadanie polegające na przygotowaniu szczegółowych projektów technicznych dla infrastruktury uzbrajającej nowe tereny inwestycyjne ma charakter planistyczny i koncepcyjny. Oznacza to, że na etapie opracowywania dokumentacji projektowej nie występują bezpośrednie oddziaływania na środowisko, w tym na obszary chronione i obszary sieci Natura 2000. Odpowiedzialne opracowanie dokumentacji z uwzględnieniem istniejących i planowanych form ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000, stanowi kluczowy element minimalizujący potencjalne negatywne skutki przyszłej realizacji inwestycji.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		Na etapie planowania poszczególnych z nich należy uwzględnić uwarunkowania środowiskowe i wdrożyć środki zaradcze przeciwdziałające negatywnemu oddziaływaniu na środowisko i jego komponenty. Dodatkowo na etapie planowania i realizacji inwestycji zostanie przeprowadzona stosowna procedura środowiskowa celem uzyskania odpowiednich zgód i zaleceń ze strony organu odpowiedzialnego.												
11.	Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych i europejskich na realizację inwestycji infrastrukturalnych.			B; S										
		Realizacja zadania, polegającego na pozyskaniu środków finansowych z funduszy krajowych i europejskich na inwestycje infrastrukturalne, może przyczynić się do ograniczenia negatywnego wpływu planowanych przedsięwzięć na środowisko dzięki obowiązkowi stosowania norm ekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju. Finansowanie zewnętrzne sprzyja wdrażaniu rozwiązań prośrodowiskowych, takich jak energooszczędne technologie czy modernizacja istniejącej infrastruktury. W efekcie pozyskane środki umożliwią realizację inwestycji przy jednoczesnym zwiększeniu ochrony zasobów naturalnych oraz poprawie jakości życia mieszkańców.												
12.	Budowa lub modernizacja dróg dojazdowych i ciągów komunikacyjnych, zapewniających łatwy dostęp do terenów inwestycyjnych.			P; S	B; Ch	B; Ch	B; Ch	B; Ch B; S	B; Ch B; S	B; Ch	B; S	B; Ch		
		Zadania mają na celu ułatwienie dostępu do terenów inwestycyjnych. Dobór terenów inwestycyjnych powinien uwzględniać obecną infrastrukturę drogową i być dobrze skomunikowany. Takie rozwiązanie pozwoli na wykorzystanie terenów zurbanizowanych i przekształcowych, jednak niewykorzystywanych obecnie w celach gospodarczych i zabezpieczy tereny cenne przyrodnicze przed dewastacją. Drogi o dużym natężeniu ruchu mogą stanowić dla zwierząt barierę migracyjną. W przypadku przebiegu przez tereny leśne, gdzie jest większe prawdopodobieństwo przemieszczania się zwierząt, głównie jeleniowatych powinno umieścić się znaki ostrzegawcze. Działanie to nie będzie znacząco oddziaływać na zwierzęta. Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych dróg może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Może dojść również do fragmentacji krajobrazu. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. Wskutek przeprowadzonych modernizacji nastąpi długotrwała poprawa środowiska akustycznego poprzez zastosowanie tzw. cichych nawierzchni (cechą takiej nawierzchni jest jej porowata struktura pozwalająca na rozproszenie powietrza spod kół do pustych przestrzeni) oraz poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym co pozytywnie wpłynie na życie ludzi. Podczas prac budowlanych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. W ramach działań minimalizujących wpływ tej fazy na środowisko teren zajęty w związku z												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>realizacją inwestycji oraz jego zaplecze zlokalizowany winien być z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni, a po zakończeniu prac uporządkowany. Prace budowlane wiązać się będą z emisją hałasu i zanieczyszczeń do środowiska, których źródłem będzie praca sprzętu budowlanego i środków transportu. Uciążliwości te będą mieć zasięg lokalny i ustaną z chwilą zakończenia prac. Przedsięwzięcie będzie realizowane w sąsiedztwie terenów chronionych akustycznie (luźna zabudowa zagrodowa), zatem w celu zmniejszenia uciążliwości dla mieszkańców i użytkowników najbliższej zabudowy, prace budowlane w sąsiedztwie tych terenów należy wykonywać w porze dziennej, zapewnić odpowiednią organizację prac minimalizującą uciążliwości, w tym np. unikanie jałowej pracy maszyn i urządzeń.</p> <p>Działania należy realizować wyłącznie przy użyciu w pełni sprawnego parku maszynowego, bez nieszczelności w układach olejowych lub hamulcowych. Zaplecze budowy winno zostać zlokalizowane na terenie przekształconym antropogenicznie. Miejsce składowania materiałów budowlanych oraz przechowywania sprzętu budowlanego mogącego zanieczyścić środowisko gruntowo-wodne należy zlokalizować na powierzchni szczelnej oraz wyposażyć w sorbenty do zbierania ewentualnych wycieków substancji ropopochodnych. Na etapie realizacji Inwestor winien zapewnić zaplecze sanitarne dla potrzeb brygad budowlanych w postaci przenośnych sanitariatów, których zawartość winna być odbierana przez uprawnioną firmę i wywożona do oczyszczalni ścieków. Przewiduje się powstawanie odpadów typowych dla tego typu prac, głównie z grupy 17 tj. odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych). Wytwarzane odpady należy magazynować selektywnie w sposób zabezpieczający przed zanieczyszczeniem środowiska gruntowo-wodnego, a następnie przekazywać uprawnionym podmiotom do dalszego zagospodarowania. Powstałe masy ziemne należy zagospodarować na terenie inwestycyjnym w sposób nie powodujący zmiany stanu wody ze szkodą dla gruntów sąsiednich lub przekazać uprawnionym podmiotom. Gleba i ziemia używane do prac ziemnych powinny spełniać standardy jakości środowiska, jak dla gruntów występujących w miejscu użycia tej gleby lub ziemi zgodnie z art. 101 r. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.</p> <p>Realizacja zadań wpłynie na usprawnienie ruchu drogowego, co bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza, oddziaływanie to będzie długotrwałe. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza zmniejszy się obieg zanieczyszczeń w środowisku przez co mniej będzie trafiać ich do wód powierzchniowych i podziemnych. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Po zakończeniu prac oddziaływanie to zniknie a teren wokół dróg zostanie poddany rekultywacji. Przebudowa dróg może wpłynąć negatywnie na walory krajobrazu jednak w przypadku przebudowy istniejących dróg lokalnych których dotyczy zadania i które wpisane są już w lokalny krajobraz brak jest takiego oddziaływania a odpowiednio zaprojektowana droga może nawet wpłynąć pozytywnie na krajobraz.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>Rozbudowa dróg może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowy charakter dróg, nie stanowią one dominanty krajobrazowej, a ich przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego ukształtowania terenu. Wyzwaniem pozostaje także zabezpieczenie środowiska, by wpływ antropopresji był możliwie najmniejszy, a także wprowadzanie działań adaptacyjnych adekwatnych do zmian środowiska. Należy zauważyć, iż inwestycje związane z rozbudową dróg, z uwagi na swój charakter podlegać będą procedurze oddziaływania na środowisko, w której szczegółowo analizowane będzie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. Wydanie odpowiednich pozwoleń i decyzji będzie wiązało się także ze wskazaniem działań minimalizujących dla konkretnych projektów.</p> <p>Zasięg oddziaływania zadań będzie miała charakter lokalny, ograniczony do terenu inwestycji i prac towarzyszących znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie przedsięwzięcia. Uciążliwości, takie jak emisja zanieczyszczeń do powietrza, hałas, powstawanie odpadów, występować będą z największą intensywnością w trakcie prac budowlanych i związane będą z pracą maszyn i urządzeń. Zakres i sposób realizacji przedsięwzięcia zminimalizuje jego uciążliwość dla środowiska. Przedsięwzięcia nie powinny również negatywnie oddziaływać na środowisko gruntowo-wodne ani poszczególne elementy przyrodnicze środowiska.</p> <p>Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP nr 405, 406, 420, 422, jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary Natura 2000.</p>												
13.	Instalacja i rozwój sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, energetycznych oraz telekomunikacyjnych.			B; S	B; Ch				B;Ch	B; S	B; S			
		<p><u>Sieci wodnokanalizacyjne</u></p> <p>Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej przyczyni się do ograniczenia procesu przedostawania się niebezpiecznych substancji zagrażających życiu i zdrowiu ludzi do wody i gleby oraz dotrzymania bezpiecznych wskaźników emisyjnych w odniesieniu do pozostałych substancji zagrażających ekosystemom wodnym. Oddziaływania negatywne związane będą z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na wody, ponieważ może dojść do ingerencji w bioróżnorodność danego terenu, na którym planuje się inwestycje. Wzrosnąć może także zanieczyszczenie powietrza i hałas (związane z użytkowaniem maszyn), krajobraz, ludzi oraz różnorodność biologiczną. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. Działania będą realizowane na obszarach chronionych, w tym mogą być realizowane na Obszarach Natura 2000, lecz będą prowadzone tak by nie były zlokalizowane na przedmiotach ochrony. Ze względu na swój cel działania te będą pozytywnie wpływać na stan środowiska. Będą prowadzone w pasie drogowym oraz na prywatnych działkach. Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP nr 405, 406, 420, 422 jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary Natura 2000. Przedmiotowe zadanie zalicza się do inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977) dla których nie obowiązują zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu, parków krajobrazowych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336).</p> <p>Prace będą wykonywane zgodnie ze sztuką budowlaną, przy jak najmniejszym zajęciu terenu – w pasie modernizowanego oraz przebudowywanego odcinka sieci. Działania nie będą powodować zmiany stosunków gruntowo-wodnych, należy uznać, że planowane działania, w trakcie realizacji nie będą wykazywać znaczącego negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi oraz środowisko gruntowo – wodne. Na etapie realizacji przedsięwzięcia należy się spodziewać chwilowych i krótkoterminowych uciążliwości dla środowiska związanych ze wzmożonym transportem, przemieszczaniem mas ziemnych, emisją spalin, hałasu oraz powstawaniem odpadów. Prace związane z budową systemu kanalizacyjnego wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Jednak hałas będzie miał zasięg lokalny. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych. Prace budowlane w rejonie terenów zabudowy mieszkaniowej należy wykonywać w godzinach dziennych. Wszelkie prace związane z budową kanalizacji sanitarnej wykonane zostaną z zastosowaniem technologii jak najmniej uciążliwej dla okolicznych mieszkańców i otaczającego środowiska. W związku z czym uciążliwości takie jak emisja zanieczyszczeń do powietrza, przekształcenie terenu występować będą jedynie w trakcie budowy i związane będą z pracą maszyn i urządzeń. Uciążliwości te ustaną z chwilą zakończenia prac budowlanych — montażowych. Sieć kanalizacji sanitarnej ułożona zostanie pod ziemią, nie wpłynie więc na zmianę krajobrazu i dotychczasowego zagospodarowania terenu. Zajętość nowego terenu będzie związana z terenem lokalizacji przepompowni, studni rozprężnych, rewizyjnych (włazy, pokrywy) jednak będzie to niewielki obszar. Zastosowany będzie szczelny system kanalizacji, odpowiednie materiały i nowoczesne technologie wykonania oraz rozwiązania chroniące środowisko. Dzięki przyjętej technologii oraz zaprojektowanymi rozwiązaniami chroniącymi środowisko nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na wody podziemne, powierzchniowe i gleby. Przedmiotowe przedsięwzięcie nie będzie miało znaczącego wpływu na walory przyrodnicze i krajobrazowe omawianego terenu.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>Projektowana sieć wodociągowa jest inwestycją proekologiczną, jej zrealizowanie spowoduje ograniczenie zachorowań wśród mieszkańców gminy, poprawią się warunki sanitarne oraz zwiększy się bezpieczeństwo na wypadek wystąpienia pożaru. Inwestycja ma również za zadanie rozwój i poprawę infrastruktury wiejskiej.</p> <p>Wszelkie prace związane z budową kanalizacji sanitarnej wykonane zostaną z zastosowaniem technologii jak najmniej uciążliwej dla okolicznych mieszkańców i otaczającego środowiska. W związku z czym uciążliwości takie jak emisja zanieczyszczeń do powietrza, przekształcenie terenu występować będą jedynie w trakcie budowy i związane będą z pracą maszyn i urządzeń. Uciążliwości te ustaną z chwilą zakończenia prac budowlano – montażowych. Sieć kanalizacji sanitarnej ułożona zostanie pod ziemią, nie wpłynie więc na zmianę krajobrazu i dotychczasowego zagospodarowania terenu. Zajętość nowego terenu będzie związana z terenem lokalizacji przepompowni, studni rozprężnych, rewizyjnych (włazy, pokrywy) jednak będzie to niewielki obszar. Zastosowany będzie szczelny system kanalizacji, odpowiednie materiały i nowoczesne technologie wykonania oraz rozwiązania chroniące środowisko. Dzięki przyjętej technologii oraz zaprojektowanymi rozwiązaniami chroniącymi środowisko nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na wody podziemne, powierzchniowe i gleby. Przedmiotowe przedsięwzięcie nie będzie miało znaczącego wpływu na walory przyrodnicze i krajobrazowe omawianego terenu. Oddziaływania związane z fazą przygotowania przedsięwzięcia i budowy będą miały charakter odwracalny oraz będą występowały w relatywnie krótkim czasie. Wpływ na powietrze będzie występował w postaci zwiększonej emisji pyłów i spalin spowodowanej ruchem maszyn budowlanych oraz samochodów transportujących materiały i urządzenia budowlane oraz odpady z terenu budowy. Praca sprzętu budowlanego i ruch pojazdów wpłynie również czasowo na klimat akustyczny na obszarze przedsięwzięcia. Odnosnie ochrony gatunkowej ptaków i płazów dla zminimalizowania ujemnych skutków inwestycji podczas realizacji przedsięwzięcia z powierzchni wykopów zdjęta zostanie warstwa humusu, która po zakończeniu budowy zostanie wykorzystana do rekultywacji terenu. Prace polegające na zdjęciu humusu na terenach podmokłych, a więc w miejscach potencjalnego występowania płazów prowadzone będą z wyłączeniem głównego okresu ich rozrodu, tj. z wyłączeniem okresu od 15 marca do 30 czerwca. W przypadku konieczności wykonania prac w tym okresie zostaną one poprzedzone inwentaryzacją przyrodniczą, a następnie po uzyskaniu stosownych zezwoleń poszczególne osobniki zostaną przeniesione we właściwe danemu gatunkowi siedliska. Wykopy powstałe w trakcie wykonywania prac celem zabezpieczenia przed wpadaniem do nich drobnych zwierząt zostaną zabezpieczone np. poprzez ich przykrycie lub wykonanie szczelnych wygradzeń, ponadto wykopy będą regularnie kontrolowane, a ewentualne uwiecznione w nich zwierzęta odtławiane i uwalniane. Technologia robót ze względów bezpieczeństwa wymusi na wykonawcy zasypywanie wykopów na bieżąco, tak aby ich długość była minimalna, wynikająca tylko z technologii wykonania. Takie rozwiązanie zapewnia bezpieczeństwo podczas prowadzenia robót dla wszystkich stron. Generalnie na trasie projektowanej kanalizacji nie przewiduje się wycinki drzew i krzewów. Odnosnie ochrony gatunkowej grzybów na trasie projektowanej kanalizacji i w obszarze jej oddziaływania nie zaobserwowano siedlisk grzybów wymagających ochrony gatunkowej. Skala ingerencji budowanej kanalizacji w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków przy uwzględnieniu zaproponowanych rozwiązań chroniących środowisko przyrodnicze będzie minimalna. Analizowane przedsięwzięcie</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>zlokalizowane będzie poza terenami wielkopowierzchniowych form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust.1 ustawy z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Z 2009 r. Nr. 151 poz 1220 ze zmianami. Inwestycja pomimo tego, że sąsiaduje, nie wpłynie negatywnie na obszar Natura 2000. Kanalizacja sanitarna to inwestycja liniowa, podziemna przejmująca ścieki z obsługiwanego obszaru celem oczyszczenia w oczyszczalni ścieków. Takie inwestycje po wybudowaniu poprawiają stan środowiska poprzez eliminację zanieczyszczeń terenu i gruntu powstających ze ścieków. Przebieg sieci kanalizacyjnej zaprojektowany w większości w pasach dróg publicznych nie ingeruje w siedliska przyrodnicze i siedliska gatunkowe. Prace budowlane będą prowadzone będą w sposób pozwalający uniknąć kumulacji negatywnych oddziaływań. Organizacja robót zapewni minimalizację ograniczeń związanych z dostępem do obiektów w rejonie przedsięwzięcia poprzez zapewnienie niezbędnych dojazdów i dojazdów w czasie budowy.</p> <p><u>Sieci energetyczne</u></p> <p>Budowa sieci energetycznej przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa i niezawodności dostaw energii elektrycznej, a tym samym do podniesienia jakości życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej obszaru. Realizacja inwestycji umożliwi ograniczenie strat przesyłowych oraz zapewni stabilne i bezpieczne parametry zasilania, co będzie miało pozytywny wpływ na środowisko i gospodarkę poprzez zmniejszenie ryzyka awarii oraz niekontrolowanych przerw w dostawach energii. Oddziaływania negatywne związane będą głównie z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. W trakcie realizacji przedsięwzięcia mogą wystąpić czasowe uciążliwości w postaci emisji spalin z maszyn budowlanych, wzrostu poziomu hałasu oraz powstawania odpadów budowlanych. Ponadto ingerencja w teren inwestycji może prowadzić do chwilowego przekształcenia powierzchni ziemi oraz lokalnego zakłócenia siedlisk fauny i flory. Negatywne oddziaływanie na środowisko można jednak ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez właściwy wybór trasy linii i lokalizacji stacji energetycznych, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych i krajobrazowych.</p> <p>Na wykonawcach poszczególnych inwestycji spoczywa obowiązek przeprowadzenia procedur środowiskowych, w tym uzyskania wymaganych decyzji administracyjnych oraz w razie potrzeby sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko, który pozwoli na określenie środków minimalizujących wpływ na przyrodę. Zakres i skala oddziaływania będą mogły zostać dokładnie określone dopiero na etapie szczegółowego projektowania inwestycji (np. Studium wykonalności). W przypadku, gdy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ocena wpływu zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.</p> <p>Działania inwestycyjne mogą obejmować również obszary chronione, w tym Obszary Natura 2000, jednak prace będą prowadzone w taki sposób, aby nie były zlokalizowane bezpośrednio na przedmiotach ochrony ani nie powodowały trwałych zmian w ekosystemach. Dzięki temu realizacja przedsięwzięcia nie będzie kolidować z celami ochrony przyrody ani celami środowiskowymi wyznaczonymi dla wód powierzchniowych i podziemnych. Prace budowlane będą wykonywane zgodnie ze sztuką budowlaną oraz przy wykorzystaniu technologii ograniczających negatywny wpływ na środowisko, a teren zajęty pod inwestycję zostanie zminimalizowany.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>Na etapie budowy należy spodziewać się krótkoterminowych uciążliwości związanych z transportem materiałów, emisją spalin, hałasem, a także czasowym ograniczeniem dostępności niektórych terenów. Uciążliwości te będą jednak lokalne i ustąpią wraz z zakończeniem robót. Zastosowanie odpowiednich materiałów, technologii montażu oraz urządzeń o wysokiej sprawności technicznej pozwoli na minimalizację oddziaływań, w tym hałasu i emisji. Na terenach zabudowy mieszkaniowej prace powinny być prowadzone w godzinach dziennych, co ograniczy dolegliwości dla mieszkańców.</p> <p>Po zakończeniu inwestycji sieć energetyczna zostanie wkomponowana w otoczenie – linie przesyłowe i stacje transformatorowe nie będą powodować istotnej degradacji krajobrazu ani trwałych zmian w użytkowaniu terenu. Zajętość terenu pod nowe obiekty ograniczy się do lokalizacji słupów, stacji transformatorowych i urządzeń technicznych. Dzięki zastosowanym rozwiązaniom technologicznym, szczelnej infrastrukturze oraz środkom ochrony środowiska, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe, podziemne, gleby ani walory przyrodnicze i krajobrazowe obszaru.</p> <p>Podsumowując, realizacja przedsięwzięcia nie będzie miała znaczącego wpływu na środowisko naturalne. Negatywne oddziaływania wystąpią jedynie na etapie budowy i będą miały charakter przejściowy. W długofalowej perspektywie inwestycja przyniesie korzyści w postaci poprawy jakości i bezpieczeństwa dostaw energii, co pośrednio wpłynie także pozytywnie na stan środowiska oraz komfort życia mieszkańców.</p> <p><u>Sieci telekomunikacyjne</u></p> <p>Budowa sieci telekomunikacyjnych, obejmująca m.in. układanie kabli światłowodowych, instalację studni telekomunikacyjnych czy montaż słupów i urządzeń technicznych, przyczyni się do poprawy dostępności usług cyfrowych, rozwoju infrastruktury informacyjnej oraz zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej obszaru. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie korzystnie na mieszkańców i lokalne przedsiębiorstwa, umożliwiając im korzystanie z nowoczesnych usług teleinformatycznych i zapewniając stabilny dostęp do szerokopasmowego internetu. Oddziaływania negatywne związane będą głównie z etapem budowy i ustąpią po zakończeniu prac.</p> <p>W trakcie realizacji inwestycji mogą wystąpić krótkotrwałe uciążliwości, takie jak hałas i emisja spalin związane z pracą maszyn budowlanych, lokalne przekształcenia powierzchni terenu, a także powstawanie odpadów budowlanych. W przypadku prowadzenia prac w pasach drogowych i terenach zurbanizowanych może dojść do chwilowych utrudnień w ruchu pieszym i kołowym. Ewentualna ingerencja w środowisko naturalne będzie ograniczona i obejmie głównie powierzchniowe naruszenia gruntu oraz czasowe zmiany w dostępności terenu. Negatywne oddziaływania można zminimalizować poprzez właściwy dobór trasy sieci, prowadzenie prac zgodnie ze sztuką budowlaną oraz stosowanie technologii przewiertów sterowanych i bezwykopowych.</p> <p>Na wykonawcach spoczywa obowiązek przestrzegania przepisów ochrony środowiska oraz uzyskania wymaganych decyzji administracyjnych. W przypadku lokalizacji inwestycji na obszarach chronionych, w tym w granicach sieci Natura 2000, prace będą prowadzone w sposób uniemożliwiający trwałą ingerencję w przedmioty ochrony. Skala oddziaływania będzie w dużej mierze zależna od lokalnych uwarunkowań, a szczegółowa analiza wpływu zostanie przeprowadzona w ramach wymaganych procedur środowiskowych (np. Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu OOŚ).</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>Uciążliwości dla środowiska na etapie budowy będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały. Mogą one obejmować zwiększony poziom hałasu, emisję spalin i pyłów, powstawanie odpadów oraz czasowe ograniczenia w użytkowaniu przestrzeni. Oddziaływania te będą minimalizowane poprzez zastosowanie sprawnych technicznie urządzeń, prowadzenie prac w porach dziennych oraz właściwe gospodarowanie materiałami i odpadami.</p> <p>Po zakończeniu inwestycji infrastruktura telekomunikacyjna, głównie podziemna, nie będzie powodować istotnych zmian krajobrazowych ani trwałych przekształceń środowiska. Zajętość terenu ograniczy się do lokalizacji punktowych elementów, takich jak studnie telekomunikacyjne, szafy dostępowe czy słupy, co nie wpłynie znacząco na walory przyrodnicze i krajobrazowe terenu. W długofalowej perspektywie przedsięwzięcie przyczyni się do rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz podniesienia jakości życia mieszkańców, nie generując znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko.</p>												
14.	Wprowadzenie zrównoważonych rozwiązań technologicznych, takich jak instalacje OZE czy systemy retencji wody deszczowej.		P; S	B; S	P; S	P; S	B; S	W; S	B; Ch	B; S	B; S	B; S	B; S	
		<p>Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych jak i kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, oraz zasoby naturalne. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych czy kolektorów słonecznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (m.in. jerzyki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli – od lutego/marca do sierpnia, a języków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych.</p> <p>Montaż pomp ciepła może wiązać się z chwilową emisją hałasu, ale będzie ograniczona do powierzchni ziemi. Konieczne jest także wyznaczenie odpowiedniego miejsca, najlepiej w odizolowanym od użytkowej części budynku pomieszczeniu. W miejscu działania pompy nie są emitowane żadne zanieczyszczenia, a emisję spalin w elektrowniach węglowych można obecnie dużo lepiej kontrolować. Obecnie, aby ograniczyć do minimum wpływ pompy ciepła na środowisko, należy stosować rozwiązanie hybrydowe polegające na integracji PC z instalacją fotowoltaiczną (czyli panelami PV), która jako OZE wyprodukuje "zieloną energię" nie tylko do zasilania pomp sprężarkowych, ale także urządzeń i sprzętów wykorzystywanych w domu. Dobrze zaprojektowany i wykonany system oparty na PC i PV eliminuje emisję dwutlenku węgla oraz innych zanieczyszczeń do atmosfery. Wśród zagrożeń środowiskowych w przypadku powietrznych pomp ciepła wymieniana jest również emisja hałasu, która może mieć wpływ na bezpośrednie otoczenie człowieka. Odpowiednie usytuowanie jednostki zewnętrznej powietrznej pompy ciepła, średnice kanałów powietrznych, czy też zastosowanie</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>odpowiednio długich i elastycznych rur przyłączanych zapewni prawidłowe funkcjonowanie instalacji oraz eliminację hałasu. Najważniejsze jest, aby zastosować się do wytycznych producenta.</p> <p>Montaż oraz eksploatacja pompy ciepła gruntowej wiąże się z ingerencją w grunt. Pompy z kolektorem pionowym mogą wymagać dopełnienia pewnych formalności wynikających z wymagań ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze. Dotyczy to sytuacji, gdy wykonuje się otwory na obszarach górniczych albo poza nimi o głębokości powyżej 30 m w celu wykorzystania ciepła ziemi. Wtedy - zgodnie z wymaganiami ustawy - konieczne jest sporządzenie projektu robót geologicznych, który podlega zgłoszeniu staroście.</p> <p>Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku działań związanych z rozwojem OZE opartych na energii słońca. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń może niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne. Nie przewiduje się oddziaływania na pozostałe komponenty środowiska.</p> <p>Mając na uwadze charakter zadania oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP nr 405, 406, 420, 422, jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary Natura 2000. Działania te mogą być realizowane na terenach objętych ochroną, lecz będą lokalizowane już na istniejących budynkach, w związku z czym nie będą zajmować terenów cennych przyrodniczo.</p> <p>Systemy retencji wody deszczowej wywierają korzystny wpływ na środowisko poprzez ograniczenie ryzyka podtopień oraz przeciążenia kanalizacji deszczowej. Zatrzymywanie i infiltracja wód opadowych sprzyja odtwarzaniu naturalnego obiegu wody oraz poprawie bilansu wodnego w ekosystemach. Rozwiązania retencyjne umożliwiają zwiększenie wilgotności gleby, co przyczynia się do rozwoju roślinności oraz wzrostu bioróżnorodności. Istotnym efektem jest również redukcja ilości zanieczyszczeń transportowanych do wód powierzchniowych, co przekłada się na poprawę ich jakości. Ponadto retencja deszczówki wspomaga procesy chłodzenia terenów zurbanizowanych poprzez parowanie i nawadnianie zieleni. W ujęciu długofalowym systemy te stanowią istotny element adaptacji obszarów miejskich do zmian klimatycznych oraz ograniczania skutków suszy.</p>												
Cel Operacyjny 1.2: Wsparcie innowacyjności i przedsiębiorczości w gminie														
Kierunek Działania 1.2.1: Tworzenie lokalnych centrów innowacji i inkubatorów przedsiębiorczości z ofertą wsparcia dla młodych przedsiębiorców														

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
15.	Utworzenie centrów innowacji i przedsiębiorczości: przygotowanie przestrzeni dostosowanych do potrzeb młodych przedsiębiorców, wyposażonych w nowoczesne technologie i sale konferencyjne.			B; S										
		Utworzenie centrów innowacji i przedsiębiorczości wiąże się z niewielkim oddziaływaniem na środowisko, głównie w fazie adaptacji i wyposażania przestrzeni. Nowoczesne technologie zastosowane w obiektach mogą wspierać efektywność energetyczną i ograniczać zużycie zasobów, np. poprzez systemy inteligentnego zarządzania energią. W dłuższej perspektywie centra te przyczynią się do rozwoju innowacji sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi, w tym powstawania proekologicznych rozwiązań biznesowych.												
16.	Rozbudowanie oferty wsparcia: zapewnienie szkoleń, doradztwa biznesowego, mentoringu oraz pomocy prawnej i finansowej dla młodych przedsiębiorców.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Jego celem jest zwiększenie świadomości lokalnej społeczności w zakresie biznesu. Rozbudowanie oferty wsparcia przyczyni się do zwiększenia kompetencji biznesowych młodych przedsiębiorców, poprawy jakości podejmowanych decyzji oraz wzrostu ich konkurencyjności na rynku. Dzięki szkoleniom, doradztwu, mentoringowi oraz pomocy prawnej i finansowej wzrośnie liczba trwałych i rentownych firm, co wpłynie na tworzenie nowych miejsc pracy i pobudzenie lokalnej gospodarki. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
17.	Promocja lokalnej przedsiębiorczości: organizacja lub współorganizacja wydarzeń, takich jak hackathony, konkursy start-upowe czy fora innowacyjności, które przyciągną talenty i inwestorów do gminy.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Organizacja wydarzeń promujących lokalną przedsiębiorczość zwiększy rozpoznawalność gminy jako miejsca sprzyjającego innowacjom, przyciągnie utalentowanych twórców oraz potencjalnych inwestorów. Efektem będzie rozwój sieci kontaktów biznesowych, wzrost liczby nowych inicjatyw gospodarczych oraz wzmocnienie wizerunku regionu jako atrakcyjnego ośrodka dla start-upów i nowoczesnych firm. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
18.	Współpraca z sektorem edukacji i biznesu: nawiązywanie partnerstw z uczelniami, szkołami średnimi oraz większymi przedsiębiorstwami, które mogą wspierać młodych przedsiębiorców technicznie i finansowo.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Nawiązywanie partnerstw z sektorem edukacji i biznesu umożliwi młodym przedsiębiorcom dostęp do wiedzy, zaplecza technologicznego oraz potencjalnych źródeł finansowania. Współpraca ta wzmocni transfer wiedzy i innowacji, zwiększy szanse na sukces rynkowy nowych firm oraz przyczyni się do integracji lokalnego środowiska biznesowego i akademickiego. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Kierunek Działania 1.2.2: Wprowadzenie systemu zachęt dla nowych przedsiębiorców (np. ulgi podatkowe, dotacje startowe)														
19.	Ulgi podatkowe: czasowe zwolnienie z podatku od nieruchomości lub obniżenie jego stawki dla nowych przedsiębiorców oraz firm inwestujących w innowacyjne technologie.			B; S										
	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego a jedynie organizacyjny. Zakłada wprowadzenie ulg podatkowych dla firm wprowadzających innowacyjne technologie. W związku z brakiem informacji na temat przedsiębiorstw i prowadzonej przez nie działalności nie jest możliwe ocenienie oddziaływania na środowisko i jego komponenty. Można jednak spekulować, że wprowadzane innowacyjne technologie będą miały na nie pozytywny wpływ. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.													
20.	Dotacje startowe: uruchomienie lokalnego programu wsparcia finansowego dla początkujących przedsiębiorców, np. w formie jednorazowych dotacji na zakup wyposażenia lub modernizację lokali.			B; S										
	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Uruchomienie programu dotacji startowych ułatwi początkującym przedsiębiorcom rozpoczęcie działalności poprzez pokrycie kosztów niezbędnych inwestycji, takich jak zakup wyposażenia czy modernizacja lokalu. Wsparcie finansowe zmniejszy bariery wejścia na rynek, zwiększy liczbę nowo powstałych firm oraz pobudzi lokalną gospodarkę poprzez tworzenie miejsc pracy i rozwój usług. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.													
21.	Wsparcie administracyjne: uproszczenie procedur związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz szybka ścieżka dla inwestorów.			B; S										
	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Uproszczenie procedur administracyjnych i wprowadzenie szybkiej ścieżki dla inwestorów skróci czas zakładania firm, obniży koszty formalne oraz zwiększy atrakcyjność gminy dla nowych przedsięwzięć. Rozwiązanie to ułatwi rozwój lokalnej przedsiębiorczości, przyciągnie inwestycje i przyspieszy realizację projektów gospodarczych. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.													
22.	Promocja zachęt: kampanie informacyjne, które dotrą do potencjalnych inwestorów oraz lokalnych mieszkańców, by zachęcić ich do korzystania z dostępnych form wsparcia.			B; S										
	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Prowadzenie kampanii informacyjnych zwiększy świadomość mieszkańców i inwestorów na temat dostępnych form wsparcia, co przełoży się na większe zainteresowanie ofertą gminy. Działanie to pobudzi aktywność gospodarczą, zachęci do realizacji nowych przedsięwzięć oraz wzmocni wizerunek gminy jako miejsca sprzyjającego rozwojowi biznesu. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.													

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Kierunek Działania 1.2.3: Organizacja szkoleń i doradztwa dla młodych przedsiębiorców w zakresie zakładania i rozwijania działalności gospodarczej														
23.	Szkolenia z zakresu przedsiębiorczości: organizacja warsztatów dotyczących zakładania działalności gospodarczej, zarządzania finansami, marketingu i sprzedaży, a także wykorzystania nowych technologii w biznesie.			B; S										
	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Organizacja szkoleń z zakresu przedsiębiorczości podniesie kompetencje uczestników w obszarach kluczowych dla prowadzenia firmy, takich jak finanse, marketing, sprzedaż czy wykorzystanie nowych technologii. Dzięki zdobytej wiedzy i umiejętnościom młodzi przedsiębiorcy zwiększą swoje szanse na sukces rynkowy, co przyczyni się do powstawania stabilnych i innowacyjnych biznesów w gminie. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.													
24.	Indywidualne doradztwo: zapewnienie konsultacji z ekspertami z zakresu prawa, finansów, księgowości i pozyskiwania środków zewnętrznych.			B; S										
	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Zapewnienie indywidualnego doradztwa umożliwi początkującym przedsiębiorcom uzyskanie fachowego wsparcia w obszarach prawa, finansów, księgowości oraz pozyskiwania środków zewnętrznych. Dzięki temu będą mogli podejmować trafniejsze decyzje biznesowe, unikać kosztownych błędów i skuteczniej rozwijać swoje przedsięwzięcia, co przełoży się na wzrost liczby trwałych i rentownych firm w gminie. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.													
25.	Programy mentoringowe: połączenie młodych przedsiębiorców z doświadczonymi mentorami, którzy pomogą w rozwoju ich działalności.			B; S										
	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego: Realizacja programów mentoringowych umożliwi młodym przedsiębiorcom korzystanie z wiedzy i doświadczenia ekspertów, co przyspieszy rozwój ich firm i zwiększy odporność na wyzwania rynkowe. Bezpośrednie wsparcie mentorów pomoże w unikaniu typowych błędów, rozwijaniu strategii biznesowych oraz budowaniu trwałych relacji w środowisku przedsiębiorców. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.													
26.	Partnerstwa edukacyjne: współpraca z lokalnymi szkołami i uczelniami, które będą angażować młodzież w projekty wspierające przedsiębiorczość.			B; S										
	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Tworzenie partnerstw edukacyjnych pozwoli młodzieży zdobywać praktyczne doświadczenie w obszarze przedsiębiorczości już w trakcie nauki, rozwijać kreatywność i umiejętności biznesowe oraz budować sieć kontaktów. W dłuższej perspektywie działania te zwiększą liczbę przygotowanych do prowadzenia własnej działalności młodych przedsiębiorców, wspierając rozwój lokalnej gospodarki. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.													

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Cel Operacyjny 1.3: Rozwój infrastruktury technicznej wspierającej gospodarkę														
Kierunek Działania 1.3.1: Modernizacja lokalnych dróg dojazdowych z uwzględnieniem potrzeb transportu ciężkiego														
27.	Opracowanie planów modernizacji dróg lokalnych, uwzględniając potrzeby inwestorów i mieszkańców.			B; S			W; Ch W; S		W; Ch W; S	W; Ch		W; Ch		
	Opracowanie planów modernizacji dróg lokalnych nie wiąże się z bezpośrednim, znaczącym oddziaływaniem na środowisko, gdyż dotyczy etapu planistycznego. Dokumentacja tworzona z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców i inwestorów może jednak uwzględniać rozwiązania sprzyjające ochronie środowiska, takie jak poprawa bezpieczeństwa ruchu, zmniejszenie hałasu czy ograniczenie emisji spalin. Należy zaznaczyć, że zadanie dotyczy modernizacji dróg, a nie ich budowy. W związku z tym inwestycje wynikające z powstałych opracowań planistycznych będą realizowane w obrębie istniejących już dróg, a więc w obrębie terenów przekształconych antropogenicznie, przez co nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko i jego komponenty.													
28.	Modernizację nawierzchni oraz wzmocnienie nośności dróg umożliwiające transport ciężki.			B; S			B; Ch B; S		B; Ch B; S	B; Ch		B; Ch		
	Modernizacja nawierzchni oraz wzmocnienie nośności dróg pod kątem transportu ciężkiego może powodować czasowe oddziaływania na środowisko w trakcie prac budowlanych, takie jak hałas czy zapylenie. Oddziaływania te będą jednak miały charakter krótkotrwały i ustaną bezpośrednio po zakończeniu działań. Po finalizacji inwestycji usprawniona infrastruktura przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa i płynności ruchu, ograniczając ryzyko degradacji otoczenia przez niekontrolowany przejazd pojazdów ciężarowych. Dzięki poprawie jakości dróg zmniejszy się również emisja spalin wynikająca z płynniejszego ruchu oraz konieczność częstych napraw nawierzchni. Należy zaznaczyć, że zadanie dotyczy modernizacji dróg, a nie ich budowy. W związku z tym inwestycje będą realizowane w obrębie istniejących już dróg, a więc w obrębie terenów przekształconych antropogenicznie, przez co nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko i jego komponenty. Również w przypadku dróg przebiegających przez obszary NATURA 2000 inwestycja będzie realizowana wyłącznie w granicach istniejących obecnie ciągów komunikacyjnych. W związku z powyższym nie przewiduje się aby realizacja przedsięwzięć wpłynęła znacząco negatywnie na obszary ochrony oraz ich przedmioty ochrony. Zadania mają na celu ułatwienie dostępu do terenów inwestycyjnych. Drogi o dużym natężeniu ruchu mogą stanowić dla zwierząt barierę migracyjną. W przypadku przebiegu przez tereny leśne, gdzie jest większe prawdopodobieństwo przemieszczania się zwierząt, głównie jeleniowatych powinno umieścić się znaki ostrzegawcze. Działanie to nie będzie znacząco oddziaływać na zwierzęta. Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych dróg może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Może dojść również do fragmentacji krajobrazu. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest													

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. Wskutek przeprowadzonych modernizacji nastąpi długotrwała poprawa środowiska akustycznego poprzez zastosowanie tzw. cichych nawierzchni (cechą takiej nawierzchni jest jej porowata struktura pozwalająca na rozproszenie powietrza spod kół do pustych przestrzeni) oraz poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym co pozytywnie wpłynie na życie ludzi. Podczas prac budowlanych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. W ramach działań minimalizujących wpływ tej fazy na środowisko teren zajęty w związku z realizacją inwestycji oraz jego zaplecze zlokalizowany winien być z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni, a po zakończeniu prac uporządkowany. Prace budowlane wiązać się będą z emisją hałasu i zanieczyszczeń do środowiska, których źródłem będzie praca sprzętu budowlanego i środków transportu. Uciążliwości te będą mieć zasięg lokalny i ustaną z chwilą zakończenia prac. Przedsięwzięcie będzie realizowane w sąsiedztwie terenów chronionych akustycznie (luźna zabudowa zagrodowa), zatem w celu zmniejszenia uciążliwości dla mieszkańców i użytkowników najbliższej zabudowy, prace budowlane w sąsiedztwie tych terenów należy wykonywać w porze dziennej, zapewnić odpowiednią organizację prac minimalizującą uciążliwości, w tym np. unikanie jałowej pracy maszyn i urządzeń.</p> <p>Działania należy realizować wyłącznie przy użyciu w pełni sprawnego parku maszynowego, bez nieszczelności w układach olejowych lub hamulcowych. Zaplecze budowy winno zostać zlokalizowane na terenie przekształconym antropogenicznie. Miejsce składowania materiałów budowlanych oraz przechowywania sprzętu budowlanego mogącego zanieczyścić środowisko gruntowo-wodne należy zlokalizować na powierzchni szczelnej oraz wyposażyć w sorbenty do zbierania ewentualnych wycieków substancji ropopochodnych. Na etapie realizacji Inwestor winien zapewnić zaplecze sanitarne dla potrzeb brygad budowlanych w postaci przenośnych sanitariatów, których zawartość winna być odbierana przez uprawnioną firmę i wywożona do oczyszczalni ścieków. Przewiduje się powstawanie odpadów typowych dla tego typu prac, głównie z grupy 17 tj. odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych). Wytwarzane odpady należy magazynować selektywnie w sposób zabezpieczający przed zanieczyszczeniem środowiska gruntowo-wodnego, a następnie przekazywać uprawnionym podmiotom do dalszego zagospodarowania. Powstałe masy ziemne należy zagospodarować na terenie inwestycyjnym w sposób nie powodujący zmiany stanu wody ze szkodą dla gruntów sąsiednich lub przekazać uprawnionym podmiotom. Gleba i ziemia używane do prac ziemnych powinny spełniać standardy jakości środowiska, jak dla gruntów występujących w miejscu użycia tej gleby lub ziemi zgodnie z art. 101 r. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>Realizacja zadań wpłynie na usprawnienie ruchu drogowego, co bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza, oddziaływanie to będzie długotrwałe. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza zmniejszy się obieg zanieczyszczeń w środowisku przez co mniej będzie trafiać ich do wód powierzchniowych i podziemnych. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Po zakończeniu prac oddziaływanie to zniknie a teren wokół dróg zostanie poddany rekultywacji. Przebudowa dróg może wpłynąć negatywnie na walory krajobrazu jednak w przypadku przebudowy istniejących dróg lokalnych których dotyczą zadania i które wpisane są już w lokalny krajobraz brak jest takiego oddziaływania a odpowiednio zaprojektowana droga może nawet wpłynąć pozytywnie na krajobraz.</p> <p>Zasięg oddziaływania zadań będzie miała charakter lokalny, ograniczony do terenu inwestycji i prac towarzyszących znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie przedsięwzięcia. Uciążliwości, takie jak emisja zanieczyszczeń do powietrza, hałas, powstawanie odpadów, występować będą z największą intensywnością w trakcie prac budowlanych i związane będą z pracą maszyn i urządzeń. Zakres i sposób realizacji przedsięwzięcia zminimalizuje jego uciążliwość dla środowiska. Przedsięwzięcia nie powinny również negatywnie oddziaływać na środowisko gruntowo-wodne ani poszczególne elementy przyrodnicze środowiska.</p> <p>Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP nr 405, 406, 420, 422, jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary Natura 2000.</p>												
29.	Budowę dodatkowych elementów infrastruktury, takich jak skrzyżowania, ronda czy zatoki postojowe.			B; S	B; Ch		B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; S	B; Ch		
		<p>Realizacja inwestycji związanych z budową rond, skrzyżowań oraz zatok postojowych będzie miała podobny charakter oddziaływania na środowisko jak modernizacja dróg, przy czym zakres prac obejmuje głównie punktowe przekształcenia terenu. Oddziaływania negatywne wystąpią przede wszystkim w fazie budowy i będą miały charakter krótkotrwały oraz lokalny. Mogą one obejmować emisję hałasu i zanieczyszczeń do powietrza ze sprzętu budowlanego, powstawanie odpadów budowlanych, tymczasowe przekształcenia powierzchni ziemi, a także fragmentację i zniszczenie szaty roślinnej w rejonie prowadzonych robót. Roboty te mogą również wiązać się z chwilowym utrudnieniem migracji zwierząt, jednak ze względu na punktowy charakter inwestycji ich wpływ na faunę należy uznać za nieznaczny i krótkotrwały.</p> <p>Oddziaływania na ludzi związane będą głównie z emisją hałasu, spalin oraz czasowym ograniczeniem dostępności komunikacyjnej w trakcie prowadzonych prac. Uciążliwości te ustaną wraz z zakończeniem robót budowlano-montażowych i będą ograniczone poprzez prowadzenie prac w porze dziennej, zastosowanie sprawnego technicznie sprzętu oraz właściwą organizację zaplecza budowy. Wytwarzane odpady budowlane należy gromadzić selektywnie</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		i przekazywać podmiotom posiadającym stosowne zezwolenia, natomiast powstałe masy ziemne powinny być zagospodarowane w sposób bezpieczny dla środowiska gruntowo-wodnego. Po zakończeniu inwestycji przewiduje się wystąpienie efektów pozytywnych, w szczególności poprawę płynności ruchu drogowego, redukcję liczby kolizji i wypadków, a także zmniejszenie emisji spalin i hałasu związanych z ograniczeniem zatorów komunikacyjnych. Zastosowanie odpowiednich rozwiązań konstrukcyjnych, takich jak ciche nawierzchnie czy nasadzenia zieleni izolacyjnej, pozwoli na dodatkową poprawę warunków akustycznych i jakości powietrza w sąsiedztwie inwestycji. Wpływ na krajobraz będzie miał charakter neutralny lub pozytywny – nowo zaprojektowane ronda i zatoki postojowe zostaną wkomponowane w istniejącą infrastrukturę drogową, a dzięki uporządkowaniu układu komunikacyjnego mogą poprawić estetykę przestrzeni. Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP nr 405, 406, 420, 422, jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary Natura 2000.												
30.	Poprawę oznakowania drogowego i wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania ruchem, aby zwiększyć bezpieczeństwo.			B; S		B; S	P; S	P; S	P; S					
		Poprawa oznakowania drogowego i wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania ruchem ma minimalny bezpośredni wpływ na środowisko, gdyż działania te ograniczają się głównie do modernizacji istniejącej infrastruktury. Systemy te przyczyniają się do płynniejszego ruchu pojazdów, co zmniejsza emisję spalin i hałas, a tym samym ogranicza presję transportową na otoczenie, w tym obszary chronione. W dłuższej perspektywie poprawa bezpieczeństwa ruchu oraz lepsze zarządzanie ruchem wspiera zrównoważony rozwój infrastruktury i ochronę jakości środowiska naturalnego.												
Kierunek Działania 1.3.2: Rozwój systemów wodociągowych, kanalizacyjnych i energetycznych na terenach inwestycyjnych														
31.	Opracowanie projektów technicznych dla infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i energetycznej.		W; Ch	B; S	W; Ch	W; Ch	W; Ch		W; Ch	W; Ch	W; Ch	W; Ch		
		Opracowanie projektów technicznych dla infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i energetycznej nie powoduje bezpośredniego, znaczącego oddziaływania na środowisko, ponieważ dotyczy głównie etapu planistycznego. Na tym etapie możliwe jest uwzględnienie rozwiązań minimalizujących przyszły wpływ inwestycji na ekosystemy, w tym obszary chronione i siedliska Natura 2000, oraz optymalizację lokalizacji sieci w celu ograniczenia ingerencji w środowisko. Dobrze opracowane projekty techniczne sprzyjają późniejszej realizacji inwestycji w sposób zrównoważony, zapewniając efektywne gospodarowanie wodą, energią i odprowadzaniem ścieków przy minimalnym wpływie na środowisko naturalne.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
32.	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na nowych terenach inwestycyjnych.			P; S	B; Ch		B; Ch		B; Ch	B; Ch B; S	B; Ch B; S	P; Ch	To	
		<p>Dobór terenów inwestycyjnych powinien uwzględniać obecną infrastrukturę drogową i być dobrze skomunikowany. Takie rozwiązanie pozwoli na wykorzystanie terenów zurbanizowanych i przekształconych, jednak niewykorzystywanych obecnie w celach gospodarczych i zabezpieczyć tereny cenne przyrodnicze przed dewastacją</p> <p><u>Sieci wodnokanalizacyjne</u></p> <p>Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej przyczyni się do ograniczenia procesu przedostawania się niebezpiecznych substancji zagrażających życiu i zdrowiu ludzi do wody i gleby oraz dotrzymania bezpiecznych wskaźników emisyjnych w odniesieniu do pozostałych substancji zagrażających ekosystemom wodnym. Oddziaływania negatywne związane będą z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na wody, ponieważ może dojść do ingerencji w bioróżnorodność danego terenu, na którym planuje się inwestycje. Wzrosnąć może także zanieczyszczenie powietrza i hałas (związane z użytkowaniem maszyn), krajobraz, ludzi oraz różnorodność biologiczną. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP nr 405, 406, 420, 422 jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary Natura 2000.</p> <p>Prace będą wykonywane zgodnie ze sztuką budowlaną, przy jak najmniejszym zajęciu terenu – w pasie modernizowanego oraz przebudowywanego odcinka sieci. Działania nie będą powodować zmiany stosunków gruntowo-wodnych, należy uznać, że planowane działania, w trakcie realizacji nie będą wykazywać znaczącego negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi oraz środowisko gruntowo – wodne. Na etapie realizacji przedsięwzięcia należy się spodziewać chwilowych i krótkoterminowych uciążliwości dla środowiska związanych ze wzmożonym transportem, przemieszczaniem mas ziemnych, emisją spalin, hałasu oraz powstawaniem odpadów. Prace związane z budową systemu kanalizacyjnego wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Jednak hałas będzie miał zasięg lokalny. Ewentualne uciążliwości będą</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>minimalizowane poprzez zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych. Prace budowlane w rejonie terenów zabudowy mieszkaniowej należy wykonywać w godzinach dziennych. Wszelkie prace związane z budową kanalizacji sanitarnej wykonane zostaną z zastosowaniem technologii jak najmniej uciążliwej dla okolicznych mieszkańców i otaczającego środowiska. W związku z czym uciążliwości takie jak emisja zanieczyszczeń do powietrza, przekształcenie terenu występować będą jedynie w trakcie budowy i związane będą z pracą maszyn i urządzeń. Uciążliwości te ustaną z chwilą zakończenia prac budowlanych — montażowych. Sieć kanalizacji sanitarnej ułożona zostanie pod ziemią, nie wpłynie więc na zmianę krajobrazu i dotychczasowego zagospodarowania terenu. Zajętość nowego terenu będzie związana z terenem lokalizacji przepompowni, studni rozprężnych, rewizyjnych (włazy, pokrywy) jednak będzie to niewielki obszar. Zastosowany będzie szczelny system kanalizacji, odpowiednie materiały i nowoczesne technologie wykonania oraz rozwiązania chroniące środowisko. Dzięki przyjętej technologii oraz zaprojektowanymi rozwiązaniami chroniącymi środowisko nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na wody podziemne, powierzchniowe i gleby. Przedmiotowe przedsięwzięcie nie będzie miało znaczącego wpływu na walory przyrodnicze i krajobrazowe omawianego terenu.</p> <p>Projektowana sieć wodociągowa jest inwestycją proekologiczną, jej zrealizowanie spowoduje ograniczenie zachorowań wśród mieszkańców gminy, poprawią się warunki sanitarne oraz zwiększy się bezpieczeństwo na wypadek wystąpienia pożaru. Inwestycja ma również za zadanie rozwój i poprawę infrastruktury wiejskiej.</p> <p>Wszelkie prace związane z budową kanalizacji sanitarnej wykonane zostaną z zastosowaniem technologii jak najmniej uciążliwej dla okolicznych mieszkańców i otaczającego środowiska. W związku z czym uciążliwości takie jak emisja zanieczyszczeń do powietrza, przekształcenie terenu występować będą jedynie w trakcie budowy i związane będą z pracą maszyn i urządzeń. Uciążliwości te ustaną z chwilą zakończenia prac budowlanych — montażowych. Sieć kanalizacji sanitarnej ułożona zostanie pod ziemią, nie wpłynie więc na zmianę krajobrazu i dotychczasowego zagospodarowania terenu. Zajętość nowego terenu będzie związana z terenem lokalizacji przepompowni, studni rozprężnych, rewizyjnych (włazy, pokrywy) jednak będzie to niewielki obszar. Zastosowany będzie szczelny system kanalizacji, odpowiednie materiały i nowoczesne technologie wykonania oraz rozwiązania chroniące środowisko. Dzięki przyjętej technologii oraz zaprojektowanymi rozwiązaniami chroniącymi środowisko nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na wody podziemne, powierzchniowe i gleby. Przedmiotowe przedsięwzięcie nie będzie miało znaczącego wpływu na walory przyrodnicze i krajobrazowe omawianego terenu. Oddziaływania związane z fazą przygotowania przedsięwzięcia i budowy będą miały charakter odwracalny oraz będą występowały w relatywnie krótkim czasie. Wpływ na powietrze będzie występował w postaci zwiększonej emisji pyłów i spalin spowodowanej ruchem maszyn budowlanych oraz samochodów transportujących materiały i urządzenia budowlane oraz odpady z terenu budowy. Praca sprzętu budowlanego i ruch pojazdów wpłynie również czasowo na klimat akustyczny na obszarze przedsięwzięcia. Odnosnie ochrony gatunkowej ptaków i płazów dla zminimalizowania ujemnych skutków inwestycji podczas realizacji przedsięwzięcia z powierzchni wykopów zdjęta zostanie warstwa humusu, która po zakończeniu budowy zostanie wykorzystana do rekultywacji terenu. Prace polegające na zdjęciu humusu na terenach podmokłych, a więc w miejscach</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>potencjalnego występowania płazów prowadzone będą z wyłączeniem głównego okresu ich rozrodu, tj. z wyłączeniem okresu od 15 marca do 30 czerwca. W przypadku konieczności wykonania prac w tym okresie zostaną one poprzedzone inwentaryzacją przyrodniczą, a następnie po uzyskaniu stosownych zezwoleń poszczególne osobniki zostaną przeniesione we właściwe danemu gatunkowi siedliska. Wykopy powstałe w trakcie wykonywania prac celem zabezpieczenia przed wpadaniem do nich drobnych zwierząt zostaną zabezpieczone np. poprzez ich przykrycie lub wykonanie szczelnych wygradzeń, ponadto wykopy będą regularnie kontrolowane, a ewentualne uwieszone w nich zwierzęta odławiane i uwalniane. Technologia robót ze względów bezpieczeństwa wymusi na wykonawcy zasypywanie wykopów na bieżąco, tak aby ich długość była minimalna, wynikająca tylko z technologii wykonania. Takie rozwiązanie zapewnia bezpieczeństwo podczas prowadzenia robót dla wszystkich stron. Generalnie na trasie projektowanej kanalizacji nie przewiduje się wycinki drzew i krzewów. Odnośnie ochrony gatunkowej grzybów na trasie projektowanej kanalizacji i w obszarze jej oddziaływania nie zaobserwowano siedlisk grzybów wymagających ochrony gatunkowej. Skala ingerencji budowanej kanalizacji w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków przy uwzględnieniu zaproponowanych rozwiązań chroniących środowisko przyrodnicze będzie minimalna. Analizowane przedsięwzięcie zlokalizowane będzie poza terenami wielkopowierzchniowych form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust.1 ustawy z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Z 2009 r. Nr. 151 poz 1220 ze zmianami. Inwestycja pomimo tego, że może sąsiadować, nie wpłynie negatywnie na obszar Natura 2000. Kanalizacja sanitarna to inwestycja liniowa, podziemna przejmująca ścieki z obsługiwanego obszaru celem oczyszczenia w oczyszczalni ścieków. Takie inwestycje po wybudowaniu poprawiają stan środowiska poprzez eliminację zanieczyszczeń terenu i gruntu powstających ze ścieków. Przebieg sieci kanalizacyjnej zaprojektowany w większości w pasach dróg publicznych nie ingeruje w siedliska przyrodnicze i siedliska gatunkowe. Prace budowlane będą prowadzone będą w sposób pozwalający uniknąć kumulacji negatywnych oddziaływań. Organizacja robót zapewni minimalizację ograniczeń związanych z dostępem do obiektów w rejonie przedsięwzięcia poprzez zapewnienie niezbędnych dojazdów i dojazdów w czasie budowy.</p>												
33.	Aktywne działania na rzecz instalacji nowych i modernizacji sieci energetycznej oraz przygotowanie infrastruktury do wykorzystania energii z OZE.			B; S	B; Ch	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; Ch	B; Ch		
		<p>Budowa i modernizacja sieci energetycznej przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa i niezawodności dostaw energii elektrycznej, a tym samym do podniesienia jakości życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej obszaru. Realizacja inwestycji umożliwi ograniczenie strat przesyłowych oraz zapewni stabilne i bezpieczne parametry zasilania, co będzie miało pozytywny wpływ na środowisko i gospodarkę poprzez zmniejszenie ryzyka awarii oraz niekontrolowanych przerw w dostawach energii. Oddziaływania negatywne związane będą głównie z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. W trakcie realizacji przedsięwzięcia mogą wystąpić czasowe uciążliwości w postaci emisji spalin z maszyn budowlanych, wzrostu poziomu hałasu oraz powstawania odpadów budowlanych. Ponadto ingerencja w teren inwestycji może prowadzić do chwilowego przekształcenia powierzchni</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>ziemi oraz lokalnego zakłócenia siedlisk fauny i flory. Negatywne oddziaływanie na środowisko można jednak ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez właściwy wybór trasy linii i lokalizacji stacji energetycznych, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych i krajobrazowych.</p> <p>Na wykonawcach poszczególnych inwestycji spoczywa obowiązek przeprowadzenia procedur środowiskowych, w tym uzyskania wymaganych decyzji administracyjnych oraz w razie potrzeby sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko, który pozwoli na określenie środków minimalizujących wpływ na przyrodę. Zakres i skala oddziaływania będą mogły zostać dokładnie określone dopiero na etapie szczegółowego projektowania inwestycji (np. Studium wykonalności). W przypadku, gdy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ocena wpływu zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.</p> <p>Działania inwestycyjne mogą obejmować również obszary chronione, w tym Obszary Natura 2000, jednak prace będą prowadzone w taki sposób, aby nie były zlokalizowane bezpośrednio na przedmiotach ochrony ani nie powodowały trwałych zmian w ekosystemach. Dzięki temu realizacja przedsięwzięcia nie będzie kolidować z celami ochrony przyrody ani celami środowiskowymi wyznaczonymi dla wód powierzchniowych i podziemnych. Prace budowlane będą wykonywane zgodnie ze sztuką budowlaną oraz przy wykorzystaniu technologii ograniczających negatywny wpływ na środowisko, a teren zajęty pod inwestycję zostanie zminimalizowany.</p> <p>Na etapie budowy należy spodziewać się krótkoterminowych uciążliwości związanych z transportem materiałów, emisją spalin, hałasem, a także czasowym ograniczeniem dostępności niektórych terenów. Uciążliwości te będą jednak lokalne i ustąpią wraz z zakończeniem robót. Zastosowanie odpowiednich materiałów, technologii montażu oraz urządzeń o wysokiej sprawności technicznej pozwoli na minimalizację oddziaływań, w tym hałasu i emisji. Na terenach zabudowy mieszkaniowej prace powinny być prowadzone w godzinach dziennych, co ograniczy dolegliwości dla mieszkańców.</p> <p>Po zakończeniu inwestycji sieć energetyczna zostanie wkomponowana w otoczenie – linie przesyłowe i stacje transformatorowe nie będą powodować istotnej degradacji krajobrazu ani trwałych zmian w użytkowaniu terenu. Zajętość terenu pod nowe obiekty ograniczy się do lokalizacji słupów, stacji transformatorowych i urządzeń technicznych. Dzięki zastosowanym rozwiązaniom technologicznym, szczególnej infrastrukturze oraz środkom ochrony środowiska, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe, podziemne, gleby ani walory przyrodnicze i krajobrazowe obszaru.</p> <p>Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych jak i kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, oraz zasoby naturalne. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych czy kolektorów słonecznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (m.in. jerzyki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli – od lutego/marca do sierpnia, a jeżyków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych.</p> <p>Montaż pomp ciepła może wiązać się z chwilową emisją hałasu, ale będzie ograniczona do powierzchni ziemi. Konieczne jest także wyznaczenie odpowiedniego miejsca, najlepiej w odizolowanym od użytkowej części budynku pomieszczeniu. W miejscu działania pompy nie są emitowane żadne zanieczyszczenia, a emisję spalin w elektrowniach węglowych można obecnie dużo lepiej kontrolować. Obecnie, aby ograniczyć do minimum wpływ pompy ciepła na środowisko, należy stosować rozwiązanie hybrydowe polegające na integracji PC z instalacją fotowoltaiczną (czyli panelami PV), która jako OZE wyprodukuje "zieloną energię" nie tylko do zasilania pomp sprężarkowych, ale także urządzeń i sprzętów wykorzystywanych w domu. Dobrze zaprojektowany i wykonany system oparty na PC i PV eliminuje emisję dwutlenku węgla oraz innych zanieczyszczeń do atmosfery. Wśród zagrożeń środowiskowych w przypadku powietrznych pomp ciepła wymieniana jest również emisja hałasu, która może mieć wpływ na bezpośrednie otoczenie człowieka. Odpowiednie usytuowanie jednostki zewnętrznej powietrznej pompy ciepła, średnice kanałów powietrznych, czy też zastosowanie odpowiednio długich i elastycznych rur przyłączanych zapewni prawidłowe funkcjonowanie instalacji oraz eliminację hałasu. Najważniejsze jest, aby zastosować się do wytycznych producenta.</p> <p>Montaż oraz eksploatacja pompy ciepła gruntowej wiąże się z ingerencją w grunt. Pompy z kolektorem pionowym mogą wymagać dopełnienia pewnych formalności wynikających z wymagań ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze. Dotyczy to sytuacji, gdy wykonuje się otwory na obszarach górniczych albo poza nimi o głębokości powyżej 30 m w celu wykorzystania ciepła ziemi. Wtedy - zgodnie z wymaganiami ustawy - konieczne jest sporządzenie projektu robót geologicznych, który podlega zgłoszeniu staroście.</p> <p>Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku działań związanych z rozwojem OZE opartych na energii słońca. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń może niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne. Nie przewiduje się oddziaływania na pozostałe komponenty środowiska.</p> <p>Mając na uwadze charakter zadania oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP nr 405, 406, 420, 422, jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary Natura 2000.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		Działania te mogą być realizowane na terenach objętych ochroną, lecz będą lokalizowane już na istniejących budynkach, w związku z czym nie będą zajmować terenów cennych przyrodniczo.												
34.	Utrzymanie i modernizacja istniejącej infrastruktury w celu dostosowania jej do potrzeb nowych inwestycji.			P; S			P; Ch		P; Ch	P; Ch	P; Ch	P; S		
	<p>Realizacja zadania polegającego na utrzymaniu i modernizacji istniejącej infrastruktury w celu dostosowania jej do potrzeb nowych inwestycji wiązać się będzie głównie z pracami o charakterze adaptacyjnym. Oddziaływania negatywne na środowisko wystąpią przede wszystkim w fazie prowadzenia robót i będą miały charakter krótkotrwały oraz lokalny. Mogą obejmować emisję hałasu i spalin z maszyn budowlanych, powstawanie odpadów budowlanych i ziemnych, a także czasowe ograniczenie dostępności komunikacyjnej lub użytkowej modernizowanych obiektów. W przypadku ingerencji w powierzchnię terenu może dojść do przejściowego zniszczenia roślinności lub naruszenia struktury gleby, jednak oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i odwracalne.</p> <p>Oddziaływania na ludzi ograniczą się do okresu realizacji i obejmować będą głównie uciążliwości związane z hałasem, zanieczyszczeniem powietrza oraz chwilowymi utrudnieniami w dostępie do infrastruktury. Zminimalizowanie ich będzie możliwe poprzez odpowiednią organizację robót, prowadzenie prac w porze dziennej, zastosowanie sprawnego technicznie sprzętu oraz informowanie społeczności lokalnej o harmonogramie działań. Odpady powstające w trakcie modernizacji powinny być selektywnie gromadzone i przekazywane uprawnionym podmiotom do zagospodarowania, a materiały nadające się do ponownego wykorzystania powinny być zagospodarowane w ramach inwestycji.</p> <p>W perspektywie długoterminowej przedsięwzięcie wpłynie pozytywnie na środowisko i otoczenie społeczne, poprawiając jakość i funkcjonalność infrastruktury, zwiększając bezpieczeństwo jej użytkowania oraz dostosowując ją do współczesnych standardów środowiskowych. Modernizacja istniejących obiektów ograniczy konieczność zajmowania nowych terenów pod inwestycje, co przyczyni się do zmniejszenia presji na środowisko naturalne.</p> <p>Mając na uwadze charakter zadania oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP nr 405, 406, 420, 422, jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary Natura 2000. Działania te mogą być realizowane na terenach objętych ochroną, lecz będą lokalizowane w terenie zurbanizowanym, w związku z czym nie będą zajmować terenów cennych przyrodniczo.</p>													

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Kierunek Działania 1.3.3: Tworzenie strefy inwestycyjnej z kompleksowym wsparciem infrastrukturalnym i logistycznym														
35.	Wyznaczenie lokalizacji i przygotowanie projektów dla nowej strefy inwestycyjnej.		W; Ch	B; S	W; Ch	W; Ch	W; Ch		W; Ch	W; Ch	W; S	W; Ch		
		<p>Wyznaczenie lokalizacji i przygotowanie projektów dla nowej strefy inwestycyjnej, w szczególności w pobliżu obszarów chronionych, w tym Natura 2000, wymaga starannej analizy środowiskowej już na etapie planowania. Uwzględniona zostanie ochrona siedlisk i gatunków chronionych, migracje zwierząt. W projekcie, stosując rozwiązania minimalizujące wpływ inwestycji na przyrodę, unikać się będzie fragmentacji ekosystemów. Poprawne opracowanie projektów pozwoli na realizację inwestycji w sposób zrównoważony, zapewniając rozwój strefy inwestycyjnej przy jednoczesnej ochronie walorów przyrodniczych i integralności obszarów Natura 2000.</p> <p>Planowane przedsięwzięcie polegające na budowie i uruchomieniu strefy inwestycyjnej wiązać się będzie z wielopłaszczyznową ingerencją w środowisko przyrodnicze.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przekształcenie i utrata siedlisk przyrodniczych – realizacja inwestycji będzie wymagała prac ziemnych, usunięcia roślinności, a w niektórych przypadkach także wycinki drzew. Spowoduje to trwałe przekształcenie powierzchni biologicznie czynnej i fragmentację siedlisk naturalnych, co może skutkować ograniczeniem różnorodności biologicznej i pogorszeniem warunków dla występowania gatunków chronionych. • Oddziaływanie na faunę – zmniejszenie powierzchni terenów zielonych, emisja hałasu i wzmożony ruch transportowy związany z budową oraz późniejszym funkcjonowaniem strefy mogą negatywnie wpływać na lokalne populacje zwierząt. Szczególne znaczenie może mieć to dla gatunków wymagających spójnych korytarzy ekologicznych, które ulegną fragmentacji, a także dla zwierząt wrażliwych na zakłócenia akustyczne i świetlne. • Zanieczyszczenia powietrza, gleby i wód – prace budowlane wiązać się będą z emisją pyłów i gazów cieplarnianych ze sprzętu i transportu. W fazie eksploatacji strefy zanieczyszczenia generowane będą w zależności od charakteru prowadzonej działalności gospodarczej. Możliwe jest wystąpienie zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych (ścieki, spływy powierzchniowe z terenów uszczelnionych), a także gleby (substancje chemiczne, odpady przemysłowe). Należy liczyć się z ryzykiem pogorszenia jakości gleb w wyniku zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej oraz niekontrolowanych wycieków. • Zmiany stosunków wodnych – uszczelnienie znacznych powierzchni terenu poprzez zastosowanie nawierzchni utwardzonych zmniejszy naturalną zdolność retencji, co może prowadzić do podtopień i zakłócenia obiegu wód opadowych. Istnieje także ryzyko obniżenia poziomu wód gruntowych wskutek ograniczenia infiltracji. Konieczne będzie zastosowanie systemów retencji i odprowadzania wód opadowych w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania. 												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<ul style="list-style-type: none"> Hałas i wibracje – na etapie budowy inwestycja powodować będzie zwiększoną emisję hałasu i drgań generowanych przez maszyny budowlane oraz transport materiałów. W fazie eksploatacji źródłem hałasu będą procesy przemysłowe, praca urządzeń oraz wzmożony ruch transportowy. Hałas będzie miał zasięg lokalny, lecz może oddziaływać na faunę i ludzi zamieszkujących obszary sąsiednie. Wpływ na krajobraz – realizacja dużych obiektów przemysłowych i infrastrukturalnych może prowadzić do trwałych zmian w strukturze krajobrazu, w tym ograniczenia jego walorów estetycznych i turystycznych. Szczególnie istotne może to być w przypadku lokalizacji przedsięwzięcia na terenach o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. <p>Inwestycja, w zależności od ostatecznie ustalonej lokalizacji, może być realizowana w sąsiedztwie obszarów Natura 2000 „Małopolski Przełom Wisły” i „Przełom Wisły w Małopolsce”. W takim przypadku szczególne znaczenie będą miały potencjalne oddziaływania na siedliska chronione oraz gatunki ptaków, płazów i bezkręgowców, dla których kluczowe jest utrzymanie integralności ekosystemów. Potencjalne negatywne skutki obejmować mogą fragmentację siedlisk, utrudnienia migracji oraz zakłócenia w okresie lęgowym i żerowiskowym. Oddziaływania te powinny zostać poddane szczegółowej analizie w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko, a w razie konieczności wdrożone muszą zostać działania kompensacyjne.</p> <p>Jednocześnie należy wskazać, że przedsięwzięcie zostanie zlokalizowane na terenach już w znacznym stopniu przekształconych antropogenicznie, dobrze skomunikowanych i posiadających rozwiniętą infrastrukturę. Takie rozwiązanie pozwoli na ograniczenie ingerencji w obszary przyrodniczo cenne i zmniejszy oddziaływanie na społeczności lokalne.</p> <p>Na etapie projektowania inwestycji wykonawca zobowiązany będzie do przeprowadzenia szczegółowych analiz krajobrazowych, hydrologicznych i przyrodniczych, w tym w zakresie ochrony gatunków i siedlisk, a także przedstawienia odpowiednich środków minimalizujących i kompensacyjnych. W szczególności konieczne będzie zastosowanie rozwiązań ograniczających uszczelnienie powierzchni (np. nawierzchnie przepuszczalne), systemów retencji wód opadowych, pasów zieleni izolacyjnej oraz technologii przyjaznych środowisku.</p>												
36.	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę techniczną, drogową i logistyczną			P; S	B; Ch		B; Ch		B; Ch	B; Ch B; S	B; Ch B; S	P; Ch		
		<p>Planowane przedsięwzięcie polegające na uzbrojeniu terenów w infrastrukturę techniczną, drogową i logistyczną wiązać się będzie z wielopłaszczyznową ingerencją w środowisko przyrodnicze.</p> <ul style="list-style-type: none"> Przekształcenie i utrata siedlisk przyrodniczych – realizacja inwestycji będzie wymagała prac ziemnych, usunięcia roślinności, a w niektórych przypadkach także wycinki drzew. Spowoduje to trwałe przekształcenie powierzchni biologicznie czynnej i fragmentację siedlisk naturalnych, co może skutkować ograniczeniem różnorodności biologicznej i pogorszeniem warunków dla występowania gatunków chronionych. 												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływanie na faunę – zmniejszenie powierzchni terenów zielonych, emisja hałasu i wzmożony ruch transportowy związany z budową oraz późniejszym funkcjonowaniem strefy mogą negatywnie wpływać na lokalne populacje zwierząt. Szczególne znaczenie może mieć to dla gatunków wymagających spójnych korytarzy ekologicznych, które ulegną fragmentacji, a także dla zwierząt wrażliwych na zakłócenia akustyczne i świetlne. • Zanieczyszczenia powietrza, gleby i wód – prace budowlane wiązać się będą z emisją pyłów i gazów cieplarnianych ze sprzętu i transportu. W fazie eksploatacji strefy zanieczyszczenia generowane będą w zależności od charakteru prowadzonej działalności gospodarczej. Możliwe jest wystąpienie zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych (ścieki, spływy powierzchniowe z terenów uszczelnionych), a także gleby (substancje chemiczne, odpady przemysłowe). Należy liczyć się z ryzykiem pogorszenia jakości gleb w wyniku zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej oraz niekontrolowanych wycieków. • Zmiany stosunków wodnych – uszczelnienie znacznych powierzchni terenu poprzez zastosowanie nawierzchni utwardzonych zmniejszy naturalną zdolność retencji, co może prowadzić do podtopień i zakłócenia obiegu wód opadowych. Istnieje także ryzyko obniżenia poziomu wód gruntowych wskutek ograniczenia infiltracji. Konieczne będzie zastosowanie systemów retencji i odprowadzania wód opadowych w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania. • Hałas i wibracje – na etapie budowy inwestycja powodować będzie zwiększoną emisję hałasu i drgań generowanych przez maszyny budowlane oraz transport materiałów. W fazie eksploatacji źródłem hałasu będą procesy przemysłowe, praca urządzeń oraz wzmożony ruch transportowy. Hałas będzie miał zasięg lokalny, lecz może oddziaływać na faunę i ludzi zamieszkujących obszary sąsiednie. • Wpływ na krajobraz – realizacja dużych obiektów przemysłowych i infrastrukturalnych może prowadzić do trwałych zmian w strukturze krajobrazu, w tym ograniczenia jego walorów estetycznych i turystycznych. Szczególnie istotne może to być w przypadku lokalizacji przedsięwzięcia na terenach o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. <p>Inwestycja, w zależności od ostatecznie ustalonej lokalizacji, może być realizowana w sąsiedztwie obszarów Natura 2000 „Małopolski Przełom Wisły” i „Przełom Wisły w Małopolsce”. W takim przypadku szczególne znaczenie będą miały potencjalne oddziaływania na siedliska chronione oraz gatunki ptaków, płazów i bezkręgowców, dla których kluczowe jest utrzymanie integralności ekosystemów. Potencjalne negatywne skutki obejmować mogą fragmentację siedlisk, utrudnienia migracji oraz zakłócenia w okresie lęgowym i żerowiskowym. Oddziaływania te powinny zostać poddane szczegółowej analizie w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko, a w razie konieczności wdrożone muszą zostać działania kompensacyjne.</p> <p>Jednocześnie należy wskazać, że przedsięwzięcie zostanie zlokalizowane na terenach już w znacznym stopniu przekształconych antropogenicznie, dobrze skomunikowanych i posiadających rozwiniętą infrastrukturę. Takie rozwiązanie pozwoli na ograniczenie ingerencji w obszary przyrodniczo cenne i zmniejszy oddziaływanie na społeczności lokalne.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		Na etapie projektowania inwestycji wykonawca zobowiązany będzie do przeprowadzenia szczegółowych analiz krajobrazowych, hydrologicznych i przyrodniczych, w tym w zakresie ochrony gatunków i siedlisk, a także przedstawienia odpowiednich środków minimalizujących i kompensacyjnych. W szczególności konieczne będzie zastosowanie rozwiązań ograniczających uszczelnienie powierzchni (np. nawierzchnie przepuszczalne), systemów retencji wód opadowych, pasów zieleni izolacyjnej oraz technologii przyjaznych środowisku.												
37.	Utworzenie punktu obsługi inwestora z ofertą kompleksowego wsparcia.			B; S										
		Utworzenie punktu obsługi inwestora z ofertą kompleksowego wsparcia nie spowoduje znaczącego bezpośredniego oddziaływania na środowisko, gdyż obejmować będzie głównie adaptację istniejących pomieszczeń i obsługę administracyjną. Wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań biurowych, takich jak energooszczędne oświetlenie i systemy zarządzania energią, może przyczynić się do ograniczenia zużycia zasobów i emisji zanieczyszczeń. W dłuższej perspektywie punkt ten wspiera zrównoważony rozwój gospodarczy, minimalizując presję inwestycyjną na środowisko naturalne.												
38.	Promocja strefy inwestycyjnej wśród potencjalnych inwestorów.			B; S										
		Promocja strefy inwestycyjnej wśród potencjalnych inwestorów nie powoduje bezpośredniego wpływu na środowisko, ponieważ działania obejmują głównie działania marketingowe i informacyjne. W przypadku materiałów promocyjnych i wydarzeń możliwe są niewielkie, tymczasowe oddziaływania, takie jak zużycie energii, papieru czy emisja spalin związana z dojazdami uczestników. Długofalowo promocja strefy sprzyja planowaniu inwestycji w sposób przemyślany i zrównoważony, ograniczając niekontrolowaną presję na zasoby naturalne i obszary chronione.												
Kierunek Działania 1.3.4: Wsparcie procesów cyfryzacji lokalnej gospodarki oraz administracji														
39.	Wdrożenie e-administracji w gminie poprzez rozwój systemów informacyjnych, umożliwiających załatwianie spraw urzędowych online, zdalne składanie wniosków, płatności oraz uzyskiwanie zaświadczeń.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Wdrożenie e-administracji usprawni obsługę mieszkańców i przedsiębiorców, skracając czas załatwiania spraw urzędowych oraz zmniejszając koszty i obciążenia administracyjne. Dostęp do usług online zwiększy komfort i dostępność procedur, przyczyni się do większej efektywności działania gminy oraz wzmocni jej atrakcyjność jako przyjaznego miejsca do życia i prowadzenia biznesu. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
40.	Cyfryzacja procesów administracyjnych w urzędach gminnych, w tym archiwizacja dokumentów i automatyzacja procesów decyzyjnych w celu poprawy efektywności działania administracji.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Cyfryzacja procesów administracyjnych oraz automatyzacja decyzji zwiększy efektywność działania urzędów, skróci czas obsługi mieszkańców i przedsiębiorców oraz zminimalizuje ryzyko błędów. Elektroniczna archiwizacja dokumentów ułatwi dostęp do informacji, poprawi transparentność działań administracji i wzmocni sprawność funkcjonowania gminy. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
41.	Wsparcie dla lokalnych przedsiębiorstw w zakresie cyfryzacji, m.in. poprzez organizowanie szkoleń i doradztwa w zakresie e-commerce, marketingu internetowego, wykorzystywania narzędzi do zarządzania firmą online, a także wdrożenie platform e-biznesowych.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Wsparcie lokalnych przedsiębiorstw w zakresie cyfryzacji zwiększy ich konkurencyjność i efektywność operacyjną poprzez wykorzystanie narzędzi e-commerce, marketingu internetowego oraz platform do zarządzania firmą online. Szkolenia i doradztwo pozwolą firmom rozwijać działalność w kanale cyfrowym, docierać do szerszego grona klientów i zwiększać przychody, co przyczyni się do wzmocnienia lokalnej gospodarki. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
42.	Rozwój infrastruktury teleinformatycznej w gminie, w tym rozbudowa sieci internetowej, wdrażanie szybkiego internetu szerokopasmowego oraz systemów bezpieczeństwa danych.			B; S	B, Ch	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; Ch	B; Ch		
		<p>Budowa infrastruktury teleinformatycznej w gminie, w tym rozbudowa sieci internetowej, wdrażanie szybkiego internetu szerokopasmowego oraz systemów bezpieczeństwa danych, obejmująca m.in. układanie kabli czy montaż słupów i urządzeń technicznych, przyczyni się do poprawy dostępności usług cyfrowych, rozwoju infrastruktury informacyjnej oraz zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej obszaru. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie korzystnie na mieszkańców i lokalne przedsiębiorstwa, umożliwiając im korzystanie z nowoczesnych usług teleinformatycznych i zapewniając stabilny dostęp do szerokopasmowego internetu. Oddziaływania negatywne związane będą głównie z etapem budowy i ustąpią po zakończeniu prac.</p> <p>W trakcie realizacji inwestycji mogą wystąpić krótkotrwałe uciążliwości, takie jak hałas i emisja spalin związane z pracą maszyn budowlanych, lokalne przekształcenia powierzchni terenu, a także powstawanie odpadów budowlanych. W przypadku prowadzenia prac w pasach drogowych i terenach zurbanizowanych może dojść do chwilowych utrudnień w ruchu pieszym i kołowym. Ewentualna ingerencja w środowisko naturalne będzie ograniczona i obejmie głównie powierzchniowe naruszenia gruntu oraz czasowe zmiany w dostępności terenu. Negatywne oddziaływania można zminimalizować poprzez właściwy dobór trasy sieci, prowadzenie prac zgodnie ze sztuką budowlaną oraz stosowanie technologii przewiertów sterowanych i bezwykopowych.</p> <p>Na wykonawcach spoczywa obowiązek przestrzegania przepisów ochrony środowiska oraz uzyskania wymaganych decyzji administracyjnych. W przypadku lokalizacji inwestycji na obszarach chronionych, w tym w granicach sieci Natura 2000, prace będą prowadzone w sposób uniemożliwiający trwałą ingerencję w przedmioty ochrony. Skala oddziaływania będzie w dużej mierze zależna od lokalnych uwarunkowań, a szczegółowa analiza wpływu zostanie przeprowadzona w ramach wymaganych procedur środowiskowych (np. Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu OŚ).</p> <p>Uciążliwości dla środowiska na etapie budowy będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały. Mogą one obejmować zwiększony poziom hałasu, emisję spalin i pyłów, powstawanie odpadów oraz czasowe ograniczenia w użytkowaniu przestrzeni. Oddziaływania te będą minimalizowane poprzez zastosowanie sprawnych technicznie urządzeń, prowadzenie prac w porach dziennych oraz właściwe gospodarowanie materiałami i odpadami.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		Po zakończeniu inwestycji infrastruktura telekomunikacyjna, głównie podziemna, nie będzie powodować istotnych zmian krajobrazowych ani trwałych przekształceń środowiska. Zajętość terenu ograniczy się do lokalizacji punktowych elementów, takich jak studnie telekomunikacyjne, szafy dostępne czy słupy, co nie wpłynie znacząco na walory przyrodnicze i krajobrazowe terenu. W długofalowej perspektywie przedsięwzięcie przyczyni się do rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz podniesienia jakości życia mieszkańców, nie generując znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko												
43.	Wspieranie cyfryzacji usług publicznych, takich jak zdalne konsultacje, dostęp do zasobów edukacyjnych online czy telemedycyna, celem poprawy dostępu mieszkańców do usług świadczonych przez gminę.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Wspieranie cyfryzacji usług publicznych zwiększy dostęp mieszkańców do edukacji, konsultacji i opieki zdrowotnej bez konieczności osobistej wizyty w urzędzie czy placówce. Ułatwi to korzystanie z usług gminnych, poprawi komfort życia, skróci czas oczekiwania na wsparcie oraz przyczyni się do bardziej efektywnego i nowoczesnego funkcjonowania administracji lokalnej. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
Cel Strategiczny 2: Zwiększenie komfortu życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i usług publicznych														
Cel Operacyjny 2.1: Rozbudowa infrastruktury edukacyjnej i społecznej														
Kierunek Działania 2.1.1: Modernizacja i dostosowanie szkół oraz przedszkoli do potrzeb współczesnego rynku pracy														
44.	Modernizację budynków szkół i przedszkoli, w tym wymianę instalacji, ocieplenie oraz wyposażenie w nowoczesne technologie.			B; S		B; Ch	B; Ch	W; S	B; Ch	B; Ch			W; S	
						W; S								
		Inwestycje przewidują modernizację istniejących budynków użyteczności publicznej w obszarze już zurbanizowanym. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Pojawienie się nowej, estetycznie zaprojektowanej formy w przestrzeni wzbogaci krajobraz. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		Działania z zakresu termomodernizacji mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (<i>Apus apus</i>) oraz wróbli (<i>Passer domesticus</i>) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstąpienie od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.												
45.	Utworzenie nowoczesnych pracowni tematycznych, takich jak laboratoria chemiczne, fizyczne, informatyczne czy technologiczne			B; S										
		Utworzenie nowoczesnych pracowni tematycznych, takich jak laboratoria chemiczne, fizyczne, informatyczne czy technologiczne, nie powoduje istotnego oddziaływania na środowisko, gdyż prace ograniczają się głównie do adaptacji istniejących pomieszczeń. Wykorzystanie nowoczesnych, energooszczędnych technologii i systemów zarządzania zasobami minimalizuje zużycie energii i wody. Dzięki temu inwestycja wspiera rozwój edukacji i innowacji bez negatywnego wpływu na otoczenie naturalne.												
46.	Organizację konsultacji z lokalnymi przedsiębiorcami, by dostosować kierunki kształcenia do ich potrzeb.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Organizacja konsultacji z lokalnymi przedsiębiorcami pozwoli lepiej dopasować programy kształcenia do realnych potrzeb rynku pracy. Dzięki temu absolwenci będą lepiej przygotowani do podjęcia pracy lub prowadzenia własnej działalności, a lokalne firmy zyskają wykwalifikowanych pracowników, co wzmocni rozwój gospodarczy gminy. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
47.	Uwzględnienie specjalizacji w kształceniu przygotowującym do tzw. zielonych zawodów jako perspektywicznych kierunków zatrudnienia.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Wprowadzenie specjalizacji w kształceniu przygotowującym do tzw. zielonych zawodów umożliwi rozwój kompetencji potrzebnych w sektorach związanych z ekologią i zrównoważonym rozwojem. Działanie to zwiększy szanse absolwentów na zatrudnienie w perspektywicznych branżach oraz wesprze transformację gospodarczą gminy w kierunku przyjaznym środowisku. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
Kierunek Działania 2.1.2: Zwiększenie dostępności miejsc opieki dla najmłodszych dzieci														
48.	Zwiększenie liczby miejsc w istniejących placówkach – wsparcie dla przedszkoli w zakresie ich rozbudowy lub dostosowania do większej liczby dzieci.			B; S		P; Ch	P; Ch		P; Ch	P; Ch	B; S	P; Ch		
		Inwestycje przewidują modernizację istniejących budynków użyteczności publicznej w obszarze już zurbanizowanym. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Pojawienie się nowej, estetycznie zaprojektowanej formy w przestrzeni wzbogaci krajobraz. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Należy zaznaczyć, że zadanie dotyczy jedynie rozbudowy istniejących budynków, a żadne z przedszkoli i żłobków nie znajduje się na terenach Natura 2000. W związku z powyższym nie przewiduje się oddziaływania na tę formę przyrody. Zadania wpłyną pozytywnie na ludzi poprzez poszerzenie działalności obiektów. Zadanie nie będzie wpływało negatywnie na ustanowione cele ochrony pomników przyrody.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
49.	<p>Wsparcie alternatywnych form opieki nad dziećmi, takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> Punkty opieki dziennej – małe, lokalne placówki opiekuńcze działające w elastycznym modelu, np. w świetlicach lub centrach społecznych. Kluby dziecięce – dedykowane dzieciom do 3. roku życia, stanowiące bardziej dostępne rozwiązanie niż pełnoprawne żłobki. Przedszkola rodzinne – prowadzone w mniejszych grupach, np. przez organizacje społeczne lub w ramach współpracy z rodzicami. Dofinansowanie do dziennego opiekuna – wsparcie dla rodziców korzystających z tej formy opieki, aby ułatwić im powrót na rynek pracy. 			B; S										
		<p>Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego i wsparcie alternatywnych form opieki nad dziećmi, takich jak punkty opieki dziennej, kluby dziecięce, przedszkola rodzinne czy dofinansowanie do dziennego opiekuna, nie powoduje istotnego oddziaływania na środowisko. Ewentualne niewielkie skutki, takie jak zwiększony ruch lokalny czy zużycie energii w obiektach, są minimalne i krótkotrwałe. Długofalowo realizacja tych działań wspiera rozwój społeczny i edukacyjny dzieci bez negatywnego wpływu na środowisko naturalne i obszary chronione.</p>												
50.	<p>Wdrażanie nowoczesnych metod opieki i edukacji, dostosowanych do różnorodnych potrzeb dzieci i ułatwiających integrację społeczną.</p>			B; S										
		<p>Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Wdrażanie nowoczesnych metod opieki i edukacji pozwoli lepiej odpowiadać na indywidualne potrzeby dzieci, wspierać ich rozwój emocjonalny i społeczny oraz ułatwiać integrację w grupie rówieśniczej. Efektem będzie poprawa jakości edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz tworzenie środowiska sprzyjającego równości szans i inkluzji społecznej. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Kierunek Działania 2.1.3: Utworzenie lokalnej klubo-kawiarni jako przestrzeni kulturalnej i integracyjnej														
51.	Przygotowanie projektu klubo-kawiarni z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców różnych grup wiekowych, w tym młodzieży, rodzin oraz seniorów z jednoczesnym rozszerzeniem oferty kulturalnej biblioteki.			B; S										
	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego, a jedynie charakter planistyczny. W wyniku jego realizacji powstanie projekt klubokawiarni uwzględniająca potrzeby całej społeczności. Na obecnym etapie nie jest możliwa ocena oddziaływania na środowisko jakie wywrze realizacja gotowego projektu jednak nie przewiduje się, aby budowa/przebudowa klubo-kawiarni miała znacząco negatywny wpływ na środowisko i jego komponenty.													
52.	Realizację inwestycji budowlanej wraz z wyposażeniem przestrzeni w funkcjonalne meble, sprzęt multimedialny, kuchenny oraz edukacyjny.			B; S	B; Ch		B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; S			
	Realizacja inwestycji budowlanej wraz z wyposażeniem przestrzeni w funkcjonalne meble, sprzęt multimedialny, kuchenny oraz edukacyjny będzie miała umiarkowany wpływ na środowisko, głównie związany z procesem budowy i produkcją wyposażenia. Podczas realizacji mogą wystąpić krótkotrwałe uciążliwości, takie jak hałas, pylenie i zwiększony ruch sprzętu budowlanego. Zastosowanie nowoczesnych, energooszczędnych rozwiązań i materiałów ekologicznych przyczyni się do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko. Realizacja inwestycji będzie miała miejsce w terenie zurbanizowanym, poza obszarami NATURA 2000 lub poza przedmiotami ochrony tych obszarów. Inwestycja nie będzie kolidowała z celami zadań ochronnych obszarów.													
53.	Wprowadzenie programu aktywności kulturalno-integracyjnych, takich jak warsztaty artystyczne, wydarzenia tematyczne, kluby książki, spotkania filmowe czy inicjatywy społeczne.			B; S										
	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Wprowadzenie programu aktywności kulturalno-integracyjnych wzmocni więzi społeczne w gminie, pobudzi kreatywność mieszkańców oraz zwiększy ich uczestnictwo w życiu kulturalnym. Działania te sprzyjać będą integracji różnych grup społecznych, rozwijaniu pasji i zainteresowań, a także budowaniu pozytywnego wizerunku gminy jako miejsca aktywnego i przyjaznego dla mieszkańców. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.													
54.	Nawiązanie współpracy z biblioteką w celu wspólnej organizacji wydarzeń kulturalnych oraz promocji czytelnictwa.			B; S										
	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Współpraca z biblioteką umożliwi organizację wspólnych wydarzeń kulturalnych oraz działania promujące czytelnictwo wśród mieszkańców. Efektem będzie wzrost zainteresowania literaturą, rozwój aktywności społecznej i kulturalnej, a także wzmocnienie roli biblioteki jako centrum integracji i edukacji lokalnej społeczności. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.													

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Kierunek Działania 2.1.4: Utworzenie programu "Zamieszkaj w Ożarowie" – budowa mieszkań i oferowanie zachęt dla nowych mieszkańców														
55.	Budowę nowych osiedli mieszkaniowych, dostosowanych do potrzeb różnych grup społecznych, w tym rodzin z dziećmi, młodych profesjonalistów oraz seniorów.		B; Ch	B; S	B; Ch	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; S	B; Ch		
		Planowana inwestycja będzie realizowana w sposób zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz przy zachowaniu obowiązujących przepisów środowiskowych i budowlanych. Inwestycja przewidziana jest na terenie przeznaczonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową, co oznacza, że działania te nie będą powodować istotnej ingerencji w środowisko naturalne. W trakcie realizacji zadania mogą wystąpić czasowe i lokalne uciążliwości środowiskowe, takie jak emisja hałasu, zapylenie czy zwiększony ruch pojazdów budowlanych, jednak będą one miały charakter przejściowy i zostaną zminimalizowane dzięki odpowiedniej organizacji robót. Po zakończeniu budowy budynki będą wyposażone w nowoczesne i energooszczędne instalacje, co wpłynie pozytywnie na efektywność energetyczną oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń. Ponadto projekt zakłada zagospodarowanie terenów zielonych, nasadzenia roślinności, utworzenie miejsc rekreacyjnych oraz zapewnienie odpowiedniego systemu gospodarowania wodami opadowymi, co pozytywnie wpłynie na estetykę i funkcjonowanie przestrzeni wspólnej. Zadanie nie przewiduje ingerencji cenne siedliska czy zasoby wodne. Nie będzie również wymagana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, o ile nie zostanie przekroczony próg powierzchni zabudowy lub liczby mieszkań wymagający odrębnej procedury oceny oddziaływania na środowisko.												
56.	Zachęty dla nowych mieszkańców, takie jak ulgi podatkowe, preferencyjne warunki zakupu działek budowlanych oraz wsparcie przy adaptacji budynków na cele mieszkaniowe.			B; S			W; Ch		W; Ch	W; Ch	W; S	W; Ch		
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Proponowane zachęty dla nowych mieszkańców mogą przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności gminy i pobudzenia rozwoju demograficznego. Adaptacja istniejących budynków na cele mieszkaniowe ogranicza negatywny wpływ inwestycji, ponieważ zmniejsza potrzebę zajmowania nowych terenów pod zabudowę. W dłuższej perspektywie ważne będzie równoważenie rozwoju osadniczego z ochroną zasobów przyrodniczych i zapewnieniem zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego, ze szczególnym naciskiem na zachowanie obszarów chronionych oraz ich stref przyległych. Na obecnym etapie nie przewiduje się jednak znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko i jego komponenty.												
57.	Tworzenie infrastruktury wspierającej osiedlanie się nowych mieszkańców, w tym budowę i modernizację dróg dojazdowych, dostępu do infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej oraz zapewnienie dostępu do usług publicznych, takich jak transport, edukacja i opieka zdrowotna.		B; Ch	B; S	B; Ch	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; S	B; Ch		
		Przedsięwzięcia będą miały na celu poprawę lokalnej infrastruktury komunikacyjnej, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników oraz usprawnienie codziennego funkcjonowania mieszkańców. Jego realizacja może wiązać się z pewnym, ograniczonym wpływem na środowisko naturalne, jednak będzie on krótkotrwały i podlegać będzie odpowiednim środkom minimalizującym: Inwestycja prowadzona będzie w granicach obszarów przeznaczonych pod infrastrukturę drogową, co pozwala uniknąć ingerencji w niezabudowane, cenne przyrodniczo tereny, a w przypadku realizacji nowego przebiegu drogi, projekt inwestycji zostanie poddany odpowiednim procedurom i analizie pod kątem środowiskowym. Prace nie będą kolidowały z siedliskami przyrodniczymi o szczególnych walorach przyrodniczych. W przypadku konieczności usunięcia drzew lub krzewów, działania te zostaną przeprowadzone												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>zgodnie z obowiązującymi przepisami i po uzyskaniu niezbędnych zgód. W trakcie prac budowlanych mogą wystąpić tymczasowe niedogodności, takie jak hałas, emisja pyłu, do powietrza, a w wyniku spływu powierzchniowego wód opadowych również zmętnienie lokalnych cieków i zbiorników wodnych bezpośrednio sąsiadujących z inwestycją. Będą one jednak miały charakter krótkotrwały i przeminą bezpośrednio po zakończeniu prac budowlanych czy remontowych. Realizacja zadań przyniesie ponadto korzyści dla środowiska przyrodniczego m. in. poprawę lokalnej gospodarki wodnej dzięki zastosowaniu nowych i sprawniejszych systemów odwadniania infrastruktury drogowej; dzięki zastosowaniu nowoczesnych typów nawierzchni poprawi się płynność ruchu drogowego, co może przełożyć się na ograniczenie emisji spalin i hałasu, szczególnie w miejscach, gdzie obecnie stan techniczny dróg jest niezadowalający.</p> <p>Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej znacząco poprawi warunki życia mieszkańców oraz ograniczy zagrożenia sanitarne. Realizacja inwestycji może powodować krótkotrwałe oddziaływania na środowisko, takie jak hałas, emisje pyłów czy ingerencja w powierzchnię terenu. Wdrożenie nowoczesnych technologii oczyszczania i systemów ograniczających straty wody pozwoli zmniejszyć negatywne skutki dla ekosystemów wodnych i glebowych. Długofalowo inwestycja przyczyni się do ochrony zasobów naturalnych i poprawy stanu środowiska poprzez bezpieczne gospodarowanie ściekami.</p> <p>Zapewnienie dostępu do usług publicznych, takich jak transport, edukacja i opieka zdrowotna, sprzyja podniesieniu jakości życia mieszkańców oraz wyrównywaniu szans społecznych. Rozwój transportu publicznego może przyczynić się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń i ograniczenia ruchu samochodowego, choć jego realizacja wiąże się z ingerencją w przestrzeń i krajobraz. Inwestycje w edukację i ochronę zdrowia oddziałują korzystnie na społeczność lokalną, a ich wpływ środowiskowy ogranicza się głównie do etapu budowy i eksploatacji obiektów. W dłuższej perspektywie rozwój tych usług wspiera zrównoważony rozwój gminy, łącząc potrzeby społeczne z odpowiedzialnym gospodarowaniem zasobami.</p> <p>Zakłada się, że realizacja powyższych zadań nie będzie realizowana na obszarach chronionych, w tym na obszarach NATURA 2000. W przeciwnym razie realizacja poszczególnych inwestycji będzie wymagała przeprowadzenia odrębnych procedur środowiskowych oraz uzyskania stosownych zgód.</p> <p>Zadania mają na celu usprawnienie ruchu na terenie gminy. Drogi o dużym natężeniu ruchu mogą stanowić dla zwierząt barierę migracyjną. Przebudowa dróg będzie obejmować istniejące drogi, których remont nie wpłynie znacząco na zwiększenie natężenia ruchu, a więc drogi te nie będą stanowiły bariery dla przemieszczania i migracji zwierząt. W przypadku przebiegu przez tereny leśne, gdzie jest większe prawdopodobieństwo przemieszczania się zwierząt, głównie jeleniowatych powinno umieścić się znaki ostrzegawcze. Działanie to nie będzie znacząco oddziaływać na zwierzęta. Podczas prac budowlanych i modernizacyjnych dróg może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Może dojść również do fragmentacji krajobrazu. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. Wskutek przeprowadzonych modernizacji nastąpi długotrwała poprawa środowiska akustycznego poprzez zastosowanie tzw. cichych nawierzchni (cechą takiej nawierzchni jest jej porowata struktura pozwalająca na rozproszenie powietrza spod kół do pustych przestrzeni) oraz poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym co pozytywnie wpłynie na życie ludzi. Podczas prac budowlanych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. W ramach działań minimalizujących wpływ tej fazy na środowisko teren zajęty w związku z realizacją inwestycji oraz jego zaplecze zlokalizowany winien być z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni, a po zakończeniu prac uporządkowany. Prace budowlane wiązać się będą z emisją hałasu i zanieczyszczeń do środowiska, których źródłem będzie praca sprzętu budowlanego i środków transportu. Uciążliwości te będą mieć zasięg lokalny i ustaną z chwilą zakończenia prac. Przedsięwzięcie będzie realizowane w sąsiedztwie terenów chronionych akustycznie (luźna zabudowa zagrodowa), zatem w celu zmniejszenia uciążliwości dla mieszkańców i użytkowników najbliższej zabudowy, prace budowlane w sąsiedztwie tych terenów należy wykonywać w porze dziennej, zapewnić odpowiednią organizację prac minimalizującą uciążliwości, w tym np. unikanie jałowej pracy maszyn i urządzeń.</p> <p>Działania należy realizować wyłącznie przy użyciu w pełni sprawnego parku maszynowego, bez nieszczelności w układach olejowych lub hamulcowych. Zaplecze budowy winno zostać zlokalizowane na terenie przekształconym antropogenicznie. Miejsce składowania materiałów budowlanych oraz przechowywania sprzętu budowlanego mogącego zanieczyścić środowisko gruntowo-wodne należy zlokalizować na powierzchni szczelnej oraz wyposażyć w sorbenty do zbierania ewentualnych wycieków substancji ropopochodnych. Na etapie realizacji Inwestor winien zapewnić zaplecze sanitarne dla potrzeb brygad budowlanych w postaci przenośnych sanitariatów, których zawartość winna być odbierana przez uprawnioną firmę i wywożona do oczyszczalni ścieków. Przewiduje się powstawanie odpadów typowych dla tego typu prac, głównie z grupy 17 tj. odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych). Wytwarzane odpady należy magazynować selektywnie w sposób zabezpieczający przed zanieczyszczeniem środowiska gruntowo-wodnego, a następnie przekazywać uprawnionym podmiotom do dalszego zagospodarowania. Powstałe masy ziemne należy zagospodarować na terenie inwestycyjnym w sposób nie powodujący zmiany stanu wody ze szkodą dla gruntów sąsiednich lub przekazać uprawnionym podmiotom. Gleba i ziemia używane do prac ziemnych powinny spełniać standardy jakości środowiska, jak dla gruntów występujących w miejscu użycia tej gleby lub ziemi zgodnie z art. 101 r. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska.</p> <p>Realizacja zadań wpłynie na usprawnienie ruchu drogowego, co bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza, oddziaływanie to będzie długotrwałe. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza zmniejszy się obieg zanieczyszczeń w środowisku przez co mniej będzie</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>trafiać ich do wód powierzchniowych i podziemnych. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Po zakończeniu prac oddziaływanie to zniknie a teren wokół dróg zostanie poddany rekultywacji. Przebudowa dróg może wpłynąć negatywnie na walory krajobrazu jednak w przypadku przebudowy istniejących dróg lokalnych których dotyczą zadania i które wpisane są już w lokalny krajobraz brak jest takiego oddziaływania a odpowiednio zaprojektowana droga może nawet wpłynąć pozytywnie na krajobraz.</p> <p>Rozbudowa dróg może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowy charakter dróg, nie stanowią one dominanty krajobrazowej, a ich przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego ukształtowania terenu. Wyzwaniem pozostaje takie zabezpieczenie środowiska, by wpływ antropopresji był możliwie najmniejszy, a także wprowadzanie działań adaptacyjnych adekwatnych do zmian środowiska. Należy zauważyć, iż inwestycje związane z rozbudową dróg, z uwagi na swój charakter podlegać będą procedurze oddziaływania na środowisko, w której szczegółowo analizowane będzie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. Wydanie odpowiednich pozwoleń i decyzji będzie wiązało się także ze wskazaniem działań minimalizujących dla konkretnych projektów. Rozbudowa dróg wpłynie na zmniejszenie gęstości samochodów. Rozłożenie w przestrzeni ilości pojazdów skutkować będzie upłynnieniem ruchu i minimalizacją ryzyka wystąpienia zatorów drogowych, podczas których samochody nie przemieszczają się, a generują znaczne ilości spalin do powietrza.</p> <p>Modernizacja dróg przyczyni się do zmniejszenia uciążliwości akustycznych związanych ze złym stanem dróg. Poprawa nawierzchni ograniczy wtórną emisję zanieczyszczeń do powietrza. Zadanie związane z modernizacją dróg nie będzie mieć znaczącego oddziaływania na środowisko, ponieważ będzie przebiegało po już istniejących odcinkach liniowych.</p> <p>Zasięg oddziaływania zadań będzie miała charakter lokalny, ograniczony do terenu inwestycji i prac towarzyszących znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie przedsięwzięcia. Uciążliwości, takie jak emisja zanieczyszczeń do powietrza, hałas, powstawanie odpadów, występować będą z największą intensywnością w trakcie prac budowlanych i związane będą z pracą maszyn i urządzeń. Zakres i sposób realizacji przedsięwzięcia zminimalizuje jego uciążliwość dla środowiska: droga zostanie zrealizowana w obrębie istniejącego pasa drogowego, poprawa stanu nawierzchni ograniczy uciążliwości w zakresie emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza. Przedsięwzięcia nie powinny również negatywnie oddziaływać na środowisko gruntowo-wodne ani poszczególne elementy przyrodnicze środowiska.</p> <p>Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP nr 409 jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary Natura 2000. Z uwagi na fakt, iż cały obszar gminy położony jest na terenie obszarów chronionych, planowane działania będą zlokalizowane na terenie form ochrony przyrody, w tym mogą</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		być zlokalizowane na terenach Obszarów Natura 2000. Pomimo lokalizacji planowanych działań na terenach prawnie chronionych nie przewiduje się stałego negatywnego oddziaływania na komponenty środowiska. Planowane działania będą realizowane z poszanowaniem obszarów cennych przyrodniczo, rozumianych jako formy ochrony przyrody, ostoje, siedliska przyrodnicze, miejsca rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, planami zadań ochronnych itp. Przedmiotowe zadanie zalicza się do inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977) dla których nie obowiązują zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu, parków krajobrazowych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336).												
58.	Wspieranie zrównoważonego budownictwa, w tym energooszczędnych mieszkań oraz rozwiązań związanych z odnawialnymi źródłami energii i retencją wody.			B; S				W; S		W; S	W; S	W; S	W; S	
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego, a jedynie charakter promocyjny. Wspieranie zrównoważonego budownictwa przyczyni się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych i obniżenia zużycia energii w gospodarstwach domowych. Wprowadzanie energooszczędnych rozwiązań oraz instalacji OZE ograniczy presję na zasoby nieodnawialne i poprawi efektywność energetyczną gminy. Retencja wody pozwoli na lepsze gospodarowanie zasobami wodnymi i zmniejszenie ryzyka podtopień oraz suszy. Działania te będą miały długofalowy, pozytywny wpływ na środowisko, wspierając jednocześnie komfort życia mieszkańców.												
Cel Operacyjny 2.2: Usuwanie barier architektonicznych w przestrzeni publicznej														
Kierunek Działania 2.2.1: Likwidacja barier w budynkach użyteczności publicznej														
59.	Audyt dostępności budynków publicznych pod kątem potrzeb osób z niepełnosprawnościami i ograniczoną mobilnością.			W; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Przeprowadzenie audytu dostępności budynków publicznych pozwoli zidentyfikować bariery architektoniczne i funkcjonalne dla osób z niepełnosprawnościami oraz ograniczoną mobilnością. Działanie to umożliwi wdrożenie rozwiązań poprawiających dostępność, zwiększy samodzielność i komfort osób potrzebujących wsparcia oraz wzmocni inkluzyjny charakter przestrzeni publicznej w gminie. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
60.	Projektowanie i realizacja prac modernizacyjnych, takich jak instalacja podjazdów, wind, oznaczeń w języku Braille’a oraz odpowiednich toalet.			B; S					P; Ch	P; Ch		P; Ch		
		Projektowanie i realizacja prac modernizacyjnych zwiększających dostępność przestrzeni publicznej pozytywnie wpłynie na jakość życia osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych. Inwestycje te realizowane będą w obszarze zurbanizowanym. Zastosowanie trwałych i ekologicznych materiałów może dodatkowo zminimalizować oddziaływanie na otoczenie. Długofalowo przedsięwzięcie sprzyja tworzeniu bardziej inkluzyjnej i zrównoważonej przestrzeni zurbanizowanej. W związku z powyższym nie przywiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko i jego komponenty oraz na obszary chronione, w tym na obszary NATURA 2000.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
61.	Współpraca z organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami, aby konsultować zakres prac modernizacyjnych.			W; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Współpraca z organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami pozwoli lepiej dostosować przyszłe prace modernizacyjne do rzeczywistych potrzeb użytkowników. Dzięki temu zwiększy się funkcjonalność i dostępność przestrzeni publicznych, poprawi komfort życia osób z ograniczeniami oraz wzmocni społeczny wymiar inkluzywności gminy. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
Kierunek Działania 2.2.2: Modernizacja rozwiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych														
62.	Przeprowadzenie analizy istniejącej infrastruktury pod kątem dostępności.			W; S										W; S
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Analiza istniejącej infrastruktury pod kątem dostępności pozwoli zidentyfikować przeszkody dla osób z niepełnosprawnościami i ograniczoną mobilnością. Wyniki tej analizy będą podstawą do planowania modernizacji, co przyczyni się do poprawy dostępności przestrzeni publicznej, zwiększenia komfortu użytkowników oraz wzmocnienia inkluzywności gminy. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
63.	Modernizację chodników i przejść dla pieszych, w tym instalację obniżonych krawężników, sygnalizacji dźwiękowej oraz antypoślizgowych nawierzchni.			B; S			B; Ch		B; Ch	B; Ch		B; Ch		
		Modernizacja chodników i przejść dla pieszych wpłynie korzystnie na bezpieczeństwo oraz komfort użytkowników przestrzeni publicznej, szczególnie osób z ograniczoną mobilnością i niepełnosprawnościami. Zadanie będzie realizowane na terenach już zurbanizowanych. Podczas realizacji prac mogą wystąpić tymczasowe uciążliwości środowiskowe, takie jak hałas, pyły czy zwiększony ruch pojazdów budowlanych. Zastosowanie trwałych, antypoślizgowych i przyjaznych środowisku materiałów pozwoli ograniczyć negatywne oddziaływanie inwestycji. W dłuższej perspektywie modernizacja poprawi estetykę i funkcjonalność przestrzeni publicznej, sprzyjając zrównoważonemu rozwojowi gminy. Jako, że realizacja przedsięwzięcia będzie miała miejsce w obrębie pasów drogowych, nie przewiduje się, aby realizacja inwestycji wpłynęła negatywnie na środowisko oraz jego komponenty a także obszary chronione, w tym obszary NATURA 2000.												
64.	Wprowadzenie elementów poprawiających bezpieczeństwo, takich jak dodatkowe oświetlenie czy oznakowanie.			B; S			B; Ch		B; Ch	B; Ch		B; Ch		
		Budowa i wymiana oświetlenia na LED będzie zlokalizowana w miejscu już przekształconym antropogenicznie. Prace będą polegać na budowie lub wymianie przestarzałych technologicznie urządzeń na urządzenia energooszczędne nowej generacji. Rezultatem wymiany oświetlenia jest obniżenie mocy zainstalowanych urządzeń oświetleniowych i podniesienie jakości oświetlenia dróg i chodników. Wykonanie powyższych prac pozwoli na obniżenie energochłonności systemu oraz wprowadzi korzyści eksploatacyjno-konserwatorskie. Wynikiem zmniejszenia energochłonności systemu oświetlenia będzie znacząca poprawa efektów ekonomicznych, czyli zmniejszenie opłat za eksploatację systemu oświetlenia i ekologicznych oraz mniejszy pobór energii elektrycznej z sieci, co zmniejszy zapotrzebowanie na wydobycie paliw kopalnych. Ponadto, ulepszenie systemu oświetlenia wzdłuż ciągów												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		komunikacyjnych, wpłynie na wzrost bezpieczeństwa zarówno ludzi jak i zwierząt. Mając na uwadze charakter zadania oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP nr 405, 406, 420, 422, jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary Natura 2000. Działania te mogą być prowadzone na terenach objętych ochroną, ale będą realizowane w miejscach przekształconych tj. wzdłuż dróg oraz zabudowy obiektami budowlanymi. Budowa nowego oznakowania drogowego przyczyni się do budowania bezpieczeństwa komunikacyjnego, a bardziej czytelny system zwiększy bezpieczeństwo komunikacyjne, dzięki czemu spadnie prawdopodobieństwo wypadków i jednocześnie wycieku niebezpiecznych substancji, takich jak oleje silnikowe czy paliwo do środowiska. Przedmiotowe zadanie zalicza się do inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977) dla których nie obowiązują zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu, parków krajobrazowych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336).												
65.	Pogłębioną analizę potrzeb komunikacyjnych mieszkańców i dostosowanie do nich rozwiązań transportu publicznego.			B; S		P; S	P; S	P; S	P; S					
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Pogłębiona analiza potrzeb komunikacyjnych mieszkańców pozwoli na lepsze dopasowanie rozwiązań transportu publicznego do rzeczywistych oczekiwań społeczności, zwiększając jego efektywność i dostępność. Wdrażanie wyników analizy może przyczynić się do zmniejszenia ruchu indywidualnego, ograniczając emisję spalin i hałas w przestrzeni miejskiej. Długofalowo poprawi to komfort życia mieszkańców, sprzyjając zrównoważonej mobilności i ochronie środowiska. Dzięki zmniejszeniu ilości samochodów biorących udział w ruchu drogowym, dojdzie do obniżenia emisji spalin i w konsekwencji poprawy jakości powietrza w gminie, co w znaczeniu długoterminowym może wpłynąć korzystnie na stan klimatu.												
Kierunek Działania 2.2.3: Wprowadzenie systemu audytu dostępności przestrzeni publicznej														
66.	Opracowanie procedur audytów dostępności oraz przeszkolenie zespołów odpowiedzialnych za ich przeprowadzanie.			W; S										W; S
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Opracowanie procedur audytów dostępności i przeszkolenie zespołów zwiększy skuteczność ocen przestrzeni publicznej pod kątem dostępności, podnosi kompetencje pracowników oraz wspiera tworzenie środowiska bardziej przyjaznego i dostępnego dla wszystkich użytkowników. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
67.	Prowadzenie regularnych audytów przestrzeni publicznej i opracowywanie raportów z rekomendacjami.			W; S										W; S
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Regularne audyty przestrzeni publicznej oraz opracowywanie raportów z rekomendacjami pozwoli na identyfikację problemów i obszarów wymagających poprawy, co przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa, funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych oraz lepszego dopasowania działań władz lokalnych do potrzeb mieszkańców. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
68.	Wdrożenie działań naprawczych zgodnie z rekomendacjami audytów.			W; S										W; S
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Wdrożenie działań naprawczych zgodnie z rekomendacjami audytów poprawi dostępność i funkcjonalność przestrzeni publicznej, zwiększy komfort i bezpieczeństwo użytkowników oraz przełoży się na realne usprawnienia w codziennym korzystaniu z otoczenia. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
Cel Operacyjny 2.3: Wzmocnienie systemu opieki zdrowotnej i pomocy społecznej														
Kierunek Działania 2.3.1: Rozwój oferty opieki dla seniorów, w tym programy opieki wytchnieniowej i asystenckiej														
69.	Utworzenie miejsc dziennego pobytu dla seniorów, w których będą mogli spędzać czas pod opieką wykwalifikowanego personelu. Kontynuacja działalności istniejących placówek.			B; S										
		Utworzenie miejsc dziennego pobytu dla seniorów pozwoli na zapewnienie im opieki w bezpiecznym i dostosowanym środowisku, wspierając ich integrację społeczną i zdrowie psychofizyczne. Działania te mają niewielki wpływ na środowisko, ograniczony głównie do eksploatacji budynków i zużycia energii oraz materiałów. Wdrożenie energooszczędnych rozwiązań w istniejących i nowych placówkach pozwoli zminimalizować emisję CO ₂ i koszty utrzymania. W dłuższej perspektywie inwestycje te przyczynią się do poprawy jakości życia seniorów oraz zrównoważonego funkcjonowania infrastruktury społecznej w gminie. Inwestycja będzie realizowana na terenach zurbanizowanych, w związku z czym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko i jego komponenty												
70.	Wdrożenie programów opieki wytchnieniowej, zapewniających tymczasowe wsparcie w opiece nad osobami starszymi			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Wdrożenie programów opieki wytchnieniowej zapewni tymczasowe wsparcie opiekunom osób starszych, zmniejszy ich obciążenie fizyczne i psychiczne oraz poprawi jakość życia zarówno opiekunów, jak i podopiecznych. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
71.	Organizacja szkoleń dla opiekunów rodzinnych w zakresie opieki nad seniorami, w tym pierwszej pomocy i wsparcia emocjonalnego.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Organizacja szkoleń dla opiekunów rodzinnych podniesie ich kompetencje w zakresie opieki nad seniorami, w tym pierwszej pomocy i wsparcia emocjonalnego, co zwiększy bezpieczeństwo i dobrostan podopiecznych oraz wspiera opiekunów w radzeniu sobie z wyzwaniami codziennej opieki. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
Kierunek Działania 2.3.2: Usprawnienie dostępu do lekarzy i wspieranie programów profilaktycznych														
72.	Zwiększenie dostępności lekarzy internistów i pediatrów poprzez współpracę z placówkami medycznymi i stworzenie systemu zachęt (np. dofinansowanie gabinetów, dopłaty do wynagrodzeń).			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Zwiększenie dostępności lekarzy internistów i pediatrów poprzez współpracę z placówkami medycznymi i system zachęt poprawi dostęp mieszkańców do podstawowej opieki zdrowotnej, skróci czas oczekiwania na wizyty oraz podniesie jakość i skuteczność świadczeń medycznych.												
73.	Zapewnienie opieki pielęgniarzkiej dla seniorów, w tym organizację wizyt domowych i wsparcia w codziennych potrzebach zdrowotnych, takich jak pomiar ciśnienia czy kontrola poziomu cukru.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Zapewnienie opieki pielęgniarzkiej dla seniorów, w tym wizyt domowych i wsparcia w codziennych potrzebach zdrowotnych, poprawi bezpieczeństwo i komfort życia seniorów oraz ułatwi monitorowanie ich stanu zdrowia. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
74.	Organizację kampanii profilaktycznych w zakresie chorób cywilizacyjnych, takich jak cukrzyca, choroby serca i nowotwory.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Organizacja kampanii profilaktycznych w zakresie chorób cywilizacyjnych zwiększy świadomość zdrowotną mieszkańców, przyczyni się do wczesnego wykrywania chorób i poprawi profilaktykę zdrowotną w społeczności. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
75.	Realizację programów diagnostycznych, takich jak badania mammograficzne, cytologiczne czy kontrola poziomu cukru we krwi.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Realizacja programów diagnostycznych, takich jak badania mammograficzne, cytologiczne czy kontrola poziomu cukru we krwi, umożliwi wczesne wykrywanie chorób, poprawi skuteczność leczenia i zwiększy bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
76.	Współpracę z placówkami medycznymi w zakresie wdrażania lokalnych programów profilaktyki zdrowotnej.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Współpraca z placówkami medycznymi w zakresie wdrażania lokalnych programów profilaktyki zdrowotnej zwiększy skuteczność działań prewencyjnych, poprawi dostęp mieszkańców do świadczeń profilaktycznych i przyczyni się do lepszego stanu zdrowia społeczności. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
Kierunek Działania 2.3.3: Rozbudowa infrastruktury zdrowotnej, w tym nowoczesnych przychodni i punktów diagnostycznych														
77.	Modernizacja i rozbudowa istniejących przychodni zdrowia, w tym doposażenie w nowoczesny sprzęt diagnostyczny.			B; S										
		Modernizacja i rozbudowa przychodni zdrowia, wraz z doposażeniem w nowoczesny sprzęt diagnostyczny, poprawi jakość i dostępność usług medycznych dla mieszkańców. Prace budowlane i instalacyjne mogą tymczasowo generować hałas, pył i zużycie energii, jednak zastosowanie energooszczędnych technologii i materiałów ograniczy negatywny wpływ na środowisko. Nowoczesne wyposażenie pozwala na bardziej efektywne diagnozowanie i leczenie, zmniejszając konieczność transportu pacjentów do odległych placówek. W perspektywie długoterminowej inwestycja wspiera zdrowe i bezpieczne funkcjonowanie społeczności. Inwestycja realizowana będzie w obszarze zurbanizowanym, przez co nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko oraz jego komponenty. Działania z zakresu termomodernizacji mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (<i>Apus apus</i>) oraz wróbli (<i>Passer domesticus</i>) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstąpienie od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
78.	Budowa nowych punktów medycznych, zwłaszcza w obszarach o ograniczonym dostępie do usług zdrowotnych.			B; S	B; Ch	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; S	B; Ch		
		Zadanie ma na celu zwiększenie dostępności punktów medycznych. W fazie realizacji mogą wystąpić negatywne oddziaływania w postaci zapylenia, hałasu i wycieku do wody spylonych materiałów budowlanych. Oddziaływania te będą jednak miały charakter krótkotrwały, lokalny i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. W fazie eksploatacji nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na komponenty środowiska. Należy również zaznaczyć, że realizacja przedsięwzięcia będzie miała miejsce na terenach zurbanizowanych, w związku z czym nie przewiduje się również oddziaływania na obszary chronione w tym obszary NATURA 2000. W sytuacji realizacji przedsięwzięcia na terenach chronionych będą one realizowane poza przedmiotami ochrony obszaru z zachowaniem rygoru celów zasad ochronnych.												
79.	Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na rozwój infrastruktury zdrowotnej.			W; S										W; S
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na rozwój infrastruktury zdrowotnej umożliwi modernizację i rozbudowę placówek medycznych, poprawi dostęp do usług zdrowotnych oraz podniesie jakość opieki nad mieszkańcami. Dzięki dodatkowym środkom możliwe będzie także wprowadzenie nowoczesnego sprzętu i technologii medycznych, co zwiększy efektywność diagnozowania i leczenia. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
Cel Strategiczny 3: Atrakcyjna i rozwijająca oferta spędzania czasu wolnego na terenie gminy														
Cel Operacyjny 3.1: Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej														
Kierunek Działania 3.1.1: Budowa i modernizacja obiektów sportowych oraz terenów rekreacyjnych														
80.	Budowa nowych obiektów sportowych, takich jak boiska wielofunkcyjne, siłownie plenerowe oraz obiekty typu skatepark, pumptrack, street workout.			B; S	B; Ch	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; S	B; Ch		
		Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić oddziaływania w postaci zapylenia i emisji hałasu, spływu spylonych materiałów budowlanych wraz z wodami opadowymi. Oddziaływania te będą jednak krótkotrwałe, lokalne i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac budowlanych. Na etapie realizacji nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na środowisko i jego komponenty. Należy zaznaczyć, że realizacja przedsięwzięcia będzie realizowana poza obszarami NATURA 2000 lub przynajmniej w miejscach nie kolidujących z ich celami ochrony. W sytuacji przeciwnej, jeżeli inwestycja nie spełni odpowiednich warunków przed przystąpieniem do jej realizacji zostanie uruchomiona stosowna procedura środowiskowa, celem uzyskania odpowiednich zgód środowiskowych oraz zaleceń minimalizujących negatywne oddziaływanie inwestycji na obszary chronione oraz ich przedmioty ochrony.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
81.	Modernizacja istniejących obiektów, w tym ich doposażenie w nowoczesny sprzęt sportowy i dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.			B; S			B; Ch		B; Ch	B; Ch				
		Modernizacja istniejących obiektów sportowych wiąże się z niewielką ingerencją w środowisko, głównie w zakresie prac budowlano-remontowych. Mogą wystąpić krótkotrwałe uciążliwości, takie jak hałas, zapylenie czy zwiększony ruch pojazdów. Działania te przyczynią się do wydłużenia cyklu życia obiektów oraz bardziej efektywnego wykorzystania istniejącej infrastruktury, co ogranicza potrzebę nowych inwestycji terenowych. Dostosowanie obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami sprzyja integracji społecznej i wspiera zrównoważony rozwój. W związku charakterem inwestycji, jej realizacja będzie miała miejsce na obszarze już przekształconym.												
82.	Tworzenie terenów rekreacyjnych, takich jak parki rodzinne, ścieżki zdrowia czy strefy relaksu.			B; S	B; Ch	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; S	B; Ch		
		<p>Tworzenie terenów rekreacyjnych może wymagać częściowej ingerencji w istniejącą zieleni i układ przestrzenny, jednak zwykle wiąże się z wprowadzeniem nowych nasadzeń (roślinność rodzima) i uporządkowaniem przestrzeni. Podczas prac mogą pojawić się czasowe uciążliwości związane z hałasem i ruchem sprzętu budowlanego. Po zakończeniu inwestycji tereny rekreacyjne przyczynią się do poprawy jakości powietrza, zwiększenia bioróżnorodności i retencji wody. Dodatkowo stworzą atrakcyjne miejsca wypoczynku, sprzyjające zdrowemu stylowi życia i integracji społecznej.</p> <p>Planowane inwestycje wpłyną pozytywnie na środowisko w zakresie krajobrazu i dóbr kultury (poprawa estetyki). Planowana inwestycja nie przyniesie zmian stanu dotychczasowego środowiska przyrodniczego. Planowane inwestycje nie będą wprowadzać do środowiska substancji lub energii mogących niekorzystnie wpływać na środowisko.</p> <p>Na etapie budowy/remontu pracujące maszyny nie będą powodować znaczącej emisji spalin ani wprowadzać do gleby żadnych szkodliwych substancji. W czasie budowy/remontu mogą występować uciążliwości akustyczne związane z pracą urządzeń. W trakcie prac może występować również emisja zanieczyszczeń do powietrza o charakterze niezorganizowanym związana z przygotowaniem terenu (roboty ziemne). Emisje będą miały charakter krótkotrwały tzn. ustaną po zaprzestaniu prac. Z uwagi na zakres prac budowlanych związanych z budową/rozbudową infrastruktury sportowej oddziaływanie inwestycji będzie w niewielkim stopniu wpływać na środowisko naturalne oraz będzie ograniczać się do terenu inwestycji. Inwestycje zaliczają się do celu publicznego, jednakże w związku z zakresem prac nie będą wpływać negatywnie na ustanowione cele ochrony form ochrony przyrody.</p> <p>W trakcie eksploatacji przedmiotowej inwestycji nie wystąpi zjawisko oddziaływania na klimat. Zastosowane materiały jak i rozwiązania techniczne nie będą źródłem emisji żadnych substancji ani gazów do środowiska naturalnego, a tym samym nie będą oddziaływać na klimat.</p> <p>W trakcie realizacji inwestycji zużywane będą materiały, takie jak: beton, kruszywa itp. Surowce te potrzebne będą jedynie w czasie wykonywania robót budowlanych. W okresie eksploatacji obiektu przywidiuje się bieżące wykorzystanie wody, surowców oraz energii elektrycznej.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		Inwestycja nie będzie wprowadzać do środowiska substancji lub energii mogących niekorzystnie wpływać na środowisko. Na etapie realizacji inwestycji oddziaływanie może być związane z wykonaniem odwodnienia. Ze względu rodzaj i charakter inwestycji działania te nie będą mieć negatywnego wpływu na cele ochrony form przyrody na terenie gminy.												
Kierunek Działania 3.1.2: Promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców														
83.	Organizacja regularnych wydarzeń sportowych, takich jak biegi masowe, turnieje sportowe czy rodzinne pikniki rekreacyjne.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Organizacja regularnych wydarzeń sportowych, takich jak biegi masowe, turnieje czy rodzinne pikniki rekreacyjne, zwiększy aktywność fizyczną mieszkańców, wzmocni integrację społeczną oraz promować będzie zdrowy styl życia i rekreację na świeżym powietrzu. Dodatkowo wydarzenia te stworzą okazję do rozwijania lokalnych talentów sportowych i wzmocnią poczucie przynależności do społeczności. Ponadto systematyczne imprezy sportowe przyczynią się do popularyzacji zdrowych nawyków wśród dzieci i młodzieży, kształtując pozytywne postawy prozdrowotne od najmłodszych lat. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
84.	Kampanie informacyjne promujące korzyści zdrowotne wynikające z aktywności fizycznej.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Kampanie informacyjne promujące korzyści zdrowotne wynikające z aktywności fizycznej zwiększą świadomość mieszkańców na temat znaczenia ruchu dla zdrowia, zachęcą do regularnego uprawiania sportu oraz przyczynią się do poprawy kondycji fizycznej i samopoczucia społeczności. Dodatkowo takie kampanie mogą wspierać profilaktykę chorób cywilizacyjnych i kształtować pozytywne nawyki prozdrowotne w dłuższej perspektywie. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
85.	Wspieranie lokalnych klubów sportowych oraz grup nieformalnych w organizacji zajęć i treningów.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Wspieranie lokalnych klubów sportowych oraz grup nieformalnych w organizacji zajęć i treningów zwiększy dostęp mieszkańców do różnorodnych form aktywności fizycznej, wzmocni społeczność lokalną i zachęci do regularnego uprawiania sportu. Dodatkowo wsparcie to przyczyni się do rozwoju talentów sportowych i zwiększy możliwości integracji międzypokoleniowej poprzez wspólne inicjatywy. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Cel Operacyjny 3.2: Wzmocnienie oferty kulturalnej i turystycznej														
Kierunek Działania 3.2.1: Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych i festiwali														
86.	Organizacja festiwali, koncertów, przeglądów artystycznych oraz wystaw w przestrzeni publicznej.			B; S										
Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Organizacja festiwali, koncertów, przeglądów artystycznych oraz wystaw w przestrzeni publicznej wzbogaci życie kulturalne mieszkańców, zwiększy dostęp do sztuki i rozrywki oraz wzmocni integrację lokalnej społeczności. Dodatkowo takie inicjatywy przyczynią się do promocji lokalnych twórców i zwiększą atrakcyjność przestrzeni publicznej dla mieszkańców i turystów. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.														
87.	Współpraca z lokalnymi artystami, zespołami muzycznymi i instytucjami kultury.			B; S										
Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Współpraca z lokalnymi artystami, zespołami muzycznymi i instytucjami kultury wzmocni rozwój lokalnej sceny artystycznej, zwiększy dostęp mieszkańców do różnorodnych form kultury oraz przyczyni się do promocji talentów i inicjatyw twórczych w społeczności. Dodatkowo współpraca ta może stymulować powstawanie nowych projektów kulturalnych i wzmacniać tożsamość lokalną. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.														
88.	Promowanie wydarzeń w regionie i poza nim, aby przyciągnąć jak największą liczbę uczestników.			B; S										
Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Promowanie wydarzeń w regionie i poza nim zwiększy ich widoczność, przyciągnie większą liczbę uczestników oraz wzmocni wizerunek regionu jako atrakcyjnego miejsca do uczestnictwa w kulturze i rekreacji. Dodatkowo takie działania przyczynią się do rozwoju turystyki lokalnej i wzrostu aktywności społecznej mieszkańców. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.														
Kierunek Działania 3.2.2: Rozwój infrastruktury wspierającej turystykę, np. szlaków pieszych i rowerowych														
89.	Wytyczenie i oznakowanie nowych szlaków turystycznych.			B; S	B; Ch	B; Ch					B; Ch	B; Ch		
Wytyczenie i oznakowanie nowych szlaków turystycznych będzie oddziaływać na środowisko w ograniczonym zakresie, głównie poprzez prace techniczne związane z przygotowaniem trasy i montażem oznakowania. W trakcie realizacji mogą pojawić się przejściowe uciążliwości, takie jak hałas, obecność maszyn czy ingerencja w roślinność. Po zakończeniu inwestycji szlaki umożliwią uporządkowane korzystanie z przestrzeni przyrodniczej, co zmniejszy ryzyko degradacji terenów wrażliwych. Dodatkowo przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej obszaru oraz promowania aktywnego														

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		i świadomego kontaktu z naturą. Zadania głównej mierze mają na celu zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy gminy poprzez zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu. Przy prawidłowym zaplanowaniu i przeprowadzeniu inwestycji – w szczególności z poszanowaniem przepisów dotyczących gospodarki wodnej, ochrony przyrody oraz zagospodarowania przestrzennego – wpływ na środowisko i jego komponenty będzie kontrolowany i minimalny. Należy zaznaczyć również, że w sytuacji, gdy szlaki turystyczne zostaną wytyczone na terenie NATURA 2000, zostaną wdrożone wszelkie środki ostrożności mające na celu ochronę walorów przyrodniczych tych obszarów i nie będą zagrażać realizacji celów ochrony obszaru. Dodatkowo przedsięwzięcie ukierunkuje ruch turystyczny poza obszary szczególnie cenne i zapobiegnie zjawisku tzw. dzięki turystyki szczególnie niebezpiecznej dla przedmiotów ochrony obszaru.												
90.	Modernizacja istniejących tras i dodanie udogodnień, takich jak miejsca odpoczynku i tablice informacyjne.			B; S								P; S		
		Modernizacja istniejących tras turystycznych wraz z dodaniem miejsc odpoczynku i tablic informacyjnych będzie oddziaływać na środowisko w minimalnym stopniu, ograniczając się do prac porządkowo-remontowych. Na etapie realizacji mogą wystąpić krótkotrwałe uciążliwości związane z hałasem czy obecnością sprzętu. Wprowadzenie nowych udogodnień poprawi bezpieczeństwo i komfort użytkowników, sprzyjając równomiernemu i kontrolowanemu korzystaniu z tras. Dodatkowo tablice informacyjne będą pełniły funkcję edukacyjną, zwiększając świadomość ekologiczną turystów i wspierając ochronę przyrody. Na etapie eksploatacji nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania. Ze względu na charakter zadania jego realizacja nie będzie niosła zagrożenia dla terenów chronionych w tym obszarów NATURA 2000. Dodatkowo tablice informacyjne, jeżeli będą pełniły również funkcję edukacyjną, pomogą rozwijać świadomość ekologiczną mieszkańców i turystów, co wpłynie pozytywnie na ich stosunek do ochrony środowiska i przyrody oraz pośrednio na ich stan.												
91.	Promocja lokalnych szlaków turystycznych w mediach i publikacjach.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Ma na celu promocję lokalnych szlaków turystycznych i przyciągnięcie turystów do regionu. Nie przewiduje się, aby wyniki jego realizacji przyniosły negatywne skutki dla środowiska i jego komponentów. Dzięki innym zadaniom ruch turystyczny w gminie zostanie pokierowany w sposób zapewniający bezpieczeństwo terenom chronionym, a w szczególności ich przedmiotom ochrony.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Kierunek Działania 3.2.3: Utworzenie lokalnej marki turystycznej oraz infrastruktury turystycznej z pozostałymi gminami objętymi OSI Dolina Wisły i OSI Ziemia Opatowska														
92.	Stworzenie wspólnej marki turystycznej Doliny Wisły, która będzie obejmować ofertę turystyczną wszystkich gmin uczestniczących w projekcie. Marka ta ma na celu promowanie walorów przyrodniczych, zabytków, wydarzeń kulturalnych oraz innych atrakcji turystycznych, takich jak szlaki piesze, rowerowe i wodne.			B; S										
		Stworzenie wspólnej marki turystycznej Doliny Wisły zwiększy rozpoznawalność regionu, skoordynuje ofertę turystyczną wszystkich gmin uczestniczących w projekcie i przyciągnie większą liczbę turystów. Marka będzie promować walory przyrodnicze, zabytki, wydarzenia kulturalne oraz atrakcje turystyczne, takie jak szlaki piesze, rowerowe i wodne, co pozwoli na kompleksowe przedstawienie regionu jako atrakcyjnego kierunku turystycznego. Dodatkowo wzmocni lokalną gospodarkę poprzez wzrost liczby odwiedzających, stworzy nowe możliwości współpracy między gminami, a także przyczyni się do budowania tożsamości regionalnej i większej integracji społeczności. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
93.	Włączenie w powyższą markę turystyczną zasobów naturalnych gminy lub przygotowanie dla nich odrębnej marki, podkreślającej ich identyfikację z Gminą Ożarów.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Włączenie zasobów naturalnych gminy w wspólną markę turystyczną Doliny Wisły lub stworzenie dla nich odrębnej marki podkreślającej identyfikację z Gminą Ożarów zwiększy rozpoznawalność lokalnych atrakcji i wzmocni promocję gminy jako atrakcyjnego miejsca turystycznego. Dodatkowo działania te pozwolą na lepsze wykorzystanie potencjału przyrodniczego, wspierając rozwój turystyki, integrację społeczności lokalnej oraz budowanie silnej tożsamości regionalnej. Zwiększenie świadomości i wrażliwości przyrodniczej może wtórnie pozytywnie wpłynąć na kondycję zasobów przyrodniczych obszaru, poprzez zwiększoną aktywność ludzi w tym względzie. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
94.	Rozwój infrastruktury turystycznej, w tym budowa nowych punktów informacji turystycznej, oznakowanie szlaków turystycznych, budowa parkingów i toalet publicznych, wznoszenie elementów małej architektury (ławki, altany) oraz organizowanie przestrzeni rekreacyjnych i wypoczynkowych dla turystów.			B; S	B; Ch B; S	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; S	B; Ch B; S		
		Rozwój infrastruktury turystycznej będzie wiązał się z ingerencją w środowisko, głównie poprzez prace budowlane i zagospodarowanie terenów pod nowe obiekty oraz elementy małej architektury. W fazie realizacji mogą wystąpić czasowe uciążliwości, takie jak hałas, zwiększony ruch pojazdów czy ograniczenia w dostępności przestrzeni. Po zakończeniu inwestycji powstała infrastruktura poprawi komfort i bezpieczeństwo turystów, umożliwiając uporządkowane korzystanie z terenów rekreacyjnych i przyrodniczych. Jednocześnie zastosowanie odpowiednich rozwiązań proekologicznych, takich jak nasadzenia zieleni czy systemy gospodarowania odpadami, pozwoli ograniczyć negatywne oddziaływania na środowisko. Należy również zaznaczyć, że realizacja nasadzeń będzie się wiązała z wprowadzaniem jedynie roślin rodzimych.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>Planowane do budowy/remontu obiekty będą/są zlokalizowane w obszarze poza obszarami NATURA 2000 lub poza przedmiotami ochrony tych obszarów (w przypadku szlaków turystycznych obiekty mogą znajdować się na terenie NATURA 2000). Inwestycje wpłyną pozytywnie na środowisko w zakresie krajobrazu i dóbr kultury (poprawa estetyki). Planowane inwestycje nie będą wprowadzać do środowiska substancji lub energii mogących niekorzystnie wpływać na środowisko. Na etapie budowy/remontu pracujące maszyny nie będą powodować znaczącej emisji spalin ani wprowadzać do gleby żadnych szkodliwych substancji. W czasie budowy/remontu mogą występować uciążliwości akustyczne związane z pracą urządzeń. W trakcie prac może występować również emisja zanieczyszczeń do powietrza o charakterze niezorganizowanym związana z przygotowaniem terenu (roboty ziemne). Emisje będą miały charakter krótkotrwały tzn. ustaną po zaprzestaniu prac. Z uwagi na zakres prac budowlanych związanych z budową/rozbudową infrastruktury sportowej oddziaływanie inwestycji będzie w niewielkim stopniu wpływać na środowisko naturalne oraz będzie ograniczać się do terenu inwestycji.</p> <p>Zadania związane z szlakami turystycznymi mają na celu usprawnienie ruchu oraz podniesienie jakości powietrza na terenie gminy. Budowa ścieżek rowerowych przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia zużycia zasobów (przez mniejsze zużycie paliw) oraz zmniejszenia hałasu komunikacyjnego. Ponadto pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Realizacja przedsięwzięć polegających na budowie ciągu pieszo-rowerowego nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym). Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją. Przeprowadzenie prac związanych z robotami budowlanymi w miejscu inwestycji nie wywrze jakiegokolwiek negatywnego wpływu na stan wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych. Lokalna skala prac budowlanych, ich krótkotrwały charakter oraz specyfika przedsięwzięcia nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Wszystkie prace będą wykonywane w porze dziennej. Cechować je będzie sprawność i efektywność. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Przewidywana ilość wykorzystania materiałów będzie normatywna dla potrzeb prowadzenia typowych robót drogowych. Realizacja zadania będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, przyczyni się bowiem do wyeksponowania przyrodniczych i krajobrazowych walorów gminy. Ponadto, dzięki uregulowaniu ruchu rowerowego w miejscu inwestycji zahamowana zostanie dewastacja oraz degradacja środowiska naturalnego wynikająca z nieuporządkowanego korzystania przez turystów i mieszkańców z przedmiotowych obszarów.</p> <p>Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP nr 405, 406, 420, 422, jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary NATURA 2000.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		Przedmiotowe zadanie zalicza się do inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977) dla których nie obowiązują zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu, parków krajobrazowych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336).												
95.	Wspólne organizowanie wydarzeń turystycznych i kulturalnych w ramach Doliny Wisły, takich jak festiwale, jarmarki, wystawy i imprezy plenerowe, które będą promować lokalne tradycje, kulturę oraz dziedzictwo historyczne.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Wspólne organizowanie wydarzeń turystycznych i kulturalnych w ramach Doliny Wisły, takich jak festiwale, jarmarki, wystawy i imprezy plenerowe, zwiększy atrakcyjność regionu dla turystów i mieszkańców, promując lokalne tradycje, kulturę oraz dziedzictwo historyczne. Dodatkowo inicjatywy te wzmocnią współpracę między gminami, przyczynią się do rozwoju lokalnej gospodarki oraz integracji społeczności poprzez wspólne uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
96.	Promocja regionu poprzez wspólne działania marketingowe, w tym reklama w mediach, promocja w branży turystycznej oraz organizowanie misji zagranicznych i krajowych w celu przyciągnięcia turystów.			P; S										P; S
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Promocja regionu poprzez wspólne działania marketingowe, w tym reklama w mediach, promocja w branży turystycznej oraz organizowanie misji zagranicznych i krajowych, zwiększy rozpoznawalność Doliny Wisły, przyciągnie większą liczbę turystów i wzmocni wizerunek regionu jako atrakcyjnego kierunku turystycznego. Dodatkowo działania te przyczynią się do rozwoju lokalnej gospodarki, wspierając przedsiębiorstwa turystyczne i kulturalne, oraz umożliwią efektywną współpracę gmin w ramach promocji wspólnej marki. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
97.	Rozwój współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami w zakresie tworzenia usług turystycznych, takich jak agroturystyka, usługi gastronomiczne, organizacja wypożyczalni rowerów i sprzętu wodnego, a także przewozy turystyczne.			B; S			W; s		W; S	W; S				
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego, a jedynie systemowy i organizacyjny. Zakłada współpracę z gminnymi prywatnymi firmami zajmującymi się świadczeniem usług z zakresu turystyki i gastronomii. Zadanie ma na celu zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy. Nie przewiduje się, aby jego realizacja wywarła znacząco negatywny wpływ na środowisko i jego komponenty. Wypożyczalnie rowerów przyniosą korzyści w postaci ograniczenia ruchu samochodowego i w związku z tym obniżenie emisji spalin, co przyczyni się do poprawy jakości powietrza w gminie. Przewozy turystyczne również zmniejszą liczbę samochodów uczestniczących w ruchu drogowym, szczególnie w okresie wakacyjnym. Wypożyczalnie sprzętu wodnego pozwolą na kontrole działań turystów w obszarach wodnych i ograniczą zjawisko tzw. dzikiej turystyki.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
98.	Aktywizacja gospodarcza Kół Gospodyń Wiejskich w zakresie wytwarzania produktów lokalnych – rękodzieła i produktów spożywczych – charakterystycznych dla regionu czy Gminy. Uwzględnić należy w tym miejscu regionalne zasoby, jak np. unikalne kamienie (kamień janikowski, krzemień pasiasty), produkty kulinarne, wiśnia nadwiślanka.			B; S										P; S
Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Aktywizacja gospodarcza Kół Gospodyń Wiejskich w zakresie wytwarzania produktów lokalnych – rękodzieła i produktów spożywczych charakterystycznych dla regionu, z uwzględnieniem unikalnych zasobów, takich jak kamień janikowski, krzemień pasiasty czy wiśnia nadwiślanka, zwiększy atrakcyjność oferty lokalnej i wspomogą rozwój małych przedsiębiorstw. Dodatkowo inicjatywa ta wzmocni promocję dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu oraz przyczyni się do wzrostu identyfikacji społeczności lokalnej z własnym regionem. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.														
Cel Operacyjny 3.3: Promocja aktywnego stylu życia i rekreacji na świeżym powietrzu														
Kierunek Działania 3.3.1: Organizacja programów aktywności fizycznej dla różnych grup wiekowych														
99.	Organizacja zajęć sportowych, takich jak fitness, joga, nordic walking, zajęcia pływackie czy bieganie.			B; S										
Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Organizacja zajęć sportowych, takich jak fitness, joga, nordic walking, zajęcia pływackie czy bieganie, zwiększy aktywność fizyczną mieszkańców, poprawi ich kondycję i samopoczucie oraz przyczyni się do promocji zdrowego stylu życia. Dodatkowo zajęcia te stworzą okazję do integracji społecznej, rozwijania pasji sportowych oraz wzmocnią więzi międzypokoleniowe w społeczności lokalnej. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.														
100.	Prowadzenie dedykowanych programów dla seniorów, takich jak gimnastyka relaksacyjna czy rekreacja w grupach.			B; S										
Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Prowadzenie dedykowanych programów dla seniorów, takich jak gimnastyka relaksacyjna czy rekreacja w grupach, poprawi ich kondycję fizyczną, samopoczucie i jakość życia, a także zmniejszy poczucie izolacji społecznej. Dodatkowo uczestnictwo w takich programach wzmocni integrację międzypokoleniową, aktywizację społeczną seniorów i zachęci do podejmowania regularnej aktywności ruchowej. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.														
101.	Realizacja sezonowych kampanii promujących aktywność na świeżym powietrzu, np. „Aktywna Wiosna” czy „Rowerem po Gminie”.			B; S										
Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Realizacja sezonowych kampanii promujących aktywność na świeżym powietrzu, takich jak „Aktywna Wiosna” czy „Rowerem po Gminie”, zachęci mieszkańców do regularnego uprawiania sportu i spędzania czasu na świeżym powietrzu, co poprawi ich zdrowie i samopoczucie. Dodatkowo kampanie te wzmocnią świadomość znaczenia aktywności fizycznej, zintegrowaną społeczność lokalną oraz promować będą zdrowy styl życia w całym regionie. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.														

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Kierunek Działania 3.3.2: Tworzenie miejsc aktywnego wypoczynku na terenach zielonych z uwzględnieniem budowy zbiornika wodnego														
102.	Budowa tras do biegania, ścieżek zdrowia i tras rowerowych w parkach oraz na terenach zielonych.			B; S	B; Ch	B; Ch			B; Ch	B; Ch	B; S			
	<p>Rozwój infrastruktury turystycznej (trasy do biegania, ścieżki zdrowi czy trasy rowerowe) będzie wiązał się z niewielką ingerencją w środowisko, głównie poprzez prace budowlane i zagospodarowanie terenów pod nowe obiekty oraz elementy małej architektury. W fazie realizacji mogą wystąpić czasowe uciążliwości, takie jak hałas, zwiększony ruch pojazdów czy ograniczenia w dostępności przestrzeni. Po zakończeniu inwestycji powstała infrastruktura poprawi komfort i bezpieczeństwo turystów, umożliwiając uporządkowane korzystanie z terenów rekreacyjnych i przyrodniczych. Jednocześnie zastosowanie odpowiednich rozwiązań proekologicznych, takich jak nasadzenia zieleni czy systemy gospodarowania odpadami, pozwoli ograniczyć negatywne oddziaływania na środowisko. Należy również zaznaczyć, że realizacja nasadzeń będzie się wiązała z wprowadzaniem jedynie roślin rodzimych. Planowane do budowy/remontu obiekty będą/są zlokalizowane w obszarze poza obszarami NATURA 2000 lub poza przedmiotami ochrony tych obszarów (w przypadku szlaków turystycznych obiekty mogą znajdować się na terenie NATURA 2000). Inwestycje wpłyną pozytywnie na środowisko w zakresie krajobrazu i dóbr kultury (poprawa estetyki). Planowane inwestycje nie będą wprowadzać do środowiska substancji lub energii mogących niekorzystnie wpływać na środowisko. Na etapie budowy/remontu pracujące maszyny nie będą powodować znaczącej emisji spalin ani wprowadzać do gleby żadnych szkodliwych substancji. W czasie budowy/remontu mogą występować uciążliwości akustyczne związane z pracą urządzeń. W trakcie prac może występować również emisja zanieczyszczeń do powietrza o charakterze nieorganizowanym związana z przygotowaniem terenu (roboty ziemne). Emisje będą miały charakter krótkotrwały tzn. ustaną po zaprzestaniu prac. Z uwagi na zakres prac budowlanych związanych z budową/rozbudową infrastruktury sportowej oddziaływanie inwestycji będzie w niewielkim stopniu wpływać na środowisko naturalne oraz będzie ograniczać się do terenu inwestycji.</p> <p>Zadania związane z szlakami turystycznymi mają na celu usprawnienie ruchu oraz podniesienie jakości powietrza na terenie gminy. Budowa ścieżek rowerowych przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia zużycia zasobów (przez mniejsze zużycie paliw) oraz zmniejszenia hałasu komunikacyjnego. Ponadto pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Realizacja przedsięwzięć polegających na budowie ciągu pieszo-rowerowego nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym). Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją. Przeprowadzenie prac związanych z robotami budowlanymi w miejscu inwestycji nie wywrze jakiegokolwiek negatywnego wpływu na stan wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych. Lokalna skala prac budowlanych, ich krótkotrwały charakter oraz specyfika przedsięwzięcia nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Wszystkie prace będą wykonywane w porze dziennej. Cechować je będzie sprawność i efektywność. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały</p>													

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Przewidywana ilość wykorzystania materiałów będzie normatywna dla potrzeb prowadzenia typowych robót drogowych. Realizacja zadania będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, przyczyni się bowiem do wyeksponowania przyrodniczych i krajobrazowych walorów gminy. Ponadto, dzięki uregulowaniu ruchu rowerowego w miejscu inwestycji zahamowana zostanie dewastacja oraz degradacja środowiska naturalnego wynikająca z nieuporządkowanego korzystania przez turystów i mieszkańców z przedmiotowych obszarów.</p> <p>Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP nr 405, 406, 420, 422, jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary NATURA 2000. Przedmiotowe zadanie zalicza się do inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977) dla których nie obowiązują zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu, parków krajobrazowych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336).</p>												
103.	Instalacja małej architektury, takiej jak ławki, altany, siłownie plenerowe czy place zabaw oraz budowę wieży widokowej przeznaczonej do obserwacji obszaru o szczególnych walorach krajobrazowych.			B; S	B; Ch	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; S			
		<p>Instalacja małej architektury oraz budowa wieży widokowej będzie oddziaływać na środowisko w ograniczonym stopniu, głównie poprzez lokalne przekształcenie terenu i ingerencję w powierzchnię biologicznie czynną. Podczas prac mogą wystąpić przejściowe uciążliwości, takie jak hałas, zwiększony ruch pojazdów czy czasowe ograniczenie dostępności terenu. Po zakończeniu inwestycji obiekty te zwiększą atrakcyjność turystyczną i rekreacyjną obszaru, sprzyjając jego uporządkowanemu i bezpiecznemu użytkowaniu. Dodatkowo wieża widokowa, odpowiednio zaprojektowana i wkomponowana w krajobraz, umożliwi podziwianie walorów przyrodniczych bez nadmiernej ingerencji w otoczenie.</p> <p>Faza realizacji przedsięwzięcia związana będzie z: emisją nieorganizowaną, źródłem której będzie praca silników urządzeń budowlanych, sprzętu i samochodów transportowych, pojazdów pracujących na terenie realizacji zadania. Wielkość emisji będzie znikoma i przy użyciu maszyn w należytym stanie technicznych nie będzie miała wpływu na stan powietrza w rejonie. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały, przejściowy i lokalny zasięg. Elementy przeznaczone do montażu sprowadzają się do łączenia gotowych modułów. Po zakończeniu prac budowlanych uciążliwości ustaną. Prace montażowe prowadzone będą w porze dziennej, a urządzenia emitujące hałas o dużym natężeniu, w miarę możliwości, nie będą pracować równocześnie. Prace ziemne będą prowadzone w sposób niezagrażający środowisku gruntowo - wodnemu, poprzez zastosowanie sprawnego technicznie sprzętu, maszyn i pojazdów oraz odpowiednią organizację prac i magazynowanie materiałów i surowców niezbędnych do prowadzenia robót w sposób bezpieczny dla środowiska gruntowo – wodnego, w wydzielonym miejscu na terenie planowanej inwestycji. Materiał po przywiezieniu na teren inwestycji nie będzie tam magazynowany – zostanie wykorzystany do prac budowlanych, zaś jego przywóz będzie uwarunkowany aktualnie prowadzonymi pracami</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>montażowymi. Korzystanie z wieży widokowej czy wiaty wypoczynkowej nie będzie przyczyną dodatkowej emisji do środowiska tj. jak hałas czy emisje do powietrza.</p> <p>Głównym odpadem powstającym na etapie realizacji inwestycji będzie ziemia, powstała na etapie przygotowania terenu pod posadowienie fundamentu. Masy ziemne będą zagospodarowana poza terenem inwestycji, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Poza ziemią na etapie realizacji mogą powstawać odpady t.j. obrzynki, ścinki, skrawki pozostałości drewnianych czy niewykorzystana kostka betonowa. Odpady te zostaną wywiezione poza teren inwestycji. Ich zagospodarowanie należy powierzyć firmie wykonującej roboty budowlane. Powstawać będą również odpady komunalne, wynikające z przebywania na terenie inwestycji pracowników budowlanych. Odpady te będą magazynowane w koszu i systematycznie wywożone poza teren inwestycji, zgodnie z obowiązującymi przepisami. W fazie eksploatacji teren działki zostanie wyposażony w kosz na śmieci, który będzie systematycznie opróżniany przez służby porządkowe gminy.</p> <p>W trakcie realizacji nie przewiduje się powstawania ścieków, które mogłyby zanieczyścić wody powierzchniowe lub podziemne. Teren inwestycji zostanie wyposażony w przenośną toaletę typu TOI – TOI. Wody opadowe z powierzchni dachowej wieży, wiaty i terenów utwardzonych odprowadzane będą w sposób nieorganizowany do gruntu. Reasumując oddziaływanie inwestycji na środowisko na etapie prac budowlanych jak i późniejsze korzystanie z wieży widokowej nie będzie miało wpływu na wody powierzchniowe i podziemne.</p> <p>Podczas używania ciężkiego sprzętu w razie konieczności należy zabezpieczyć duże drzewa rosnące w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac budowlanych. Teren budowy zostanie zabezpieczony przed zwierzętami - również tymi mniejszymi. Jako pośrednim oddziaływaniem wybudowanej wieży może być zwiększony ruch turystyczny na przedmiotowym terenie - może to spowodować podwyższenie penetracji sąsiednich zbiorowisk przez ludzi. Nawet istotne podwyższenie ruchu turystycznego, nie powinno przekroczyć naturalnej chłonności i pojemności turystycznej ekosystemów sąsiadujących z projektowaną wieżą widokową i spowodować ich degenerację. Podsumowując przedmiotowa inwestycja nie będzie mieć negatywnego wpływu na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt. Przy zastosowaniu rozwiązań chroniących środowisko realizacja inwestycji nie pogorszy stanu środowiska przyrodniczego i nie wpłynie negatywnie na szatę roślinną oraz faunę w jej otoczeniu, m.in. należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prace budowlane wykonywać w porze dziennej z wyłączeniem tzw. etapów robót ciągłych wykluczających możliwość ich przerwania w porze nocnej (np. betonowanie), • ograniczyć do minimum jednoczesną pracę kilku maszyn kwalifikowanych jako ciężki sprzęt budowlany w tym samym miejscu, • podczas prac budowlanych będą, stosowane nowoczesne maszyny o niskiej emisji hałasu do środowiska, wyposażonych w sprawne układy wydechowe, wszelkiego rodzaju osłony i tłumiki czy elementy tłumiące drgania, • używane będą wyłącznie sprawne maszyny i urządzenia, • ograniczać do minimum czasu pracy maszyn i urządzeń na biegu jałowym, 												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<ul style="list-style-type: none"> zapewnienie właściwej logistyki na terenie placu magazynowego oraz placu budowy ze skróceniem do minimum użytkowania pojazdów. ogrodzić plac budowy (zaplecze budowy) i ewentualnie dodatkowo zabezpieczyć przed dostępem małych zwierząt, na etapie realizacji inwestycji w celu ograniczenia wpływu na krajobraz należy prowadzić prace budowlane w sposób zorganizowany z wykorzystaniem nowoczesnych maszyn i urządzeń w taki sposób, aby ich ingerencja w krajobraz była jak najkrótsza, zastosowanie drewnianych lub drewnopochodnych materiałów wykończeniowych odpowiednio zagospodarowywać odpady wytwarzane podczas realizacji przedsięwzięcia, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach odpady powstające podczas realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia magazynować w sposób wykluczający zanieczyszczenie środowiska wodno-gruntowego oraz powstawania ścieków-wód odciekowych, odpady należy gromadzić w sposób selektywny, w szczelnych i opisanych pojemnikach. odpady niebezpieczne należy gromadzić w zadanej wiacie magazynowej ze szczelnym i zmywalnym podłożem, minimalizującej wpływ czynników atmosferycznych, odpady należy gromadzić selektywnie, w sposób zabezpieczający przed dostępem osób niepowołanych, w wydzielonych i opisanych miejscach na utwardzonym podłożu i przekazywać wyspecjalizowanym firmom posiadającym stosowne zezwolenia w celu ich dalszej utylizacji. magazynowanie odpadów winno być tak prowadzone aby uniknąć powstawania niekontrolowanych odcieków. <p>Realizacja oraz eksploatacja przedsięwzięcia nie będzie powodowała dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, przez co nie wpłynie na pogorszenie stanu chemicznego części wód podziemnych. Planowana inwestycja nie będzie miała znaczenia dla realizacji celów środowiskowych dotyczących stanu ilościowego wód podziemnych. Na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie miała znaczącego wpływu na stan środowiska gruntowego przy prawidłowym jej wykorzystaniu. Zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji w żaden sposób nie nastąpi ingerencja w koryta cieków wodnych, tym samym brak jakiegokolwiek wpływu planowanej działalności na pogorszenie wskaźników hydromorfologicznych jednolitych części wód powierzchniowych.</p> <p>Planowana inwestycja nie przyczyni się do pogorszenia jakości krajobrazu omawianego terenu. Rodzaj i zakres przedsięwzięcia nie będzie mieć negatywnego wpływu na istniejącą infrastrukturę techniczną. Planowana inwestycja nie zmieni funkcji terenu w zasięgu jej oddziaływania. Tereny są i będą wykorzystywane rolniczo. Planowana inwestycja nie będzie miała wpływu na przekroczenie standardów jakości środowiska. Realizacja zadania nie będzie mieć negatywnego wpływu na obszary chronione.</p> <p>Wieża sama w sobie nie ma żadnego, pozytywnego lub negatywnego, wpływu na środowisko. Wybudowana zgodnie z zasadami sztuki budowlanej jest środowisku obojętna. Przy budowlu powinny stać tablice informujące o całkowitym zakazie śmiecenia i zabraniające zachowań uważanych powszechnie za niewskazane, takich jak słuchanie zbyt głośnej muzyki. W okolicy budowli powinny być rozstawione kosze na śmieci lub kontenery, do których należy</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		wrzucać wszelkie nieczystości. Nie przewiduje się emisji szkodliwych substancji do środowiska naturalnego podczas użytkowania obiektów. Nie przewiduje się również przekraczających dopuszczalnych poziomów hałasu podczas eksploatacji. Projektowany remont elewacji i wnętrza wieży nie wpłynie negatywnie na środowisko naturalne.												
104.	Utworzenie przestrzeni do rekreacji wodnej w ramach zbiornika wodnego, w tym plaży, pomostów, miejsc do wędkowania i obiektów sportów wodnych.			B; S	B; Ch	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; S	B S		
		<p>Realizacja przedsięwzięcia polegającego na utworzeniu przestrzeni do rekreacji wodnej w ramach zbiornika wodnego wiąże się z koniecznością ingerencji w środowisko naturalne, obejmującą przekształcenie linii brzegowej, usunięcie roślinności nadwodnej oraz zagospodarowanie terenu pod plażę, pomosty i obiekty towarzyszące. Prace ziemne i budowlane mogą prowadzić do czasowego pogorszenia jakości wód w wyniku wzrostu zawiesiny oraz wprowadzenia zanieczyszczeń związanych z użyciem maszyn i materiałów budowlanych. Eksploatacja obiektów rekreacyjnych przyczyni się do zwiększenia presji antropogenicznej na środowisko, przejawiającej się wzrostem hałasu, intensyfikacją ruchu turystycznego, powstawaniem odpadów oraz możliwością zanieczyszczenia wód substancjami ropopochodnymi i środkami chemicznymi stosowanymi w sprzęcie wodnym. Wprowadzenie stałej zabudowy w postaci pomostów, miejsc do wędkowania czy obiektów sportów wodnych może powodować fragmentację siedlisk gatunków wodnych i przybrzeżnych, a także zakłócenia w rozrodzie i migracji organizmów wodnych, ptaków i płazów. Oddziaływanie przedsięwzięcia może być szczególnie istotne w przypadku realizacji w pobliżu obszarów chronionych, w tym Natura 2000, gdzie istnieje ryzyko naruszenia integralności siedlisk przyrodniczych oraz pogorszenia warunków bytowania gatunków objętych ochroną. Z drugiej strony, odpowiednio zaprojektowana i zarządzana infrastruktura rekreacyjna może pełnić funkcję edukacyjną oraz sprzyjać zwiększeniu świadomości ekologicznej użytkowników, a także przyczynić się do uporządkowania i ograniczenia niekontrolowanej presji turystycznej poprzez skupienie aktywności w wyznaczonych miejscach. Kluczowe znaczenie będzie miało wdrożenie działań minimalizujących, takich jak budowa systemów oczyszczania wód opadowych, wyznaczenie stref ciszy dla ochrony fauny, stosowanie ekologicznych materiałów konstrukcyjnych oraz stworzenie zielonych barier izolacyjnych ograniczających presję na środowisko przyrodnicze. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
105.	Opracowanie koncepcji i projektu oraz rozpoczęcie realizacji projektu zbiornika wodnego w porozumieniu z Cement Ożarów S.A., w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej oraz bezpieczeństwa użytkowników.			W; S	W; Ch	W; Ch			W; Ch	W; Ch W; S	W; S	W S		
		Planowane przedsięwzięcie związane z opracowaniem koncepcji, przygotowaniem dokumentacji projektowej oraz rozpoczęciem budowy zbiornika wodnego stanowi inwestycję o istotnym oddziaływaniu na środowisko, ponieważ wiąże się z trwałą zmianą stosunków wodnych i krajobrazowych w obszarze realizacji. Prace ziemne i hydrotechniczne prowadzić będą do przekształcenia powierzchni terenu, zmiany naturalnego układu siedlisk przyrodniczych oraz ingerencji w lokalne ekosystemy wodne i lądowe. Budowa infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej, niezbędnej dla zapewnienia właściwego funkcjonowania zbiornika i bezpieczeństwa użytkowników, może powodować krótkotrwałe uciążliwości środowiskowe związane z emisją hałasu, pyłów, spalin oraz powstawaniem odpadów w trakcie prac budowlano-montażowych. Funkcjonowanie zbiornika wodnego po zakończeniu realizacji wpłynie na lokalną bioróżnorodność, mogąc sprzyjać powstawaniu nowych siedlisk wodnych i przybrzeżnych, jednak jednocześnie niosąc ryzyko fragmentacji istniejących ekosystemów oraz presji antropogenicznej związanej z użytkowaniem rekreacyjnym. Szczególną uwagę należy zwrócić na możliwe oddziaływanie przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 i inne formy ochrony przyrody – lokalizacja, sposób zagospodarowania oraz zakres ingerencji muszą zostać dostosowane do wymogów prawnych i standardów ochrony siedlisk oraz gatunków. Wdrożenie działań minimalizujących, takich jak systemy oczyszczania wód opadowych, monitoring jakości wód, ograniczenie hałasu w trakcie budowy oraz zastosowanie materiałów i technologii przyjaznych środowisku, pozwoli ograniczyć potencjalne negatywne skutki. Z punktu widzenia bezpieczeństwa użytkowników kluczowe będzie zaprojektowanie odpowiedniej infrastruktury technicznej i sanitarnej, która z jednej strony zapewni właściwe warunki korzystania ze zbiornika, a z drugiej umożliwi kontrolę i ograniczenie presji na środowisko wodne i przyrodnicze. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.												
106.	Konsultacje społeczne i współpraca z lokalnymi organizacjami przy projektowaniu funkcji rekreacyjnych zbiornika wodnego oraz wieży widokowej.			P; S						P; S	P; S			
		Zadanie samo w sobie nie ma charakteru inwestycyjnego. Konsultacje społeczne i współpraca z lokalnymi organizacjami przy projektowaniu funkcji rekreacyjnych zbiornika wodnego oraz wieży widokowej pozwolą lepiej dopasować inwestycje do potrzeb mieszkańców, zwiększą dostępność atrakcji rekreacyjnych i wzmocnią ich funkcję integracyjną. Dodatkowo zaangażowanie społeczności w proces projektowy przyczyni się do wzrostu poczucia												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		odpowiedzialności za przestrzeń publiczną, promując aktywny i świadomy udział mieszkańców w rozwoju lokalnym. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
Kierunek Działania 3.3.3: Organizacja zawodów sportowych i wydarzeń plenerowych														
107.	Organizacja zawodów sportowych, takich jak maratony, turnieje piłkarskie czy zawody w nordic walking.			B; S										
Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Organizacja zawodów sportowych, takich jak maratony, turnieje piłkarskie czy zawody w nordic walking, zwiększy zaangażowanie mieszkańców w aktywność fizyczną, wzmocni ducha rywalizacji i integrację społeczną oraz promować będzie zdrowy styl życia. Dodatkowo wydarzenia te przyczynią się do promocji regionu jako miejsca przyjaznego sportowi i rekreacji, a także stworzą okazję do rozwoju lokalnych talentów sportowych. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.														
108.	Realizacja plenerowych festiwali sportowych z atrakcjami dla całych rodzin.			B; S										
Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Realizacja plenerowych festiwali sportowych z atrakcjami dla całych rodzin zwiększy udział mieszkańców w aktywnościach fizycznych, wzmocni integrację międzypokoleniową i promować będzie zdrowy styl życia. Dodatkowo festiwale stworzą okazję do wspólnego spędzania czasu, rozwijania pasji sportowych wśród dzieci i młodzieży oraz przyczynią się do budowania pozytywnego wizerunku regionu jako przyjaznego rodzinom i aktywnemu wypoczynkowi. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.														
109.	Promocja wydarzeń w mediach lokalnych i regionalnych w celu przyciągnięcia turystów.			B; S										
Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Promocja wydarzeń w mediach lokalnych i regionalnych zwiększy ich widoczność, przyciągnie większą liczbę turystów oraz wzmocni wizerunek regionu jako atrakcyjnego miejsca do odwiedzenia. Dodatkowo działania promocyjne przyczynią się do rozwoju lokalnej gospodarki, wsparcia przedsiębiorstw turystycznych i kulturalnych oraz zwiększenia aktywności społeczności w organizowanych wydarzeniach. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.														
Cel strategiczny 4: Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego														
Cel Operacyjny 4.1: Poprawa jakości środowiska naturalnego														
Kierunek Działania 4.1.1: Rozwój systemów gospodarowania odpadami, w tym segregacji i recyklingu														
110.	Budowa i modernizacja punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK).			P; S	B; Ch	B; Ch	B; Ch			B; Ch	B; Ch	P; Ch		
B; S						B; S	B; S			B; S	P; S			
Zadania przyczynią się do racjonalnej gospodarki odpadami, w tym przestrzegania właściwego sposobu postępowania z odpadami, prowadzenia selektywnej zbiórki, odzysku surowców, odbioru odpadów niebezpiecznych. Spowoduje to ograniczenie strumienia odpadów, które w sposób niewłaściwy														

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>i nielegalny trafiają do środowiska, co przyczyni się do poprawy jakości środowiska oraz ograniczy presję na wszystkie komponenty środowiska. Będzie to oddziaływanie pośrednie, pozytywne i długotrwałe. Recykling plastiku oraz ponowne używanie szklanych opakowań będzie wpływać na zasoby naturalne, poprzez zmniejszenie produkcji nowych przedmiotów plastikowych czy szklanych, wymagających surowców. Zwiększenie strumienia odpadów kierowanych do recyklingu bądź też ponowne ich wykorzystywanie, gdy tylko to możliwe, zmniejszy konieczność produkcji nowych opakowań, do których wytworzenia konieczne są surowce naturalne. Oddziaływania na klimat akustyczny, powierzchnie ziemi i krajobraz będą związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływania negatywne związane będą wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, są one bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustaną natychmiast po zaprzestaniu prac.</p> <p>Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP nr 405, 406, 420, 422.</p>												
111.	Wprowadzenie nowych systemów wspierających segregację u źródła, np. pojemniki do segregacji w każdej posesji.			B: S							P; S	B; S		
		<p>Realizacja zadania przyczyni się do racjonalnej gospodarki odpadami, w tym przestrzegania właściwego sposobu postępowania z odpadami, prowadzenia selektywnej zbiórki, odzysku surowców, odbioru odpadów niebezpiecznych. Spowoduje to ograniczenie strumienia odpadów, które w sposób niewłaściwy i nielegalny trafiają do środowiska, co przyczyni się do poprawy jakości środowiska oraz ograniczy presję na wszystkie komponenty środowiska. Będzie to oddziaływanie pośrednie, pozytywne i długotrwałe. Recykling plastiku oraz ponowne używanie szklanych opakowań będzie wpływać na zasoby naturalne, poprzez zmniejszenie produkcji nowych przedmiotów plastikowych czy szklanych, wymagających surowców. Zwiększenie strumienia odpadów kierowanych do recyklingu bądź też ponowne ich wykorzystywanie, gdy tylko to możliwe, zmniejszy konieczność produkcji nowych opakowań, do których wytworzenia konieczne są surowce naturalne. Oddziaływania na klimat akustyczny, powierzchnie ziemi i krajobraz będą związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływania negatywne związane będą wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, są one bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustaną natychmiast po zaprzestaniu prac. Recykling to oszczędność ograniczonych zasobów naturalnych, a także zmniejszenie szkodliwego wpływu na środowisko. Dla przykładu, recykling aluminium pozwala ograniczyć zanieczyszczenie wody o 97% w porównaniu z cyklem produkcji z rudy. Równocześnie oznacza obniżenie o 95% emisji trujących gazów do atmosfery. Co więcej, przynosi oszczędność ropy naftowej i zużycia energii nawet do 95%. Dzięki recyklingowi jest też mniej wysypisk. Choć bezpośredni koszt wywozu śmieci na składowisko jest tańszy niż ich przetwarzanie, to jednak faktyczne wydatki związane z utrzymywaniem składowisk, ograniczaniem ich wpływu na środowisko i rekultywację przyległych do nich obszarów są znacznie wyższe.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
112.	Organizacja kampanii edukacyjnych skierowanych do mieszkańców, promujących zasady właściwej segregacji odpadów.			B; S								W; S	W; S	
Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Edukacja ekologiczna spowoduje tworzenie i wzmacnianie pozytywnych wzorców zachowań i postaw wobec otaczającego środowiska zarówno wśród dzieci jak i dorosłych mieszkańców. Będzie prowadziła do pobudzenia działań proekologicznych w zakresie prawidłowej segregacji odpadów oraz zmniejszenia ilości odpadów powstających w gospodarstwach domowych, ich prawidłowej segregacji i recyklingu. Recykling to oszczędność ograniczonych zasobów naturalnych, a także zmniejszenie szkodliwego wpływu na środowisko. Dla przykładu, recykling aluminium pozwala ograniczyć zanieczyszczenie wody o 97% w porównaniu z cyklem produkcji z rudy. Równocześnie oznacza obniżenie o 95% emisji trujących gazów do atmosfery. Co więcej, przynosi oszczędność ropy naftowej i zużycia energii nawet do 95%. Dzięki recyklingowi jest też mniej wysypisk. Choć bezpośredni koszt wywozu śmieci na składowisko jest tańszy niż ich przetwarzanie, to jednak faktyczne wydatki związane z utrzymywaniem składowisk, ograniczaniem ich wpływu na środowisko i rekultywację przyległych do nich obszarów są znacznie wyższe. Promocja kompostowania odpadów zachęci mieszkańców do skutecznego zadbania o środowisko naturalne, ale również o glebę i rośliny w ogrodach. Kompost jest bogaty w składniki pokarmowe, które są niezbędne roślinom do prawidłowego wzrostu. Ponadto, znacząco poprawia kondycję gleby, tworząc wartościowe podłoże dla kwiatów, krzewów, drzew i sadzonek. Wykazuje również zdolność do zatrzymywania składników odżywczych i wody. Działania te pozytywnie wpłyną na rośliny, zwierzęta oraz gleby.														
113.	Współpraca z przedsiębiorstwami recyklingowymi w celu stworzenia bardziej efektywnego łańcucha przetwarzania odpadów.			P; S			P; S	P; S		P; S	B; S	B; S	B; S	
Zadanie nie ma celu inwestycyjnego a jedynie charakter organizacyjny. Współpraca z przedsiębiorstwami recyklingowymi w celu stworzenia bardziej efektywnego łańcucha przetwarzania odpadów będzie miała pozytywny wpływ na środowisko poprzez zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska i ograniczenie emisji związanych z ich transportem. Efektywny system przetwarzania odpadów sprzyja odzyskowi surowców wtórnych i ogranicza zużycie zasobów naturalnych. Dodatkowo zwiększa świadomość ekologiczną społeczeństwa i promuje zrównoważone praktyki w gospodarce odpadami.														
Kierunek Działania 4.1.2: Realizacja programów ograniczających emisję gazów cieplarnianych														
114.	Wspieranie mieszkańców w wymianie pieców węglowych na ekologiczne systemy grzewcze, np. pompy ciepła, instalacje gazowe czy OZE.			B; S		W; Ch	W; Ch	W; Ch	W; Ch			W; S	W; S	
Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego a jedynie organizacyjny. Wspieranie mieszkańców w wymianie pieców węglowych na ekologiczne systemy grzewcze będzie miało pozytywny wpływ na środowisko poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń powietrza, takich jak pyły i dwutlenek węgla. Proces wymiany może wiązać się z krótkotrwałymi uciążliwościami, takimi jak hałas czy ruch sprzętu instalacyjnego w miejscach montażu. Po zakończeniu działań nowe systemy grzewcze przyczynią się do poprawy jakości powietrza i ograniczenia smogu w regionie. Dodatkowo inwestycja wspiera wykorzystanie														

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		odnawialnych źródeł energii oraz zwiększa świadomość ekologiczną mieszkańców. Należy zaznaczyć, że przy zewnętrznym montowaniu OZE takich jak, kolektory słoneczne, szczególnie narażone są niektóre gatunki ptaków, a także nietoperze. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (<i>Apus apus</i>) oraz wróbli (<i>Passer domesticus</i>) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.												
115.	Organizacja programów dotacyjnych oraz kampanii informacyjnych na temat korzyści z ograniczania emisji.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Organizacja programów dotacyjnych oraz kampanii informacyjnych na temat korzyści z ograniczania emisji zwiększy świadomość ekologiczną mieszkańców i zachęci do podejmowania działań proekologicznych. Dodatkowo inicjatywy te przyczynią się do poprawy jakości powietrza w gminie, zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko oraz wspierania zrównoważonego rozwoju lokalnej społeczności. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
116.	Inwestowanie w modernizację systemów grzewczych w budynkach użyteczności publicznej			P; S			B; S	W; S				P; S	P; S	
		Realizacja zadania polegającego na modernizacji systemów grzewczych w budynkach użyteczności publicznej będzie oddziaływać na środowisko w sposób pośredni, pozytywny i długotrwały. Zastąpienie przestarzałych, wysokoemisyjnych źródeł ciepła nowoczesnymi i energooszczędnymi instalacjami, w tym opartymi na odnawialnych źródłach energii bądź niskoemisyjnych technologiach, przyczyni się do znacznej redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza, takich jak dwutlenek węgla, pyły zawieszone, tlenki siarki i azotu. Działanie to poprawi jakość powietrza, co wpłynie korzystnie zarówno na zdrowie mieszkańców, jak i na stan ekosystemów narażonych na negatywne skutki zanieczyszczeń. Modernizacja systemów grzewczych ograniczy także zużycie paliw kopalnych, co przełoży się na zmniejszenie presji na zasoby naturalne i emisję gazów cieplarnianych, a tym samym będzie wspierać realizację celów polityki klimatycznej. Oddziaływania negatywne związane będą wyłącznie z etapem prac instalacyjno-budowlanych i będą miały charakter krótkotrwały oraz odwracalny, obejmując czasowy wzrost hałasu, emisji pyłu i odpadów budowlanych. Należy podkreślić, że inwestycje realizowane będą jedynie na												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		terenach zurbanizowanych, co dodatkowo ograniczy ich potencjalny wpływ na wrażliwe elementy środowiska przyrodniczego. Po zakończeniu robót modernizacyjnych oddziaływania te ustaną, a efekt środowiskowy przedsięwzięcia pozostanie korzystny i długofalowy, poprawiając warunki życia mieszkańców oraz jakość środowiska przyrodniczego.												
Cel Operacyjny 4.2: Rozwój zielonej infrastruktury														
Kierunek Działania 4.2.1: Tworzenie nowych terenów zielonych i parków miejskich														
117.	Inwestycje w nowe tereny zielone, w tym zakup gruntów i ich adaptacja na cele rekreacyjne.			B; S	B; Ch	B; S				P; Ch	B; S	P; Ch		
				B; S	B; S				P; S	B; S	P; S			
Realizacja inwestycji polegających na tworzeniu nowych terenów zielonych, w tym zakupie gruntów i ich adaptacji na cele rekreacyjne, będzie wiązać się przede wszystkim z pozytywnym i długofalowym oddziaływaniem na środowisko. Wprowadzenie zieleni w przestrzeń zurbanizowaną przyczyni się do zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej, poprawy jakości powietrza oraz ograniczenia efektu miejskiej wyspy ciepła. Nowe nasadzenia drzew i krzewów będą pełnić funkcję filtracyjną, redukując pyły i zanieczyszczenia gazowe, a jednocześnie staną się siedliskiem i miejscem schronienia dla ptaków oraz drobnych zwierząt. Tego typu działania sprzyjają zachowaniu i wzmacnianiu bioróżnorodności, a także poprawie walorów krajobrazowych i estetycznych obszaru. Oddziaływania negatywne mogą wystąpić jedynie na etapie przygotowania i adaptacji gruntów, obejmując krótkotrwały wzrost hałasu, pylenia oraz wytwarzanie odpadów budowlanych, jednak zostaną one ograniczone do minimum i ustąpią po zakończeniu prac. W przypadku realizacji przedsięwzięcia w sąsiedztwie obszarów Natura 2000 należy wziąć pod uwagę konieczność zachowania ciągłości siedlisk przyrodniczych oraz korytarzy ekologicznych, aby nie zakłócać funkcjonowania chronionych gatunków roślin i zwierząt. Tworzenie nowych terenów zielonych, pod warunkiem właściwego doboru gatunków roślin (wyłącznie gatunki rodzime) oraz unikania nadmiernej ingerencji w naturalne siedliska, może mieć charakter kompensacyjny i wspierać cele ochrony sieci Natura 2000. Powstałe tereny zielone będą miały korzystny wpływ zarówno na środowisko przyrodnicze, jak i społeczne, podnosząc atrakcyjność przestrzeni publicznej oraz jakość życia mieszkańców.														
118.	Modernizacja istniejących parków poprzez wprowadzenie nowych nasadzeń oraz małej architektury.			B; S	B; S							P; S		
Modernizacja istniejących parków poprzez wprowadzenie nowych nasadzeń (rośliny rodzime) oraz małej architektury będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, zwiększając bioróżnorodność i poprawiając estetykę przestrzeni. Podczas realizacji mogą wystąpić krótkotrwałe uciążliwości, takie jak hałas, obecność sprzętu ogrodniczego oraz czasowe ograniczenie dostępu do niektórych obszarów. Po zakończeniu prac zmodernizowane parki będą bardziej atrakcyjne i funkcjonalne, sprzyjając rekreacji, wypoczynkowi i integracji społecznej. Należy zaznaczyć, że zadanie będzie realizowane na terenach już przekształconych, w związku z czym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary NATURA 2000 oraz ich cele ochrony.														

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
119.	Organizacja konsultacji społecznych w celu uwzględnienia potrzeb mieszkańców przy projektowaniu terenów zielonych.		W; S	B; S	W; S	W; S	W; S	W; S	W; S	W; S	W; S	W; S	W; S	
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Organizacja konsultacji społecznych w celu uwzględnienia potrzeb mieszkańców przy projektowaniu terenów zielonych pozwoli lepiej dopasować przestrzeń do oczekiwań społeczności, zwiększy jej funkcjonalność i atrakcyjność. Dodatkowo udział mieszkańców w procesie projektowym wzmocni poczucie odpowiedzialności za środowisko lokalne, integrację społeczną oraz zachęci do aktywnego korzystania z terenów zielonych.												
Kierunek Działania 4.2.2: Rozwój infrastruktury błękitnej, np. systemów retencji wody deszczowej														
120.	Budowa zbiorników retencyjnych i systemów małej retencji.			P; S	B; Ch W; S					B; Ch W; S	B; Ch B; S	P; Ch B; S		
		Budowa zbiorników retencyjnych i systemów małej retencji stanowi przedsięwzięcie o istotnym znaczeniu środowiskowym i społecznym. Zasadniczym pozytywnym efektem jest zwiększenie zdolności retencyjnych zlewni, co prowadzi do zmniejszenia ryzyka powodziowego oraz ograniczenia skutków suszy. Zbiorniki i systemy retencyjne sprzyjają stabilizacji obiegu wody w przyrodzie, poprawiają warunki infiltracji i zasilania wód podziemnych, a także wspierają naturalną retencję krajobrazową. Ich funkcjonowanie pozytywnie wpływa na mikroklimat, zwiększając wilgotność powietrza, łagodząc ekstremalne wahania temperatur i poprawiając warunki rozwoju roślinności. Retencja wód sprzyja tworzeniu nowych siedlisk wodnych i przybrzeżnych, które stają się ostoją dla wielu gatunków roślin i zwierząt, w tym szczególnie ptaków wodno-błotnych, płazów i bezkręgowców, co prowadzi do wzrostu lokalnej bioróżnorodności. Ponadto, systemy małej retencji mogą pełnić funkcję rekreacyjną i edukacyjną, zwiększając walory krajobrazowe i turystyczne danego terenu. Z drugiej strony realizacja tego typu przedsięwzięć wiąże się także z oddziaływaniami negatywnymi. Etap budowy obejmuje konieczność przekształcenia terenu, co wiąże się z usunięciem roślinności, ingerencją w strukturę gleb oraz potencjalnym naruszeniem istniejących siedlisk. Prace ziemne i hydrotechniczne mogą prowadzić do czasowego zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych, zwiększonego pylenia oraz emisji hałasu i spalin związanych z pracą maszyn. Na etapie eksploatacji zagrożeniem może być zmiana stosunków wodnych, która w przypadku niewłaściwego zaprojektowania zbiorników spowoduje obniżenie poziomu wód gruntowych w otoczeniu lub zalewanie terenów cennych przyrodniczo. Szczególną uwagę należy zwrócić na potencjalny wpływ na obszary Natura 2000 – zarówno w kontekście ochrony siedlisk przyrodniczych, jak i gatunków zwierząt objętych ochroną na mocy dyrektyw unijnych. Zmiana reżimu wodnego może zaburzyć cykle życiowe płazów, ryb czy ptaków lęgowych, a ingerencja w korytarze ekologiczne może prowadzić do ich fragmentacji. Wymaga to przeprowadzenia szczegółowych analiz oddziaływania na integralność sieci Natura 2000 oraz wdrożenia działań minimalizujących i kompensacyjnych.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. Działania będą realizowane na obszarach chronionych, w tym mogą być realizowane na Obszarach Natura 2000, lecz będą prowadzone tak by nie były zlokalizowane na przedmiotach ochrony												
121.	Modernizacja kanalizacji deszczowej z uwzględnieniem retencji wody.			P; S					B; Ch	B; Ch B; S	B; Ch B; S	P; Ch		
		<p>Planowane przedsięwzięcie polegające na modernizacji kanalizacji deszczowej z uwzględnieniem elementów retencyjnych będzie oddziaływało na środowisko w sposób wieloaspektowy. Podstawowym pozytywnym efektem inwestycji będzie poprawa gospodarowania wodami opadowymi poprzez ograniczenie ich gwałtownego odpływu i zwiększenie możliwości infiltracji do gruntu. Zatrzymywanie i czasowe magazynowanie deszczówki w zbiornikach retencyjnych lub innych rozwiązaniach technicznych przyczyni się do odtwarzania naturalnego obiegu wody, stabilizacji stosunków wodnych oraz zmniejszenia ryzyka lokalnych podtopień i przeciążeń systemu kanalizacji. Inwestycja pozwoli również na redukcję transportu zanieczyszczeń spływających z powierzchni uszczelnionych do odbiorników wodnych, co będzie miało korzystny wpływ na jakość wód powierzchniowych i podziemnych.</p> <p>Oddziaływania negatywne związane będą głównie z etapem realizacji prac budowlanych i modernizacyjnych. Mogą one obejmować lokalne przekształcenia powierzchni ziemi, emisję hałasu, pyłu i spalin, a także okresowe utrudnienia w użytkowaniu przestrzeni miejskiej. Istnieje również ryzyko czasowego zanieczyszczenia wód w przypadku niewłaściwego zabezpieczenia placu budowy przed spływem zawieszin i materiałów budowlanych. Jednak oddziaływania te mają charakter krótkotrwały i ustąpią po zakończeniu robót.</p> <p>Z punktu widzenia obszarów Natura 2000 inwestycja może oddziaływać pośrednio poprzez zmianę warunków hydrologicznych lub poprawę jakości wód trafiających do cieków i zbiorników objętych ochroną. Retencja deszczówki w systemie kanalizacji modernizowanej przyczyni się do zmniejszenia zanieczyszczeń i ograniczenia gwałtownych spływów, co może pozytywnie wpłynąć na siedliska wodno-błotne i gatunki chronione. W przypadku lokalizacji inwestycji w pobliżu obszarów Natura 2000 konieczne będzie jednak przeprowadzenie analizy oddziaływania na integralność tych terenów, aby wykluczyć możliwość wystąpienia skutków negatywnych, takich jak zmiana reżimu hydrologicznego czy pogorszenie warunków siedliskowych.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
122.	Realizacja programów edukacyjnych promujących wykorzystywanie wody opadowej w gospodarstwach domowych i firmach.			B; S						P; S			W; S	
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Realizacja programów edukacyjnych promujących wykorzystywanie wody opadowej w gospodarstwach domowych i firmach zwiększy świadomość ekologiczną mieszkańców oraz przedsiębiorców i zachęci do racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi. Dodatkowo programy te przyczynią się do zmniejszenia zużycia wody pitnej, ograniczenia kosztów utrzymania gospodarstw i firm oraz wspierania zrównoważonego rozwoju lokalnej społeczności.												
Kierunek Działania 4.2.3: Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków														
123.	Przygotowanie szczegółowej dokumentacji technicznej dla rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków.			P; S			W; S			W; S	W; S		W; S	
		Zadanie samo w sobie nie ma charakteru inwestycyjnego. Przygotowanie szczegółowej dokumentacji technicznej dla rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków umożliwi sprawne i bezpieczne przeprowadzenie inwestycji, zapewniając zgodność z obowiązującymi normami środowiskowymi i technicznymi. Dodatkowo dokumentacja ta pozwoli na optymalizację kosztów i harmonogramu prac, zwiększy efektywność oczyszczania ścieków oraz przyczyni się do ochrony lokalnych zasobów wodnych i środowiska naturalnego.												
124.	Przeprowadzenie inwestycji budowlano-modernizacyjnych obejmujących instalację nowoczesnych technologii oczyszczania, takich jak systemy biologicznego oczyszczania wody czy odzyskiwania energii z biogazu.			P; S	B; Ch		B; Ch B;S		P; Ch	B; Ch B; S	B; Ch B; S			
		Planowana inwestycja budowlano-modernizacyjna, polegająca na wdrożeniu nowoczesnych technologii oczyszczania ścieków i odzysku energii z biogazu, stanowi kompleksowe przedsięwzięcie mające na celu poprawę jakości środowiska naturalnego, ograniczenie presji antropogenicznej oraz zwiększenie efektywności gospodarowania zasobami. W ramach modernizacji przewidziano instalację systemów biologicznego oczyszczania, które zapewnią redukcję zanieczyszczeń organicznych, biogenów i zawiesin, co przełoży się na spełnienie norm środowiskowych i poprawę jakości wód w odbiornikach powierzchniowych. Procesy te zostaną uzupełnione o nowoczesne ciągi gospodarki osadowej obejmujące zagęszczanie, fermentację metanową i odwadnianie, których rezultatem będzie zarówno zmniejszenie ilości osadów, jak i ich stabilizacja oraz higienizacja, umożliwiającą ich bezpieczne i wartościowe wykorzystanie. Kluczowym elementem inwestycji jest odzysk energii z biogazu powstającego w procesie fermentacji, który zostanie oczyszczony i spalany, co pozwoli na pokrycie znacznej części zapotrzebowania energetycznego zakładu i ograniczy emisje gazów cieplarnianych poprzez zastąpienie energii sieciowej. Zastosowane rozwiązania skutecznie zminimalizują emisję odorów, a odpowiednio dobrane środki redukcji hałasu (obudowy akustyczne, tłumiki, lokalizacja urządzeń w halach) zapewnią dotrzymanie dopuszczalnych norm akustycznych na granicy działki. Oddziaływania inwestycji w fazie budowy będą miały charakter tymczasowy i lokalny, ograniczając się do okresowych emisji pyłu, hałasu oraz ryzyka spływu zawiesin, które zostaną zminimalizowane poprzez działania organizacyjne i techniczne, takie jak zraszanie dróg dojazdowych, harmonogramowanie robót głośnych, stosowanie												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
		<p>ekranów mobilnych oraz zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem wód i gleb. W okresie eksploatacji, dzięki stałemu monitoringowi parametrów ścieków, emisji powietrznych, hałasu i jakości osadów, inwestycja będzie funkcjonowała w sposób kontrolowany, a uzyskane wyniki pozwolą na szybką reakcję w przypadku nieprawidłowości. Wdrożenie projektu nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na przyrodę, zdrowie ludzi ani krajobraz, ponieważ zakłada się, że jego lokalny zasięg nie naruszy obszarów chronionych ani korytarzy ekologicznych, a zastosowane środki techniczne i organizacyjne ograniczą potencjalne uciążliwości do minimum. Realizacja inwestycji przyniesie natomiast szereg pozytywnych efektów środowiskowych, gospodarczych i społecznych: poprawi stan czystości wód, ograniczy emisję gazów cieplarnianych i odorów, zapewni bardziej racjonalne gospodarowanie osadami i odpadami, a dzięki odzyskowi energii przyczyni się do redukcji śladu węglowego i zwiększenia niezależności energetycznej obiektu. Wpisując się w cele krajowej i unijnej polityki klimatyczno-energetycznej, przedsięwzięcie będzie stanowiło ważny krok w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego rozwoju regionu, podnosząc jednocześnie bezpieczeństwo ekologiczne i komfort życia mieszkańców.</p> <p>Należy podkreślić, że na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. W konsekwencji realizacja powyższych przedsięwzięć skutkować będzie poprawą stanu środowiska na danym terenie.</p>												
125.	Zapewnienie dostosowania infrastruktury do rosnącej liczby użytkowników oraz do wymogów regulacyjnych dotyczących ochrony środowiska.			B; S			P; Ch		P; Ch	P; Ch	B; Ch B; S			
		<p>Zapewnienie dostosowania infrastruktury do rosnącej liczby użytkowników oraz do wymogów regulacyjnych dotyczących ochrony środowiska będzie miało pozytywny wpływ na środowisko poprzez ograniczenie negatywnych skutków przeciążenia infrastruktury, takich jak nadmierne zużycie zasobów czy degradacja terenów. Podczas modernizacji mogą wystąpić krótkotrwałe uciążliwości związane z hałasem, ruchem sprzętu budowlanego i czasowym ograniczeniem dostępu do obiektów. Po zakończeniu prac infrastruktura będzie bardziej funkcjonalna i bezpieczna, umożliwiając efektywne zarządzanie zasobami oraz ograniczając negatywny wpływ na środowisko. Dodatkowo działania te sprzyjają wprowadzaniu rozwiązań ekologicznych i zwiększają świadomość użytkowników w zakresie ochrony środowiska. Należy zaznaczyć, że realizacja przedsięwzięcia będzie prowadzona na terenie zurbanizowanym, poza obszarami NATURA 2000 lub poza przedmiotami ochrony obszarów. Realizacja inwestycji nie będzie zagrażać realizacji celów ochronnych obszarów.</p>												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
126.	Edukacja mieszkańców na temat korzyści zmodernizowanej oczyszczalni i jej wpływu na środowisko lokalne.			P; S			W; S			W; S	W; S		W; S	
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Edukacja mieszkańców na temat korzyści zmodernizowanej oczyszczalni i jej wpływu na środowisko lokalne zwiększy świadomość ekologiczną społeczności oraz wsparcie dla działań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska. Dodatkowo działania edukacyjne przyczynią się do lepszego zrozumienia znaczenia nowoczesnych technologii w oczyszczaniu ścieków, wzrostu odpowiedzialności społecznej oraz promowania zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi w regionie.												
Cel operacyjny 4.3: Edukacja ekologiczna i podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców														
Kierunek działania 4.3.1: Organizacja kampanii edukacyjnych i warsztatów promujących zrównoważony styl życia														
127.	Organizację cyklicznych warsztatów i szkoleń na temat ekologii w szkołach oraz instytucjach publicznych.		P; S	B; S	P; S	P; S	W; S	W; S		P; S	P; S	P; S	P; S	
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Organizacja cyklicznych warsztatów i szkoleń na temat ekologii w szkołach oraz instytucjach publicznych zwiększy świadomość ekologiczną uczniów, pracowników i społeczności lokalnej oraz zachęci do podejmowania działań proekologicznych. Dodatkowo inicjatywy te przyczynią się do kształtowania postaw odpowiedzialnego korzystania z zasobów naturalnych, promowania zrównoważonego rozwoju oraz integracji społeczności wokół idei ochrony środowiska.												
128.	Przygotowanie kampanii informacyjnych w mediach lokalnych i na portalach społecznościowych, promujących zrównoważony styl życia.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Przygotowanie kampanii informacyjnych w mediach lokalnych i na portalach społecznościowych, promujących zrównoważony styl życia, zwiększy świadomość mieszkańców na temat korzyści ekologicznych, ekonomicznych i zdrowotnych wynikających z takich działań. Dodatkowo kampanie te przyczynią się do popularyzacji proekologicznych nawyków, integracji społeczności wokół idei zrównoważonego rozwoju oraz wzmocnienia wizerunku gminy jako odpowiedzialnej środowiskowo.												
129.	Wprowadzenie programów edukacyjnych na temat ograniczania zużycia plastiku i wody w życiu codziennym.		P; S	B; S	P; S	P; S	W; S	W; S		P; S	P; S	P; S	P; S	
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Wprowadzenie programów edukacyjnych na temat ograniczania zużycia plastiku i wody w życiu codziennym zwiększy świadomość ekologiczną mieszkańców i zachęci do podejmowania praktycznych działań proekologicznych w gospodarstwach domowych. Dodatkowo programy te przyczynią się do zmniejszenia ilości odpadów i zużycia wody, ochrony lokalnych zasobów naturalnych oraz promowania zrównoważonego stylu życia w społeczności lokalnej.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
130.	Dystrybucję materiałów edukacyjnych, takich jak broszury, ulotki czy interaktywne treści cyfrowe.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Dystrybucja materiałów edukacyjnych, takich jak broszury, ulotki czy interaktywne treści cyfrowe, zwiększy dostęp mieszkańców do wiedzy na temat działań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju. Dodatkowo działania te przyczynią się do utrwalania pozytywnych postaw ekologicznych, wzmocnienia świadomości społecznej oraz zachęcą do aktywnego wdrażania proekologicznych nawyków w codziennym życiu.												
Kierunek działania 4.3.2: Wprowadzenie programów szkoleniowych dla rolników na temat rolnictwa ekologicznego i zrównoważonego gospodarowania														
131.	Informowanie zainteresowanych mieszkańców o organizacji szkoleń i warsztatów praktycznych dotyczących ekologicznych metod uprawy i hodowli.		P; S	B; S	P; S	P; S		W; S		P; S	P; S	P; S		
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Informowanie zainteresowanych mieszkańców o organizacji szkoleń i warsztatów praktycznych dotyczących ekologicznych metod uprawy i hodowli zwiększy ich wiedzę i umiejętności w zakresie zrównoważonego rolnictwa. Dodatkowo działania te przyczynią się do popularyzacji ekologicznych praktyk w regionie, poprawy jakości lokalnych produktów oraz wspierania rozwoju lokalnej gospodarki w harmonii z ochroną środowiska.												
132.	Kolportaż materiałów edukacyjnych i publikacji promujących zrównoważone rolnictwo.		P; S	B; S	P; S	P; S		W; S		P; S	P; S			
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Kolportaż materiałów edukacyjnych i publikacji promujących zrównoważone rolnictwo zwiększy świadomość mieszkańców oraz rolników na temat korzyści wynikających z ekologicznych praktyk w produkcji rolnej. Dodatkowo działania te przyczynią się do wdrażania innowacyjnych i przyjaznych środowisku metod uprawy, poprawy jakości lokalnych produktów oraz wzmocnienia pozytywnego wizerunku regionu jako obszaru dbającego o zrównoważony rozwój rolnictwa.												
133.	Umożliwienie rolnikom dostępu do konsultacji z ekspertami ds. rolnictwa ekologicznego.		P; S	B; S	P; S	P; S		W; S		P; S	P; S	P; S		
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Umożliwienie rolnikom dostępu do konsultacji z ekspertami ds. rolnictwa ekologicznego zwiększy ich wiedzę i kompetencje w zakresie zrównoważonych praktyk rolniczych. Dodatkowo działania te przyczynią się do wdrażania efektywnych i przyjaznych środowisku metod uprawy, poprawy jakości produktów lokalnych oraz wzmocnienia konkurencyjności gospodarstw w regionie.												
134.	Wspieranie rolników w pozyskiwaniu dotacji na inwestycje w ekologiczne technologie rolnicze.			B; S	P; S					P; S	P; S			
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Wspieranie rolników w pozyskiwaniu dotacji na inwestycje w ekologiczne technologie rolnicze umożliwi modernizację gospodarstw w sposób przyjazny środowisku oraz zwiększy efektywność produkcji rolnej. Dodatkowo działania te przyczynią się do redukcji negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko, poprawy jakości lokalnych produktów oraz wzmocnienia pozycji regionu jako lidera w zakresie zrównoważonego rolnictwa.												

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym ICW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Kierunek działania 4.3.3: Utworzenie lokalnych programów grantowych wspierających działania ekologiczne mieszkańców i organizacji społecznych														
135.	Opracowanie zasad i regulaminów lokalnych konkursów grantowych.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Opracowanie zasad i regulaminów lokalnych konkursów grantowych zapewni przejrzyste i sprawiedliwe procedury przyznawania wsparcia finansowego, co zwiększy zaufanie mieszkańców do procesu grantowego. Dodatkowo działania te przyczynią się do efektywnego wykorzystania środków, wspierania inicjatyw o wysokiej wartości społecznej oraz aktywizacji lokalnych organizacji i mieszkańców do podejmowania działań na rzecz rozwoju gminy. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
136.	Promowanie programu wśród mieszkańców oraz wsparcie przy przygotowywaniu wniosków.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Promowanie programu wśród mieszkańców oraz wsparcie przy przygotowywaniu wniosków zwiększy liczbę osób i organizacji korzystających z dostępnych form wsparcia finansowego. Dodatkowo działania te przyczynią się do podniesienia jakości składanych projektów, aktywizacji społeczności lokalnej oraz realizacji inicjatyw sprzyjających rozwojowi gminy. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
137.	Ocena projektów i przyznanie dofinansowania na realizację najlepszych inicjatyw.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Ocena projektów i przyznanie dofinansowania na realizację najlepszych inicjatyw zapewni wsparcie dla działań o największym potencjale społecznym i gospodarczym. Dodatkowo działania te przyczynią się do efektywnego wykorzystania środków publicznych, rozwoju lokalnych przedsięwzięć oraz wzmocnienia zaangażowania mieszkańców w życie społeczności. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												
138.	Monitoring i raportowanie efektów realizowanych projektów.			B; S										
		Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Monitoring i raportowanie efektów realizowanych projektów umożliwi ocenę skuteczności podejmowanych działań oraz identyfikację obszarów wymagających poprawy. Dodatkowo działania te zwiększą transparentność procesu realizacji projektów, wzmocnią zaufanie mieszkańców do instytucji publicznych oraz pozwolą na lepsze planowanie przyszłych inicjatyw rozwojowych. Działania nie będą mieć wpływu na pozostałe komponenty środowiska.												

9. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone zostały w §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.).

Inwestycje traktowane jako mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko mogą być realizowane w ramach działań z zakresu:

- 1) budowy/rozbudowy infrastruktury drogowej;
- 2) budowy/rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz towarzyszącej;
- 3) ochrony przeciwpowodziowej;
- 4) uzbrojenia terenów.

Warto podkreślić, że na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności.

W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. W konsekwencji realizacja powyższych przedsięwzięć skutkować będzie poprawą stanu środowiska na danym terenie. Ponadto ich realizacja:

- posiada związek z rozwiązywaniem problemów ochrony środowiska na terenie gmin;
- służy wspieraniu zrównoważonego rozwoju;
- służy wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

9.1. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Ożarów występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary NATURA 2000;
- Użytek ekologiczny;
- Pomnik przyrody.

Kształtowanie zagospodarowania terenów w obszarach chronionych odbywa się w dostosowaniu do przedmiotu ochrony oraz zgodnie z przepisami w zakresie ochrony przyrody oraz dokumentami nadrzędnymi.

Na etapie oceny ogólnego dokumentu nie jest możliwe dokonanie oceny poszczególnych elementów, na które mogą mieć wpływ inwestycje realizowane w wyznaczonych strefach. W prognozie wskazano jedynie możliwość oddziaływania, które powinno być określone szczegółowo oraz być przedmiotem odpowiednich uzgodnień i decyzji administracyjnych na etapie przygotowania poszczególnych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływania mogą zostać zminimalizowane poprzez uwzględnione potrzeby przedmiotów ochrony oraz wdrożone działania minimalizujące.

Ogólne zapisy Strategii wpłyną pozytywnie na obiekty prawnie chronione na terenie gminy Ożarów. Strategia nie zawiera propozycji działań, które byłyby sprzeczne lub zagrażające tym obszarom. Dla działań w odniesieniu do gatunków objętych ochroną prawną, przed przystąpieniem do prac,

konieczne jest uzyskanie odrębnego zezwolenia w trybie art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn. zm). Działania inwestycyjne prowadzone na terenach objętych formami ochrony przyrody muszą być tak prowadzone, aby nie naruszać przedmiotu ich ochrony oraz nie wpływać znacząco negatywnie na integralność tych obszarów, nie powodować przerwania integralności, ciągłości siedlisk, nie wprowadzać barier. Wszystkie plany i inwestycje, które nie będą wywierały istotnie negatywnego wpływu na obszary chronione, są dopuszczalne. Każde działanie, które powodowałoby znaczący negatywny wpływ musi uwzględniać konieczność przeprowadzenia działań mających zminimalizować to oddziaływanie.

Przedstawione przedsięwzięcia w głównej mierze realizowane będą poza obszarami chronionymi, w obrębie już istniejących obiektów infrastrukturalnych i budowlanych, w obszarach zabudowanych, o określonej antropopresji i ograniczonych zasobach przyrodniczych, w związku z czym ich potencjalny wpływ na obszary chronione, będzie znacząco ograniczony. W przypadku przedstawionych przedsięwzięć główne oddziaływania na środowisko przyrodnicze, rozumiane w tym przypadku jako świat roślin i zwierząt, związane będą z prowadzeniem prac remontowo-budowlanych, powodujących przede wszystkim emisję zanieczyszczeń do powietrza i hałasu do środowiska oraz z obecnością nadmiernej ilości ludzi i sprzętu budowlanego. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały i przemijający, nie powodujący trwałych zmian w ekosystemach przyrodniczych. W przypadku powyższych przedsięwzięć nie przewiduje się znaczącego powiększania obszarów trwale zabudowanych, co chroni środowisko przed znaczącą utratą nowych powierzchni biologicznie czynnych.

Realizacja założeń projektu Strategii może wiązać się z wystąpieniem negatywnych oddziaływań, jednak będą one miały przeważnie charakter krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk ptaków podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Działania z zakresu termomodernizacji, a także montaż odnawialnych źródeł energii takich jak ogniwa fotowoltaiczne i kolektory solarne na budynkach, mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane

działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.

Projekt Strategii nie wskazuje dokładnych lokalizacji większości działań, w związku z powyższym analizę można przeprowadzić w oparciu o ogólne założenia. Należy pamiętać, że jeśli dojdzie do realizacji przedsięwzięć o określonym negatywnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko, będą one poddane także odpowiedniej procedurze oceny oddziaływania oraz będą zgodne z aktami prawa miejscowego. Ponadto, zadania będą prowadzone mając na uwadze zasadę zrównoważonego rozwoju, w tym konieczność utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska.

Oddziaływanie na obszary NATURA 2000

Zgodnie z ustawą z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn. zm.) zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. W obszarach Natura 2000 nie wprowadza się zakazów za pomocą aktów prawnych jak dla pozostałych obszarowych form ochrony przyrody, a ograniczenia realizacji pewnych inwestycji wynikają z zagrożeń i presji związanych z poszczególnymi przedmiotami ochrony oraz celów ochrony określonych dla każdego obszaru indywidualnie.

W niniejszej prognozie zwrócono uwagę na projekty oraz rodzaje inwestycji, które potencjalnie mogą oddziaływać na zasoby przyrodnicze, w tym także obszary Natura 2000. Dokładna lokalizacja, jak również skala i technologia realizacji inwestycji objętych wsparciem nie są przedmiotem Programu, należy jednak zauważyć, iż część z nich będzie kwalifikować się do przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz.U. 2019 poz. 1839). Dla powyższych inwestycji wymagane będzie, zatem przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko. Dla inwestycji, które będą lokalizowane na obszarach Natura 2000 lub w ich sąsiedztwie powinno w ramach oceny oddziaływania zostać przeprowadzone szczegółowe rozpoznanie możliwych oddziaływań na integralność i przedmioty ochrony tych obszarów. Ocena oddziaływania na środowisko inwestycji powinna wykazać oddziaływania ich siłę oraz zaproponować w przypadku identyfikacji negatywnego oddziaływania warianty alternatywne. Jeżeli warianty alternatywne nie istnieją lub jeśli po ich zastosowaniu będą nadal wykazywane negatywne oddziaływania, ocena powinna zaproponować skuteczne rozwiązania minimalizujące. W tym kontekście istotny jest fakt, iż obowiązujący system prawny nie dopuszcza realizacji inwestycji, które mogłyby znacząco oddziaływać na środowisko – w tym także na obszary Natura 2000 bez uprzedniego wnikliwego przeanalizowania potencjalnego wpływu.

Na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, inwestor będzie zobowiązany do przedstawienia właściwym organom wariantów alternatywnych, a jeśli nie będą one możliwe do realizacji, będzie można zastosować odstępstwo ustawowe, jeżeli zostanie wykazane, iż stanowi ono inwestycję celu publicznego. Zapisy ustawy o ochronie przyrody wskazują na indywidualne oceny oraz organy, które będą wydawać stosowne zezwolenia i decyzje.

Biorąc pod uwagę cele oraz charakter zidentyfikowanych typów projektów można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, iż część z nich będzie spełniać kryteria określone w powyższych zapisach ustawy (m.in. będą kwalifikowane jako inwestycje celu publicznego).

W ramach przyszłych ocen oddziaływania na środowisko inwestycji, które będą oddziaływać na obszary Natura 2000 należy wykazać także ich zgodność z planami zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, ustanowionych zarządzeniami RDOŚ.

Obszar NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce

Plany zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045

Tabela 24 Cele działań ochronnych dotyczące przedmiotów ochrony obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce, potencjalnie kolidujących z realizacją Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030:

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Cele działań ochronnych
	Istniejące	Potencjalne	
3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze Zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) K02.03 eutrofizacja (naturalna) I01 obce gatunki inwazyjne F02.03 wędkarstwo	Brak stwierdzonych zagrożeń potencjalnych	<ul style="list-style-type: none"> – Utrzymanie dotychczasowej formy intensywności użytkowania, poprzez zachowanie 3-elementowej struktury roślinności, zachowanie strefy buforowej wokół zbiornika złożonej z roślinności półnaturalnej (trzciniowiska, turzycowiska, łąki, pastwiska, zarośla lub ziołorośla), – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.
3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodion rubri p.p. p.</i> i <i>Bidention p.</i>	G01.03.02 rajdowe kierowanie pojazdami zmotoryzowanymi I01 obce gatunki inwazyjne	J02.12.02 tamy i ochrona przeciwpowodziowa w ródładowych systemach wodnych	<ul style="list-style-type: none"> – Uzupełnienie stanu wiedzy o potrzebie działań ochronnych z zakresu ochrony czynnej, – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.
6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis</i> <i>Festucion pallentis</i>)	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) G01.02 turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych A04.03 zarzucenie pasterstwa, brak wypasu	Brak stwierdzonych zagrożeń potencjalnych	<ul style="list-style-type: none"> – Przywrócenie ekstensywnego użytkowania siedliska, – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.
6440 Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	I01 obce gatunki inwazyjne K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) A03.03 zaniechanie / brak koszenia	A08 nawożenie /nawozy sztuczne/ B01 zalesianie terenów otwartych J02.15 inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja	<ul style="list-style-type: none"> – Utrzymanie łąk w ekstensywnym użytkowaniu kośnym, – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	I01 obce gatunki inwazyjne A03.03 zaniechanie / brak koszenia K02.01 miana składu gatunkowego (sukcesja) K04.05 szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tym przez zwierzyńę łowną)	A08 nawożenie /nawozy sztuczne/ B01 zalesianie terenów otwartych A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja A06.03 produkcja biopaliwa	<ul style="list-style-type: none"> – Utrzymanie łąk w ekstensywnym użytkowaniu kośnym, – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.
9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	B02.02 wycinka lasu E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych	Brak stwierdzonych zagrożeń potencjalnych	<ul style="list-style-type: none"> – Utrzymanie dotychczasowej formy użytkowania siedliska przyrodniczego. – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)	B02.02 wycinka lasu B02.04 usuwanie martwych i umierających drzew	B02 gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie zasobów martwego drewna, – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Cele działań ochronnych
	Istniejące	Potencjalne	
<i>glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych K04.05 szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną) I01 obce gatunki inwazyjne	J02.03 regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	
1037 trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Brak zidentyfikowanych zagrożeń		<ul style="list-style-type: none"> – Zachowanie naturalnych procesów erozyjno-akumulacyjnych Wisły i ujściowych odcinków jej dopływów, zachowanie roślinności nadbrzeżnej w pasie 10 m w postaci drzew i krzewów na >20% długości linii brzegowej w miejscach występowania przedmiotu ochrony. – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
1060 czerwoczyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	J02.01.03 wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek J02.15 Inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych J02.10 gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia	B01 zalesianie terenów otwartych A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja	<ul style="list-style-type: none"> – Zachowanie bazy pokarmowej (różnych gatunków szczeniów) % w kompleksach siedlisk łąkowych i torfowisk niskich w miejscach występowania przedmiotu ochrony – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.
6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylyon alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuleta sepium</i>)	Brak stwierdzonych zagrożeń istniejących	A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja J02.03 regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	<ul style="list-style-type: none"> – Ponowna weryfikacja występowania siedliska ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne w obszarze, – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.
*9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti petraeae</i>)	Brak stwierdzonych zagrożeń istniejących	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) B02.01 odnawianie lasu po wycince (nasadzenia)	<ul style="list-style-type: none"> – Ponowna weryfikacja występowania siedliska ciepłolubne dąbrowy w obszarze, – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
1145 piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Brak stwierdzonych zagrożeń istniejących	J02.12.02 tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych J02.03 regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	<ul style="list-style-type: none"> – Ponowna weryfikacja występowania gatunku piskorz w obszarze – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Cele działań ochronnych
	Istniejące	Potencjalne	
1042 zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Brak stwierdzonych zagrożeń istniejących	K02.03 eutrofizacja (naturalna) K01.03 wyschnięcie	– Ponowna weryfikacja występowania gatunku zalotka większa w obszarze – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.
4030 szlaczkoń szafrańiec <i>Colias myrmidone</i>	Brak zagrożeń istniejących i potencjalnych ze względu na brak przedmiotu ochrony w obszarze		– Ponowna weryfikacja występowania gatunku szlaczkoń szafrańiec w obszarze – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
1337 bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Brak stwierdzonych zagrożeń istniejących	F03.02.03 chwywanie, trucie, kłusownictwo	– Ponowna weryfikacja występowania gatunku bóbr europejski w obszarze – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
1437 leniec bezpodkwiatowy <i>Thesium ebracteatum</i>	Brak zagrożeń istniejących i potencjalnych ze względu na brak przedmiotu ochrony w obszarze		– Ponowna weryfikacja występowania gatunku leniec bezpodkwiatowy w obszarze – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
1617 starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i> (= <i>Ostericum palustre</i>)	Brak stwierdzonych zagrożeń istniejących	A08 nawożenie /nawozy sztuczne/ J02.01 zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie A03.03 zaniechanie / brak koszenia K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	– Ponowna weryfikacja występowania gatunku starodub łąkowy w obszarze – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

*W stosunku do wszystkich przedmiotów ochrony występujących na terenie obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce obowiązują następujące działania ochronne:

- Ustawienie tablic informujących o obszarze, zagrożeniach i zaleceniach (33 szt.). Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.
- Przygotowanie Dokumentacji projektowej Oraz wytyczenie i oznakowanie ścieżek Przyrodniczych (7 lokalizacji).
- Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.
- Wydanie 3000 folderów edukacyjnych oraz przygotowanie 2 diaporam tematycznych. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych
- Organizacja 24 spotkań z mieszkańcami w sprawie popularyzacji dopłat rolnośrodowiskowych, 24 spotkań z przedsiębiorcami, instytucjami wspierającymi przedsiębiorczość, przedstawicielami samorządu lokalnego i służb ochrony przyrody. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.

źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045

Wskazane w strategii planowane inwestycje mogą być częściowo realizowane w granicach obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

W obrębie obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce możliwa jest realizacja zadań związanych z modernizacją nawierzchni oraz wzmocnieniem nośności dróg umożliwiające transport ciężki, budową lub modernizacją dróg dojazdowych i ciągów komunikacyjnych, zapewniających łatwy dostęp do terenów inwestycyjnych, budową dodatkowych elementów infrastruktury, takich jak skrzyżowania, ronda czy zatoki postojowe. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione powyżej. Zakłada się, że wskazane zadania w obrębie obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce polegać będą jednak głównie na modernizacji oraz częściowej budowie drogi i jej elementów dodatkowych w granicach istniejącego pasa lub w bezpośrednim jego sąsiedztwie. Oznacza to, że większość prac będzie prowadzona na terenach już przekształconych, wykorzystywanych dotychczas pod infrastrukturę komunikacyjną, a więc bez konieczności zajmowania nowego terenu. Zakres inwestycji obejmuje m.in. wzmocnienie nawierzchni, poprawę odwodnienia, przebudowę zjazdów, chodników i poboczy, a także dostosowanie geometrii drogi do obowiązujących standardów bezpieczeństwa. Prace te nie będą wiązać się z istotną ingerencją w środowisko przyrodnicze, a ewentualne zmiany w terenie będą ograniczone do minimum. Należy zaznaczyć, że realizacja zadania uwzględni będzie lokalizację gatunków i siedlisk stanowiących przedmioty ochrony obszaru i nie będzie wpływać na realizację planu zadań ochronnych. Po zakończeniu prac modernizacyjnych inwestycja przyczyni się do poprawy warunków ruchu drogowego, co może pośrednio wpłynąć na ograniczenie emisji zanieczyszczeń i hałasu poprzez usprawnienie przepustowości i płynności ruchu.

W obrębie obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce możliwa jest realizacja zadań związanych z Instalacją i rozwojem sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, energetycznych oraz telekomunikacyjnych, a także rozwojem infrastruktury teleinformatycznej w gminie, w tym rozbudowie sieci internetowej, wdrażaniem szybkiego internetu szerokopasmowego oraz systemów bezpieczeństwa danych. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Potencjalne oddziaływania negatywne ograniczone będzie do etapu realizacji robót budowlanych i obejmować będzie m.in. wzrost emisji hałasu i spalin, powstawanie odpadów budowlanych, czasowe przekształcenia terenu oraz lokalne ingerencje w siedliska przyrodnicze. Charakter tych uciążliwości określa się jako krótkotrwałe, miejscowy i odwracalny. Celem zminimalizowania wpływu na środowisko zastosowane zostaną nowoczesne technologie budowlane, wdrożona rekultywacja terenów po zakończeniu robót, a także działania zabezpieczające faunę i florę (m.in. ochrona siedlisk płazów, zabezpieczanie wykopów – za pomocą tzw. wygrodzeń

herpetologicznych, ograniczenie wycinki roślinności). Planowane inwestycje w zakresie budowy sieci wodno-kanalizacyjnej, energetycznej oraz telekomunikacyjnej, a także te związane z wdrażaniem szybkiego internetu szerokopasmowego oraz systemów bezpieczeństwa danych w długofalowej perspektywie będą korzystnie oddziaływać, zarówno na środowiska przyrodnicze, jak i na jakości życia mieszkańców. Realizacja przedsięwzięć przyczyni się do poprawy warunków sanitarnych, minimalizacji ryzyka wycieku zanieczyszczeń do gleb i wód powierzchniowych, zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii, ograniczenia strat przesyłowych, a także do zapewnienia dostępu do nowoczesnych usług teleinformatycznych. Dostęp do szybkiego internetu może wpłynąć na decyzyjność mieszkańców w kontekście podjęcia pracy zdalnej, czego konsekwencją byłaby poprawa jakości powietrza na skutek ograniczenia emisji ze źródeł komunikacyjnych.

W ramach Strategii do realizacji przewidziane są zadania w zakresie:

- Modernizację budynków szkół i przedszkoli, w tym wymianę instalacji, ocieplenie oraz wyposażenie w nowoczesne technologie
- Modernizację chodników i przejść dla pieszych, w tym instalację obniżonych krawężników, sygnalizacji dźwiękowej oraz antypoślizgowych nawierzchni.
- Wprowadzenie elementów poprawiających bezpieczeństwo, takich jak dodatkowe oświetlenie czy oznakowanie.
- Modernizacja istniejących obiektów, w tym ich doposażenie w nowoczesny sprzęt sportowy i dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- Inwestowanie w modernizację systemów grzewczych w budynkach użyteczności publicznej

Prace związane z powyższymi realizowane będą w granicach istniejących obiektów i terenów już przekształconych antropogenicznie, co ogranicza ryzyko ingerencji w siedliska przyrodnicze oraz w miejsca bytowania gatunków chronionych. Inwestycja nie wiąże się z zajmowaniem nowych powierzchni terenu, fragmentacją ekosystemów czy ingerencją w procesy przyrodnicze. Ewentualne, krótkotrwałe oddziaływania związane z realizacją robót budowlanych, takie jak hałas czy emisje spalin, będą miały charakter lokalny i przejściowy, i nie będą wpływać na przedmioty ochrony obszaru. Ponadto, efektem przedsięwzięcia będzie poprawa efektywności energetycznej obiektów oraz redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym gazów cieplarnianych i pyłów, co w perspektywie długofalowej będzie oddziaływać korzystnie na stan środowiska, w tym także na siedliska i gatunki objęte ochroną w ramach sieci NATURA 2000. Ponadto, ulepszenie systemu oświetlenia wzdłuż ciągów komunikacyjnych i modernizacja, chodników, przejść dla pieszych, oznakowania i sygnalizacji świetlnej wpłynie na wzrost bezpieczeństwa zarówno ludzi jak i zwierząt

Przygotowanie terenu pod nową strefę inwestycyjną w pobliżu obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce może mieć znaczący wpływ na siedliska przyrodnicze, siedliska chronionych gatunków oraz ciągłość korytarzy ekologicznych. Inwestycje wiązą się z przekształceniem terenu, co może skutkować fragmentacją i utratą cennych siedlisk, zwiększeniem hałasu, emisji zanieczyszczeń oraz zmianą stosunków wodnych i mikroklimatu. Wzmożona presja antropogeniczna (ruch kołowy, hałas, oświetlenie) będzie negatywnie wpływać na bioróżnorodność i zachowanie funkcji ekologicznych ostoi. Aby ograniczyć te skutki, zaleca się m.in. wyznaczenie stref buforowych, zachowanie istniejących zadrzewień, budowę przejść dla zwierząt, wdrożenie systemów retencji wód opadowych oraz prowadzenie stałego monitoringu środowiskowego w fazie eksploatacji. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie

sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Niemniej jednak wcześniejsze uzbrojenie terenu w sieć wodociągową i kanalizacyjną zabezpieczy teren budowy przed potencjalną, przesyłową utratą wody już na etapie realizacji inwestycji oraz zminimalizuje ryzyko wycieku zanieczyszczeń do gruntu i wód, zaś przygotowane drogi dojazdowe pozwolą na kontrolowany, scentralizowany dostęp do powstającej strefy inwestycyjnej i ograniczą zjawisko dewastacji terenów przyległych.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce możliwa jest realizacja inwestycji związanych z budową klubokawiarni, nowych punktów medycznych oraz budową nowych obiektów sportowych, takich jak boiska wielofunkcyjne, siłownie plenerowe oraz obiekty typu skatepark, pumtrack, street workout. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić oddziaływania w postaci zapylenia i emisji hałasu, spływu spylonych materiałów budowlanych wraz z wodami opadowymi. Oddziaływania te będą jednak krótkotrwałe, lokalne i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac budowlanych. Na etapie realizacji nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na środowisko i jego komponenty.

Na obszarze NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce możliwa jest realizacja zadań polegających na budowie nowych osiedli mieszkaniowych. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Na etapie realizacji inwestycji może wystąpić tymczasowe oddziaływanie w postaci zapylenia powietrza, zmętnienia cieków i zbiorników wodnych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, wibracji spowodowanych pracą maszyn. Istnieje również ryzyko wystąpienia awarii, takich jak np. wyciek paliw lub innych płynów technicznych z pracujących urządzeń, jednak przy prawidłowym ich użytkowaniu i zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa ryzyko ich wystąpienia jest znikome. Wszystkie potencjalne oddziaływania będą miały charakter tymczasowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji inwestycji wystąpić mogą negatywne oddziaływania, do których zaliczyć należy: możliwe zubożenie różnorodności biologicznej na skutek zajęcia terenów zielonych, wzrost zanieczyszczenia powietrza, hałasu i ilości odpadów w związku z większą liczbą mieszkańców czy trwałą zmianą charakteru krajobrazu, poprzez wprowadzenie nowej zabudowy, mogącej również wpłynąć na lokalny układ hydrologiczny, zwiększając odpływ wód opadowych i ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej. Ograniczenie negatywnego oddziaływania jest możliwe, dzięki zastosowaniu zasad zrównoważonego

rozwoju takich jak: dobór właściwej lokalizacji inwestycji, zastosowanie rozwiązań urbanistycznych i architektonicznych dostosowanych do otoczenia, zachowanie możliwie największej ilości zieleni i elementów naturalnych, a także odpowiednie zarządzanie infrastrukturą techniczną, wodno-kanalizacyjną i komunikacyjną. Głównym atutem inwestycji jest fakt, że będą one ograniczać zjawisko rozpraszania zabudowy, co ma duże znaczenie dla zachowania integralności obszaru.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce możliwa jest realizacja zadań związanych z tworzeniem terenów rekreacyjnych, takich jak parki rodzinne, ścieżki zdrowia czy strefy relaksu, wytyczeniem i oznakowanie nowych szlaków turystycznych, modernizacją istniejących tras i dodaniem udogodnień, takich jak miejsca odpoczynku i tablice informacyjne, budową tras do biegania, ścieżek zdrowia i tras rowerowych w parkach oraz na terenach zielonych, inwestycjami w nowe tereny zielone, w tym zakup gruntów i ich adaptacja na cele rekreacyjne. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Planowane przedsięwzięcie polegające na tworzeniu terenów rekreacyjnych, takich jak parki rodzinne, ścieżki zdrowia czy strefy relaksu, będzie wywierało korzystny wpływ na środowisko, poprzez zwiększenie powierzchni terenów zieleni, poprawę warunków mikroklimatycznych, wzbogacenie walorów krajobrazowych oraz stworzenie dodatkowych siedlisk dla fauny i flory. Oprócz korzyści społecznych szczególnym atutem inwestycji jest zwiększenie lub zachowanie udziału terenów przepuszczalnych umożliwiających swobodną infiltrację wody do gruntu. Negatywne oddziaływania będą miały charakter krótkotrwały i ograniczą się do etapu realizacji inwestycji, obejmując emisję spalin, hałasu i pyłów, czasowe przekształcenie powierzchni ziemi oraz powstawanie odpadów budowlanych. Uciążliwości te zostaną zminimalizowane poprzez stosowanie odpowiednich technologii budowlanych oraz zachowanie obowiązujących przepisów. Po zakończeniu robót inwestycja nie będzie powodować istotnych negatywnych skutków środowiskowych, natomiast w perspektywie długoterminowej przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska przyrodniczego oraz zrównoważonego rozwoju przestrzennego. Budowa tras rowerowych wraz z oznakowaniem wiązać się może z lokalnym przekształceniem powierzchni terenu, jednak ich skala będzie ograniczona, a charakter inwestycji – liniowy i niskonakładowy – minimalizujący negatywny wpływ na środowisko. Realizacja inwestycji przyczyni się do uporządkowania ruchu turystycznego na terenie gminy, co pozwoli na zmniejszenia presji na najbardziej wrażliwe przyrodniczo obszary. Ścieżki rowerowe, przy właściwym zaplanowaniu, mogą stanowić element edukacyjny i rekreacyjny, wspierający cele ochrony przyrody oraz promujący formy turystyki przyjaznej środowisku. W związku z powyższym uznaje się, że inwestycja – przy zachowaniu zasad ochrony przyrody i zastosowaniu działań minimalizujących – nie będzie powodować istotnego negatywnego oddziaływania na obszarze NATURA 2000.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce możliwa jest realizacja inwestycji związanych z instalacją małej architektury, takiej jak ławki, altany, siłownie plenerowe czy place zabaw oraz budową wieży widokowej przeznaczonej do obserwacji obszaru o szczególnych walorach krajobrazowych, a także modernizacją istniejących parków poprzez wprowadzenie nowych nasadzeń oraz małej architektury. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej

sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Instalacja małej architektury oraz budowa wieży widokowej będzie oddziaływać na środowisko w ograniczonym stopniu, głównie poprzez lokalne przekształcenie terenu i ingerencję w powierzchnię biologicznie czynną. Podczas prac mogą wystąpić przejściowe uciążliwości, takie jak hałas, zwiększony ruch pojazdów czy czasowe ograniczenie dostępności terenu. Po zakończeniu inwestycji obiekty te zwiększą atrakcyjność turystyczną i rekreacyjną obszaru, sprzyjając jego uporządkowanemu i bezpiecznemu użytkowaniu. Dodatkowo wieża widokowa, odpowiednio zaprojektowana i wkomponowana w krajobraz, umożliwi podziwianie walorów przyrodniczych bez nadmiernej ingerencji w otoczenie. Faza realizacji przedsięwzięcia związana będzie z: emisją nieorganizowaną, źródłem której będzie praca silników urządzeń budowlanych, sprzętu i samochodów transportowych, pojazdów pracujących na terenie realizacji zadania. Wielkość emisji będzie znikoma i przy użyciu maszyn w należytym stanie technicznych nie będzie miała wpływu na stan powietrza w rejonie. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały, przejściowy i lokalny zasięg. Po zakończeniu prac budowlanych uciążliwości ustaną. Prace montażowe prowadzone będą w porze dziennej, a urządzenia emitujące hałas o dużym natężeniu, w miarę możliwości, nie będą pracować równocześnie. Prace ziemne będą prowadzone w sposób niezagrażający środowisku gruntowo - wodnemu, poprzez zastosowanie sprawnego technicznie sprzętu, maszyn i pojazdów oraz odpowiednią organizację prac i magazynowanie materiałów i surowców niezbędnych do prowadzenia robót w sposób bezpieczny dla środowiska gruntowo – wodnego, w wydzielonym miejscu na terenie planowanej inwestycji. Materiał po przywiezieniu na teren inwestycji nie będzie tam magazynowany – zostanie wykorzystany do prac budowlanych, zaś jego przywóz będzie uwarunkowany aktualnie prowadzonymi pracami montażowymi. Korzystanie z wieży widokowej czy wiaty wypoczynkowej nie będzie przyczyną dodatkowej emisji do środowiska tj. jak hałas czy emisje do powietrza. Należy zaznaczyć że nowopowstała infrastruktura przy zastosowaniu odpowiednich tablic informacyjnych wesprze proces edukacji społeczeństwa z aspektach ekologii i ochrony środowiska, również w kontekście obszarów NATURA 2000.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce możliwa jest realizacja inwestycji związanej z utworzeniem przestrzeni do rekreacji wodnej w ramach zbiornika wodnego, w tym plaży, pomostów, miejsc do wędkowania i obiektów sportów wodnych. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Na etapie realizacji inwestycji może wystąpić tymczasowe oddziaływanie w postaci zapylenia powietrza, zmętnienia cieków i zbiorników wodnych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, wibracji spowodowanych pracą maszyn. Istnieje również ryzyko wystąpienia awarii, takich jak np. wyciek paliw lub innych płynów technicznych z pracujących

urządzeń, jednak przy prawidłowym ich użytkowaniu i zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa ryzyko ich wystąpienia jest znikome. Wszystkie potencjalne oddziaływania będą miały charakter tymczasowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji możliwe jest pogorszenie jakości wód na skutek wzmożonego ruchu łodzi i sprzętu pływającego, a także zwiększona presja turystyczna skutkująca erozją linii brzegowej i zniszczeniem roślinności wodnej i nadbrzeżnej oraz zaśmieceniem. Dodatkowo intensywne użytkowanie akwenu może płoszyć dzikie ptactwo i ryby. Celem minimalizacji negatywnego oddziaływania inwestycji zaleca się wykorzystanie materiałów neutralnych, zachowanie naturalnej linii brzegowej i strefy buforowej z roślinnością, a także zapewnienie systemów odbioru ścieków i odpadów. Właściwie zaprojektowana i wykonana infrastruktura umożliwi właściwy sposób korzystania z jeziora, ograniczy niekontrolowany dostęp do brzegów i skupi aktywność turystyczną w wyznaczonych, dostosowanych miejscach, co zmniejszy negatywne oddziaływanie na bardziej wrażliwe fragmenty ekosystemu.

Przewidziane do realizacji w ramach Strategii zadanie związane z opracowaniem koncepcji i projektu oraz rozpoczęcie realizacji projektu zbiornika wodnego w porozumieniu z Cement Ożarów S.A., w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej oraz bezpieczeństwa użytkowników, zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów nie posiada jeszcze wydanej decyzji środowiskowej. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Na obecnym etapie można wnioskować, że przedsięwzięcie będzie miało znaczący wpływ na kształtowanie lokalnego środowiska przyrodniczego i społecznego. W długofalowej perspektywie inwestycja przyczyni się do poprawy bilansu wodnego, zwiększenia retencji i dostępności wody, ograniczenia ryzyka powodziowego oraz stworzenia nowych walorów rekreacyjnych i krajobrazowych. Może również stanowić siedlisko dla wielu gatunków flory i fauny, wzbogacając lokalną bioróżnorodność. Oddziaływania negatywne będą związane głównie z etapem realizacji i obejmą ingerencję w powierzchnię ziemi, czasowe przekształcenia krajobrazu, wzrost poziomu hałasu, emisję spalin oraz powstawanie odpadów budowlanych. Potencjalne skutki środowiskowe zostaną ograniczone poprzez dobór odpowiedniej lokalizacji, zastosowanie nowoczesnych technologii budowlanych, rekultywację terenów po zakończeniu prac oraz prowadzenie inwestycji zgodnie z obowiązującymi procedurami ochrony środowiska. Po zakończeniu realizacji nie przewiduje się istotnych negatywnych skutków dla wód powierzchniowych, podziemnych ani dla form ochrony przyrody, natomiast przedsięwzięcie będzie oddziaływać pozytywnie poprzez poprawę gospodarki wodnej, rozwój infrastruktury oraz podniesienie jakości życia mieszkańców. Dodatkowo w fazie eksploatacji inwestycja umożliwi centralizację ruchu turystycznego i skupi go w miejscu oddalonym od siedlisk chronionych gatunków, w tym również gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru. Takie rozwiązanie ograniczy zjawisko tzw. dzikiej turystyki i wynikającej z niej dewastacji terenów chronionych.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce możliwa jest realizacja inwestycji związanej z budową i modernizacją PSZOK. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie

zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Istotne, aby na etapie planowania i procedowania odpowiednich zezwoleń środowiskowych dotyczących bezpośrednio danej inwestycji, wskazano optymalną jej lokalizację, celem ograniczenia emisji zanieczyszczeń do środowiska przyrodniczego oraz potencjalnego negatywnego oddziaływania na obszary NATURA 2000. Na etapie realizacji inwestycji może wystąpić tymczasowe oddziaływanie w postaci zapylenia powietrza, zmętnienia cieków i zbiorników wodnych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, wibracji spowodowanych pracą maszyn. Istnieje również ryzyko wystąpienia awarii, takich jak np. wyciek paliw lub innych płynów technicznych z pracujących urządzeń, jednak przy prawidłowym ich użytkowaniu i zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa ryzyko ich wystąpienia jest znikome. Wszystkie potencjalne oddziaływania będą miały charakter tymczasowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji inwestycji do możliwych negatywnych oddziaływań należy zaliczyć ryzyko zanieczyszczenia gleby i wód gruntowych w przypadku nieprawidłowego przechowywania odpadów, emisję hałasu i zapachów związanych z obsługą punktu, a także obniżenie estetyki krajobrazu przez elementy infrastruktury technicznej. W celu zminimalizowania niekorzystnych skutków, konieczne jest zastosowanie rozwiązań technicznych ograniczających emisję zanieczyszczeń, odpowiednie usytuowanie obiektu z dala od cennych siedlisk i cieków wodnych, a także wprowadzenie zieleni izolacyjnej i estetycznych rozwiązań architektonicznych.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce jest również możliwa realizacja inwestycji związanych z instalacjami nowoczesnych technologii oczyszczania, takimi jak systemy biologicznego oczyszczania wody czy odzyskiwania energii z biogazu. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Planowane przedsięwzięcie będzie miało w długofalowej perspektywie jednoznacznie pozytywny wpływ na środowisko naturalne. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ograniczenia emisji substancji szkodliwych do środowiska oraz zwiększenia efektywności energetycznej instalacji poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Oddziaływania negatywne będą miały charakter krótkotrwały i ograniczą się do etapu budowy, obejmując m.in. emisję spalin i hałasu, powstawanie odpadów budowlanych oraz czasowe przekształcenie powierzchni ziemi. Zastosowanie nowoczesnych technologii, odpowiedniej organizacji robót oraz przestrzeganie przepisów ochrony środowiska pozwoli na zminimalizowanie oddziaływania.

Planowane przedsięwzięcia obejmujące budowę zbiorników retencyjnych i systemów małej retencji, modernizację kanalizacji deszczowej z uwzględnieniem retencji wody oraz wprowadzenie zrównoważonych rozwiązań technologicznych, takich jak instalacje odnawialnych źródeł energii czy systemy zagospodarowania wód opadowych, będą miały w długofalowej perspektywie korzystny wpływ na środowisko. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego

wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Realizacja zadań przyczyni się do zwiększenia retencji wód, poprawy bilansu wodnego, ograniczenia ryzyka powodziowego i zagrożenia suszą, a także do poprawy jakości wód powierzchniowych poprzez redukcję zanieczyszczeń spływających do odbiorników. Dodatkowo wykorzystanie technologii OZE zmniejszy emisję gazów cieplarnianych i poprawi efektywność energetyczną infrastruktury. Negatywne oddziaływania będą miały charakter krótkotrwały i ograniczą się do etapu budowy, obejmując lokalny wzrost hałasu, emisję spalin i pyłów, czasowe przekształcenie powierzchni ziemi oraz ingerencję w siedliska przyrodnicze. Zostaną one zminimalizowane dzięki stosowaniu sprawnego technicznie sprzętu, prowadzeniu prac zgodnie ze sztuką budowlaną, rekultywacji terenów po zakończeniu inwestycji oraz uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczych w wyborze lokalizacji. Po zrealizowaniu inwestycji nie przewiduje się istotnych negatywnych skutków środowiskowych, natomiast długoterminowe efekty będą sprzyjać ochronie zasobów wodnych, poprawie warunków klimatycznych i krajobrazowych oraz wzmocnieniu odporności ekosystemów na zmiany klimatu.

Obszar NATURA 2000 Małopolski Przełom Wisły

Plany zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006.

Tabela 25 Cele działań ochronnych dotyczące przedmiotów ochrony obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce, potencjalnie kolidujących z realizacją Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030:

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Cele działań ochronnych
	Istniejące	Potencjalne	
A176 mewa czarnogłowa <i>Larus melanocephalus</i>	K03.04 Drapieżnictwo	J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	<ul style="list-style-type: none"> – Uzyskanie populacji lęgowej w stanie właściwym (FV) na poziomie 5 par – Utrzymanie wyspy koło Zastowa Karczmiskiego w izolacji – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	K03.04 Drapieżnictwo	J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja drzew i krzewów)	<ul style="list-style-type: none"> – Uzyskanie populacji lęgowej w stanie właściwym (FV) na poziomie 380 par – Utrzymanie biotopu lęgowej poprzez zachowanie naturalnych procesów kształtujących roztokowy charakter koryta Wisły – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
A195 rybitwa białoczelna <i>Sterna albifrons</i>	K03.04 Drapieżnictwo	J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja drzew i krzewów)	<ul style="list-style-type: none"> – Uzyskanie populacji lęgowej w stanie właściwym (FV) na poziomie 140 par – Utrzymanie biotopu lęgowej poprzez zachowanie naturalnych procesów kształtujących roztokowy charakter koryta Wisły – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
A130 ostrygojad <i>Haematopus ostralegus</i>	K03.04 Drapieżnictwo F02.03 Wędkarstwo	J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	<ul style="list-style-type: none"> – Uzyskanie populacji lęgowej w stanie właściwym (FV) na poziomie 4 par – Utrzymanie biotopu lęgowej poprzez zachowanie wysp wiślanych w izolacji – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
A136 sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	K03.04 Drapieżnictwo F02.03 Wędkarstwo	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	<ul style="list-style-type: none"> – Uzyskanie populacji lęgowej w stanie właściwym (FV) na poziomie 38 par – Utrzymanie biotopu lęgowej poprzez zachowanie naturalnych procesów kształtujących roztokowy charakter koryta Wisły – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
A137 sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i>	K03.04 Drapieżnictwo F02.03 Wędkarstwo	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	<ul style="list-style-type: none"> – Uzyskanie populacji lęgowej w stanie właściwym (FV) na poziomie 7 par – Utrzymanie biotopu lęgowej poprzez zachowanie naturalnych procesów kształtujących roztokowy charakter koryta Wisły – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Cele działań ochronnych
	Istniejące	Potencjalne	
A179 mewa śmieszka <i>Larus ridibundus</i>	Nie zidentyfikowano zagrożeń istniejących i potencjalnych		<ul style="list-style-type: none"> – Uzyskanie populacji lęgowej w stanie właściwym (FV) na poziomie 6500 par – Utrzymanie wyspy koło Zastowa Karczmiskiego w izolacji – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
A182 mewa siwa <i>Larus canus</i>	K03.04 Drapieżnictwo	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	<ul style="list-style-type: none"> – Uzyskanie populacji lęgowej w stanie właściwym (FV) na poziomie 105 par – Utrzymanie biotopu lęgowego poprzez zachowanie naturalnych procesów kształtujących roztokowy charakter koryta Wisły – Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
A056 płaskonos <i>Anas clypeata</i>	Nie zidentyfikowano zagrożeń istniejących	J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych J02.12.02 Tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja drzew i krzewów)	<ul style="list-style-type: none"> – Uzupełnienie stanu wiedzy o gatunku w obszarze – weryfikacja znaczenia populacji w obszarze
A156 rycyk <i>Limosa limosa</i>	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych J02.12.02 Tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych A04.03 zarzucenie pasterstwa, brak wypasu	<ul style="list-style-type: none"> – Ponowna weryfikacja występowania gatunku rycyk w obszarze

źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006

Wskazane w strategii planowane inwestycje mogą być częściowo realizowane w granicach obszaru NATURA 2000 Małopolski Przełom Wisły lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

W obrębie obszaru NATURA 2000 Małopolski Przełom Wisły możliwa jest realizacja zadań związanych z modernizacją nawierzchni oraz wzmocnieniem nośności dróg umożliwiające transport ciężki, budową lub modernizacją dróg dojazdowych i ciągów komunikacyjnych, zapewniających łatwy dostęp do terenów inwestycyjnych, budową dodatkowych elementów infrastruktury, takich jak skrzyżowania, ronda czy zatoki postojowe. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione powyżej. Zakłada się, że wskazane zadania w obrębie obszaru NATURA 2000 Małopolski Przełom Wisły polegać będą jednak głównie na modernizacji oraz częściowej budowie drogi i jej elementów dodatkowych w granicach istniejącego pasa lub w bezpośrednim jego sąsiedztwie. Oznacza to, że większość prac będzie prowadzona na terenach już przekształconych, wykorzystywanych dotychczas pod infrastrukturę komunikacyjną, a więc bez konieczności zajmowania nowego terenu. Zakres inwestycji obejmuje m.in. wzmocnienie nawierzchni, poprawę odwodnienia, przebudowę zjazdów, chodników i poboczy, a także dostosowanie geometrii drogi do obowiązujących standardów bezpieczeństwa. Prace te nie będą wiązać się z istotną ingerencją w środowisko przyrodnicze, a ewentualne zmiany w terenie będą ograniczone do minimum. Należy zaznaczyć, że realizacja zadania uwzględniać będzie lokalizację gatunków i siedlisk stanowiących przedmioty ochrony obszaru i nie będzie wpływać na realizację planu zadań ochronnych. Po zakończeniu prac modernizacyjnych inwestycja przyczyni się do poprawy warunków ruchu drogowego, co może pośrednio wpłynąć na ograniczenie emisji zanieczyszczeń i hałasu poprzez usprawnienie przepustowości i płynności ruchu.

W obrębie obszaru NATURA 2000 Małopolski Przełom Wisły możliwa jest realizacja zadań związanych z Instalacją i rozwojem sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, energetycznych oraz telekomunikacyjnych, a także rozwojem infrastruktury teleinformatycznej w gminie, w tym rozbudowie sieci internetowej, wdrażaniem szybkiego internetu szerokopasmowego oraz systemów bezpieczeństwa danych. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Potencjalne oddziaływania negatywne ograniczone będzie do etapu realizacji robót budowlanych i obejmować będzie m.in. wzrost emisji hałasu i spalin, powstawanie odpadów budowlanych, czasowe przekształcenia terenu oraz lokalne ingerencje w siedliska przyrodnicze. Charakter tych uciążliwości określa się jako krótkotrwałe, miejscowe i odwracalny. Celem zminimalizowania wpływu na środowisko zastosowane zostaną nowoczesne technologie budowlane, wdrożona rekultywacja terenów po zakończeniu robót, a także działania zabezpieczające faunę i florę (m.in. ochrona siedlisk płazów, zabezpieczanie wykopów – za pomocą tzw. wygradzeń

herpetologicznych, ograniczenie wycinki roślinności). Planowane inwestycje w zakresie budowy sieci wodno-kanalizacyjnej, energetycznej oraz telekomunikacyjnej, a także te związane z wdrażaniem szybkiego internetu szerokopasmowego oraz systemów bezpieczeństwa danych w długofalowej perspektywie będą korzystnie oddziaływać, zarówno na środowiska przyrodnicze, jak i na jakości życia mieszkańców. Realizacja przedsięwzięć przyczyni się do poprawy warunków sanitarnych, minimalizacji ryzyka wycieku zanieczyszczeń do gleb i wód powierzchniowych, zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii, ograniczenia strat przesyłowych, a także do zapewnienia dostępu do nowoczesnych usług teleinformatycznych. Dostęp do szybkiego internetu może wpłynąć na decyzyjność mieszkańców w kontekście podjęcia pracy zdalnej, czego konsekwencją byłaby poprawa jakości powietrza na skutek ograniczenia emisji ze źródeł komunikacyjnych.

Przygotowanie terenu pod nową strefę inwestycyjną w pobliżu obszaru NATURA 2000 Małopolski Przełom Wisły może mieć znaczący wpływ na siedliska przyrodnicze, siedliska chronionych gatunków oraz ciągłość korytarzy ekologicznych. Inwestycje wiązą się z przekształceniem terenu, co może skutkować fragmentacją i utratą cennych siedlisk, zwiększeniem hałasu, emisji zanieczyszczeń oraz zmianą stosunków wodnych i mikroklimatu. Wzmożona presja antropogeniczna (ruch kołowy, hałas, oświetlenie) będzie negatywnie wpływać na bioróżnorodność i zachowanie funkcji ekologicznych ostoi. Aby ograniczyć te skutki, zaleca się m.in. wyznaczenie stref buforowych, zachowanie istniejących zadrzewień, budowę przejść dla zwierząt, wdrożenie systemów retencji wód opadowych oraz prowadzenie stałego monitoringu środowiskowego w fazie eksploatacji. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Niemniej jednak wcześniejsze uzbrojenie terenu w sieć wodociągową i kanalizacyjną zabezpieczy teren budowy przed potencjalną, przesyłową utratą wody już na etapie realizacji inwestycji oraz zminimalizuje ryzyko wycieku zanieczyszczeń do gruntu i wód, zaś przygotowane drogi dojazdowe pozwolą na kontrolowany, scentralizowany dostęp do powstającej strefy inwestycyjnej i ograniczą zjawisko dewastacji terenów przyległych.

W pobliżu obszaru NATURA 2000 Małopolski Przełom Wisły możliwa jest realizacja inwestycji związanych z budową klubokawiarni, nowych punktów medycznych oraz budową nowych obiektów sportowych, takich jak boiska wielofunkcyjne, siłownie plenerowe oraz obiekty typu skatepark, pumptrack, street workout. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić oddziaływania w postaci zapylenia i emisji hałasu, spływu spylonych materiałów budowlanych wraz z wodami opadowymi. Oddziaływania te będą jednak krótkotrwałe, lokalne i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac budowlanych. Na etapie realizacji nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na środowisko i jego komponenty.

W pobliżu obszaru NATURA 2000 Małopolski Przełom Wisły możliwa jest realizacja zadań polegających na budowie nowych osiedli mieszkaniowych. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Na etapie realizacji inwestycji może wystąpić tymczasowe oddziaływanie w postaci zapylenia powietrza, zmętnienia cieków i zbiorników wodnych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, wibracji spowodowanych pracą maszyn. Istnieje również ryzyko wystąpienia awarii, takich jak np. wyciek paliw lub innych płynów technicznych z pracujących urządzeń, jednak przy prawidłowym ich użytkowaniu i zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa ryzyko ich wystąpienia jest znikome. Wszystkie potencjalne oddziaływania będą miały charakter tymczasowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji inwestycji wystąpić mogą negatywne oddziaływania, do których zaliczyć należy: możliwe zubożenie różnorodności biologicznej na skutek zajęcia terenów zielonych, wzrost zanieczyszczenia powietrza, hałasu i ilości odpadów w związku z większą liczbą mieszkańców czy trwałą zmianę charakteru krajobrazu, poprzez wprowadzenie nowej zabudowy, mogącej również wpłynąć na lokalny układ hydrologiczny, zwiększając odpływ wód opadowych i ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej. Ograniczenie negatywnego oddziaływania jest możliwe, dzięki zastosowaniu zasad zrównoważonego rozwoju takich jak: dobór właściwej lokalizacji inwestycji, zastosowanie rozwiązań urbanistycznych i architektonicznych dostosowanych do otoczenia, zachowanie możliwie największej ilości zieleni i elementów naturalnych, a także odpowiednie zarządzanie infrastrukturą techniczną, wodno-kanalizacyjną i komunikacyjną. Głównym atutem inwestycji jest fakt, że będą one ograniczać zjawisko rozpraszania zabudowy, co ma duże znaczenie dla zachowania integralności obszaru.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Małopolski Przełom Wisły możliwa jest realizacja zadań związanych z tworzeniem terenów rekreacyjnych, takich jak parki rodzinne, ścieżki zdrowia czy strefy relaksu, wytyczeniem i oznakowaniem nowych szlaków turystycznych, modernizacją istniejących tras i dodaniem udogodnień, takich jak miejsca odpoczynku i tablice informacyjne, budową tras do biegania, ścieżek zdrowia i tras rowerowych w parkach oraz na terenach zielonych, inwestycjami w nowe tereny zielone, w tym zakup gruntów i ich adaptacja na cele rekreacyjne. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Planowane przedsięwzięcie polegające na tworzeniu terenów rekreacyjnych, takich jak parki rodzinne, ścieżki zdrowia czy strefy relaksu, będzie wywierało korzystny wpływ na środowisko, poprzez zwiększenie powierzchni terenów zieleni, poprawę warunków mikroklimatycznych, wzbogacenie walorów krajobrazowych oraz stworzenie dodatkowych siedlisk dla fauny i flory. Oprócz korzyści społecznych szczególnym atutem inwestycji jest zwiększenie lub zachowanie udziału terenów przepuszczalnych umożliwiających swobodną infiltrację wody do gruntu

Negatywne oddziaływania będą miały charakter krótkotrwały i ograniczą się do etapu realizacji inwestycji, obejmując emisję spalin, hałasu i pyłów, czasowe przekształcenie powierzchni ziemi oraz powstawanie odpadów budowlanych. Uciążliwości te zostaną zminimalizowane poprzez stosowanie odpowiednich technologii budowlanych oraz zachowanie obowiązujących przepisów. Po zakończeniu robót inwestycja nie będzie powodować istotnych negatywnych skutków środowiskowych, natomiast w perspektywie długoterminowej przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska przyrodniczego oraz zrównoważonego rozwoju przestrzennego. Budowa tras rowerowych wraz z oznakowaniem wiązać się może z lokalnym przekształceniem powierzchni terenu, jednak ich skala będzie ograniczona, a charakter inwestycji – liniowy i niskonakładowy – minimalizujący negatywny wpływ na środowisko. Realizacja inwestycji przyczyni się do uporządkowania ruchu turystycznego na terenie gminy, co pozwoli na zmniejszenia presji na najbardziej wrażliwe przyrodniczo obszary. Ścieżki rowerowe, przy właściwym zaplanowaniu, mogą stanowić element edukacyjny i rekreacyjny, wspierający cele ochrony przyrody oraz promujący formy turystyki przyjaznej środowisku. W związku z powyższym uznaje się, że inwestycja – przy zachowaniu zasad ochrony przyrody i zastosowaniu działań minimalizujących – nie będzie powodować istotnego negatywnego oddziaływania na obszarze NATURA 2000.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Małopolski Przełom Wisły możliwa jest realizacja inwestycji związanych z instalacją małej architektury, takiej jak ławki, altany, siłownie plenerowe czy place zabaw oraz budową wieży widokowej przeznaczonej do obserwacji obszaru o szczególnych walorach krajobrazowych. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Instalacja małej architektury oraz budowa wieży widokowej będzie oddziaływać na środowisko w ograniczonym stopniu, głównie poprzez lokalne przekształcenie terenu i ingerencję w powierzchnię biologicznie czynną. Podczas prac mogą wystąpić przejściowe uciążliwości, takie jak hałas, zwiększony ruch pojazdów czy czasowe ograniczenie dostępności terenu. Po zakończeniu inwestycji obiekty te zwiększą atrakcyjność turystyczną i rekreacyjną obszaru, sprzyjając jego uporządkowanemu i bezpiecznemu użytkowaniu. Dodatkowo wieża widokowa, odpowiednio zaprojektowana i wkomponowana w krajobraz, umożliwi podziwianie walorów przyrodniczych bez nadmiernej ingerencji w otoczenie. Faza realizacji przedsięwzięcia związana będzie z: emisją nieorganizowaną, źródłem której będzie praca silników urządzeń budowlanych, sprzętu i samochodów transportowych, pojazdów pracujących na terenie realizacji zadania. Wielkość emisji będzie znikoma i przy użyciu maszyn w należytym stanie technicznych nie będzie miała wpływu na stan powietrza w rejonie. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały, przejściowy i lokalny zasięg. Po zakończeniu prac budowlanych uciążliwości ustaną. Prace montażowe prowadzone będą w porze dziennej, a urządzenia emitujące hałas o dużym natężeniu, w miarę możliwości, nie będą pracować równocześnie. Prace ziemne będą prowadzone w sposób niezagrożący środowisku gruntowo - wodnemu, poprzez zastosowanie sprawnego technicznie sprzętu, maszyn i pojazdów oraz odpowiednią organizację prac i magazynowanie materiałów i surowców niezbędnych do prowadzenia robót w sposób bezpieczny dla środowiska gruntowo – wodnego, w wydzielonym miejscu na terenie planowanej inwestycji. Materiał po

przywiezieniu na teren inwestycji nie będzie tam magazynowany – zostanie wykorzystany do prac budowlanych, zaś jego przywóz będzie uwarunkowany aktualnie prowadzonymi pracami montażowymi. Korzystanie z wieży widokowej czy wiaty wypoczynkowej nie będzie przyczyną dodatkowej emisji do środowiska tj. jak hałas czy emisje do powietrza. Należy zaznaczyć, że nowopowstała infrastruktura przy zastosowaniu odpowiednich tablic informacyjnych wesprze proces edukacji społeczeństwa z aspektach ekologii i ochrony środowiska, również w kontekście obszarów NATURA 2000.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Małopolski Przełom Wisły możliwa jest realizacja inwestycji związanej z utworzeniem przestrzeni do rekreacji wodnej w ramach zbiornika wodnego, w tym plaży, pomostów, miejsc do wędkowania i obiektów sportów wodnych. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Na etapie realizacji inwestycji może wystąpić tymczasowe oddziaływanie w postaci zapylenia powietrza, zmętnienia cieków i zbiorników wodnych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, wibracji spowodowanych pracą maszyn. Istnieje również ryzyko wystąpienia awarii, takich jak np. wyciek paliw lub innych płynów technicznych z pracujących urządzeń, jednak przy prawidłowym ich użytkowaniu i zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa ryzyko ich wystąpienia jest znikome. Wszystkie potencjalne oddziaływania będą miały charakter tymczasowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji możliwe jest pogorszenie jakości wód na skutek wzmożonego ruchu łodzi i sprzętu pływającego, a także zwiększona presja turystyczna skutkująca erozją linii brzegowej i zniszczeniem roślinności wodnej i nadbrzeżnej oraz zaśmieceniem. Dodatkowo intensywne użytkowanie akwenu może płoszyć dzikie ptactwo i ryby. Celem minimalizacji negatywnego oddziaływania inwestycji zaleca się wykorzystanie materiałów neutralnych, zachowanie naturalnej linii brzegowej i strefy buforowej z roślinnością, a także zapewnienie systemów odbioru ścieków i odpadów. Właściwie zaprojektowana i wykonana infrastruktura umożliwi właściwy sposób korzystania z jeziora, ograniczy niekontrolowany dostęp do brzegów i skupi aktywność turystyczną w wyznaczonych, dostosowanych miejscach, co zmniejszy negatywne oddziaływanie na bardziej wrażliwe fragmenty ekosystemu.

Przewidziane do realizacji w ramach Strategii zadanie związane z opracowaniem koncepcji i projektu oraz rozpoczęcie realizacji projektu zbiornika wodnego w porozumieniu z Cement Ożarów S.A., w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej oraz bezpieczeństwa użytkowników, zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów nie posiada jeszcze wydanej decyzji środowiskowej. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Na obecnym etapie można wnioskować, że przedsięwzięcie będzie miało znaczący wpływ na kształtowanie lokalnego środowiska przyrodniczego i społecznego. W długofalowej perspektywie inwestycja przyczyni się do

poprawy bilansu wodnego, zwiększenia retencji i dostępności wody, ograniczenia ryzyka powodziowego oraz stworzenia nowych walorów rekreacyjnych i krajobrazowych. Może również stanowić siedlisko dla wielu gatunków flory i fauny, wzbogacając lokalną bioróżnorodność. Oddziaływania negatywne będą związane głównie z etapem realizacji i obejmą ingerencję w powierzchnię ziemi, czasowe przekształcenia krajobrazu, wzrost poziomu hałasu, emisję spalin oraz powstawanie odpadów budowlanych. Potencjalne skutki środowiskowe zostaną ograniczone poprzez dobór odpowiedniej lokalizacji, zastosowanie nowoczesnych technologii budowlanych, rekultywację terenów po zakończeniu prac oraz prowadzenie inwestycji zgodnie z obowiązującymi procedurami ochrony środowiska. Po zakończeniu realizacji nie przewiduje się istotnych negatywnych skutków dla wód powierzchniowych, podziemnych ani dla form ochrony przyrody, natomiast przedsięwzięcie będzie oddziaływać pozytywnie poprzez poprawę gospodarki wodnej, rozwój infrastruktury oraz podniesienie jakości życia mieszkańców. Dodatkowo w fazie eksploatacji inwestycja umożliwi centralizację ruchu turystycznego i skupi go w miejscu oddalonym od siedlisk chronionych gatunków, w tym również gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru. Takie rozwiązanie ograniczy zjawisko tzw. dzięki turystyki i wynikającej z niej dewastacji terenów chronionych.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Małopolski Przełom Wisły możliwa jest realizacja inwestycji związanej z budową i modernizacją PSZOK. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Istotne, aby na etapie planowania i procedowania odpowiednich zezwoleń środowiskowych dotyczących bezpośrednio danej inwestycji, wskazano optymalną jej lokalizację, celem ograniczenia emisji zanieczyszczeń do środowiska przyrodniczego oraz potencjalnego negatywnego oddziaływania na obszary NATURA 2000. Na etapie realizacji inwestycji może wystąpić tymczasowe oddziaływanie w postaci zapylenia powietrza, zmętnienia cieków i zbiorników wodnych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, wibracji spowodowanych pracą maszyn. Istnieje również ryzyko wystąpienia awarii, takich jak np. wyciek paliw lub innych płynów technicznych z pracujących urządzeń, jednak przy prawidłowym ich użytkowaniu i zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa ryzyko ich wystąpienia jest znikome. Wszystkie potencjalne oddziaływania będą miały charakter tymczasowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji inwestycji do możliwych negatywnych oddziaływań należy zaliczyć ryzyko zanieczyszczenia gleby i wód gruntowych w przypadku nieprawidłowego przechowywania odpadów, emisję hałasu i zapachów związanych z obsługą punktu, a także obniżenie estetyki krajobrazu przez elementy infrastruktury technicznej. W celu zminimalizowania niekorzystnych skutków, konieczne jest zastosowanie rozwiązań technicznych ograniczających emisję zanieczyszczeń, odpowiednie usytuowanie obiektu z dala od cennych siedlisk i cieków wodnych, a także wprowadzenie zieleni izolacyjnej i estetycznych rozwiązań architektonicznych.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Małopolski Przełom Wisły jest również możliwa realizacja inwestycji związanych z instalacjami nowoczesnych technologii oczyszczania, takimi jak systemy biologicznego oczyszczania wody czy odzyskiwania energii z biogazu. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres

oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Planowane przedsięwzięcie będzie miało w długofalowej perspektywie jednoznacznie pozytywny wpływ na środowisko naturalne. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ograniczenia emisji substancji szkodliwych do środowiska oraz zwiększenia efektywności energetycznej instalacji poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Oddziaływania negatywne będą miały charakter krótkotrwały i ograniczą się do etapu budowy, obejmując m.in. emisję spalin i hałasu, powstawanie odpadów budowlanych oraz czasowe przekształcenie powierzchni ziemi. Zastosowanie nowoczesnych technologii, odpowiedniej organizacji robót oraz przestrzeganie przepisów ochrony środowiska pozwoli na zminimalizowanie oddziaływania.

Planowane przedsięwzięcia obejmujące budowę zbiorników retencyjnych i systemów małej retencji, modernizację kanalizacji deszczowej z uwzględnieniem retencji wody oraz wprowadzenie zrównoważonych rozwiązań technologicznych, takich jak instalacje odnawialnych źródeł energii czy systemy zagospodarowania wód opadowych, będą miały w długofalowej perspektywie korzystny wpływ na środowisko. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Miasta i Gminy Ożarów w tej sprawie nie zostały jeszcze wydane żadne decyzje środowiskowe. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko, co zostało również omówione na początku rozdziału. Realizacja zadań przyczyni się do zwiększenia retencji wód, poprawy bilansu wodnego, ograniczenia ryzyka powodziowego i zagrożenia suszą, a także do poprawy jakości wód powierzchniowych poprzez redukcję zanieczyszczeń spływających do odbiorników. Dodatkowo wykorzystanie technologii OZE zmniejszy emisję gazów cieplarnianych i poprawi efektywność energetyczną infrastruktury. Negatywne oddziaływania będą miały charakter krótkotrwały i ograniczą się do etapu budowy, obejmując lokalny wzrost hałasu, emisję spalin i pyłów, czasowe przekształcenie powierzchni ziemi oraz ingerencję w siedliska przyrodnicze. Zostaną one zminimalizowane dzięki stosowaniu sprawnego technicznie sprzętu, prowadzeniu prac zgodnie ze sztuką budowlaną, rekultywacji terenów po zakończeniu inwestycji oraz uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczych w wyborze lokalizacji. Po zrealizowaniu inwestycji nie przewiduje się istotnych negatywnych skutków środowiskowych, natomiast długoterminowe efekty będą sprzyjać ochronie zasobów wodnych, poprawie warunków klimatycznych i krajobrazowych oraz wzmocnieniu odporności ekosystemów na zmiany klimatu.

Oddziaływania na użytki ekologiczne

W stosunku do użytków ekologicznych obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478, 1940):

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5. likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7. zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
10. zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
11. umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:

1. prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
2. realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
3. zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
4. likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Realizacja działań określonych w Strategii, nie może stać w sprzeczności z wyżej wymienionymi zakazami. W wyniku przeprowadzenia prac inwestycyjnych na omawianym terenie istniejące pomniki przyrody nie będą narażone na łamanie zakazów wprowadzonych w celu ich ochrony. Działania inwestycyjne prowadzone będą poza obszarem lokalizacji pomników przyrody.

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się

poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności. Najważniejszym elementem adaptacji do zmian klimatycznych będzie, w przypadku siedlisk, zachowanie bioróżnorodności oraz zrównoważona gospodarka leśna uwzględniająca zmiany klimatyczne oraz ich efekty. Kluczowym elementem będzie utrzymanie obszarów wodno-błotnych oraz ich odtwarzanie w miejscach posiadających odpowiednie warunki.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe – dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych;
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów;
- wpływ na mikroklimat przez zachowanie oraz tworzenie nowych zalesień i obszarów zielonych;
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej;
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych;
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni dla siedliska skład gatunkowy.

Oddziaływania na pomniki przyrody

W stosunku do pomnika przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478, 1940):

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5. likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7. zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
10. zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
11. umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:

1. prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
2. realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;

3. zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
4. likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Realizacja działań określonych w Strategii, nie może stać w sprzeczności z wyżej wymienionymi zakazami. W wyniku przeprowadzenia prac inwestycyjnych na omawianym terenie istniejące pomniki przyrody nie będą narażone na łamanie zakazów wprowadzonych w celu ich ochrony. Działania inwestycyjne prowadzone będą poza obszarem lokalizacji pomników przyrody.

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności. Najważniejszym elementem adaptacji do zmian klimatycznych będzie, w przypadku siedlisk, zachowanie bioróżnorodności oraz zrównoważona gospodarka leśna uwzględniająca zmiany klimatyczne oraz ich efekty. Kluczowym elementem będzie utrzymanie obszarów wodno-błotnych oraz ich odtwarzanie w miejscach posiadających odpowiednie warunki.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe – dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych;
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów;
- wpływ na mikroklimat przez zachowanie oraz tworzenie nowych zalesień i obszarów zielonych;
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej;
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych;
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni dla siedliska skład gatunkowy.

9.2. Korytarze ekologiczne

Przez omawiany teren przebiegają korytarze ekologiczne: Sierakowicki PK i Dolina Kamiennej, Dolina Środkowej Wisły, Lasy Skierzyńskie – Dolina Wisły.

Obszar obejmujący ww. korytarze ekologiczne składa się zarówno z terenów leśnych i rolniczych, ale także częściowo z zwartej zabudowy mieszkaniowej oraz dróg.

W związku z powyższym istnieje ryzyko powstawania negatywnych oddziaływań z planowanymi działaniami związanymi z budową/przebudową/modernizacją dróg na omawianym terenie.

W celu minimalizacji negatywnych oddziaływań zadań związanych z rozwojem infrastruktury drogowej najczęściej stosuje się przejścia dla zwierząt a także dostosowując istniejące obiekty inżynierskie do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt. Mogą być poprowadzone pod powierzchnią drogi, nad drogą bądź po drodze. W celu ograniczenia śmiertelności zwierząt stosuje się ogrodzenia ochronne dostosowane do lokalnie występujących gatunków. Ponadto, m.in. zaleca się stosowanie

transparentnych ekranów akustycznych, wprowadzenie ograniczeń prędkości, wprowadzenie oświetlenia o niskiej emisji barw niebieskich i promieniowania UV a także stosowanie szczelnych pokryw studni i ogrodzeń ochronnych wokół obiektów odwadniających.

Do zadań pozytywnie oddziałujących na prawidłowe funkcjonowanie korytarzy ekologicznych należą te związane z zwiększaniem świadomości mieszkańców, rozwojem gospodarki wodno-ściekowej, w tym ujęć wód.

9.3. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Realizacja zapisów Strategii w przypadku typowych działań inwestycyjnych w tym rozbudowy dróg, tworzeniem parkingów a także budową nowych ścieżek rowerowych może powodować wystąpienie negatywnych, bezpośrednich, chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Oddziaływania te związane będą głównie z zajmowaniem terenów cennych przyrodniczo, stanowiących biotop roślin i zwierząt (długoterminowe) oraz z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe). W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych.

Możliwe oddziaływania negatywne na przyrodę i różnorodność biologiczną będą miały związek z realizacją planowanych inwestycji m.in. poprawą efektywności energetycznej oraz rozwiązań infrastrukturalnych np. budowa dróg oraz tras rowerowych czy aktualizacja parkingów. Oddziaływania te związane będą głównie z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe).

Prace budowlane mogą wpływać bezpośrednio i negatywnie na bioróżnorodność, ponieważ może dojść do ingerencji danego terenu, na którym planuje się inwestycję. Ponadto, może dojść do tworzenia barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe.

Dopisać jeszcze o tych terenach wielkopowierzchniowych

Szczególnie niebezpieczne dla bioróżnorodności są inwestycje wielkopowierzchniowe, obejmujące rozległe tereny pod zabudowę lub infrastrukturę techniczną. Realizacja takich przedsięwzięć wiąże się z fragmentacją siedlisk przyrodniczych, utratą powierzchni biologicznie czynnych oraz przekształceniem naturalnych ekosystemów w tereny o sztucznym charakterze. Prowadzi to do ograniczenia zasobów pokarmowych, miejsc lęgowych i schronienia dla wielu gatunków, a w konsekwencji do spadku liczebności populacji oraz zanikania gatunków wrażliwych na presję antropogeniczną. Ponadto rozległe ingerencje w środowisko zwiększają ryzyko rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych, powodują zubożenie struktury krajobrazu oraz zakłócenie korytarzy ekologicznych, które są kluczowe dla utrzymania równowagi przyrodniczej. Powinny być planowane w sposób zrównoważony i zgodny z zasadami ochrony przyrody, tak aby minimalizować zagrożenia dla bioróżnorodności. Celem minimalizacji ryzyka kluczowe znaczenie ma uwzględnienie uwarunkowań środowiskowych już na etapie lokalizacji przedsięwzięcia – unikanie obszarów cennych przyrodniczo, korytarzy ekologicznych oraz siedlisk gatunków chronionych. Należy stosować rozwiązania kompensacyjne i minimalizujące, takie jak pozostawianie pasów zieleni, tworzenie przejść dla zwierząt, renaturyzacja części terenów czy nasadzenia zastępcze. Istotne jest także ograniczanie fragmentacji krajobrazu poprzez integrację inwestycji z istniejącą infrastrukturą i stosowanie nowoczesnych technologii mniej inwazyjnych dla środowiska. Proces planowania powinien opierać się na rzetelnych inwentaryzacjach przyrodniczych oraz przeprowadzaniu ocen oddziaływania na środowisko, które

pozwolą określić potencjalne skutki dla fauny i flory, a następnie wdrożyć odpowiednie środki zapobiegawcze.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Szerokość strefy oddziaływania drogi na strukturę, skład i kluczowe procesy ekologiczne kształtujące dane siedlisko uzależniona jest od m.in. dyspersji biogenów, zanieczyszczeń i wrażliwości siedlisk.

Negatywne skutki funkcjonowania ciągów komunikacyjnych to:

- utrudnienie przemieszczania się zwierząt i roślin;
- wypadki i kolizje drogowe z dzikimi zwierzętami;
- zniszczenie siedlisk w zasięgu przebiegu i oddziaływania drogi;
- przekształcanie terenu przyległego do drogi (osiedlanie się człowieka wzdłuż dróg);
- ekspansja gatunków obcych na danym terenie, związanych z człowiekiem.

Edukacja ekologiczna przyczyni się do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców, a tym samym pozytywnych skutków można upatrywać w kontekście kształtowanie środowiska życia z poszanowaniem otaczającej przyrody.

Realizacja zadań związana z rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury przyczyni się do zwiększanie areału terenów przepuszczalnych, co doprowadzi do wzrostu udziału terenów biologicznie czynnych i przepuszczalnych. Działania będą wpływać pośrednio pozytywnie i długoterminowo na stan zasobów wód powierzchniowych.

W perspektywie długoterminowej działania związane z budową systemów kanalizacyjnych będą miały stały, pozytywny wpływ na bioróżnorodność zwłaszcza organizmów żyjących w glebie i w wodzie. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa zmniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód i do ziemi, co w konsekwencji zwiększy zasobność i jakość gleb oraz poprawi stan wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gmin.

Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

Działania wyznaczone w projekcie Strategii nie wpłyną negatywnie na drożność migracyjną i ekologiczną korytarza rzecznego. Zapewnienie wykwalifikowanego nadzoru przyrodniczego oraz dostosowanie terminu prowadzenia ewentualnych przyszłych planowanych prac do okresów aktywności fauny i wegetacji flory zapewni zminimalizowanie negatywnego wpływu inwestycji na korytarze ekologiczne i migracyjne w rejonie obszaru przedsięwzięcia.

Rozwój inwestycji liniowych takich jak infrastruktura drogowa może przyczynić się do zmniejszenia drożności korytarzy ekologicznych szczególnie w przypadku grodzienia dróg kołowych. W przypadku budowy nowej infrastruktury drogowej a także w przypadku budowy sieci tras rowerowych poprowadzonych w nowym śladzie należy uwzględnić rozmieszczenie chronionych elementów przyrody tj. siedlisk chronionych, stanowisk chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. Planowane trasy należy poprowadzić poza wskazanymi elementami lub zastosować adekwatne działania minimalizujące wynikające z dokumentacji środowiskowej.

Efekt bariery tworzony przez wygrozdenia wzdłuż dróg kołowych należy zminimalizować przez budowę przejść dla zwierząt lub dostosowując istniejące obiekty inżynierskie do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt.

Nie przewiduje się działań, które mogłyby naruszyć drożność i funkcjonowanie ekologicznych korytarzy lądowych i wodnych. W ramach przebudowy istniejącej infrastruktury technicznej, np. dróg w razie konieczności przewiduje się m.in. budowę przejść dla zwierząt, budowę przepustów wodnych. Działania te będą ukierunkowane na zniesienie lub ograniczenie barier dla przemieszczania się zwierząt.

Konwencja o różnorodności biologicznej

W dniu 5 czerwca 1992 r. została sporządzona w Rio de Janeiro Konwencja o różnorodności biologicznej. Celami konwencji jest ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie.

Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk

Dnia 19 września 1979 r. w Bernie sporządzono Konwencję o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk. Zgodnie z jej postanowieniami:

Art. 3.

1. Każda z umawiających się stron podejmie działania mające na celu wdrożenie krajowej polityki ochrony dzikiej flory i fauny oraz siedlisk naturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych i ginących, zwłaszcza gatunków endemicznych oraz tych, których siedliska są zagrożone, w rozumieniu postanowień niniejszej konwencji.
2. Każda z umawiających się stron podejmuje się uwzględnić ochronę dzikiej fauny i flory w swojej polityce dotyczącej planowania i rozwoju oraz w swych działaniach ukierunkowanych na ograniczenie zanieczyszczeń.
3. Każda z umawiających się stron będzie wspierać edukację i rozpowszechnianie ogólnych informacji o potrzebie ochrony dzikiej flory i fauny oraz ich siedlisk.

Art. 4.

1. Każda z umawiających się stron podejmie właściwe i niezbędne środki ustawodawcze i administracyjne, by zapewnić ochronę siedlisk dzikiej flory i fauny, w szczególności gatunków wymienionych w załącznikach I i II, oraz ochronę zagrożonych siedlisk naturalnych.
2. Umawiające się strony w swojej polityce dotyczącej planowania i rozwoju będą mieć na względzie potrzebę ochrony obszarów chronionych, określonych w ustępie poprzedzającym, tak aby uniknąć lub zmniejszyć tak dalece, jak to możliwe, wszelkie pogarszanie się stanu takich terenów.
3. Umawiające się strony podejmują się zwracać szczególną uwagę na ochronę obszarów ważnych dla gatunków wędrownych, wymienionych w załącznikach II i III, które są odpowiednio usytuowane na szlakach wędrówek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania lub pierzenia.
4. Umawiające się strony podejmują się, stosownie do potrzeb, koordynować działania w zakresie ochrony siedlisk naturalnych, o których mowa w niniejszym artykule, jeśli są one położone na obszarach przygranicznych.

Art. 5. Każda z umawiających się stron podejmie właściwe i niezbędne środki ustawodawcze i administracyjne, aby zapewnić szczególną ochronę gatunków dzikiej flory, wymienionych w załączniku I. Należy zabronić umyślnego zrywania, zbierania, ścinania lub wrywania takich

roślin. Każda z umawiających się stron, stosownie do potrzeb, zakaże posiadania lub sprzedaży roślin tych gatunków.

Art. 6. Każda z umawiających się stron podejmie właściwe i niezbędne przedsięwzięcia ustawodawcze i administracyjne, aby zapewnić szczególną ochronę gatunków dzikiej fauny, wymienionych

w załączniku II. W odniesieniu do zwierząt tych gatunków muszą być przede wszystkim zakazane:

- a) wszystkie formy umyślnego chwytania, przetrzymywania i umyślnego zabijania;
 - b) umyślne uszkodzanie lub niszczenie miejsc rozrodu lub odpoczynku;
 - c) umyślne niepokojenie dzikich zwierząt, zwłaszcza w okresie rozrodu, wychowu młodych lub snu zimowego, jeżeli takie postępowanie będzie miało znaczące skutki w odniesieniu do celów niniejszej konwencji;
 - d) umyślne niszczenie lub wybieranie jaj oraz posiadanie jaj, a nawet wydmuszek;
 - e) posiadanie i handel wewnątrzny tymi zwierzętami, żywymi lub martwymi, włączając w to zwierzęta wypchane oraz łatwo rozpoznawalne części zwierząt lub produkty z nich pochodzące,
- w przypadku gdy środek ten przyczyni się do zwiększenia skuteczności postanowień niniejszego artykułu.

Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego (Konwencja Ramsar)

Konwencję sporządzono w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r.

Art. 2.

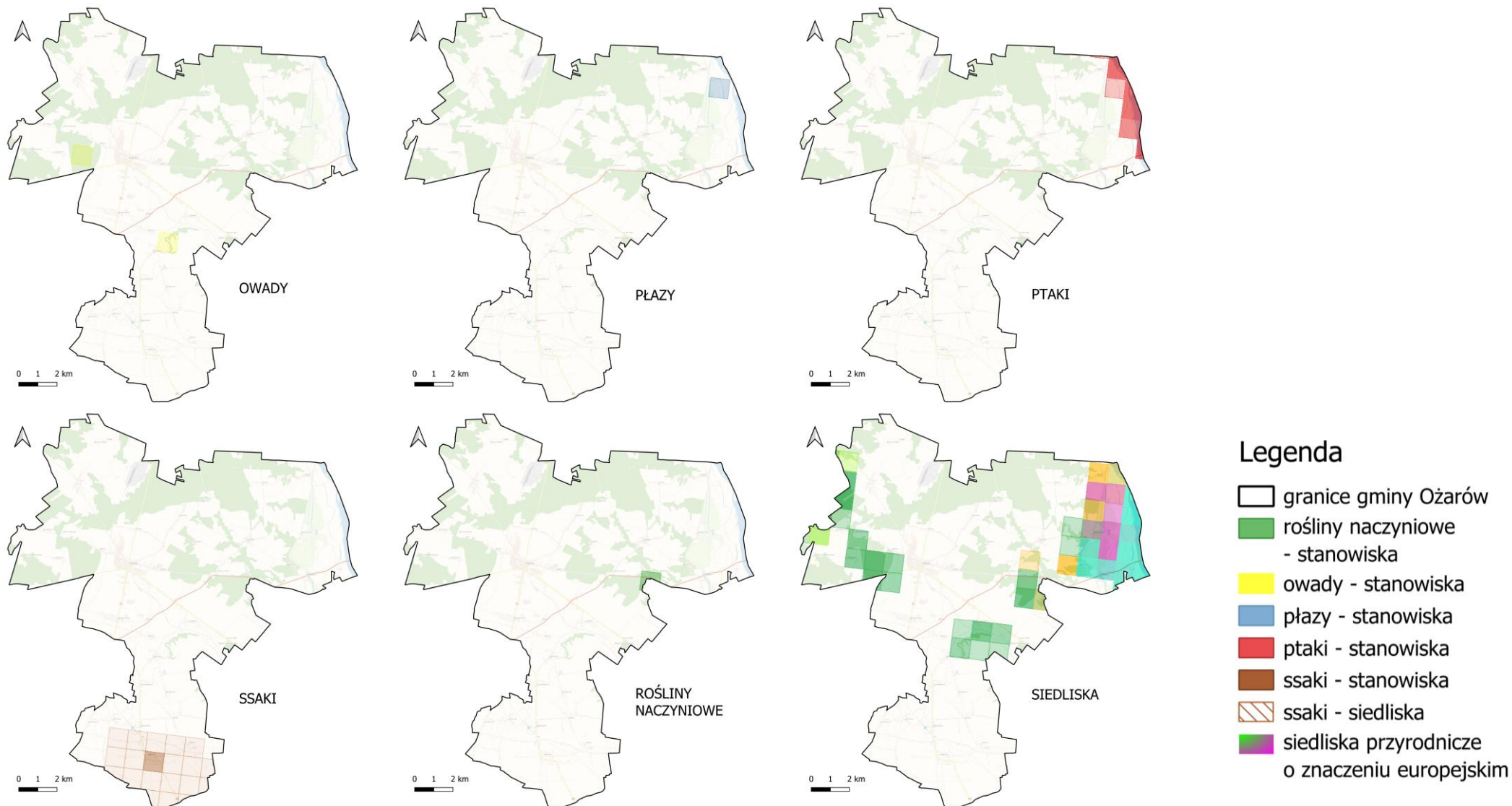
1. Każda z Umawiających się Stron wskaże odpowiednie obszary wodno-błotne na swoim terytorium, w celu włączenia ich do Spisu Obszarów Wodno-Błotnych o Międzynarodowym Znaczeniu, zwanego dalej "Spisem", który będzie prowadzony przez biuro utworzone na podstawie artykułu 8. Granice poszczególnych obszarów wodno-błotnych będą dokładnie opisane i naniesione na mapę, mogą one też obejmować strefy przybrzeżne rzek i mórz przylegające do obszarów wodno-błotnych oraz wyspy lub wody morskie głębsze niż sześć metrów podczas odpływu, lecz otoczone obszarami wodnobłotnymi, zwłaszcza gdy mają one duże znaczenie jako środowisko życiowe ptactwa wodnego.
2. Wyboru obszarów wodno-błotnych, które powinny być zamieszczone w Spisie, należy dokonać na podstawie ich międzynarodowego znaczenia ekologicznego, botanicznego, zoologicznego, limnologicznego lub hydrologicznego. W pierwszym rzędzie powinny być do niego włączone obszary wodno-błotne, które mają międzynarodowe znaczenie jako środowisko życiowe ptactwa wodnego we wszystkich porach roku.
3. Zamieszczenie obszaru wodno-błotnego w Spisie nie narusza w niczym wyłącznych, suwerennych praw Umawiającej się Strony, na której terytorium obszar ten się znajduje.
4. Każda z Umawiających się Stron, podpisując niniejszą Konwencję lub składając dokument ratyfikacyjny albo dokument przystąpienia zgodnie z artykułem 9, wskaże co najmniej jeden obszar wodno-błotny w celu zamieszczenia go w Spisie.
5. Każda z Umawiających się Stron ma prawo włączania do Spisu dodatkowych obszarów wodnobłotnych znajdujących się na jej terytorium, do rozszerzania granic obszarów wodno-

błotnych już włączonych do Spisu lub, z powodu swych pilnych interesów narodowych, do skreślenia obszarów wodno-błotnych już zamieszczonych w Spisie lub do ograniczenia ich; o zmianach tych zawiadomi możliwie najszybciej organizację lub rząd, odpowiedzialne za pełnienie obowiązków stałego biura, wymienione w artykule 8.

6. Każda z Umawiających się Stron bierze pod uwagę swoją odpowiedzialność międzynarodową za ochronę, utrzymanie oraz racjonalne użytkowanie zasobów wędrownego ptactwa wodnego, tak przy dokonywaniu zgłoszeń do Spisu, jak i przy korzystaniu z prawa do wprowadzania zmian w Spisie, dotyczących obszarów wodno-błotnych znajdujących się na jej terytorium.

Zgodnie z bankiem danych o zasobach przyrodniczych GDOŚ na terenie gminy Ożarów znajdują się gatunki roślin naczyniowych, owadów, płazów, ptaków, ssaków chronionych w Polsce oraz siedliska przyrodnicze o znaczeniu europejskim. Na poniższych mapach przedstawiono ich rozmieszczenie w obrębie gminy.

Rysunek 22. Rozmieszczenie gatunków chronionych oraz siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim na terenie gminy Ożarów.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Geoserwisu

9.4. Ludzie

Realizacja Strategii zakłada zrównoważony rozwój regionu z jednoczesną poprawą stanu środowiska. Działania realizowane w ramach, w perspektywie średnio i długoterminowej wpłyną pozytywnie na zdrowie ludności, jakość oraz komfort ich życia, ale przede wszystkim będą one związane z poprawą jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego. Jednym z ważnych elementów będzie rozwój infrastruktury technicznej (dróg, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, błękitno-zielonej architektury). Pozytywny wpływ na środowisko będą miały także działania związane z gospodarką odpadami oraz edukacją ekologiczną. Podjęcie ww. działań pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkańców, a także zmniejszy negatywny wpływ na środowisko, zarówno w sposób pośredni i bezpośredni.

Ograniczenie zużycia konwencjonalnych źródeł energii bezpośrednio może się przyczynić do zmniejszenia zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego. Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, a także ich finanse będą miały działania związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej. Dodatkowo termomodernizacja wpłynie pozytywnie na poprawę komfortu cieplnego mieszkańców.

Bezpośrednio na zdrowie ludzi wpływać będą inwestycje w sektorze gospodarki wodno-ściekowej. Modernizacje sieci i ich czyszczenie mogą przełożyć się na poprawę jakości wody przeznaczonej do picia. Na bezpieczeństwo mieszkańców wpłyną również działania sprzyjające ochronie przeciwpowodziowej.

Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, będą prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu robót. Negatywne odczucia wśród mieszkańców mogą budzić utrudnienia związane z organizacją ruchu.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi ich zdrowie i bezpieczeństwo.

9.5. Powietrze atmosferyczne

Pozytywne oddziaływanie na stan jakości powietrza związane będzie przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Obniżenie ładunku emisji zanieczyszczeń nastąpi poprzez realizację inwestycji takich jak: podnoszenie efektywności energetycznej w budynkach, modernizację systemów grzewczych, stosowanie alternatywnych paliw i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Kontynuacja selektywnego zbierania i odbierania odpadów zmniejszy ilość nielegalnego spalania odpadów w domowych paleniskach, co wpłynie na poprawę jakości powietrza. Największy nacisk powinien być położony na działania jednostek wskazanych w programie naprawczym określonym w Programie Ochrony Powietrza.

Główną przyczyną emisji ze źródeł komunikacyjnych jest duże natężenie ruchu indywidualnego pojazdów. Do niwelacji tego problemu przyczynią się budowy, a także remonty dróg, które pozwolą na upłynnienie ruchu.

Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały zadania typowo inwestycyjne tj. termomodernizacja obiektów oraz przebudowa infrastruktury drogowej, w tym systemu ścieżek rowerowych. Głównym zagrożeniem powietrza atmosferycznego jest niska

emisja z instalacji grzewczych budynków. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Przeprowadzone prace termomodernizacyjne budynków, dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na energię cieplną, minimalizują emisję zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł spalania energetycznego. W okresie realizacji przedsięwzięć będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej wpłynie na ograniczenie wtórnej emisji substancji pyłowych emitowanych do powietrza w wyniku unosu z nawierzchni dróg. Również organizacja ruchu może mieć pośrednio pozytywny wpływ na stan jakości powietrza. Znaczący wpływ na jakość powietrza ma zastępowanie tradycyjnych środków lokomocji przez korzystanie ze ścieżek rowerowych. Oddziaływania etapu realizacji inwestycji związanych z budową dróg, które występują w sąsiedztwie obszaru prowadzenia prac, to bezpośrednie emisje powodowane przemieszczaniem mas ziemnych, pracą sprzętu, poruszaniem się maszyn budowlanych, układaniem nawierzchni itp. Działania te mają charakter zmienny, chwilowy i pojawiają się w krótkim terminie, nie powodują więc trwałych uciążliwości, które mogłyby być znaczące. Są one dość łatwe do zminimalizowania za pomocą szeregu działań i technik w ramach tzw. dobrych praktyk budowlanych. Późniejsza eksploatacja zrealizowanych odcinków charakteryzuje się już oddziaływaniem stałym, w średnim terminie, w postaci bezpośredniej emisji zanieczyszczeń z silników przejeżdżających pojazdów. Uwzględniając globalne trendy w zakresie elektromobilności i ogólny postęp w technologii spalania paliw, wskazują na redukcję stężeń kluczowych zanieczyszczeń w otoczeniu głównych dróg, w porównaniu do aktualnie notowanych. Oczekiwać więc należy zmniejszenia emisji zanieczyszczeń, co w połączeniu trendami notowanymi również w pozostałych sektorach prowadzić będzie do redukcji presji na jakość powietrza.²⁹ Budowa nowych dróg spójni system komunikacyjny na omawianym terenie a także zmniejszy presję na tereny zurbanizowane.

Pośredni długoterminowy wpływ na powietrze może mieć upowszechnianie edukacji. Działania głównie w zakresie edukacji ekologicznej mogą mieć pośrednie i wtórne znaczenie w kontekście kształtowania właściwych postaw wobec środowiska oraz powinny z wysokim prawdopodobieństwem przyczynić się do poprawy jakości powietrza w przyszłości. Natomiast świadomość szkodliwości stosowania paliw tradycyjnych o niskiej jakości do celów grzewczych oraz spalania odpadów w domowych kotłach bezpośrednio wpłynie na zwiększenie stosowania ekologicznych źródeł energii, a tym samym redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza. Stopień zanieczyszczenia powietrza ma wpływ na czynniki klimatyczne, szczególnie na terenach miejskich. Dlatego też wraz z poprawą stanu powietrza zmianom ulega klimat, jeśli inne czynniki nie wpływają zbyt negatywnie i dominująco.

Oddziaływania negatywne w głównej mierze mają charakter przejściowy i związane są z fazą realizacyjną planowanych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie na powietrze mogą mieć inwestycje drogowe. Źródłem negatywnego oddziaływania infrastruktury drogowej jest zarówno jej

²⁹www.europarl.europa.eu/news/pl/headlines/priorities/zmiana-klimatu/20180920STO14027/redukcja-emisji-co2-z-samochodow-osobowych-i-dostawczych-wyjasniamy-nowe-cele, Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Rządowego Programu Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. (z perspektywą do 2033 r.)

budowa jak i eksploatacja. Faza budowy związana jest z emisją spalin z maszyn budowlanych oraz emisją substancji pyłowych, których źródłem jest głównie unos z powierzchni pyłących. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały, tj. do czasu zakończenia robót budowlanych. Eksploatacja nowo powstałych dróg spowoduje emisję zanieczyszczeń związaną ze wzrostem natężenia ruchu w tych lokalizacjach.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza atmosferycznego.

Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych jak i kolektorów słonecznych na budynkach użyteczności publicznej oraz mieszkalnych nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, oraz zasoby naturalne. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych czy kolektorów słonecznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (m.in. jerzyki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli – od lutego/marca do sierpnia, a jeżyków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych. Montaż instalacji fotowoltaicznych w korelacji z elektryfikacją transportu samochodowego, pozwoli na drastyczne ograniczenie emisji spalin wzdłuż ciągów komunikacyjnych, dając tanie źródło napędu oraz pozwalając na stopniową rezygnację z płynnych paliw kopalnych, których wydobywanie może być niebezpieczne dla różnorodności biologicznej, a spalanie powoduje m.in. smog, choroby i pogłębianie się ocieplenia klimatu.

Montaż pomp ciepła może wiązać się z chwilową emisją hałasu, ale będzie ograniczona do powierzchni ziemi. Konieczne jest także wyznaczenie odpowiedniego miejsca, najlepiej w odizolowanym od użytkowej części budynku pomieszczeniu. W miejscu działania pompy nie są emitowane żadne zanieczyszczenia, a emisję spalin w elektrowniach węglowych można obecnie dużo lepiej kontrolować. Obecnie, aby ograniczyć do minimum wpływ pompy ciepła na środowisko, należy stosować rozwiązanie hybrydowe polegające na integracji PC z instalacją fotowoltaiczną (czyli panelami PV), która jako OZE wyprodukuje "zieloną energię" nie tylko do zasilania pomp sprężarkowych, ale także urządzeń i sprzętów wykorzystywanych w domu. Dobrze zaprojektowany i wykonany system oparty na PC i PV eliminuje emisję dwutlenku węgla oraz innych zanieczyszczeń do atmosfery. Wśród zagrożeń środowiskowych w przypadku powietrznych pomp ciepła wymieniana jest również emisja hałasu, która może mieć wpływ na bezpośrednie otoczenie człowieka. Odpowiednie usytuowanie jednostki zewnętrznej powietrznej pompy ciepła, średnice kanałów powietrznych, czy też zastosowanie odpowiednio długich i elastycznych rur przyłączanych zapewni prawidłowe funkcjonowanie instalacji oraz eliminację hałasu. Najważniejsze jest, aby zastosować się do wytycznych producenta.

Montaż oraz eksploatacja pompy ciepła gruntowej wiąże się z ingerencją w grunt. Pompy z kolektorem pionowym mogą wymagać dopełnienia pewnych formalności wynikających z wymagań ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze. Dotyczy to sytuacji, gdy wykonuje się otwory na obszarach górniczych albo poza nimi o głębokości powyżej 30 m w celu wykorzystania ciepła ziemi. Wtedy - zgodnie z wymaganiami ustawy - konieczne jest sporządzenie projektu robót geologicznych, który podlega zgłoszeniu staroście.

Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, co ograniczy ingerencję ludzką w środowisko oraz znacznie zmniejszy emisję spalin, w tym gazów cieplarnianych.

9.6. Klimat

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka związanego ze zmianą klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat.

W przypadku energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem. W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku. Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii.

Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu jest niezmiernie ważnym zagadnieniem, ponieważ problem utraty bioróżnorodności narasta wraz z postępującymi zmianami klimatu. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów.

Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego.

Miasta zagrożone są bezpośrednio szczególnie trzema zjawiskami: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła i silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody w miastach. W mniejszym stopniu zagrożenie stanowią silne wiatry, które z uwagi na dużą szorstkość podłoża w miastach tracą swoją siłę (zagrożenie to może dotyczyć małych miast oraz przedmieść o zabudowie rozproszonej). Miejska wyspa ciepła jest efektem zaburzonego przez powierzchnie sztuczne (asfalt, beton, pokrycia dachów itp.) przebiegu procesów wymiany energii między podłożem a atmosferą. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura co sprzyja stresowi cieplnemu, stagnacji powietrza nad miastem, wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza, w tym pyłu zawieszonego i smogu. Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Przewidywane zmiany klimatyczne i związany z nimi wzrost częstotliwości i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą. Geograficznie problem ten może w większym stopniu dotknąć województwa świętokrzyskiego. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej. W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Przeprowadzone analizy wskazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

Część działań ujętych w Strategii Rozwoju będzie charakteryzowała się zarówno oddziaływaniami pozytywnymi lub neutralnymi, jak i negatywnymi w odniesieniu do zmian klimatu. Działanie obejmujące przebudowę i remonty dróg, obok bezpośredniej i długotrwałej poprawy stanu powietrza w zakresie ilości emitowanych zanieczyszczeń (na skutek upłynnienia ruchu, skutkującego mniejszym spalaniem paliw) powodują z reguły przeniesienie negatywnego oddziaływania z jednego miejsca w inne (z terenów zabudowanych na tereny zlokalizowane poza terenami zabudowanym, które wcześniej charakteryzowały się o wiele lepszymi warunkami aerosanitarnymi). Ponadto zmiany pokrycia powierzchni ziemi bezpośrednio wpływają na mikroklimat. Ich zwiększenie pogarsza lokalnie mikroklimat, tworząc tzw. wyspy ciepła.

Budowa zbiorników małej i mikroretencji przyczyni się do spowolnienia odpływu wód ze zlewni oraz zwiększenia retencji wód na gruntach. Będzie miało to korzystny wpływ na wzrost odporności ekosystemów na wystąpienie niedoborów wody oraz skutków suszy, a tym samym na warunki hydrologiczne, co przyczyniać się będzie do łagodzenia skutków zmian klimatu. Należy również wskazać, iż na etapie budowy zbiorników małej retencji może wystąpić potencjalny chwilowy, negatywny wpływ na powietrze powodowany przez emisje np. związane z zakresem i sposobem

przewodzenia prac ziemnych oraz robót budowlanych tj. ze spalania paliw w silnikach maszyn i urządzeń wykorzystywanych w procesie budowlanym, pracy sprzętu budowlanego, transportu materiałów budowlanych. Na etapie budowy występować może również emisja pośrednia gazów cieplarnianych wynikającą np. ze zużycia prądu podczas prac budowlanych - jednak będzie to emisja niewielka. Emisja zanieczyszczeń będzie koncentrować się w obrębie prowadzonych prac i ustąpi po zakończeniu budowy. Działania związane z budową zbiorników małej retencji będą wpływały pozytywnie na klimat. Przewiduje się, że wprowadzone działanie będzie miało charakter pośredni, długoterminowy i stały.

Rola zalesień, nasadzeń drzew w walce ze zmianami klimatu jest bardzo duża. Należy również podkreślić, znaczenie drzewostanu wielopiętrowego, który izoluje wnętrze lasu od wpływów zewnętrznych, przez co klimat staje się łagodniejszy, zwiększa się ocienienie dna lasu, wilgotność powietrza oraz zmniejszają się wahania temperatury. W korzystnych warunkach klimatycznych wewnątrz lasu szybciej przebiega proces oczyszczania się drzew i rozkład materii organicznej, której źródłem jest min. ściółka, martwe części drzew, krzewów, roślin.

Dzięki wprowadzeniu rozwiązań takich jak retencja miejska poprzez błękitno-zieloną infrastrukturę uzyskuje się korzystny efekt hydrologiczny i meteorologiczny. Działanie to jest szczególnie istotne z uwagi na coraz częściej występujące problem zarówno z nagłymi ulewnymi deszczami, jak i coraz częściej spotykanymi długimi okresami niedoborów wody, czy też suszy oraz wzrostem temperatur, szczególnie w centrach miast. Wzrost temperatur w centrum miast tzw. „przegrzanie” miast, istnieje potrzeba ich „chłodzenia”, które występuje m.in. podczas ewaporacji. Zwiększanie retencji miejskiej poprzez błękitno-zieloną infrastrukturę, zatrzymanie wód opadowych i roztopowych na miejscu, a przede wszystkim retencja/parowanie na miejscu poprawia lokalny klimat. Działanie to będzie miało bezpośredni pozytywny zarówno krótko, średnio, jak i długoterminowy, stały pozytywny wpływ na klimat, w tym na łagodzenie niekorzystnych skutków zmian klimatu.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby projektu KLIMADA³⁰, zamieszczonymi w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, na przestrzeni następnych lat warunki klimatyczne Polski zmienią się. Przewidywane jest zwiększenie się ilości dni z temperaturą powyżej 25°C oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0°C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

³⁰ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu

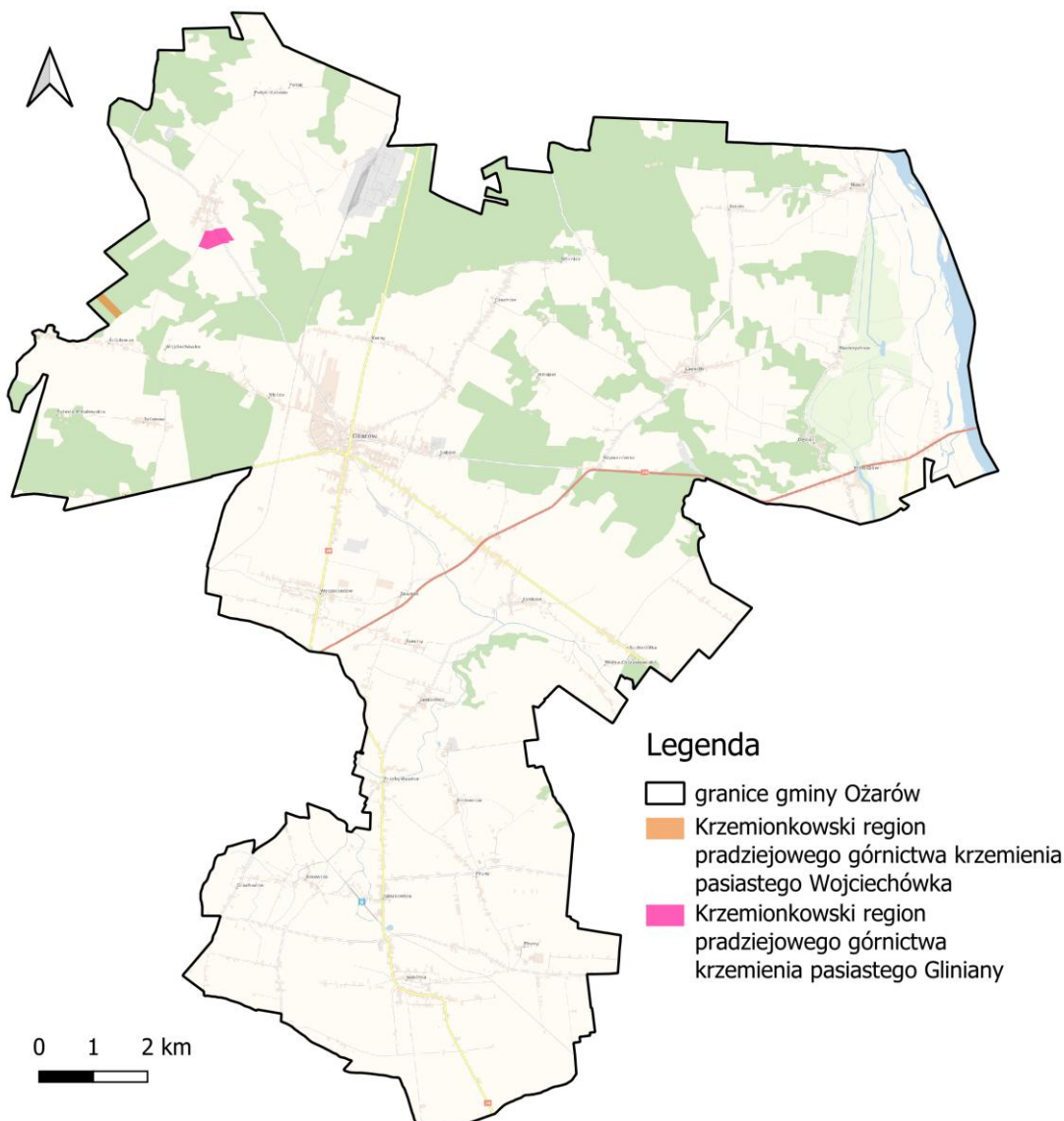
9.7. Zabytki oraz dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie Strategii mają w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na dobra materialne i zabytki. Zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury komunikacyjnej bezpośrednio wpłyną pozytywnie na występujące w bliskim sąsiedztwie tych terenów zabytki nieruchomości, poprzez minimalizację występowania drgań spowodowanych złym stanem technicznym nawierzchni lub szlaku. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych. Wszelkie działania związane z ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego powodują zazwyczaj pośredni pozytywny wpływ na wartość zmodernizowanych obiektów i możliwość zwiększenia wpływów finansowych wynikających ze świadczonych w nich usług. Pośrednio oddziałują także na nieruchomości znajdujące się w ich sąsiedztwie. Pozytywny wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne ma również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co wpłynie na poprawę ich stanu technicznego. Zanieczyszczenia pyłowe, które są emitowane z kominów budynków mieszkalnych z sektora indywidualnego jak i zbiorowego osiadając na zabytkach i dobrach materialnych powodują ich niszczenie. Remont obiektów zabytkowych poprzez np. termomodernizację przyczyni się do minimalizacji zużycia zasobów naturalnych (w szczególności węgla, wody, paliw energetycznych). Powyższe inwestycje mogą być usprawnione poprzez zaplanowane działania związane z dotacjami na remonty elewacji budynków prywatnych leżących w strefie konserwatorskiej i strefie rewitalizacji oraz dotacje dla właścicieli budynków leżących w strefie rewitalizacji i strefie konserwatorskiej na remont elewacji w celu poprawy wizerunku gmin.

Negatywne, bezpośrednie i chwilowe oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań inwestycyjnych lub wówczas, gdy działanie dotyczyć będzie obiektów objętych ochroną kulturową lub historyczną. Negatywne oddziaływania wiążą się z możliwym spadkiem wartości nieruchomości (budynków i gruntów) z uwagi na niepożądane sąsiedztwo nowych inwestycji, które w opinii społecznej pogarszają atrakcyjność (krajobrazową i funkcjonalną) danego miejsca i odwrotnie na wzrost wartości nieruchomości wpływa lokalizacja i dostęp do obiektów zabytkowych, cennych obszarów przyrodniczych, jak i środków komunikacyjnych.

Na terenie gminy Ożarów znajduje się Krzemionkowski region pradziejowego górnictwa krzemienia pasiastego Wojciechówka oraz Krzemionkowski region pradziejowego górnictwa krzemienia pasiastego Wojciechówka Gliniany. Stanowią one obiekt listy światowego dziedzictwa UNESCO. Ich lokalizacja na tle gminy została przedstawiona na poniższej mapie.

Rysunek 23 Stanowiska archeologiczne na terenie gminy Ożarów.

źródło. <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na dziedzictwo kulturowe, zabytki, dobra materialne, w tym przedstawione na powyższej mapie zabytki archeologiczne.

W chwili przygotowania niniejszego opracowania brak jest możliwości stwierdzenia, które z zadań inwestycyjnych będą prowadzone w pobliżu obiektów chronionych i czy ich zakres prac spowoduje zniszczenie lub degradację danego obiektu historycznego. Konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych będzie dbałość o walory historyczno-kulturowe poprzez zastosowanie takich rozwiązań projektowych, aby środowisko kulturowe nie zostało zdegradowane, nad czym czuwa Wojewódzki Konserwator Zabytków, właściwy do wydawania opinii, decyzji i zezwoleń.

Reasumując, działania wyznaczone w ramach projektu Strategii Rozwoju przyczynią się do ochrony wartości kulturowych i pozytywnego wpływu na zabytki i stanowiska archeologiczne.

9.8. Zasoby naturalne

Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi przyniesie ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które migrują do gleb. Oddziaływania pozytywne wystąpią również w sektorze surowcowym. Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce.

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda oraz gleba. Największe zużycie surowców naturalnych będą generowały inwestycje związane z budową/przebudową infrastruktury drogowej, dlatego działania te mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Pozytywnym długoterminowym i skumulowanym oddziaływaniem będzie minimalizacja zużycia zasobów naturalnych (w szczególności węgla, wody, paliw energetycznych) poprzez realizację zadań związanych z termomodernizacją budynków. Do działań negatywnych związanych z realizacją przedsięwzięć zawartych w Strategii możemy zaliczyć: zabudowanie powierzchni ziemi pod nowe inwestycje, usuwanie wierzchnich warstw gleby, powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobycia surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko glebowe i zasoby naturalne.

9.9. Wody

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu Strategii nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Działania przewidziane do realizacji w ramach projektowanej Strategii są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Oceniono, że wyznaczone w projekcie zadania nie będą mieć znaczącego wpływu na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód.

Realizacja ustaleń Strategii wpisuje się w realizację głównych celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW):

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Natomiast w przypadku wód powierzchniowych działania zapisane w Strategii powinny realizować następujące cele RDW:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,

- poprawa i przywracanie wszystkie części wód powierzchniowych dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe redukowanie zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowa eliminowania emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Każde z opisanych działań wpisuje się w realizację powyższych celów, zakładając osiągnięcie przez jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych stanu/potencjału co najmniej dobrego.

Bezpośrednio największe korzyści przyniesie realizacja działań polegających na budowie, rozbudowie i modernizacji sieci kanalizacyjnych i wodociągowych, jak również infrastruktury towarzyszącej, które są wprost nakierowane na ochronę wód. Podobne oddziaływanie niosą ze sobą działania związane z monitoringiem. Ponadto, działania związane z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej będą mieć pozytywny wpływ na GZWP nr 405, 406, 420, 422.

Planowane działania w ramach gospodarki wodnej oraz ochrony przeciwpowodziowej będą prowadziły do ograniczenia ryzyka oraz skutków wywołanych ponadnormatywnymi wezbrzeniami prowadzącymi do powodzi. Pośrednie i bezpośrednie zwiększanie zasobów wodnych będzie przeciwdziałało występowaniu i negatywnym skutkom suszy. Zaproponowane w projekcie Strategii działania będą zmierzać do poprawy warunków klimatycznych dzięki systematycznej poprawie reżimu hydrologicznego oraz jakości wód.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych.

Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej regionu. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, a zanieczyszczenia z powietrza przenikają do środowiska glebowego. W związku z tym poprawa stanu jakości powietrza wpłynie na poprawę stanu jakości wody.

Budowa sieci kanalizacyjnej podlega najczęściej analizie jej opłacalności, jednak dla ochrony środowiska jest ona rozwiązaniem bardziej korzystnym. W przypadku obszarów, na których występuje zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych, a tym samym także gruntowych, budowa indywidualnych rozwiązań gospodarki ściekowej nie jest korzystnym podejściem do problemu odprowadzania ścieków. Właściciele takich urządzeń nie są w stanie zagwarantować właściwego oczyszczenia ścieków lub prawidłowego eksploataowania urządzenia. Budowa sieci wyeliminuje przedostawanie się zanieczyszczeń z możliwych nieszczelnych zbiorników bezodpływowych do gruntu. W ten sposób zmniejszy się zagrożenie mikrobiologiczne i eutrofizacji. Ograniczy to także rozproszone zanieczyszczanie gleb i wód podziemnych. Zdarzają się przypadki, kiedy odprowadzanie ścieków zawierających zanieczyszczenia w dopuszczalnych stężeniach mimo wszystko może negatywnie oddziaływać na wody odbiornika, z uwagi na jego szczególną wrażliwość. Wprowadzenie do wód rzeki przy niskim przepływie znacznego ładunku zanieczyszczeń może w konsekwencji wpłynąć negatywnie na jej naturalną zdolność samooczyszczania i stopniowe pogarszanie się jakości prowadzonych przez nią wód. Powtarzające się regularne zrzuty ścieków zawierających substancje zanieczyszczające w ilościach podprogowych przyczyniają się

do przekroczenia chłonności rzek, które niejednokrotnie stanowią lokalne ciekie wodne o niewielkich przepływach. Oddziaływania negatywne związane będą z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na wody poprzez ingerencje w bioróżnorodność danego terenu, na którym planuje się inwestycje.

Ponadto do wód podziemnych mogą przedostawać się różnorakie zanieczyszczenia, jednak nie powinny wpłynąć znacząco na ich jakość. Podczas użytkowania dróg zanieczyszczenia przedostają się do wód w wyniku infiltracji z wodami opadowymi i roztopowymi. Podstawą ochrony przed tego typu zanieczyszczeniami jest zastosowanie systemów odwodnień, które umożliwiają, w normalnych warunkach eksploatacji, absorpcję węglowodorów ropopochodnych. Chemizm wód ulega zmianom głównie za sprawą rozpuszczalnych w wodzie soli, które migrują do ekosystemów wodnych. Oddziaływania te będą pośrednie i długotrwałe. Realizacja działań infrastrukturalnych może pociągać za sobą szereg negatywnych oddziaływań na etapie budowy konkretnych inwestycji, takich jak odwadnianie wykopów, skutkujące obniżeniem zwierciadła wody podziemnej oraz infiltracją zanieczyszczeń z terenu budowy do ziemi i wód gruntowych. Oddziaływania te jednak będą mieć charakter lokalny i krótkotrwały.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej oraz sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności.

W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Możliwe oddziaływania negatywne będą polegać na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnością związaną z przesączaniem wód opadowych, ze względu na występowanie powierzchni silnie zabudowanej oraz przedostawaniem się szkodliwych substancji do wód (szczególnie na etapie realizacji niektórych inwestycji).

Eksploatacja nowych ujęć wód podziemnych odbywać się będzie w oparciu o pozwolenie wodnoprawne, definiujące dokładnie warunki użytkowania i ilości pobieranej wody. Ochrona wód podziemnych będzie realizowana poprzez ustanowienie dla przedmiotowego ujęcia stref ochronnych. Planowane przedsięwzięcie nie będzie miało wpływu na wody powierzchniowe i podziemne. Na etapie eksploatacji pobór wody nie będzie wiązać się z wykorzystywaniem surowców, materiałów oraz paliw, natomiast wystąpi zapotrzebowanie na energię elektryczną na potrzeby pracy urządzeń.

Realizacja inwestycji, z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, wpisuje się w cele środowiskowe wskazane w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”. Dokument ten został przyjęty Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300). Reasumując realizacja inwestycji nie wpłynie na pogorszenie stanu wód i nie będzie stanowić zagrożenia nieosiągnięcia celów

środowiskowych. Inwestycje mają na celu poprawę warunków sanitarnych, uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez podłączenie istniejących i planowanych budynków do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków oraz likwidację zbiorników na ścieki. Działania wyznaczone w Strategii nie kolidują z polityką ochrony wód, nie wpłyną na ustanowione cele środowiskowe wynikające z dokumentów krajowych i europejskich.

Cele środowiskowe ustanowione dla JCWP odnoszące się do obszarów chronionych na terenie gminy Ożarów zestawiono w tabeli w rozdziale 6.2.4.

Wyżej wymienione stwierdzenia są poparte, iż cały proces inwestycyjny będzie prowadzony z wymaganiami ochrony środowiska.

Etap planowania powinien

W przypadku budowy zbiorników małej retencji (np. budowa niewielkich zbiorników, oczek wodnych i stawów czy zadrzewianie) działania te mają na celu minimalizację skutków suszy i powodzi. Działania te wpisują się m.in. w:

- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 - Kierunek działań 1.1- dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu - 1.1.2 Zarządzanie ryzykiem powodziowym, w tym zapewnienie infrastruktury krytycznej; zwiększenie możliwości retencyjnych i renaturyzacja cieków wodnych;
- Program przeciwdziałania niedoborowi wody (PPNW) na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły;
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Górnej Wisły.

Małe zbiorniki wodne przyczyniają się do podniesienia poziomu wód gruntowych w terenie przyległym, co zwiększa wilgotność gleb, a to z kolei zmniejsza erozję wietrzną gleb. Budowę zbiorników małej retencji zalicza się do technicznych środków zwiększających zasoby wodne. Poprzez ich budowę dochodzi do zasilania zbiorników wód podziemnych.³¹

W związku z powyższym budowa małych zbiorników retencyjnych nie będzie wpływać na spełnienie celów środowiskowych wynikających z „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (Dz. U. z 2023 r. poz. 300) w zakresie wód powierzchniowych, natomiast wpłynie pozytywnie na stan wód podziemnych.

Adaptacja do zmian klimatu

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze). Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego i ryzyka podtopień, odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych.

Zgodnie z projektem KLIMADA³², rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych są:

- zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, przeciwdziałanie osuwiskom i deficytowi wodnemu;
- powiązanie systemu dolin rzecznych z systemem obszarów chronionych;

³¹ Przyrodnicze podstawy ochrony ekosystemów rolniczych Andrzej Kędziora Zakład Badań Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN w Poznaniu

³² Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu

- uwzględnianie problemu gwałtownych zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów w inwestycjach budowlanych, transportowych i energetycznych;
- rozwijanie alternatywnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym;
- tworzenie systemów wczesnego ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami powodziowymi.

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

9.10. Krajobraz i powierzchnia ziemi

Do poprawy estetyki przestrzeni miejskiej przyczynią się działania dotyczące, m.in. termomodernizacji i remontów budynków oraz powstania elementów błękitno-zielonej infrastruktury.

Wśród kierunków działań przewidzianych w Strategii znajdują się takie, które będą wiązać się z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub długookresowych w krajobrazie naturalnym, w efekcie czego przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych oraz pozytywnych. Należą do nich:

- budowa, przebudowa, rozbudowa i/lub modernizacja dróg poprawiających dostępność komunikacyjną i mobilność mieszkańców;
- budowa i/lub modernizacja infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego m.in. drogi i pasy rowerowe;
- budowę i modernizację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
- budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów użyteczności publicznej.

Zgodnie z celami przyjętymi w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (zalecenia CM/Rec (2008) 3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej) *Każde działanie lub projekt powinien być zgodny ze standardami jakości krajobrazu. W szczególności powinny poprawić jakość krajobrazu, a przynajmniej nie doprowadzić do jej pogorszenia. Wpływ projektów na krajobraz, niezależnie od ich skali, powinien być oceniony, a przepisy i instrumenty odpowiadające tym skutkom powinny być sprecyzowane. Każde działanie lub projekt powinien nie tylko odpowiadać cechom miejsca, ale także być do nich dostosowany.*³³

Na krajobraz oddziaływać będą głównie działania o charakterze inwestycyjnym. Inwestycje polegające na budowie dróg, termomodernizacji obiektów, rozbudowie infrastruktury wodno-ściekowej, budowie ścieżki rowerowej oraz budowie nowych obiektów użyteczności publicznej powodują stałą zmianę w krajobrazie. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko.

³³ Zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej

Ponadto potencjalne pozytywne oddziaływanie będą miały zadania z zakresu gospodarki odpadami, ponieważ ograniczą one ryzyko powstawania dzikich wysypisk oraz zalegania pojedynczych odpadów na terenach zielonych. Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Budowa nowych dróg może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowy charakter dróg nie stanowią one dominanty krajobrazowej, a ich przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego ukształtowania terenu. Sporadyczne przypadki tj. budowa obiektu inżynierskiego lub inżynierskiego, skrzyżowań itp. mogą powodować zaburzenia w lokalnym krajobrazie z uwagi na ich rozmiary w przestrzeni. Na etapie realizacji inwestycji drogowych negatywne chwilowe oddziaływanie może wystąpić z uwagi na prowadzone wykopy, przemieszczanie mas ziemnych, prace „wysokich” maszyn tj. żurawie, dźwigi, które mogą być widoczne z dużych odległości.

Przebudowa i modernizacja już istniejących obiektów nie będzie powodować negatywnych oddziaływań na krajobraz oraz powierzchnię ziemi. Jedyna niedogodność estetyczna może występować w trakcie trwających prac poprzez obecność maszyn budowlanych.

Część z tych czynników można zminimalizować poprzez stosowanie działań ograniczających, a część zupełnie wyeliminować poprzez wdrożenie odpowiedniego systemu edukacji ekologicznej i prowadzenie działań naprawczo-prewencyjnych. Istotą jest więc zaplanowanie takich działań ochronnych, które ograniczą zjawisko degradacji powierzchni ziemi i przywrócą stan zgodny ze standardami w tym zakresie. Oceniono, że wyznaczone w Strategii zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz.

Zgodnie z danymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na omawianym terenie nie występują obszary potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Zadanie związane z zagospodarowaniem terenów wokół zbiornika wodnego z zachowaniem obszarów cennych przyrodniczo będzie miało pozytywny wpływ na krajobraz, zamontowane zostaną np. urządzenia małej architektury.

Budowa/modernizacja oczyszczalni ścieków będzie wiązać się z zajęciem powierzchni ziemi. Prace budowlane należy jednak wykonać z aktualnie obowiązującymi przepisami oraz warunkami technicznymi wykonywania i odbioru robót budowlano-montażowych. Ponadto, prowadzenie robót ziemnych powinno być zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami, powinno się również zminimalizować i ograniczyć negatywny wpływ na środowisko. Budowa obiektów kubaturowych wymagać będzie wykonywania wykopów. Ziemię z wykopów należy składować w sposób uporządkowany, a po zakończeniu budowy oczyszczalni wykorzystać do ukształtowania terenu i uzyskania określonej niwelacji. Teren powierzchni prac może być narażony na zagrożenie związane z wyciekami paliwa z pojazdów i maszyn. Aby uniknąć ww. zagrożeń należy opracować i ściśle stosować się do instrukcji postępowania na wypadek zanieczyszczenia gruntu substancjami ropopochodnymi. Ponadto, powstające odpady należy segregować i składować osobno, a następnie wywozić na składowisko przemysłowych lub do zagospodarowania jako surowce wtórne. Po zakończeniu prac powinno się uporządkować teren i nasadzić zieleni.

Na etapie eksploatacji zagrożeniem dla gruntów jest skażenie wyciekami z pojazdów i maszyn. Przy obsłudze pojazdów i maszyn należy zwracać należytą uwagę na ew. pojawiające się wycieki i szybko likwidować ich przyczynę. Oddziaływanie na środowisko gruntowe na etapie ewentualnej likwidacji

obiektu będzie zbliżone do tego, jakie występuje podczas fazy budowy. Ocenia się, że po spełnieniu podstawowych zasad konserwacji maszyn i urządzeń wprowadzonych na teren w związku z likwidacją (gruntowną modernizacją) zbiornika nie wystąpi zagrożenie dla środowiska.

Krajobraz leśny jest przestrzennym układem elementów (walorów) przyrodniczych takich jak: roślinność (drzewa, krzewy, runo), rzeźba terenu, woda powierzchniowa oraz elementów będących wynikiem działalności człowieka. Woda powierzchniowa jest jednym z istotnych elementów wpływających na atrakcyjność krajobrazową lasów. Budowa małych zbiorników retencyjnych na terenach leśnych, przyczyni się do spowolnienia odpływu wód z lasów oraz wzrostu retencji, czego konsekwencją będzie wzrost wilgotności w lasach i poprawa stanu drzewostanów. Wprowadzenie działania spowoduje poprawę walorów krajobrazowych na terenach leśnych, w zakresie wartości przyrodniczych i estetyczno - widokowych. Ponadto, wzrost retencji i poziomu wód gruntowych na terenach leśnych, przyczyni się do zapobiegania pożarom lasów, degradującym krajobraz.

Działania związane z budową nowych obiektów retencyjnych mogą mieć chwilowy negatywny wpływ na krajobraz w fazie budowy, związany z użyciem ciężkiego sprzętu i prowadzonymi pracami ziemnymi. Po ustaniu prac nie przewiduje się negatywnego wpływu podjętych działań na krajobraz.

Błękitno-zielona infrastruktura na terenach zurbanizowanych, której głównym zadaniem jest zatrzymywanie wody w miejscu opadu, stanowić będzie pozytywny element krajobrazu. Przykładem tego typu rozwiązań, są m.in. ogrody (różnego rodzaju: kieszonkowe, deszczowe, na dachach, sensoryczne, miejskie), zielone torowiska. Istotne jest właściwe wkomponowanie nowych obiektów do istniejącego krajobrazu miejskiego. Dzięki wprowadzeniu tego typu rozwiązań, uzyskuje się nie tylko efekt hydrologiczny, ale także poprawę krajobrazu i zwiększenie biologicznej różnorodności na terenach zurbanizowanych. Poza wzrostem retencji na terenach zurbanizowanych, wprowadzenie tego typu działań przyczyni się też do pochłaniania większej ilości dwutlenku węgla, zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza i łagodzenia efektu miejskiej wyspy ciepła.

Adaptacja do zmian klimatu

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju. Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy również mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów.

Działania zaplanowane w ramach Strategii będą zlokalizowane na terenach już zurbanizowanych i zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

9.11. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Pozytywne oddziaływanie na klimat akustyczny przede wszystkim będzie zauważalne na terenach zurbanizowanych i o zwiększonym ruchu. Działania podejmowane w zakresie poprawy standardów akustycznych związane będą z ograniczeniem głównie hałasu drogowego poprzez rozbudowę i przebudowę dróg, m.in. stosowanie cichej nawierzchni. Również pozytywny wpływ na klimat akustyczny będą miały także inwestycje w zakresie rozwoju i modernizacji transportu publicznego.

Duże znaczenie w redukcji ponadnormatywnego hałasu będzie miał rozwój systemu ścieżek rowerowych, który spowoduje zmniejszenie ruchu samochodowego.

Oddziaływanie negatywne będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac. Modernizacja istniejących odcinków dróg przyczyni się do poprawy ich stanu oraz komfortu jazdy. Pośrednio zmniejszy to poziom hałasu drogowego.

Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku działań związanych z rozwojem OZE opartych na energii słońca. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń może niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne.

Z przeprowadzonych badań wynika, że na omawianym terenie nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w badanych latach. Uzyskane wyniki były poniżej dopuszczalnych poziomów.

Podczas prac ziemnych i montażowych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne bezpośrednie i krótkotrwałe uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. Oceniono je jako krótkoterminowe. Prace związane z budową przedsięwzięć wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Hałas będzie miał zasięg lokalny. Praca przedsięwzięć przebiega częściowo w obrębie terenów chronionych akustycznie, zatem mieszkańcy i użytkownicy najbliższej zabudowy odczuwać mogą okresowe uciążliwości związane z realizacją inwestycji. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej w godz. 6.00-22.00 oraz zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych.

Zwiększenie przepustowości dróg może wiązać się z zwiększeniem poziomu hałasu w bezpośrednim sąsiedztwie nowych dróg. Zadanie to można zminimalizować stosując rozwiązania techniczne ograniczające poziom hałasu m.in. ciche nawierzchnie.

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w gminach, gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła”. Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie mieć negatywny wpływ na ludzi oraz

środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

9.12. Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów

Realizacja Strategii zakłada powstanie instalacji oraz obiektów związanych z rozwojem systemu ich selektywnej zbiórki. Pozytywny wpływ niewątpliwie będą miały działania przeciwdziałające nielegalnemu pozbywaniu się odpadów – w formie tzw. „dzikich wysypisk”, a także poprzez spalanie ich w domowych kotłowniach. Długofalowy pozytywny trend dotyczący właściwego zagospodarowania odpadów, a także ograniczenia w ich powstawaniu prognozowany jest dzięki wdrażaniu inicjatyw dotyczących edukacji ekologicznej.

Powstawanie dużej ilości odpadów (w szczególności budowlanych) będzie związane z realizacją inwestycji dotyczących budowy nowych obiektów. Wszystkie wytworzone odpady na poszczególnych etapach, zostaną zagospodarowane zgodnie z przepisami ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. Odpady będą zbierane selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń.

9.13. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii

Planowane do realizacji przedsięwzięcia ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030 nie są zaliczane do obiektów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych wg Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016, poz. 138).

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii podczas realizacji Strategii może być związane z poważną awarią w transporcie drogowym, niekontrolowanym wyciekiem przewożonych substancji niebezpiecznych, wyciekiem płynów eksploatacyjnych na skutek usterek technicznych. Ze względu na charakter przedsięwzięć, które nie wiążą się z koniecznością użycia niebezpiecznych substancji ani technologii nie przewiduje się wystąpienia zagrożenia dla środowiska. Realizacja układu komunikacyjnego gminy nie będzie jednak bezpośrednio wpływała na wystąpienie poważnej awarii, będą to jednak potencjalne lokalizacje wystąpienia tego niekorzystnego zdarzenia.

10. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030 mogą negatywnie wpłynąć na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030 powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są obecnie kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji projektu Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030 może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające ze Strategii były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gmin.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Strategii na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni;
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację;
- Prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód;
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów;
- Ograniczenie uszczelniania zlewni, np. poprzez planowanie rezerw terenu, które ma służyć zapewnieniu możliwości swobodnej infiltracji wód do ziemi;
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną;
- Na etapie realizacji i funkcjonowania inwestycji należy preferować technologie wodooszczędne;
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz inne materiałów niebezpiecznych dla środowiska;
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego;
- Właściwe postępowanie z odpadami;
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu;
- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów;
- Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi - oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego, należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni;
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin czy zraszanie materiałów pyłących). Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych;
- Unikanie emisji głównie substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów;
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.;
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia;
- Zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu;
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów;
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej;

- Stosowanie przepisów BHP;
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin;
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza;
- Ograniczanie stosowania paliw wysokoemisyjnych.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji;
- Stosowanie technologii w jak najmniejszym stopniu wpływającej na środowisko (ograniczającej emisję zanieczyszczeń i hałasu);
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną;
- Stosowanie wszystkich możliwych środków związanych z ochroną zwierząt podczas prowadzenia prac remontowych i termomodernizacyjnych obiektów (np. zabezpieczanie lub przenoszenie gniazd, pozostawianie otwartych otworów stropodachowych);
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych;
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk do minimum i stosowanie nowych nasadzeń wraz z ich późniejszym utrzymaniem;
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji;
- Stosowanie wszelkich możliwych środków technicznych w celu ochrony zwierząt w trakcie inwestycji liniowych (np. montaż siatek i pojemników w celu ochrony płazów i drobnych ssaków) o ile będzie to konieczne;
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym ptaków, rozrodem płazów, hibernacji nietoperzy i tarła ryb, jeśli na obszarze inwestycji występują;
- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów;
- Uwzględnianie wariantu lokalizacyjnego w sposób zgodny z dokumentami planistycznymi, przepisami i aktami prawnymi obowiązującymi dla poszczególnych form ochrony przyrody, a także biorąc pod uwagę potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych, siedlisk zwierząt i roślin oraz korytarze migracyjne i łączność ekosystemów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00;
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia;

- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych;
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu;
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas;
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas;
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni;
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko;
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów;
- Sprawne przeprowadzenie prac;
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją;
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska;
- Zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Ochrona krajobrazu

W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania poszczególnych kierunków wsparcia na krajobraz konieczne jest odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków, dóbr materialnych

Wszelkie działania mające na celu ochronę obiektów zabytkowych i utrzymanie ich w należytym stanie należy planować i realizować zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

11. Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Dla zadań zawartych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Ożarów na lata 2025-2035 można zaproponować następujące działania alternatywne:

- zmiana lokalizacji danego działania;
- zmiana technologii realizacji zadania;
- wybór alternatywnych materiałów do realizacji zadania;
- rozważenie różnych wariantów organizacyjnych realizacji zadania i dobór odpowiedniego;
- modyfikacja zakresu zadania, częściowe lub całkowite odstąpienie od realizacji zadania, jeśli decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla danego zadania będzie wskazywać na taką potrzebę.

W przypadku projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030* nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań ze względu na wysoki stopień ogólności dokumentu. Projekt jest koncepcją rozwoju i przebudowy społecznej, infrastrukturalnej i przestrzennej obszaru gmin, który jako wizja całościowa i spójna pozwoli osiągnąć zamierzone efekty. Dlatego też wprowadzanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych zaburzałoby spójność wspomnianej wizji. Należy jednak podkreślić, że istnieją duże możliwości w doborze najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów lokalizacyjnych, technologicznych czy organizacyjnych.

Podkreślając charakter dokumentu, o wysokim stopniu ogólności oraz brak możliwości precyzyjnego wskazania działań alternatywnych należy w przypadku wszystkich przedsięwzięć przeanalizować działania alternatywne na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji Strategii prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

12. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

13. Monitoring, ewaluacja i aktualizacja

Skuteczna realizacja Strategii Rozwoju Gminy Ożarów wymaga systematycznego monitoringu oraz ewaluacji, które pozwolą na ocenę stopnia realizacji celów oraz efektywności wdrożonych działań. Monitoring i ewaluacja stanowią kluczowe elementy zarządzania strategią, umożliwiające wprowadzanie korekt i dostosowywanie działań do zmieniających się warunków.

Wyznaczanie wskaźników i analiza danych

Dobór odpowiednich wskaźników jest kluczowy dla skutecznego monitorowania i ewaluacji. Wskaźniki ilościowe i jakościowe powinny być analizowane w perspektywie średniookresowej (2028 r.) oraz długookresowej (2030 r.). Wskaźniki jakościowe, takie jak stopień realizacji celów, powinny być zawarte w corocznym raporcie o stanie gminy.

Do opracowania mierników i raportów monitoringowych powinien zostać powołany Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji Strategii, składający się z przedstawicieli Urzędu Gminy, lokalnych ekspertów oraz przedstawicieli społeczności.

Monitoring

Monitoring Strategii Rozwoju Gminy Ożarów polega na systematycznym zbieraniu, analizie i raportowaniu danych dotyczących wdrażania poszczególnych celów strategicznych, operacyjnych oraz konkretnych działań. Jego celem jest określenie stopnia realizacji założonych wskaźników oraz identyfikacja ewentualnych barier w realizacji strategii.

Monitoring winien być realizowany na różnych poziomach:

1. Projekty i zadania operacyjne wynikające z kierunków działań – ocena realizacji poszczególnych działań w ramach wyznaczonych wskaźników kierunków działań.
2. Cele strategiczne i operacyjne – analiza spójności osiągniętych rezultatów z wyznaczonymi celami.
3. Ogólny program strategii – ocena całościowego wpływu działań na rozwój gminy.

Raporty monitoringowe powinny być przygotowywane w cyklach rocznych, a ich wyniki ujęte w Raporcie o Stanie Gminy Ożarów. Raporty te powinny zawierać:

- informacje o zrealizowanych działaniach i osiągniętych wskaźnikach,
- analizę wydatków przeznaczonych na realizację zadań,
- ocenę napotkanych trudności i propozycje rozwiązań.

Ewaluacja

Ewaluacja Strategii Rozwoju Gminy Ożarów obejmuje systematyczną ocenę jakości oraz wartości procesu i efektów wdrażania. Celem ewaluacji jest określenie trafności, skuteczności, efektywności, spójności i trwałości działań podejmowanych w ramach strategii.

Proces ewaluacji powinien być prowadzony w dwóch głównych etapach:

1. Ewaluacja on-going – przeprowadzana w trakcie wdrażania działań, pozwalająca na bieżącą analizę i wprowadzanie korekt.

2. Ewaluacja ex-post – realizowana po zakończeniu działań, mająca na celu podsumowanie osiągnięć i wyciągnięcie wniosków na przyszłość.

Wyniki ewaluacji będą należy wykorzystywać do:

- identyfikacji skutecznych działań oraz dobrych praktyk,
- wprowadzenia zmian w strategii w celu lepszego dostosowania do potrzeb gminy,
- budowy raportów ewaluacyjnych przedstawiających osiągnięcia i wnioski z realizacji strategii.

Współpraca w procesie monitoringu i ewaluacji

Monitoring i ewaluacja strategii należy realizować we współpracy z kluczowymi interesariuszami, w tym:

- mieszkańcami,
- przedsiębiorcami,
- organizacjami pozarządowymi,
- jednostkami pomocniczymi, takimi jak Sołtysi i Rady sołeckie.

Zaangażowanie interesariuszy w procesy ewaluacyjne pozwoli na uzyskanie bardziej kompleksowej oceny realizacji strategii oraz zwiększenie poczucia współodpowiedzialności za rozwój gminy.

Oczekiwane rezultaty i wskaźniki SMART dotyczące poszczególnych kierunków działań zostały wskazane w rozdziale 5.4.

Proces wdrażania Strategii

Strategia Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030 jest dokumentem, który przedstawia rozwój Gminy w wymiarze jakościowym i ilościowym. Z założenia dotyczy zarówno zadań podstawowych wykonywanych przez samorząd lokalny tzw. obowiązków ustawowych, jak i innych sfer ważnych z punktu widzenia dalszego rozwoju Gminy. Kluczowe znaczenie w stymulowaniu realizacji Strategii posiadają Wójt Gminy oraz Rada Gminy. Wdrażanie Strategii polega na realizacji programów i projektów, które tworzone są w oparciu o cele Strategii i uchwalany rokrocznie budżet. Warunkiem skuteczności rozwiązywania istniejących problemów będzie realizacja projektów zgodnych z przyjętymi w niniejszej Strategii kierunkami działań.

Kluczowe procesy związane z systemem wdrażania Strategii oraz wytyczne odnoszące się do odpowiedzialności za ich uruchomienie i realizację przedstawiono poniżej.

O charakterze organizacyjnym:

- Zwiększy się atrakcyjność oferty skierowanej w stronę mieszkańców – oferty kulturalnej, sportowej;
- Zwiększy się atrakcyjność turystyczna;
- Zwiększy się poziom atrakcyjności inwestycyjnej;
- Poprawie ulegnie dostępność infrastruktury i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami, w szczególności seniorów.

W zakresie zasobów materialnych:

- Rozwój m.in. sieci drogowej, chodników;
- Poprawa efektywności energetycznej budynków;

- Poszerzanie bazy oraz oferty związanej ze spędzaniem czasu wolnego.

W zakresie zasobów niematerialnych:

- Wzmocnieniu ulegną kompetencje dzieci i młodzieży;
- Zwiększy się poziom integracji mieszkańców oraz poziom tożsamości lokalnej;
- Zwiększy się efektywność funkcjonowania organizacji pozarządowych.

14. Podsumowanie i wnioski

- *Strategia Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030* jest zgodna ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Strategii z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatów i gmin jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym. Dzięki temu Strategia może stać się skutecznym narzędziem koordynacji działań na rzecz wdrożenia rozwoju zrównoważonego w regionie.
- Strategia umożliwia identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.
- Projektowana Strategia określa obszary problemowe i wyzwania w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego oraz ochrony środowiska na omawianym terenie oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz środowiska.
- Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach projektowanej Strategii mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to może być chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych.
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej.
- Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.
- Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030* obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz dokumentów lokalnych. Na ich podstawie wyznaczono cele strategii, a także strategię ich realizacji.

W rozdziale 6 *Prognozy* scharakteryzowano obszar gminy Ożarów oraz oceniono istniejący stan środowiska.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej *Prognozie* przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030* na etapie opracowania *Prognozy* oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe,

pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

- Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;
- Różnorodność Biologiczna;
- Ludzie;
- Rośliny;
- Zwierzęta;
- Powietrze;
- Klimat;
- Klimat akustyczny;
- Wody (w tym JCW);
- Powierzchnia ziemi;
- Krajobraz;
- Zasoby naturalne;
- Zabytki i dobra materialne.

W przypadku omawianego regionu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030* jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmianę warunków siedliskowych;
- tworzenie barier w migracji zwierząt;
- wycinkę roślinności;
- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji);
- naruszeniem jego pierwotnego stanu obiektów zabytkowych;
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- pozytywny wpływ na bioróżnorodność;
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych;
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej;
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania podtopień;
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślane

wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależęć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały oddziaływania transgraniczne oraz rozwiązania alternatywne. W przypadku projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030*, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Strategii. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie gmin i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030* na wybrane elementy środowiska oddziaływania w formie opisowej zawarto w rozdziale 9. Przeanalizowano: przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zabytki oraz dobra materialne, zasoby naturalne, wody, krajobraz i powierzchnię ziemi, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Kolejnym etapem przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko była analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Zgodnie z Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.) przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko wskazano brak możliwości wystąpienia oddziaływania transgranicznego w związku z charakterem planowanych prac oraz ich lokalną skalą.

16. Zestawienie tabel i rysunków

Spis tabel

<i>Tabela 1 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.....</i>	<i>60</i>
<i>Tabela 2. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2022-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy świętokrzyskiej</i>	<i>62</i>
<i>Tabela 3 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.....</i>	<i>63</i>
<i>Tabela 4. Wartości stężeń średniorocznych 2023 r. na terenie gminy Dobrodzień.....</i>	<i>64</i>
<i>Tabela 5. Lokalizacja i wyniki pomiarów monitoringowych PEM na przedmiotowym terenie.</i>	<i>73</i>
<i>Tabela 6 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w zasięgu, których leży Gmina Ożarów.</i>	<i>74</i>
<i>Tabela 7 Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Ożarów.</i>	<i>77</i>
<i>Tabela 8. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży Gmina Ożarów.....</i>	<i>79</i>
<i>Tabela 9 Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne wraz z celami środowiskowymi, znajdujące się w obrębie zlewni, znajdujących się na terenie gminy Ożarów.</i>	<i>82</i>
<i>Tabela 10 Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Ożarów.....</i>	<i>95</i>
<i>Tabela 11 Kompleksowa ocena stanu JCWPd.....</i>	<i>97</i>
<i>Tabela 12 Charakterystyka GZWP znajdujących się na terenie gminy Ożarów.</i>	<i>99</i>
<i>Tabela 13 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Ożarów w latach 2021-2024.</i>	<i>109</i>
<i>Tabela 14 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Ożarów w latach 2021-2024.....</i>	<i>109</i>
<i>Tabela 15 Zestawienie liczby przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych w latach 2021-2024 na terenie gminy Ożarów.</i>	<i>110</i>
<i>Tabela 16 Charakterystyka aglomeracji Ożarów.....</i>	<i>110</i>
<i>Tabela 17 Charakterystyka obszarów Natura 2000 leżących na terenie gminy Ożarów.</i>	<i>113</i>
<i>Tabela 18 Charakterystyka użytku ekologicznego PL.ZIPOP.1393.UE.2606053.39 leżącego na terenie gminy Ożarów.</i>	<i>115</i>
<i>Tabela 19 Wykaz pomników przyrody leżących na terenie gminy Ożarów</i>	<i>116</i>
<i>Tabela 20 Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie gminy Ożarów.....</i>	<i>122</i>
<i>Tabela 21 Najważniejsze problemy w ostatnich latach na terenie gminy Ożarów w zakresie poszczególnych komponentów środowiska.</i>	<i>125</i>
<i>Tabela 22 Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030.</i>	<i>127</i>
<i>Tabela 23. Ocena oddziaływania na środowisko kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030.....</i>	<i>139</i>
<i>Tabela 24 Cele działań ochronnych dotyczące przedmiotów ochrony obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce, potencjalnie kolidujących z realizacją Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030:</i>	<i>215</i>
<i>Tabela 25 Cele działań ochronnych dotyczące przedmiotów ochrony obszaru NATURA 2000 Przełom Wisły w Małopolsce, potencjalnie kolidujących z realizacją Strategii Rozwoju Gminy Ożarów w perspektywie do roku 2030:</i>	<i>226</i>

Spis rysunków

Rysunek 1 Gmina Ożarów na tle sąsiednich gmin.	58
Rysunek 2 Strefy energetyczne warunków wiatrowych.....	66
Rysunek 3 Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu.....	67
Rysunek 4 Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski.	69
Rysunek 5 Mapa nasłonecznienia Polski.....	69
Rysunek 6 Sieć drogowa na terenie gminy Ożarów.	71
Rysunek 7 Rzeki na terenie gminy Ożarów.	74
Rysunek 8 JCWP na tle gminy Ożarów.....	75
Rysunek 9 Lokalizacja JCWPd w zasięgu których leży Gmina Ożarów.	94
Rysunek 10 Lokalizacja GZWP w zasięgu których leży Gmina Ożarów.	98
Rysunek 11 Mapa zagrożenia powodziowego gminy Ożarów.....	102
Rysunek 12 Mapa zagrożenia podtopieniami gminy Ożarów.....	103
Rysunek 13 Zagrożenie suszą rolniczą na terenie gminy Ożarów.	105
Rysunek 14 Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie gminy Ożarów.....	105
Rysunek 15 Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie gminy Ożarów.	106
Rysunek 16 Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Ożarów.	106
Rysunek 17 Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy Ożarów.....	107
Rysunek 18 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Ożarów.	112
Rysunek 19 Korytarze ekologiczne na terenie gminy Ożarów.	121
Rysunek 20 Obszary leśne i zadrzewione na terenie gminy Ożarów.....	124
Rysunek 21 Obszary leśne z podziałem na skład drzewostanu na terenie gminy Ożarów.	124
Rysunek 22. Rozmieszczenie gatunków chronionych oraz siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim na terenie gminy Ożarów.	244
Rysunek 23 Stanowiska archeologiczne na terenie gminy Ożarów.	252